

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Godišnje izvješće
2024

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Godišnje izvješće
2024

Uvodna riječ guvernerke

Pred vama je Izvješće o poslovanju Centralne banke Bosne i Hercegovine (Centralna banka) za 2024. godinu, koje pruža sveobuhvatan pregled aktivnosti, postignuća i izazova s kojima smo se susretali u protekloj godini. Nakon nekoliko turbulentnih godina i brojnih globalnih ekonomskih šokova, 2024. godina bila je obilježena skromnim, ali pozitivnim ekonomskim rastom, stabilizacijom inflacije te prilagodbom monetarnih politika vodećih središnjih banaka. Uslijed usporavanja ekonomske aktivnosti u EU, geopolitičkih tenzija ali i poplava koje su zadesile našu zemlju, u posljednjem tromjesečju u BiH zabilježen je skroman rast realne ekonomske aktivnosti. S druge strane, pozitivni doprinos rastu ekonomske aktivnosti imali su ulaganja, osobna i državna potrošnja.

Iako su globalni ekonomski uvjeti, tijekom prethodne godine, i dalje bili podložni oscilacijama, Centralna banka je nastavila dosljedno upravljati deviznim rezervama na siguran i profitabilan način, sukladno zakonskim ciljevima i zadacima te uspješno ispunjavati svoj ključni mandat. U 2024. godini, Centralna banka je ostvarila značajne rezultate zahvaljujući pravodobnoj i adekvatnoj investicijskoj strategiji, koja je doprinijela rastu prihoda i očuvanju sigurnosti aktive. Posljedično, na kraju godine, koeficijent pokrića monetarne pasive deviznim rezervama, kao ključni indikator stabilnosti valutnog odbora, porastao je na 108,4%, čime je dodatno osnažena monetarna stabilnost i povećana otpornost na potencijalne rizike. Upravo učinkovito upravljanje deviznim rezervama rezultiralo je ostvarivanjem značajnog neto profita za našu instituciju. Obvezna rezerva banaka održavana je sukladno zakonskim propisima, a s početkom 2024. godine uvedena je dodatna fleksibilnost u politici obvezne rezerve, čime je omogućena učinkovitija kalibracija ciljanih efekata monetarne politike.

U godini koja je iza nas, Centralna banka je, između ostalog, u značajnoj mjeri doprinijela i jačanju financijske stabilnosti, usklađivanju regulatornog okvira s europskim i međunarodnim standardima te daljnjem razvoju svojih institucionalnih kapaciteta. Ove aktivnosti su u značajnoj mjeri podržane redovitim sjednicama Koordinacije bankarske supervizije i Stalnog komiteta za financijsku stabilnost. Nastavljena je aktivna suradnja s ključnim međunarodnim financijskim institucijama, uključujući Europsku središnju banku, Međunarodni monetarni fond i Svjetsku banku, čime je značajno unaprijeđena i proširena suradnja iz oblasti ekoloških, društvenih i upravljačkih standarda (ESG), financijske inkluzije i cyber sigurnosti. Sukladno preporukama Europske unije, usvojena je Politika upravljanja izazovima klimatskih promjena, a Centralna banka postala je članica Mreže za ozelenjivanje financijskog sustava (Network for Greening the Financial System – NGFS) i Mreže za održivo bankarstvo i financije (Sustainable Banking and Finance Network – SBFN). Prateći ESG standarde, u okviru svojih zakonskih ovlasti, CBBiH je investiranjem jednog dijela svoga portfelja u „zelene“ obveznice napravila

iskorak u oblasti ulaganja s ciljem jačanja svijesti o značaju adekvatnog upravljanja klimatskim i društvenim rizicima. Pridruživanjem Partnerstvu za savjetovanje i upravljanje rezervama Svjetske banke (Reserve Advisory & Management Partnership – RAMP), ojačani su kapaciteti za učinkovito upravljanje deviznim rezervama. U sklopu kontinuiranog rada na promicanju financijske pismenosti, organizirane su brojne edukativne aktivnosti za učenike i studente, ostvarena suradnja s obrazovnim institucijama i partnerima, a za svoje aktivnosti na polju financijske edukacije naša institucija je nagrađena prestižnim domaćim priznanjem „Zlatni BAM“.

Jedan od ključnih fokusa u 2024. godini bio je i daljnji razvoj platnih sustava, s posebnim naglaskom na pripremu Bosne i Hercegovine za integraciju u Jedinstveno područje plaćanja u eurima (SEPA). Ovaj korak predstavlja jedan od prioriteta iz Plana rasta za Zapadni Balkan i značajan iskorak u modernizaciji i digitalizaciji platnog prometa u zemlji, čime će se povećati učinkovitost i sigurnost financijskih transakcija, kao i unaprijediti funkcionalnost domaćeg platnog sustava.

Svjesna svoje ključne uloge u stabilizaciji i razvoju ekonomije Bosne i Hercegovine, Centralna banka ostaje posvećena očuvanju stabilnosti valutnog odbora, jačanju otpornosti financijskog sustava i potpori ekonomskom razvoju, kroz proaktivno upravljanje monetarnom politikom, modernizaciju financijskog sektora i jačanje međunarodne suradnje. U tom pravcu, unaprijedili smo i vidljivost Centralne banke sudjelujući na mnogobrojnim konferencijama u regiji ali i diljem svijeta, te ugostivši cijeli niz predstavnika veleposlanstava, lokalnih dužnosnika ali i predstavnika međunarodnih institucija.

Na kraju, želim zahvaliti svim članovima Upravnog vijeća, Upravi i uposlenicima Centralne banke na njihovom predanom radu, stručnosti i profesionalizmu pri realizaciji svih zadataka i aktivnosti. Sigurna sam da ćemo, zajedno, nastaviti raditi na jačanju stabilnosti i reputacije naše institucije u cilju dobrobiti svih građana i ekonomije Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

dr. Jasmina Selimović
Guvernerka

Pravni status

Sukladno Ustavu – Aneksu 4. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, Centralna banka Bosne i Hercegovine je institucija Bosne i Hercegovine utemeljena Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, koji je usvojio Parlament Bosne i Hercegovine 20. lipnja 1997.¹ i počela je s radom 11. kolovoza 1997. Glavni ciljevi i zadatci Centralne banke Bosne i Hercegovine, utvrđeni Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, jesu:

- da postigne i očuva stabilnost domaće valute (konvertibilne marke) tako što je izdaje uz puno pokriće u slobodnim konvertibilnim deviznim sredstvima, sukladno aranžmanu poznatom pod nazivom valutni odbor, prema fiksnom tečaju: jedna konvertibilna marka za jednu njemačku marku. Od 1. siječnja 2002. konvertibilna marka vezana je uz euro prema tečaju: jedna konvertibilna marka za 0,511292 eura, odnosno jedan euro iznosi 1,955830 konvertibilnih maraka;
- da definira i kontrolira provedbu monetarne politike Bosne i Hercegovine;
- da drži službene devizne rezerve i upravlja njima na siguran i profitabilan način;
- da održava odgovarajuće platne i obračunske sustave;
- da koordinira djelatnosti agencija za bankarstvo entiteta nadležnih za izdavanje bankovnih licencija i superviziju banaka;
- da prima depozite od Bosne i Hercegovine, i komercijalnih banaka radi ispunjenja zahtjeva za obveznim rezervama. Centralna banka može držati i depozite entiteta i drugih javnih institucija, kao i druge rezerve komercijalnih banaka, ukoliko to one žele;
- da izdaje propise i smjernice za ostvarivanje djelatnosti Centralne banke Bosne i Hercegovine u okviru ovlasti utvrđenih Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine;
- da sudjeluje u radu međunarodnih organizacija koje rade na utvrđivanju financijske i ekonomske stabilnosti, te zastupa Bosnu i Hercegovinu u međuvladinim organizacijama o pitanjima monetarne politike.

¹ “Službeni glasnik BiH“, br. 1/97, 29/02, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 i 32/07.

Centralna banka Bosne i Hercegovine potpuno je neovisna o Federaciji Bosne i Hercegovine, Republici Srpskoj, te bilo kojoj javnoj agenciji i tijelu, a u cilju objektivne provedbe svojih zadataka. Centralna banka Bosne i Hercegovine svoju djelatnost obavlja preko Upravnog vijeća Centralne banke Bosne i Hercegovine, Uprave CBBiH i osoblja.

Upravno vijeće Centralne banke Bosne i Hercegovine je tijelo Centralne banke Bosne i Hercegovine nadležno za utvrđivanje monetarne politike i kontrolu njezine provedbe, organizaciju i strategiju Centralne banke Bosne i Hercegovine, sukladno ovlastima utvrđenim Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine. Upravno vijeće Centralne banke Bosne i Hercegovine sastoji se od pet članova, koje imenuje Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, i između svojih članova bira guvernera, koji je ujedno i predsjedatelj ovog tijela i Uprave CBBiH. Guverner je glavni izvršni dužnosnik zadužen za svakodnevno poslovanje Centralne banke Bosne i Hercegovine. Uprava CBBiH, koju čine guverner i tri viceguvernera (koje imenuje guverner, uz odobrenje Upravnog vijeća Centralne banke Bosne i Hercegovine), na zahtjev guvernera, kao glavnog izvršnog dužnosnika, operativno provodi aktivnosti Centralne banke Bosne i Hercegovine i usklađuje aktivnosti organizacijskih jedinica.

Za kontrolu rizika u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine guverner, uz odobrenje Upravnog vijeća Centralne banke Bosne i Hercegovine, imenuje glavnog internog revizora i zamjenike glavnog internog revizora.

Poslovanje Centralne banke Bosne i Hercegovine ostvaruje se putem Središnjeg ureda sa sjedištem u Sarajevu, tri glavne jedinice sa sjedištem u Sarajevu, Mostaru i Banjoj Luci i dvije filijale sa sjedištem na Palama i u Brčko distriktu.

Kazalo

Uvodna riječ guvernerke	3
Pravni status	5
1. Ekonomska kretanja u 2024. godini	13
1.1 Međunarodno ekonomsko okruženje	13
1.2 Izvješće o stanju bh. ekonomije	21
1.2.1 Realni sektor	21
I. Industrijska proizvodnja	25
II. Domaće uslužne djelatnosti, osim finansijskog posredovanja	29
III. Cijene	31
IV. Uposlenost i plaće	39
1.2.2 Fiskalni sektor	43
1.2.3 Bankovni sektor	54
1.2.4 Vanjski sektor	63
I. Platna bilanca	63
II. Nominalni i realni efektivni devizni tečaj	70
2. Izvješće o aktivnostima CBBiH u 2024. godini	71
2.1 Monetarna politika	73
2.2 Računi rezervi kod CBBiH	75
2.3 Upravljanje deviznim rezervama	82
2.4 Upravljanje gotovim novcem	88
2.5 Održavanje platnih sustava	94
2.6 Uloga fiskalnog agenta	98
2.7 Prikupljanje i kreiranje statističkih podataka	101
2.8 Praćenje sustavnih rizika u finansijskom sustavu	102
2.9 Suradnja s međunarodnim institucijama i rejting agencijama	104
2.10 Upravljanje rizicima	108

2.11	Ostalo	111
2.11.1	Upravljanje ljudskim resursima	111
2.11.2	Komuniciranje s javnošću	114
3.	Financijska izvješća i Izvješće neovisnog vanjskog revizora (dostavlja se odvojeno)	
4.	Statističke tablice	
5.	Publikacije i web-servisi	

Popis tekstnih okvira

Tekstni okvir 1: Promjena u razini prosječnih potrošačkih cijena glavnih odjeljaka, u odnosu na razdoblja prije inflatornih šokova.....	34
Tekstni okvir 2: Fiskalne mjere entitetskih vlada i njihov utjecaj na javne prihode i rashode	51
Tekstni okvir 3: Trendovi u nenamjenskim potrošačkim i stambenim kreditima.....	62
Tekstni okvir 4: Utjecaj inozemnih izravnih ulaganja na domaću investicijsku aktivnost.....	65

Popis tablica

Tablica 1.1: Srednjoročne projekcije odabranih makroekonomskih varijabli iz studenog 2024. godine	22
Tablica 1.2: Emisije javnog duga entiteta u 2024. godini	52
Tablica 1.3: Prosječna stopa prinosa do dospelja na primarnom tržištu javnog duga po entitetima u 2024. godini.....	54
Tablica 1.4: Vanjskotrgovinska robna razmjena BiH, prema najznačajnijim trgovinskim partnerima (u milijardama KM)	65
Tablica 2.1: Pokazatelji likvidnosti bankovnog sektora u BiH	82
Tablica 2.2: Prosječna ponderirana godišnja neto kamatna stopa na devizne rezerve CBBiH, i prosječne godišnje kamatne stope i tržišni prinosi na državne obveznice u eurozoni	85
Tablica 2.3: Platni promet preko komercijalnih banaka.....	95
Tablica 2.4: Pregled prometa karticama na ATM, POS uređajima i internetu	96
Tablica 2.5: Realizirane vrijednosti po karticama na načelu rezidentnosti.....	97
Tablica 2.6: Zastupljenost kartica prema brendovima	97
Tablica 2.7: Rukovodna struktura CBBiH na kraju 2024. godine	111

Popis grafikona

Grafikon 1.1: Godišnja promjena opsega industrijske proizvodnje i PMI indeks u proizvodnom sektoru, u eurozoni.....	14
Grafikon 1.2: Cijene energenata na međunarodnom tržištu.....	16
Grafikon 1.3: Doprinosi komponenti promjeni indeksa potrošačkih cijena u eurozoni	17
Grafikon 1.4: Referentne stope vodećih središnjih banaka.....	18
Grafikon 1.5: Krediti u eurozoni	21
Grafikon 1.6: Doprinosi godišnjoj stopi promjene komponenti BDP-a prema rashodnom pristupu, za prva tri tromjesečja	24
Grafikon 1.7: Doprinosi godišnjim promjenama opsega industrijske proizvodnje po područjima, izvorni indeksi.....	27
Grafikon 1.8: Doprinosi najznačajnijih djelatnosti za pad prerađivačke industrije u 2024. godini	28
Grafikon 1.9: Doprinos proizvodnih i uslužnih djelatnosti realnom rastu bruto dodane vrijednosti	29
Grafikon 1.10: Doprinosi rastu realne bruto dodane vrijednosti, odabrane djelatnosti	30
Grafikon 1.11: Godišnje promjene prosječnih potrošačkih cijena u BiH	33
Grafikon 1.12: Doprinosi godišnjim stopama promjene potrošačkih cijena u BiH.....	34
Grafikon 1.13: Promjene prosječnih potrošačkih cijena glavnih odjeljaka	36
Grafikon 1.14: Promjena u razini cijena za odabrane pododjeljke, u odnosu na prosjek 2015..	37
Grafikon 1.15: Godišnje promjene proizvođačkih cijena u BiH po djelatnostima	38
Grafikon 1.16: Doprinosi godišnjim promjenama broja uposlenika po područjima, na kraju godine	40
Grafikon 1.17: Prosječne godišnje neto plaće.....	41
Grafikon 1.18: Prenosivi depoziti u KM i plaće	42
Grafikon 1.19: Prosječan godišnji rast nominalnih neto plaća, po djelatnostima.....	43
Grafikon 1.20: Prihodi od neizravnih poreza	44
Grafikon 1.21: Utjecaj inflacije na rast prihoda od poreza na dodanu vrijednost.....	44
Grafikon 1.22: Ukupan javni dug sektora opće vlade.....	48
Grafikon 1.23: Vanjski dug sektora opće vlade	49
Grafikon 1.24: Zaduženost generalne vlade kod komercijalnih banaka	50
Grafikon 1.25: Stopa prinosa do dospeljeća na primarnom tržištu šestomjesečnih trezorskih zapisa Republike Srpske.....	53
Grafikon 1.26: Godišnja stopa rasta depozita	55
Grafikon 1.27: Depoziti stanovništva, valutna struktura	56
Grafikon 1.28: Godišnja stopa kreditnog rasta	57

Grafikon 1.29: Kamatne stope na novoodobrene kredite.....	58
Grafikon 1.30: Kamatne stope na depozite	59
Grafikon 1.31: Realne kamatne stope na novougovorene depozite	60
Grafikon 1.32: Neto inozemna aktiva	61
Grafikon 1.33: Tekući i kapitalni račun	64
Grafikon 1.34: Inozemna izravna ulaganja i bruto ulaganja, u % BDP, tekuće cijene	66
Grafikon 1.35: Udio pojedinačnih djelatnosti/skupina proizvoda u ukupnim FDI/izvozu	67
Grafikon 1.38: Godišnje promjene u deviznom tečaju KM, prosinac 2024. godine	70
Grafikon 2.1: Devizne rezerve CBBiH	71
Grafikon 2.2: Utjecaj platnobilančnih stavki na rast deviznih rezervi.....	72
Grafikon 2.3: Struktura neto vanjskog zaduživanja	73
Grafikon 2.4: Pokrivenost monetarne pasive neto deviznim rezervama.....	74
Grafikon 2.5: Prikaz politike obvezne rezerve u kontekstu izmjene naknada	76
Grafikon 2.6: Prikaz politike obvezne rezerve u kontekstu stanja u posljednjem obračunskom razdoblju u 2024. godini.....	76
Grafikon 2.7: Mjesečne promjene obvezne rezervi i viška iznad OR.....	77
Grafikon 2.8: Stanje računa rezervi kod CBBiH i implicitna stopa obvezne rezerve.....	78
Grafikon 2.9: Godišnje promjene u komponentama rezervnog novca	79
Grafikon 2.10: Godišnje promjene monetarnih agregata	80
Grafikon 2.11: Monetarna multiplikacija.....	80
Grafikon 2.12: Prosječni dnevni tržišni prinosi državnih obveznica u eurozoni i ECB-ove depozitne stope u 2023. i 2024. godini.....	85
Grafikon 2.13: Struktura ulaganja deviznih rezervi CBBiH na kraju godine	86
Grafikon 2.14: Godišnje stope prinosa na devizne rezerve CBBiH.....	87
Grafikon 2.15: Gotovina izvan monetarnih vlasti i banaka na kraju godine.....	88
Grafikon 2.16: Stanja gotovine u trezorima banaka.....	89
Grafikon 2.17: Apoenska struktura novčanica u 2024. godini.....	90
Grafikon 2.18: Apoenska struktura kovanica u 2024. godini	90
Grafikon 2.19: Promjena u broju novčanica i kovanica po apoenima u odnosu na 2023.	91
Grafikon 2.20: Novčanice i kovanice izdane u 2024. godini, prema apoenima	91
Grafikon 2.21: Izlazi gotovog novca (KM) u 2024. godini	92
Grafikon 2.22: Apoenska struktura krivotvorenih novčanica u 2024. godini.....	93
Grafikon 2.23: Apoenska struktura krivotvorenih kovanica u 2024. godini.....	94
Grafikon 2.24: Ukupan broj uposlenih u CBBiH.....	113

Kratice

APP	Program kupovine aktive (eng. Asset purchase programme)
BDP	Bruto domaći proizvod
BDV	Bruto dodana vrijednost
BHAS	Agencija za statistiku BiH
BiH	Bosna i Hercegovina
bb	bazni bod
CBBiH	Centralna banka Bosne i Hercegovine
CPI	Indeks potrošačkih cijena
ECB	Europska središnja banka (eng. European Central bank)
ESCB	Europski sustav središnjih banaka
EK	Europska komisija (eng. European commission, EC)
ESG	Okolišno, društveno i korporativno (eng. Enviromental, Social and Governance) upravljanje
EU	Europska unija
FBiH	Federacija BiH
FDI	Inozemna izravna ulaganja
FED	Središnja banka SAD-a (eng. Federal reserves)
GFO BiH	Globalni okvir fiskalne bilance i politika u Bosni i Hercegovini
HICP	Harmonizirani indeks potrošačkih cijena
IBRD	Međunarodna banka za obnovu i razvoj (eng. International Bank for Reconstruction and Development)
KM	Konvertibilna marka (dvoalfabetska oznaka)
LNG	Ukapljeni prirodni plin (engl. Liquefied Natural Gas)
LOHN	Poslovi obrade i dorade robe
MFT BiH	Ministarstvo financija i trezora BiH
MMF	Međunarodni monetarni fond (eng. International Monetary Fund, IMF)
MWh	Megavat sat
NEER	Nominalni efektivni devizni tečaj
NEET	Mlade osobe koje nisu uposlene niti uključene u obrazovanje i obuku
NGFS	Mreže za ozelenjavanje financijskog sustava (eng. The Network for Greening the Financial System)
OPEC+	Organizacija zemalja izvoznika nafte
pb	procentni bod
PER	Program ekonomskih reformi BiH

PEPP	Hitni program kupovine (eng. Pandemic emergency purchase programme)
PMI	Indeks menadžera nabave (engl. Purchasing Managers' Index)
RAMP	Partnerstvo savjetovanja i upravljanja rezervama (eng. Reserves and Advisory Management Partnership)
REER	Realni efektivni devizni tečaj
RS	Republika Srpska
SAD	Sjedinjene Američke Države
SBFN	Mreža za održivo bankarstvo i financije (eng. The Sustainable Banking and Finance Network)
SDR	Specijalna prava vučenja (eng. Special Drawing Rights)
SOFS	Stalni odbor za finansijsku stabilnost
SPPI	Indeks proizvođačkih cijena usluga
TTF	Nizozemsko plinsko čvorište (engl. Title Transfer Facility)
UINO	Uprava za indirektno/neizravno oporezivanje

Dvoslovne ISO oznake za zemlje

EU	Europska unija
EA	Eurozona
BA	Bosna i Hercegovina

Troslovne oznake valuta

CHF	Švicarski franak
CNY	Kineski juan
CZK	Češka kruna
EUR	Euro
HUF	Mađarska forinta
MKD	Makedonski denar
PLZ	Poljski zlot
RON	Rumunjski lei
RSD	Srpski dinar
TRL	Turska lira
USD	Američki dolar

1. Ekonomska kretanja u 2024. godini

1.1 Međunarodno ekonomsko okruženje

Nakon nekoliko turbulentnih godina i brojnih šokova koji su uslijedili nakon pandemije, 2024. godina obilježena je skromnim, ali ipak pozitivnim rastom ekonomske aktivnosti. Geopolitičke tenzije bile su i dalje dosta izražene, naročito u vezi s ratom u Ukrajini, no poremećaji u lancima opskrbe uglavnom su se stabilizirali, u odnosu na prethodnih nekoliko godina. Dezinflacija je postupno nastavljena u većini zemalja, međutim, temeljna inflacija je i dalje predstavljala izazov. Veliki broj središnjih banaka je stoga održavao relativno restriktivnu monetarnu politiku, kako bi postigao ravnotežu između stabilizacije cijena i očuvanja ekonomskog rasta. U takvim okolnostima, za 2024. godinu, procijenjen je umjeren globalni rast ekonomske aktivnosti od 2,7%².

Ključni čimbenik koji izdvaja 2024. godinu, u odnosu na prethodne dvije godine, jeste relativna stabilizacija na tržištu energenata. Premda su cijene energenata i dalje više nego prije pandemije, nestabilnost koja je bila prisutna na vrhuncu pandemijskih poremećaja i u ranim fazama rata u Ukrajini, značajno je umanjena. Stabilizacija na energetsom tržištu rezultirala je usporavanjem ukupne inflacije, naročito u segmentima koji su izrazito izloženi troškovima goriva i transporta. Nadalje, Europa se dodatno prilagodila smanjenom uvozu plina iz Rusije, zahvaljujući infrastrukturi za ukapljeni prirodni plin (engl. LNG – liquefied natural gas) i alternativnim plinovodima, čime je smanjen rizik od akutnih nestašica³. Ipak, prosječne cijene energije u Europi su i dalje iznad razine prije izbijanja rata⁴.

Ekonomske rast u 2024. godini bio je neujednačen po regijama, tako da je, primjerice, u Sjedinjenim Američkim Državama (SAD) procijenjen rast realnog BDP-a od 2,8% za 2024. godinu⁵, dok su u Europi zabilježene dosta niže stope rasta. Rast ekonomske aktivnosti u SAD rezultat je snažne finalne potrošnje, niskih stopa neuposlenosti i rasta nominalnih plaća. S druge strane, ekonomska aktivnost u eurozoni i EU zabilježila je vrlo skromne stope rasta, tako da je

² Svjetska banka – Global Economic Prospects, siječanj 2025. godine.

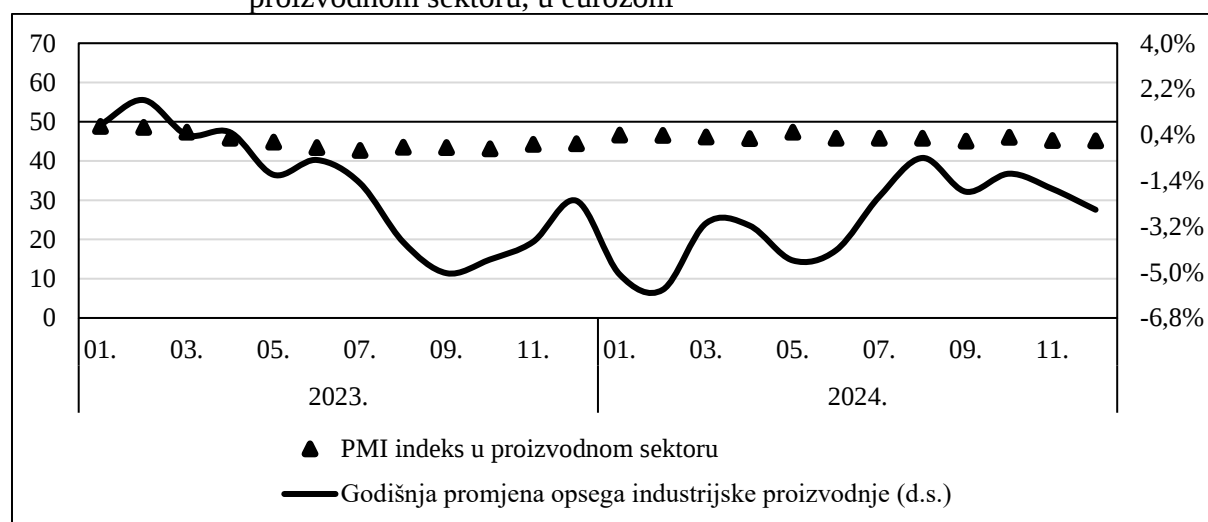
³ Izvor: <https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/lng-infrastructure-in-the-eu/>

⁴ Cijene energije u EU su zabilježile pad od 1,6% u odnosu na 2023. godinu, ali i rast od 33,0%, u odnosu na 2021. godinu, odnosno prije početka rata u Ukrajini.

⁵ Izvor: <https://www.bea.gov/>

na razini 2024. godine realni rast BDP-a procijenjen na 0,7% i 0,9%, respektivno⁶. Slabija vanjska potražnja, pad opsega industrijske proizvodnje, kao i pooštreni uvjeti financiranja, neki su od čimbenika koji su rezultirali usporavanjem rasta ekonomije EU. Pri tomu, primjećuju se značajne razlike među zemljama članicama EU, gdje se Španjolska tijekom 2024. godine izdvajala kao jedna od zemalja koja je činila pokretačku snagu rasta EU. S druge strane, Njemačka ekonomija je, prema prvim procjenama, zabilježila pad ekonomske aktivnosti (0,2%), drugu godinu u nizu⁷. Promatrajući po sektorima, u 2024. godini je proizvodni sektor nastavio bilježiti pad aktivnosti, dok je uslužni sektor bilježio ekspanziju. U 2024. godini je zabilježen pad opsega industrijske proizvodnje, na razini i EU i eurozone, od 2,3% i 3,0%, respektivno. Određeni pokazatelji, kao što je Indeks menadžera nabave (PMI) za proizvodni sektor, bilježio je vrijednosti ispod 50, svaki mjesec u nizu, već dvije i pol godine, što je također signaliziralo da ekonomija eurozone stagnira (Grafikon 1.1)⁸. S druge strane, taj isti indeks za uslužni sektor bilježio je vrijednosti koje označavaju ekspanziju. Iako su podatci za prvo tromjesečje 2025. godine nepotpuni, navedeni indeksi već sada signaliziraju nastavak ovakvih kretanja i početkom 2025. godine⁹.

Grafikon 1.1: Godišnja promjena opsega industrijske proizvodnje i PMI indeks u proizvodnom sektoru, u eurozoni

Izvor: Eurostat, S&P Global Market Intelligence

Napomena: Podatci za opseg industrijske proizvodnje su sezonski i kalendarski prilagođeni.

⁶ Izvor: Preliminarne procjene Eurostata, veljača 2025. godine

⁷ Izvor: https://www.destatis.de/EN/Press/2025/01/PE25_019_811.html, German Federal Statistical Office

⁸ PMI Releases, S&P Global. Vrijednost indeksa PMI (engl. Purchasing Managers' Index) za proizvodni sektor, iznad 50 označava ekspanziju, a vrijednost ispod 50 označava kontrakciju ekonomske aktivnosti.

⁹ ECB Ekonomski bilten, veljača 2025. godine.

Usprkos svim navedenim izazovima, tržište rada u eurozoni bilo je relativno stabilno u 2024. godini, obilježeno povijesno niskim stopama neuposlenosti u mnogim državama članicama. Ipak, sve više dolazi do izražaja neusklađenost vještina s potrebama na tržištu rada, naročito u oblastima informacijskih tehnologija i tzv. „zelene energije“, a što bi zahtijevalo prekvalifikaciju radne snage¹⁰. Paralelno s tim, rast plaća u određenim industrijama je ubrzan, odražavajući i rast troškova života, dok realne plaće u nekim zemljama jedva da prate inflaciju u protekle dvije godine.

U srednjem roku, procjenjuje se globalni rast realnog BDP-a na 2,7%, odnosno 0,4 pb ispod prosjeka 2010-2019. godine¹¹. Međutim, ovakav tempo rasta nije dovoljan za poticanje održivog ekonomskog razvoja, niti može nadoknaditi štetu prouzročenu brojnim šokovima u proteklim godinama. Prema posljednjim, jesenjim projekcijama Europske komisije, u eurozoni i EU je procijenjen rast ekonomske aktivnosti u 2025. godini od 1,3% i 1,5%, respektivno¹².

U 2026. godini se očekuje rast ekonomske aktivnosti od 1,3% u eurozoni, i 1,8% u EU, najviše kao rezultat snažnije potrošnje kućanstava. Povećanje barijera u trgovinskoj razmjeni i smanjenje konkurentnosti, uz geopolitičke neizvjesnosti, u narednom razdoblju predstavljaju najveće ograničavajuće čimbenike za rast ekonomske aktivnosti u EU.

Kretanje cijena energenata u 2024. godini bilo je pod utjecajem izraženih geopolitičkih tenzija, ali i smanjene potražnje. Cijene nafte tipa Brent su, nakon izraženog rasta u prvoj polovini godine, u drugoj zabilježile značajan pad pa se u prosincu naftom trgovalo po prosječnoj cijeni od 73,9 dolara po barelu, što predstavlja najnižu cijenu u posljednje dvije godine (Grafikon 1.2). Slaba potražnja, posebice na tržištima vodećih ekonomija, i relativno visoka ponuda izvan zemalja OPEC+ doprinijele su relativno uskom rasponu cijena trgovanja sirovom naftom usprkos geopolitičkim tenzijama na Bliskom istoku i prekidima u transportu u Crvenom moru. Odlaganje povećanja proizvodnje zemalja OPEC+ također je pomoglo da cijene ne zabilježe dodatni pad. Prosječna cijena trgovanja naftom tipa Brent u 2024. godini iznosila je 80,5 dolara po barelu, što je za 2,4% niže od razine iz 2023. godine reflektirajući slab globalni ekonomski

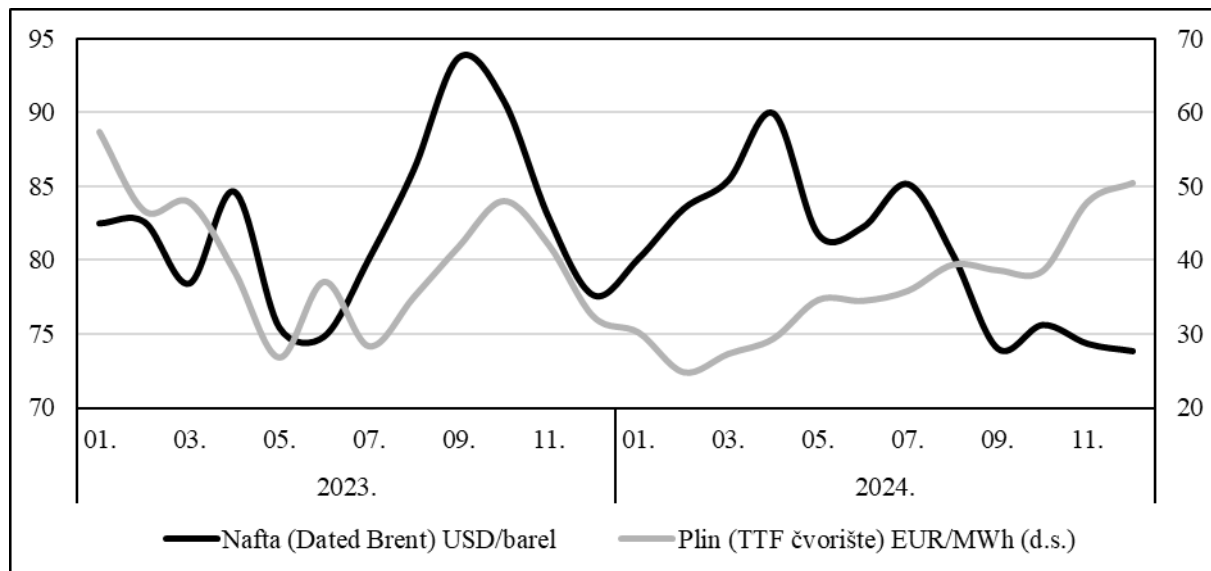
¹⁰ Izvor: Europska komisija, https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/skills-and-qualifications/european-skills-agenda_en

¹¹ Svjetska banka – Global Economic Prospects, siječanj 2025. godine.

¹² Europska komisija: Autumn 2024 Economic Forecast, studeni 2024. godine.

rast, ali i dugoročne trendove u sektoru transporta u Kini i zaokret ka čistijim pogonskim gorivima za transport robe.

Grafikon 1.2: Cijene energenata na međunarodnom tržištu

Izvor: www.tradingeconomics.com , www.statista.com

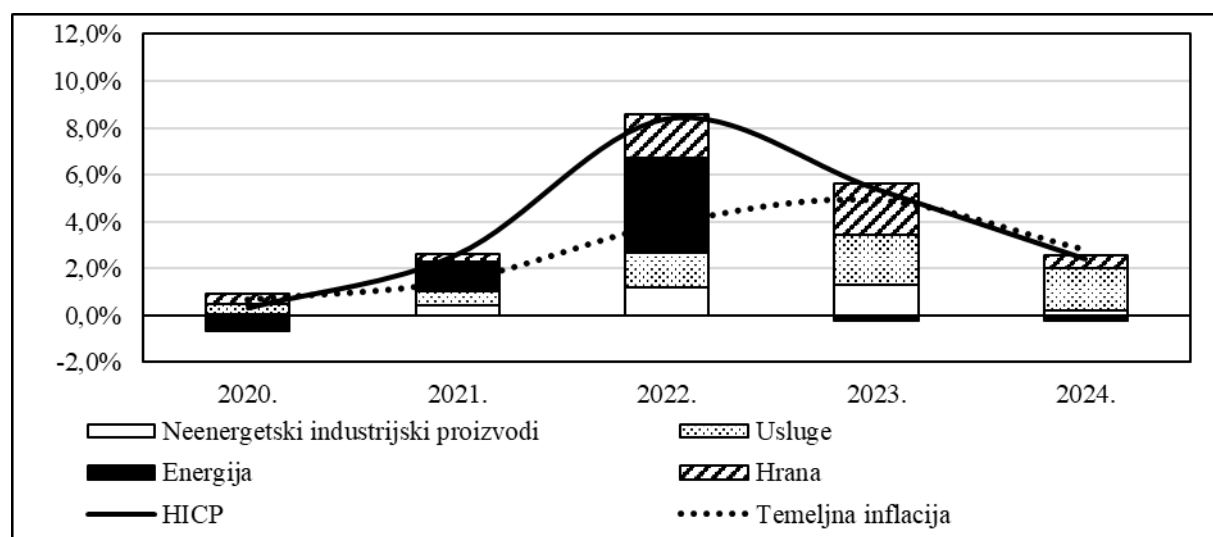
S druge strane, cijene prirodnog plina u 2024. godini su se, uz manje oscilacije, kretale uzlaznom putanjom tako da se u prosincu na nizozemskom TTF čvorištu plinom trgovalo po prosječnoj cijeni od 50,5 EUR po megavatu (Grafikon 1.2), odražavajući izražene nesigurnosti u opskrbi, kao i nisku razinu popunjenosti europskih skladišta. Početkom 2025. godine rezerve plina u europskim skladištima bile su na razini od 24 milijarde kubnih metara, što je za 36% niže u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, uslijed hladnijeg vremena u usporedbi s prethodne dvije zime¹³. Također, nepovoljni vremenski uvjeti za proizvodnju električne energije pomoću vjetro i solarnih elektrana vršili su dodatni pritisak na cijene prirodnog plina u 2024. godini.

U SAD-u je, u 2024. godini, registrirana stopa inflacije od 2,0%, što je za 1 pb niže u odnosu na 2023. godinu. U eurozoni i EU je, tijekom 2024. godine, također zabilježeno slabljenje

¹³ Gergely Molnar and Peter Zeniewski; Veljača 23, 2025; „European gas market volatility puts continued pressure on competitiveness and cost of living“; URL: <https://www.iea.org/commentaries/european-gas-market-volatility-puts-continued-pressure-on-competitiveness-and-cost-of-living>

inflatornog pritiska, s registriranim godišnjim stopama inflacije od 2,4% i 2,6%, respektivno (što je za 3,0 pb, odnosno za 3,8 pb niže u odnosu na prethodnu godinu). Cijene usluga, koje čine 44,9% potrošnje kućanstava u eurozoni, daleko su najznačajnije doprinosile ukupnom rastu prosječnih potrošačkih cijena, te su zabilježile godišnji rast od 4,0% (Grafikon 1.3). Cijene hrane su zabilježile dosta nižu stopu rasta, u odnosu na prethodnu godinu (2,9% za 2024. godinu, nakon 10,9% za 2023. godinu). Nakon zabilježenog pada cijena u 2023. godini, cijene energije su i u 2024. godini zabilježile pad (od 2,2%). Temeljna inflacija u eurozoni i dalje je iznad stope ukupne inflacije, što predstavlja jedan od izazova za kreatore monetarne politike u eurozoni, uz visok stupanj neizvjesnosti oko ekonomske aktivnosti. Prema posljednjim jesenjim projekcijama Europske komisije¹⁴, procjenjuje se stopa inflacije u 2025. godini od 2,4% za EU, te 2,1% za eurozonu. Prema istim projekcijama, očekuju se stope inflacije za 2026. godinu za EU i eurozonu, od 2,0% i 1,9%, respektivno.

Grafikon 1.3: Doprinosi komponenti promjeni indeksa potrošačkih cijena u eurozoni

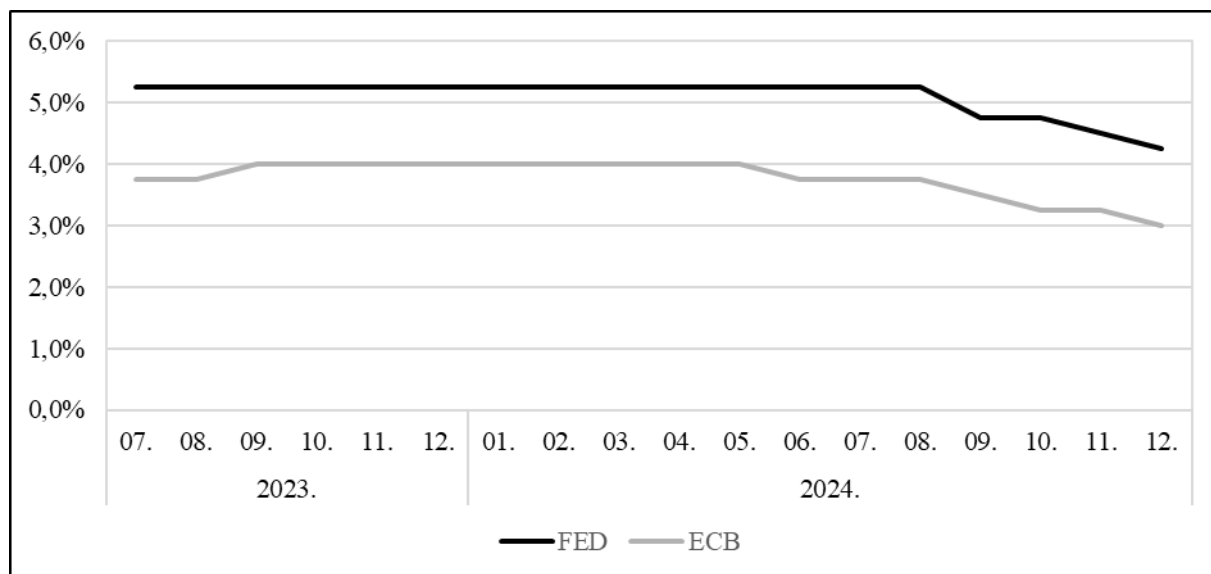
Izvor: Eurostat

Tijekom 2024. godine, i Federalne rezerve SAD-a (FED) i Europska središnja banka (ECB) prilagodile su svoje monetarne politike u odgovoru na promjenjive ekonomske uvjete, pri čemu su obje institucije smanjivale kamatne stope, ali različitim tempom i intenzitetom

¹⁴ Europska komisija – Autumn 2024 Economic Forecast, studeni 2024. godine.

(Grafikon 1.4). ECB je to činila intenzivnije u pokušaju da potakne ekonomski rast. S druge strane, FED je pristupio opreznijem smanjenju, fokusirajući se na održavanje stabilnosti cijena uz istodobnu potporu ekonomskom rastu. Ove razlike u pristupima monetarne politike odražavale su različite ekonomske izazove u SAD-u i eurozone, ali su imale i značajan utjecaj na devizna tržišta, kretanja kamatnih stopa i očekivanja ulagača diljem svijeta.

Grafikon 1.4: Referentne stope vodećih središnjih banaka

Izvor: ECB, FED

Tijekom 2024. godine, eurozona se i dalje suočavala sa slabom domaćom potražnjom i relativno niskim rastom plaća. Europska središnja banka (ECB) je, nakon završetka ciklusa povećanja svojih ključnih kamatnih stopa u rujnu 2023. godine, zadržala izrazito restriktivnu monetarnu politiku sve do polovine 2024. godine. Budući da je ekonomska aktivnost pokazivala znakove stagnacije, ECB je odlučila brže olabaviti monetarnu politiku kako bi potaknula kreditiranje i potrošnju. ECB je donijela odluku o ublažavanju monetarne politike u lipnju 2024. smanjenjem ključnih kamatnih stopa za 25 baznih bodova. Zaokret u monetarnoj politici obrazložen je slabljenjem inflatornih pritisaka i generalnim usporavanjem inflacije, što je u velikoj mjeri i bio rezultat prethodno vođene restriktivne monetarne politike. Iako je ostvaren određeni napredak, inflatorni pritisci povezani s tržištem rada i dalje su bili izraženi, posebice u sektoru usluga, što je zahtijevalo daljnji oprezan pristup monetarnoj politici. U drugoj polovini 2024. godine, monetarna politika ECB bila je usmjerena na pažljivo balansiranje između poticanja ekonomskog rasta i obuzdavanja inflacije. Nakon lipanjskog smanjenja, ECB je ponovo tri puta snizila depozitnu stopu ECB-a za po dodatnih 25 bb, na razinu od 3% na kraju prosinca 2024.

godine. Istodobno, ECB je od početka godine nastavila s postupnim smanjenjem bilance stanja, prateći unaprijed definiran plan. Smanjenje portfelja vrijednosnih papira kupljenih kroz program kupovine aktive (APP, Asset purchase programme) odvijalo se kroz obustavu reinvestiranja glavnice dospelih vrijednosnih papira. ECB je u prvom tromjesečju 2024. nastavila s punim reinvestiranjem dospelih vrijednosnih papira u okviru hitnog programa kupovine, uvedenim tijekom pandemije (PEPP, eng. Pandemic emergency purchase programme), dok je u drugom tromjesečju započela postupno smanjenje portfelja, s ciljem da do kraja godine potpuno obustavi reinvestiranje. Daljnja očekivanja analitičara iz eurozone su da će depozitna stopa ECB-a pasti na neutralnu razinu od 2% do kraja 2025. godine.

S druge strane, FED je zauzeo oprezniji pristup, smanjujući kamatne stope znatno kasnije. Američka ekonomija pokazivala je veću otpornost, sa snažnijim tržištem rada i stabilnijim rastom potrošnje. Inflacija je u SAD-u ostala relativno perzistentna, pa je FED nastojao izbjeći prebrzo ublažavanje monetarne politike kako ne bi ponovo potaknuo rast cijena. FED je postupno, između rujna i prosinca 2024. godine, smanjivao referentne kamatne stope, za ukupno jedan postotni bod, reagirajući na smanjenje inflatornih pritisaka i s ciljem da monetarna politika manje opterećuje ekonomski rast. Na kraju godine, ciljana stopa federalnih fondova bila je u rasponu 4,25% do 4,50%.

Bez obzira na jake recesijske pritiske u vodećim svjetskim valutnim područjima, te stalno prisutne geopolitičke tenzije, većina globalno najbitnijih tržišta akcija zabilježila je rast. Rast burzanskih indeksa u SAD¹⁵ i u najvećem djelu EU se odvijao uporedo s, još uvijek, iznimno visokim kamatnim stopama. Prosječan godišnji rast američkog tržišta akcija (S&P 500 Dow Jones Industrial Average i Nasdaq Composite) bio je vrlo blizu prošlogodišnje razine 22%, a također kao i prošle godine tržište akcija je bilo pod utjecajem tehnoloških kompanija i njihovog glavnog proizvoda, vještačke inteligencije, za koju se očekuje da će generirati visoke prihode i porast rentabilnosti (Nasdaq Composite je porastao za 28,6%). Euro Stoxx 50 indeks ukazuje da je europsko tržište akcija raslo (8,3%) više i od inflacije i od nominalnog BDP u EU, ali i da je to tek trećina rasta američkog tržišta akcija. Njemački DAX je i pored krize u njemačkoj automobilskoj industriji, iznimno niskog ekonomskog rasta, loše poslovne klime i slabog

¹⁵ U EU od velikih europskih ekonomija izuzetak je Francuska

raspoloženja potrošača porastao za 18,8%, približno isto kao i prošle godine¹⁶. U nizak rast europskog tržišta akcija ugrađena su očekivanja o niskom ekonomskom rastu EU u 2025. godini zbog samo djelomične prilagodbe na energetske šok (do kojeg je došlo prelaskom jednog dijela proizvodnih kapaciteta na skuplji tečni plin u odnosu na jeftiniji prirodni plin), smanjenja izvoza iz EU, rasta kineske autoindustrije (električni automobili), demografskih problema i visokog javnog duga u nekima od najvećih zemalja EU. Rast FTSE 100 (5,7%), četvrtu godinu zaredom, posljedica je cikličnih i strukturnih čimbenika, s tvrtkama iz avioindustrije, te bankovnog, energetskog i zdravstvenog sektora koje su bili glavni pokretači rasta tržišta, najvećeg od 2021. godine.

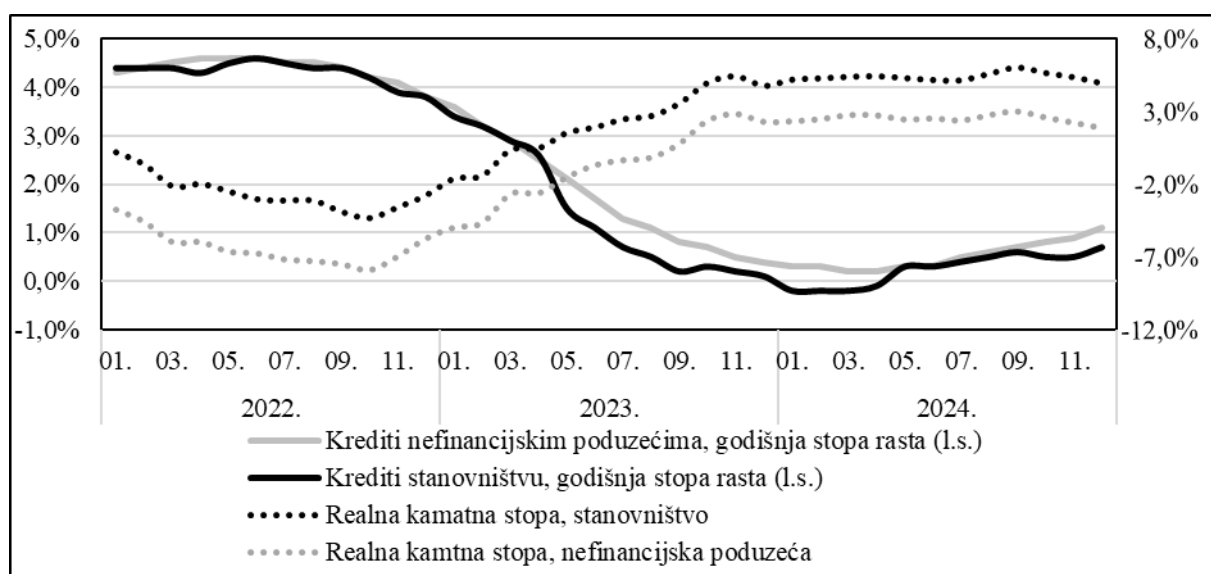
U očekivanju smanjenja kamatnih stopa ECB prinosi na kratkoročne obveznice zemalja zone eura su počeli padati od polovine 2024. godine. U drugom dijelu godine tržište je na najavljene promjene u ekonomskoj politici Francuske vezano uz poreznu politiku i javni dug reagiralo povećanjem raspona između prinosa na njemačke i francuske prinose na desetogodišnje obveznice¹⁷, dok je s druge strane ovaj raspon u odnosu na obveznice Italije, koja također ima natprosječan javni dug, ostao stabilan i smanjio se. Rast prinosa na desetogodišnje obveznice registriran je pretežno u perifernim zemljama EU izvan zone eura (Češka, Poljska, Mađarska, Rumunjska).

Smanjenje referentnih kamatnih stopa ECB-a se odrazilo na kamatne stope banaka, ali ne i u većoj mjeri na kreditna tržišta u zoni eura (Grafikon 1.5). Još uvijek iznimno nizak prosječni kreditni rast u EU se nalazi pod utjecajima visoke realne kamatne stope, pesimizma europskih potrošača, te loše poslovne klime u vodećim zemljama unije. Međutim, tražnja za kreditima u perifernim zemljama EU je i dalje visoka.

¹⁶ Značajan udio u ovome indeksu pored industrijskih poduzeća imaju tvrtke koje se bave proizvodnjom softvera, pružanjem financijskih usluga, kao i tvrtke iz telekomunikacijske djelatnosti i obrane.

¹⁷ Ovo razdoblje u Francuskoj obilježila je politička nestabilnost, pad vlade, izvanredni izbori, raskorak između rezultata izbora za europski i domaći parlament.

Grafikon 1.5: Krediti u eurozoni

Izvor: Eurostat

1.2 Izvješće o stanju bh. ekonomije

1.2.1 Realni sektor

Prema jesenjem krugu srednjoročnih makroekonomskih projekcija iz studenog 2024. CBBiH¹⁸ projicira rast realnog BDP-a u 2024. na razini od 2,4%. S obzirom na trenutačno raspoložive informacije, u srednjem roku očekuje se nastavak umjerenog rasta ekonomske aktivnosti i stabiliziranje inflatornih pritisaka (Tablica 1.1). U 2024. godini zabilježen je nastavak skromnog rasta realne ekonomske aktivnosti, koji je uzrokovan padom inozemne potražnje, kao i učinkom poplava na ekonomsku aktivnost u posljednjem tromjesečju. Smanjenje inozemne potražnje uslijedilo je nakon pogoršanja globalnih trgovinskih prilika i pooštrenja monetarnih uvjeta, uslijed visokih inflatornih pritisaka. Na drugoj strani pozitivan doprinos na rast imala su ulaganja, osobna te državna potrošnja, uzimajući u obzir isplatu socijalne pomoći te porast plaća i usluga, uslijed prirodne nepogode i dugotrajnih inflatornih pritisaka. Na rast ulaganja

¹⁸ Projekcije ekonomske aktivnosti i inflacije u srednjem roku dostupne su na web-stranici CBBiH: <https://cbbh.ba/press/ShowNews/1628>.

privatnog sektora imaju utjecaj još uvijek niže domaće kamatne stope od kamatnih stopa u europodručju te zadržana financijska dobit iz prethodne godine u kojoj su mnoge tvrtke zabilježile visoku neto dobit. Investicijska potrošnja države uzrokovana je radovima na velikim infrastrukturnim projektima, koji su, između ostaloga, u 2024. godini zabilježeni zbog lokalnih izbora. Istodobno, rast osobne potrošnje uzrokovan je značajnim povećanjem plaća, sukladno indeksaciji s ranijim visokim stopama inflacije.

Tablica 1.1: Srednjoročne projekcije odabranih makroekonomskih varijabli iz studenog 2024. godine

	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.*	2025.*	2026.*
	Promjene na godišnjem nivou						
Realni BDP	-2,9%	7,6%	3,7%	1,9%	2,4%	2,6%	2,8%
Inflacija (potrošačke cijene)**	-1,1%	2,0%	14,0%	6,1%	1,7%	1,9%	2,0%
	Učešće u BDP (potrošni pristup)						
Individualna potrošnja	68,6%	66,5%	65,3%	64,7%	65,3%	64,7%	64,2%
Državna potrošnja	19,8%	18,9%	18,5%	18,5%	18,5%	18,3%	17,9%
Ulaganja	22,3%	25,4%	25,1%	25,1%	26,6%	26,0%	26,4%
Neto izvoz	-11,1%	-10,8%	-8,8%	-8,6%	-10,3%	-9,1%	-8,6%

Izvor: BHAS

Napomena: Službeni podatci o BDP-u za razdoblje 2020-2023. godine u momentu izrade projekcija. * Razdoblje projekcija CBBiH; ** Inflacija za 2024. godinu je na temelju posljednje objave službenih podataka s početka 2025. godine i gotovo je identična projekciji iz studenog (1,8%).

U 2025. godini očekuje se gotovo identičan rast ekonomske aktivnosti (2,6%), pod pretpostavkom produženja postojećih inflatornih šokova, rasta osobne potrošnje te poboljšanih trgovinskih prilika domaće industrijske proizvodnje i izvoza. Inflacija u 2025. godini očekuje se u visini od 1,9% gdje će opet u strukturi rasta najveći doprinos imati temeljna inflacija i cijene hrane. U 2025. godini prevladavaju negativni rizici za ekonomsku aktivnost, što se posebno odnosi na rizike u vezi s globalnom ekonomijom, odnosno smanjenje konkurentnosti europske ekonomije koja će imati posljedične učinke na domaću potražnju. Na drugoj strani, rast inflacije je pod sve većim utjecajem temeljne inflacije pogotovo nakon rasta minimalne

plaće u prethodnom razdoblju¹⁹, rasta cijena električne energije, deglobalizacije i klimatskih promjena. Na kraju projekcijskog horizonta, ako se ostvare najave o početku primjene od siječnja 2026. godine, očekuje se da će značajan utjecaj na cijene i realnu ekonomsku aktivnost imati uvođenja CBAM (eng. Carbon Border Adjustment Mechanism) mehanizma, koji će uzrokovati rast cijena proizvoda utemeljenih na fosilnoj energiji, što će predstavljati dodatni izazov glavnim domaćim industrijskim granama poput proizvodnje baznih metala. Sljedeći krug srednjoročnih makroekonomskih projekcija, za razdoblje 2025. – 2027. godina, CBBiH će objaviti u svibnju 2025. godine.

U momentu izrade Godišnjeg izvješća, bili su raspoloživi zvanični statistički podatci o strukturi i razini BDP-a prema proizvodnom i rashodnom pristupu, zaključno s trećim tromjesečjem 2024. godine. U prvih devet mjeseci 2024. godine, zabilježen je umjeren godišnji rast realnog BDP-a od 2,5%, uslijed usporavanja ekonomske aktivnosti i nepovoljnih kretanja u vanjskom okruženju, slabog rasta u zemljama glavnim vanjskotrgovinskim partnerima, geopolitičkih nestabilnosti, te još uvijek razmjerno restriktivnog karaktera monetarne politike. U promatranom razdoblju, zabilježeno je značajno smanjenje godišnje stope rasta nominalnog BDP-a (do razine od 2,9%), uslijed stabilizacije inflacije (BDP deflator je za prvih devet mjeseci 2024. godine iznosio 0,5%, prema proizvodnom pristupu²⁰).

Promatrano po područjima klasifikacije djelatnosti, rast realne BDV (bruto dodana vrijednost) je posljedica rasta uslužnih djelatnosti, dok su proizvodne djelatnosti zabilježile godišnji pad ili zanemarive stope rasta²¹. Iznimka navedenom je proizvodna djelatnost Rudarstva, koja je zabilježila značajnu godišnju stopu rasta u prva tri tromjesečja, no udio ove djelatnosti u ukupnoj bruto dodanoj vrijednosti bio je zanemariv (1,2 pb). Pored toga, djelatnosti koje su zabilježile najizraženiji rast realne ekonomske aktivnosti su djelatnosti Građevinarstvo i Trgovina na veliko i malo (koja je imala najveći udio u ukupnom godišnjem porastu BDV).

¹⁹ Početkom 2024. godine minimalna plaća je porasla u FBiH za 3,9% i u RS-u za čak 28,6%. Imajući u vidu kako je nakon pripreme jesenje runde, za 2025. godinu dodatno povećana minimalna plaća u oba entiteta, čiji je rast posebno izražen u FBiH (61,6%) svakako će u narednoj rundi projekcija biti revidirani makroekonomski učinci ove promjene. Službena objava BHAS-a o porastu inflacije u siječnju 2025. godine od 3,3%, između ostaloga, ukazuje na cjenovne učinke rasta minimalne plaće.

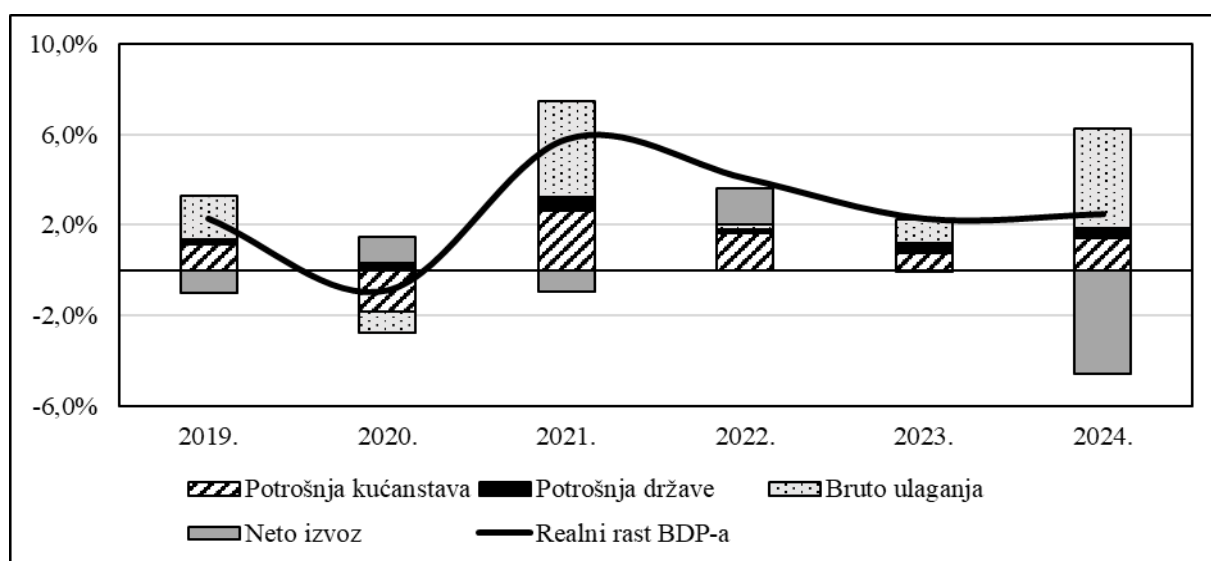
²⁰ BDP deflator za prva tri tromjesečja 2023. godine iznosio je 8,7%.

²¹ Udio industrijske proizvodnje (koja obuhvaća djelatnosti Rudarstvo, Prerađivačka industrija, te Proizvodnja i opskrba električnom energijom i plinom), u bruto dodanoj vrijednosti, za prva tri tromjesečja 2024. godine, iznosio je 16,7%. Prema posljednjim podacima Strukturnih poslovnih statistika BHAS, 15,8% poduzeća i poduzetnika je iz područja industrijskih djelatnosti, dok je 22,8% uposlenika angažirano u industrijskim djelatnostima.

S druge strane, djelatnost Prerađivačke industrije, koja je također značajna komponenta BDV, u promatranom je razdoblju zabilježila značajnu stopu pada (6,7%).

Promatrajući strukturu BDP-a po rashodnom pristupu, najveći pozitivan doprinos rastu realnog BDP-a, u prva tri tromjesečja 2024. godine, imala su bruto ulaganja (Grafikon 1.6). Bruto ulaganja su, u istom razdoblju, zabilježila izrazito visoku godišnju stopu realnog rasta (15,6%). Povijesno promatrano, najveći dio ukupnih bruto ulaganja odnosi se na bruto ulaganja u stalna sredstva (88,5% u 2023. godini). Od ovoga iznosa, promatrano prema tehničkoj strukturi, više od polovine ukupne vrijednosti bruto ulaganja u stalna sredstva se odnosi na ulaganja u građevinske objekte. Stoga, visoke stope rasta ukupnih bruto ulaganja djelomice se mogu pripisati snažnoj ekonomskoj aktivnosti u sektoru građevinarstva (detaljnije vidjeti potpoglavlje Domaće uslužne djelatnosti, osim finansijskog posredovanja). Uzimajući u obzir da stavka zaliha uključuje i statističku diskrepanciju u obračunu BDP-a po proizvodnom i rashodnom pristupu, kao i izraženu volatilnost stavke zaliha²², određeni dio rasta ukupnih bruto ulaganja se može pripisati i ovoj kategoriji.

Grafikon 1.6: Doprinosi godišnjoj stopi promjene komponenti BDP-a prema rashodnom pristupu, za prva tri tromjesečja

Izvor: BHAS

²² Udio zaliha u ukupnim bruto ulaganjima, u realnim vrijednostima se kretao od 3,8% u 2015. godini do 19,4% u 2022. godini, odnosno 11,5% u 2023. godini. Izvor: BHAS, Bruto domaći proizvod, prema proizvodnom, dohodovnom i rashodnom pristupu za 2023. godinu, siječanj 2025. godine.

Slabljenje inflatornih pritisaka u odjeljcima roba, koje čine značajnu stavku izdataka kućanstava, doprinijelo je nastavku rasta potrošnje kućanstava, te je zabilježena godišnja stopa rasta potrošnje kućanstava od 2,2%²³. Povoljna kretanja potrošnje kućanstava mogu se povezati s kontinuiranim rastom uposlenosti i realnih plaća, ali i s rastom doznaka iz inozemstva (vidjeti Vanjski sektor, platna bilanca). S druge strane, negativan doprinos neto izvoza ukupnom rastu BDP-a može se pripisati slaboj vanjskoj potražnji, promjeni u strukturi potražnje (rast potražnje za uslugama u odnosu na robe, što je posebice izraženo nakon pandemije), i posljedično, usporavanju ekonomske aktivnosti naših glavnih trgovinskih partnera²⁴.

I. Industrijska proizvodnja

U 2024. godini, nastavljen je trend pada opsega industrijske proizvodnje u BiH. Usporavanje ekonomske aktivnosti u EU, kao i globalne geopolitičke tenzije, utjecali su na smanjenje tražnje na tržištima glavnih trgovinskih partnera BiH, a što je rezultiralo smanjenim opsegom industrijske proizvodnje u 2024. godini. Industrijska proizvodnja je zabilježila godišnji pad od 3,9% u 2024. godini, u odnosu na prethodnu godinu. Pad industrijske proizvodnje, kao i pad uposlenosti u sektoru industrije²⁵, ukazuju na smanjenje konkurentnosti domaće industrije. Istodobno, pad udjela industrije u bruto dodanoj vrijednosti²⁶, ukazuje na strukturne promjene, gdje sektor usluga postaje dominantniji (vidjeti potpoglavlje Domaće uslužne djelatnosti, osim financijskog posredovanja).

Trendovi u djelatnostima koje čine industrijsku proizvodnju ostali su relativno nepromijenjeni u odnosu na prethodnu godinu (Grafikon 1.7). Sve glavne djelatnosti su zabilježile godišnji pad opsega industrijske proizvodnje u 2024. godini. Svakako se izdvaja djelatnost Prerađivačke industrije, koja je zabilježila nešto niži godišnji pad u odnosu na prethodnu godinu, no s

²³ Udio potrošnje kućanstava u ukupnom BDP-u, u prva tri kvartala, iznosio je 64,5%.

²⁴ Izvoz roba i usluga je, u prva tri tromjesečja 2024. godine, zabilježio godišnji pad od 4,4%, dok je uvoz zabilježio godišnji rast od 2,7% u istom razdoblju. Udio izvoza u ukupnom BDP-u, u prva tri kvartala, iznosio je 41,3%, a udio uvoza 52,5%.

²⁵ Broj uposlenika u sektoru industrije (koji čine djelatnosti Rudarstvo, Prerađivačka industrija, te Proizvodnja i opskrba električnom energijom i plinom), smanjen je za 2,2% u 2024. godini, u odnosu na 2023. godinu.

²⁶ Udio sektora industrije u bruto dodanoj vrijednosti, za prva tri tromjesečja 2024. godine, u odnosu na isto razdoblje 2023. godine, manji je za 2,3 pb.

obzirom na njezin veliki udio u indeksu industrijske proizvodnje, navedena djelatnost je najviše utjecala na ukupan godišnji pad industrijske proizvodnje²⁷. Pad prerađivačke industrije može se objasniti i smanjenom potražnjom za domaćim proizvodima u inozemstvu (više informacija u dijelovima o vanjskom sektoru: struktura vanjskotrgovinske razmjene, te platni bilans, kategorija usluga dorade i obrade robe radi izvoza), jer je proizvodnja intermedijarnih proizvoda i netrajnih proizvoda za široku potrošnju bilježila pad i u 2024. godini (od 4,7% i 0,4%, respektivno). Budući da navedene industrijske skupine Intermedijarni i Netrajni proizvodi za široku potrošnju skupa imaju udio od 57,0% u ukupnom indeksu industrijske proizvodnje, razumljiv je i njihov utjecaj na pad ukupnog opsega industrijske proizvodnje. Djelatnost rudarstva²⁸ zabilježila je pad opsega proizvodnje (7,8% na godišnjoj razini) šestu godinu zaredom, uz snažnu cikličnost unutar godine. Proizvodnja i opskrba električnom energijom i plinom²⁹ također je zabilježila pad (2,0%) u 2024. godini. Navedena djelatnost godinama iskazuje vrlo ciklično ponašanje, na koje snažno utječu određeni čimbenici, poput aktivnosti u domaćoj industriji rudarstva, karakteristike ugovora za izvoz električne energije³⁰, a također i klimatski uvjeti.

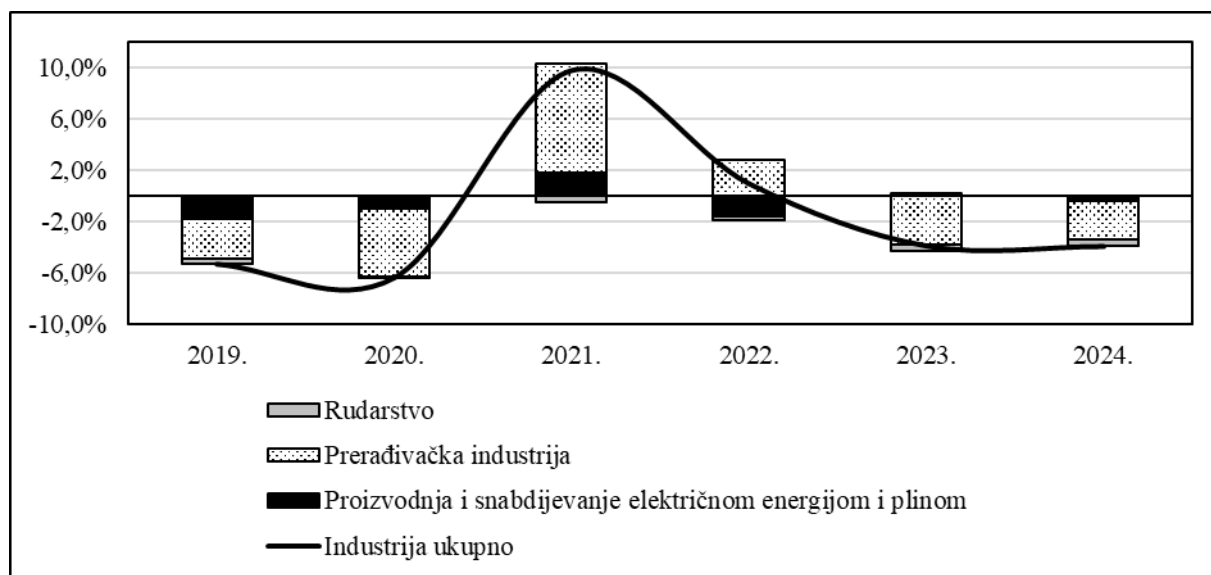
²⁷ Ponder djelatnosti Prerađivačke industrije u indeksu industrijske proizvodnje (siječanj 2025. godine) bio je 74,6%.

²⁸ Ponder djelatnosti Rudarstva u indeksu industrijske proizvodnje (siječanj 2025. godine) je bio 7,4%.

²⁹ Ponder djelatnosti Proizvodnje i opskrbe električnom energijom i plinom u indeksu industrijske proizvodnje (siječanj 2025. godine) bio je 18,0%.

³⁰ U smislu količine, jer je, prema podacima BHAS (Indeks prometa industrije), skupina Energija (u koju se ubraja i djelatnost Proizvodnje i opskrbe električnom energijom i plinom) na domaćem tržištu zabilježila pad prodaje od 4,5%, a na inozemnom tržištu pad od čak 31,2%, u 2024. godini, u odnosu na 2023. godinu.

Grafikon 1.7: Doprinosi godišnjim promjenama opsega industrijske proizvodnje po područjima, izvorni indeksi

Izvor: BHAS

Grafikon 1.8. ispod prikazuje djelatnosti u okviru Prerađivačke industrije, koje su najznačajnije doprinosile padu industrijske proizvodnje u 2024. godini, što zbog svog značaja za industriju (veličina pondera), što zbog pada opsega proizvodnje. U 2024. godini, pad opsega proizvodnje gotovih metalnih proizvoda imao je najveći utjecaj na ukupan pad industrijske proizvodnje. Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda zabilježila je godišnji pad od 6,9%, što je izravno uticalo na pad vrijednosti izvoza³¹. Proizvodnja namještaja također je imala veliki doprinos padu ukupne proizvodnje u 2024. godini.

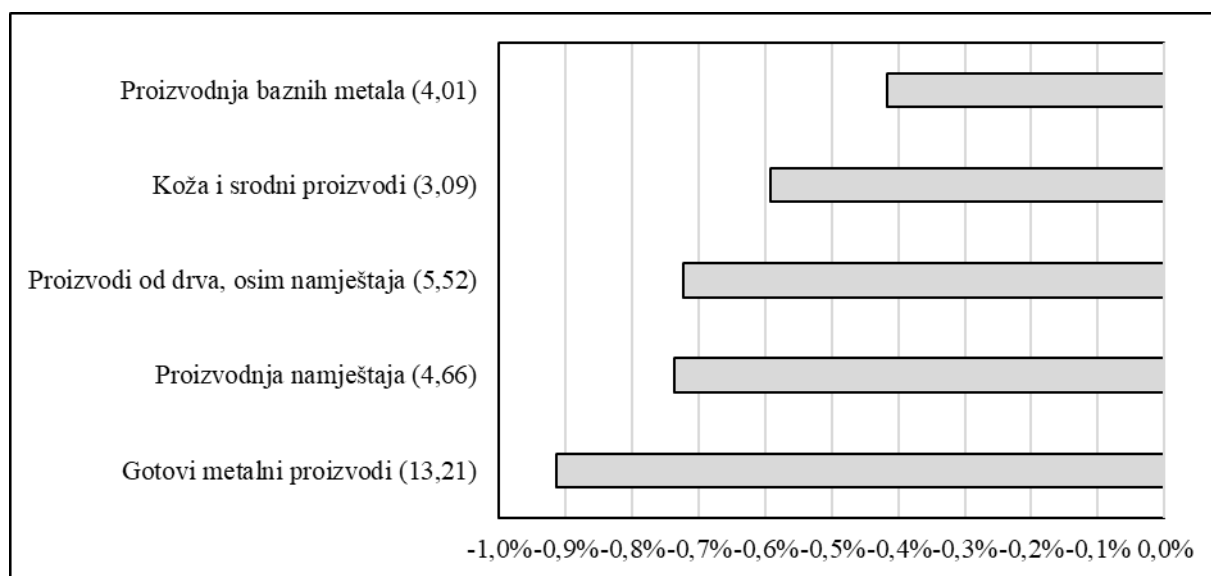
U 2024. godini, nastavljen je pad opsega proizvodnje baznih metala, te je zabilježen godišnji pad proizvodnje od 10,4%³². Pad opsega proizvodnje izravno je utjecao na vrijednost izvoza baznih metala, koja je zabilježila godišnji pad od 5,0% u 2024. godini, a što ukazuje na smanjenje tražnje na tržištima glavnih vanjskotrgovinskih partnera. Pad tražnje za čelikom u

³¹ Prema saopćenju BHAS (Statistika robne razmjene BiH s inozemstvom, siječanj 2025. godine), gotovi metalni proizvodi su zabilježili godišnji pad vrijednosti izvoza od 4,2%.

³² U 2023. godini zabilježen je godišnji pad opsega proizvodnje baznih metala od 29,7%, velikim dijelom zbog privremenog zastoja u proizvodnji jednog od najvećih postrojenja za proizvodnju čelika, a koje je u 2024. godini spadalo među tri najveća izvoznika u BiH, prema podacima Uprave za neizravno oporezivanje BiH. Udio poduzeća koja ulaze u proizvodnju baznih metala iznosi svega 0,07%, prema posljednjim podacima Strukturnih poslovnih statistika BHAS.

EU je procijenjen na 2,3% za 2024. godinu³³, najviše zbog pada aktivnosti u građevinarstvu i automobilske industriji. Navedeni pad aktivnosti u automobilske industriji u EU također je negativno utjecao na kožnu industriju u BiH, koja je snažno vezana³⁴. Neke od djelatnosti u okviru Prerađivačke industrije (kao što je proizvodnja električne opreme, te tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa) zabilježile su visoke stope rasta proizvodnje u 2024. godini, međutim, njihov ponder u ukupnoj industrijskoj proizvodnji je nizak, te je samim tim i njihov utjecaj na ukupan opseg bio slab.

Grafikon 1.8: Doprinosi najznačajnijih djelatnosti za pad prerađivačke industrije u 2024. godini

Izvor: BHAS

Napomena: u zagradama pored naziva serija su ponderi iz siječnja 2025. godine.

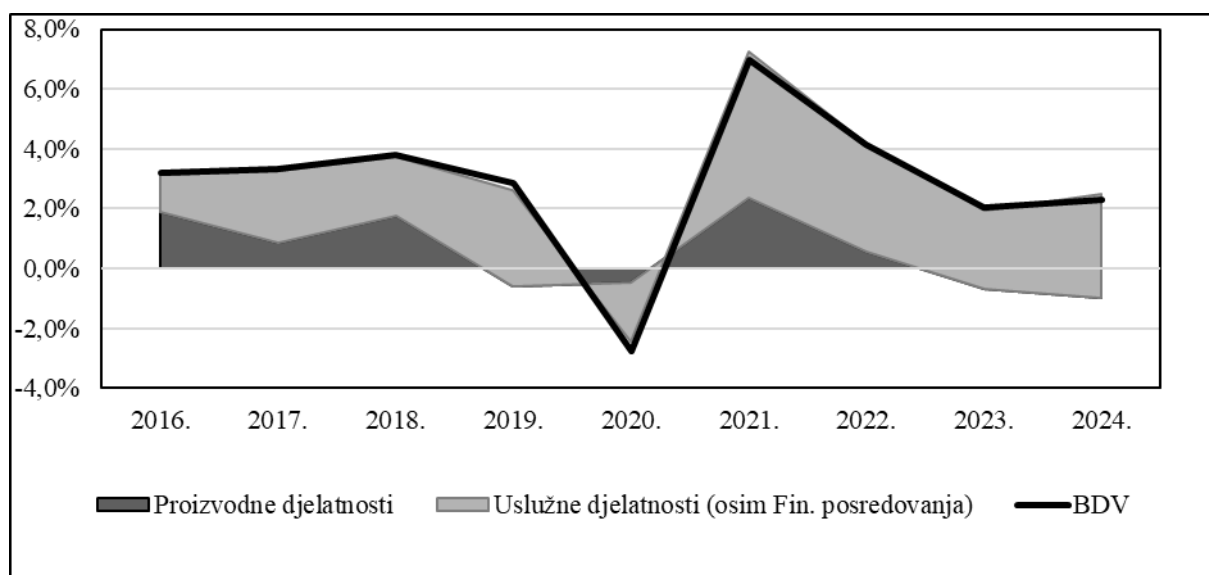
³³ Economic and Steel Market Outlook, veljača 2025. godine.

³⁴ Godišnji pad opsega proizvodnje u kožnoj industriji iznosio je 19,2% u 2024. godini.

II. Domaće uslužne djelatnosti, osim financijskog posredovanja

Uslužne djelatnosti igraju ključnu ulogu u ekonomskom razvoju Bosne i Hercegovine, značajno generirajući uposlenost i potičući gospodarski rast. Kako industrijska proizvodnja i poljoprivreda imaju ograničen kapacitet za ekspanziju, a njihove glavne izvozne skupine proizvoda su pod snažnim utjecajem ekonomske aktivnosti u razvijenim zemljama, uslužni sektor postaje glavni pokretač ekonomske dinamike. Na rast ekonomske aktivnosti utjecala je povećana ekonomska aktivnost u sektoru usluga, potpomognuta snažnom postpandemijskom potražnjom, kao i značajna aktivnost u sektoru trgovine i građevinarstva (Grafikon 1.9).

Grafikon 1.9: Doprinos proizvodnih i uslužnih djelatnosti realnom rastu bruto dodane vrijednosti

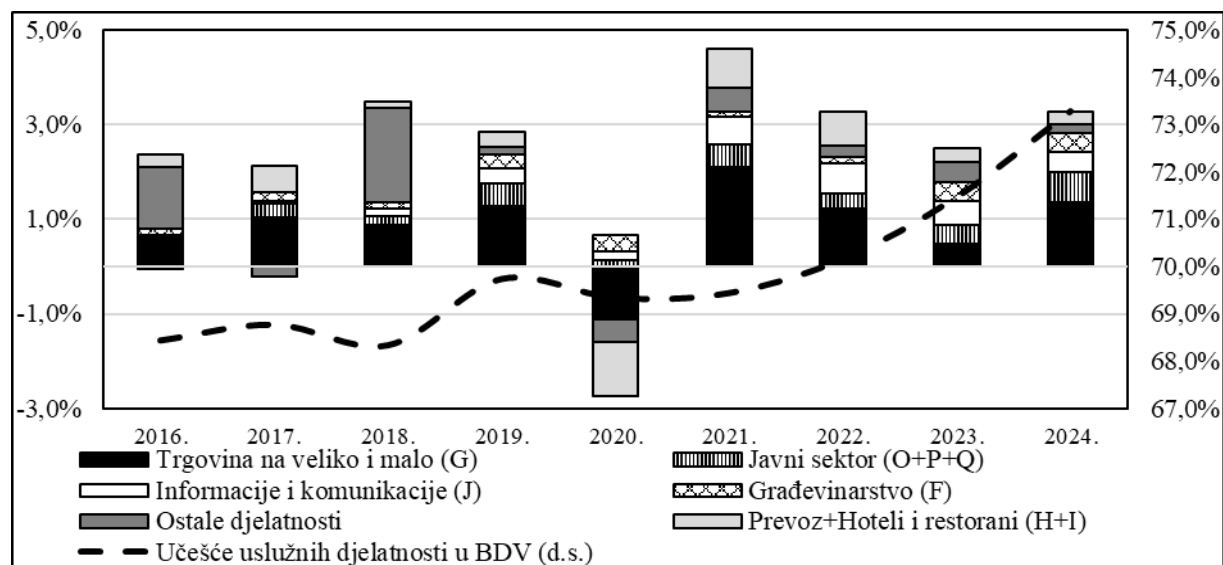
Izvor: BHAS, CBBiH

Napomena: Uslužne djelatnosti uključuju: Građevinarstvo; Trgovinu na veliko i malo; Prijevoz i skladištenje; Hotelijerstvo i ugostiteljstvo; Informacije i komunikacije; Poslovanje nekretninama; Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti; Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti; Javnu upravu i obranu, obvezno socijalno osiguranje; Obrazovanje; Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi; Umjetnost, zabavu i rekreaciju i Ostale uslužne djelatnosti (osim djelatnosti financijskog posredovanja).

Promatrano po djelatnostima, najveći doprinos realnom rastu BDV zabilježen je u djelatnosti trgovine na veliko i malo (Grafikon 1.10), koja je u 2024. godini zabilježila godišnji rast od 7,4%, što je najvećim dijelom utemeljeno na domaćoj potrošnji uslijed pozitivnih kretanja na tržištu rada i rasta neto plaća, ali i različitih oblika transfera iz inozemstva (naknade

uposlenicima, izravni transferi i mirovine)³⁵. Značajan doprinos ostalih uslužnih djelatnosti (djelatnosti informacija i komunikacija, transporta i hotela i restorana) u značajnoj se mjeri temelji na inozemnoj potražnji, odnosno izvozu različitih vrsta usluga³⁶. Djelatnost informacija i komunikacija (godišnji rast 6,9%) je djelatnost koja u posljednje četiri godine bilježi izrazito visoke godišnje stope rasta bruto dodane vrijednosti, što se najvećim dijelom može povezati sa značajnom tražnjom iz inozemstva za ovom vrstom usluga, tako da je, prema platnobilančnim podacima, izvoz ove vrste usluga u prva tri tromjesečja 2024. godine zabilježio godišnji nominalni rast od 6,7%. Dobri rezultati ove djelatnosti odražavaju postupnu digitalnu transformaciju u BiH, povećanje ulaganja u IT infrastrukturu i rastuću potražnju za digitalnim uslugama. Javni sektor³⁷ ima značajan doprinos ekonomskoj aktivnosti u BiH budući da se na njega odnosi oko jedne četvrtine ukupnog broja uposlenika, dok je doprinos realnom rastu BDV iznosio 60 bb. Također, djelatnosti prijevoza, kao i hotela i restorana, odnosno djelatnosti koje su izravno povezane s dolascima i potrošnjom inozemnih turista zabilježile su doprinos rastu realne BDV od 30 bb.

Grafikon 1.10: Doprinosi rastu realne bruto dodane vrijednosti, odabrane djelatnosti

Izvor: BHAS, CBBiH

³⁵ Detaljnije pogledati u poglavlju 1.2.4 Vanjski sektor, Platna bilanca

³⁶ Detaljnije pogledati u poglavlju 1.2.4 Vanjski sektor, Platna bilanca

³⁷ Javni sektor obuhvaća djelatnosti: O (Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje), P (Obrazovanje) i Q (Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi).

Sektor građevinarstva zabilježio je značajan rast u 2024. godini (7,4%), što je neznatno ispod razine iz 2023. godine. Ovakvi pokazatelji u sektoru građevinarstva većim su dijelom posljedica još uvijek veće potražnje od ponude. U prilog ovom ide i slabiji mehanizam transmisije visokih kamatnih stopa s europodručja na domaće tržište, kao i nedostatak alternativnih mogućnosti za ulaganja. U 2024. godini zabilježen je značajan rast opsega proizvodnje u građevinskom sektoru (6,0%)³⁸, koji je sukladno snažnom rastu bruto ulaganja zabilježenom u prva tri tromjesečja 2024. godine. Navedeni rast opsega radova odnosi se na oba glavna segmenta građevinarstva, i na visokogradnju (stanogradnju) i na niskogradnju. Stanogradnja je porasla za 17,6% u broju završenih stanova, te 16,1% u izgrađenoj površini. U niskogradnji je, u 2024. godini, također zabilježen značajan rast opsega proizvodnje (7,0%), poglavito zbog intenziteta radova poput onih na dionicama autoceste Koridor Vc. Istodobno, cijene izvođačkih radova u niskogradnji zabilježile su rast od 5,3%, u odnosu na 2023. godinu (rast je zabilježen kod svih vrsta objekata: magistralne ceste, autoceste, mostovi i tuneli). Rast cijena izvođačkih radova pokazuje da je došlo i do troškovnih pritisaka. Također je važno napomenuti da u sektoru građevinarstva u BiH, već godinama, postoji problem manjka stručne radne snage, što u razdobljima intenzivnije gradnje može dodatno doprinijeti povećanju troškova rada.

III. Cijene

Usporavanje inflacije, koje je započeto još u posljednjem tromjesečju 2023. godine, nastavljeno je u 2024. godini. U 2024. godini, inflacija je iznosila 1,7%. Inflatorni pritisak se, u prethodnim periodima, značajno razlikovao u BiH od onog u eurozoni, kako u doprinosima pojedinačnih odjeljaka, tako i u jačini samog inflatornog pritiska. Međutim, u 2024. godini se primjećuje usklađivanje rasta cijena, pri čemu je godišnja inflacija u eurozoni iznosila 2,4%³⁹. Prema posljednjim srednjoročnim projekcijama CBBiH, očekujemo da će rast prosječnih potrošačkih

³⁸ Izvor: Agencija za statistiku BiH, 25. 2. 2025. godine; Indeks proizvodnje u građevinarstvu

³⁹ U eurozoni se za izračun inflacije koristi HICP, a kako harmonizirani indeks još uvijek nije službeno dostupan za BiH se koriste isključivo CPI podatci. Ključna metodološka razlika temelji se na činjenici da HICP obuhvaća potrošnju nerezidenata, dok CPI isključivo domaćih privatnih kućanstava, što rezultira različitim udjelima pojedinih komponenata u potrošačkoj korpi za izračun CPI-a i HICP-a.

cijena ostati na razini do 2%⁴⁰. Temeljna inflacija⁴¹ za 2024. godinu procijenjena je na 4,0% (Grafikon 1.11). Stopa procijenjene temeljne inflacije, bila je dvostruko viša u odnosu na ukupnu inflaciju, što pokazuje da rast cijena u 2024. godini nije bio samo pod utjecajem rasta egzogenih cijena, već i pod sve većim pritiskom domaćih cijena. Perzistentno visoke stope temeljne inflacije, koje su već od kraja prvog polugodišta 2023. godine, bile iznad stopa ukupne inflacije, mogle bi uzrokovati daljnji sindikalni pritisak za usklađivanjem realnih primanja s rastom životnih troškova. Temeljna inflacija je već pod utjecajem značajnog rasta realnih plaća, koje su u 2024. godini zabilježile rast od 7,7% (vidjeti detaljnije u potpoglavlju Uposlenost i plaće).

Kretanje temeljne inflacije bilo je vrlo harmonizirano s kretanjem inflacije usluga u 2024. godini, što zapravo također sugerira da su domaći inflatorni pritisci u porastu. Rast domaćih inflatornih pritisaka može imati negativan utjecaj na konkurentnost domaće industrije, u srednjem i dugom roku, te utjecaj na opseg industrijske proizvodnje. Inflacija u sektoru usluga⁴², kontinuirano je visoka u posljednje tri godine, te istu procjenjujemo na 4,8% za 2024. godinu. Među uslugama koje su bilježile najizraženiji rast cijena su usluge restorana i hotela⁴³, cijene najamnina i usluge popravki te adaptiranja stanova. Sve navedeno ukazuje na to da rast cijena nije zabilježen samo u kategorijama koje su, tradicionalno, pod utjecajem snažnih oscilacija na međunarodnim tržištima, poput hrane i energenata.

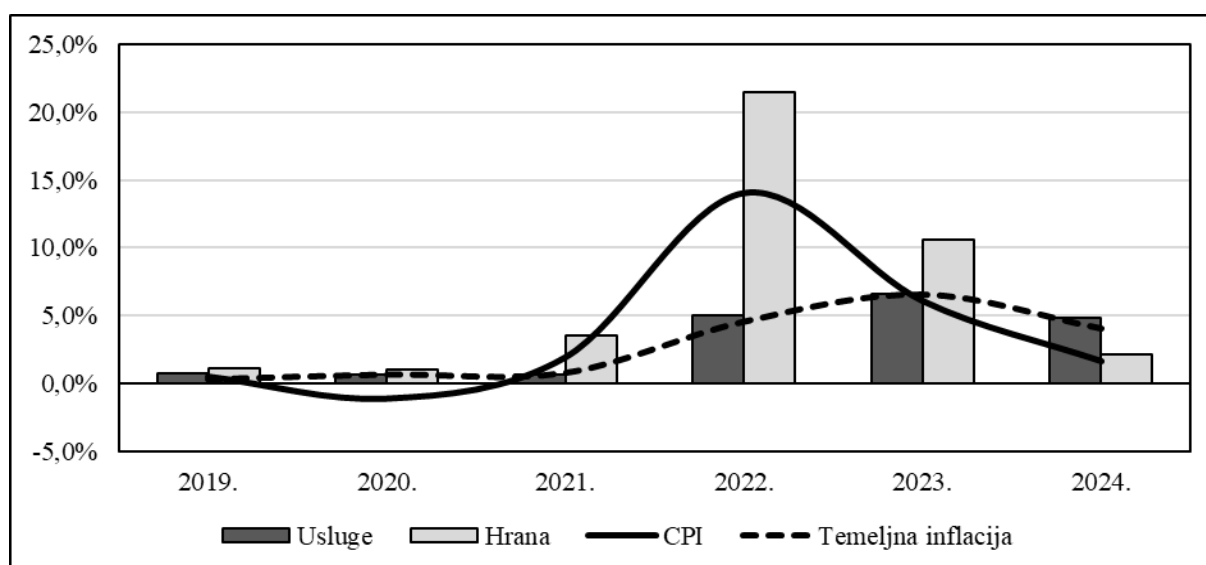
⁴⁰ CBBiH Jesenje srednjoročne makroekonomske projekcije, studeni 2024. godine

⁴¹ Temeljna inflacija je procjena CBBiH.

⁴² Inflacija usluga je procjena CBBiH.

⁴³ Ukupna masa plaća (engl. wage bill) se u 2024. godini povećala za 10,5%, u odnosu na 2023. godinu u sektoru hotelijerstva i ugostiteljstva.

Grafikon 1.11: Godišnje promjene prosječnih potrošačkih cijena u BiH

Izvor: BHAS

Napomena: Temeljna inflacija i inflacija usluga su procjene CBBiH. Izračun temeljne inflacije prema metodologiji EUROSTAT-a u odnosu na metodologiju CBBiH izuzima dodatno odjeljak alkoholnih pića i duhana te u sklopu energenata izuzima cijene električne energije. Kako su domaće cijene za ove odjeljke formirane administrativno, te kako nisu toliko ovisne o egzogenim cijenama, izračun domaće temeljne inflacije se razlikuje po navedenoj osnovi, što je veoma česta praksa u pojedinim zemljama koje metodologiju kreiraju na temelju ekonomskih specifičnosti zemlje.

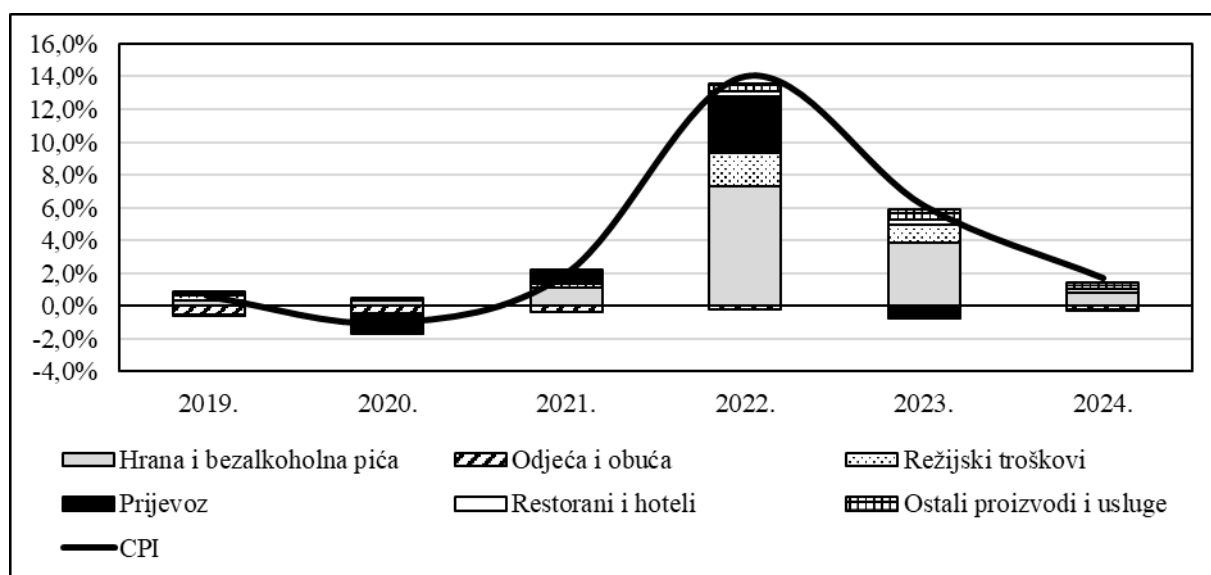
Promatrajući rast prosječnih potrošačkih cijena po kategorijama, najveći rast cijena u 2024. godini zabilježen je za kategorije usluga restorana i hotela (7,2%), te za ostale proizvode i usluge (5,3%), među kojima se izdvajaju cijene finansijskih usluga. Kategorija hrane i bezalkoholnih pića u 2024. godini zabilježila je rast cijena od 2,1%. Cijene režijskih troškova su se zadržale na razini iz prethodne godine, usprkos poskupljenju električne energije za kućanstva u FBiH⁴⁴. Očekujemo da će u narednom razdoblju cijene režijskih troškova stvarati dodatni inflatorni pritisak, budući da su i u RS-u od početka 2025. godine cijene električne energije za građane porasle za 7,7%. Prema zvaničnim podacima, pododjeljak električna

⁴⁴ Cijene električne energije za kućanstva u FBiH su porasle za 10%, te oko 8% za male poduzetnike, a što je materijalizirano od 1. kolovoza 2024. godine.

energija zabilježio je godišnji rast od 1,8% u 2024. godini, na razini BiH. Imajući u vidu navedena povećanja cijena električne energije, očekuje se daljnji inflatorni pritisak ne samo u ovom odjeljku, već i u svim ostalim odjeljcima, zbog činjenice kako povećanje cijena električne energije ima utjecaj i na ostale odjeljke.

Kategorija prijevoza zabilježila je blagi godišnji pad (0,1%) u 2024. godini. Ostale kategorije su zabilježile godišnji rast, izuzev kategorije odjeće i obuće koja kontinuirano djeluje deflatorno na ukupne prosječne potrošačke cijene, u petnaestogodišnjem razdoblju. Ovaj trend rasta cijena, koji je zabilježen u većini kategorija u 2024. godini, a posebice u uslužnom sektoru, u narednom razdoblju će vjerojatno biti pod dodatnim pritiskom rasta režijskih troškova. Najveći doprinos ukupnom rastu cijena u 2024. godini imao je odjeljak hrane i bezalkoholnih pića, a zatim ostali proizvodi i usluge, te usluge restorana i hotela (Grafikon 1.12).

Grafikon 1.12: Doprinosi godišnjim stopama promjene potrošačkih cijena u BiH

Izvor: BHAS

Tekstni okvir 1: Promjena u razini prosječnih potrošačkih cijena glavnih odjeljaka, u odnosu na razdoblja prije inflatornih šokova

Nakon snažnih inflatornih šokova, od drugog polugodišta 2023. godine, otpočelo je brzo usporavanje rasta domaćih potrošačkih cijena. Ipak, indeks prosječnih potrošačkih cijena bilježi visoke razine od kada se službeno prikupljaju podatci o cijenama u BiH, pri čemu je na kraju prosinca zabilježen prosječan rast cijena od 24,4%, u odnosu na prosjek 2021. godine, odnosno prije razdoblja snažnih inflatornih šokova.

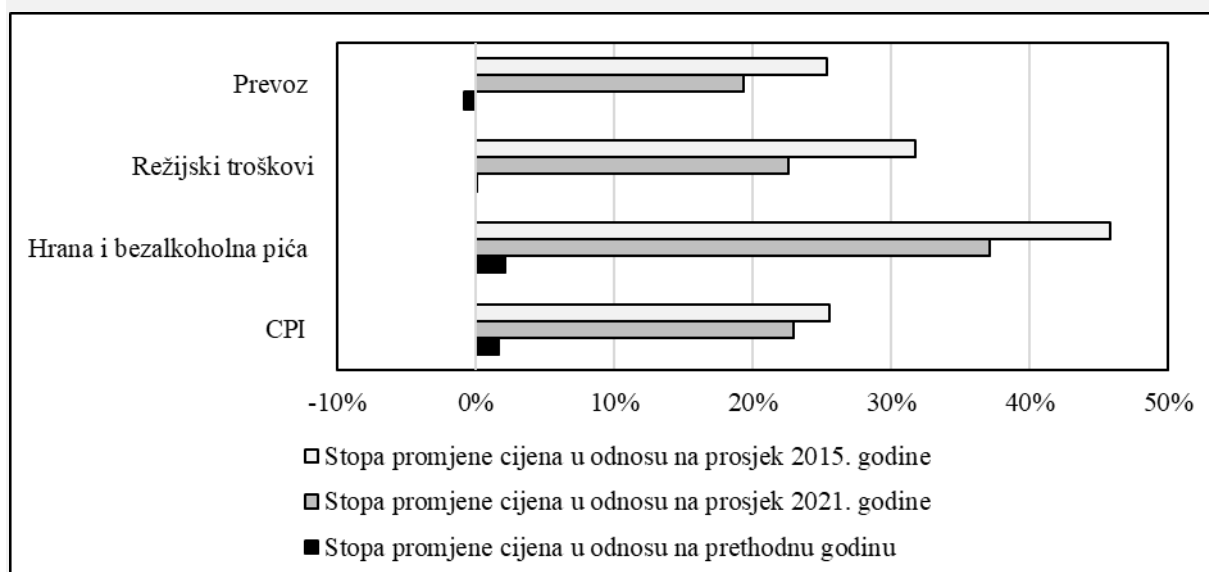
Ovo je važno imati u vidu s aspekta raspoloživog dohotka, jer, iako inflacija usporava, prosječne potrošačke cijene su i dalje više u odnosu na prethodna razdoblja. U tom kontekstu, također je važno naglasiti da su zemlje u razvoju posebno osjetljive na inflaciju, naročito na povećanja cijena osnovnih životnih potrepština poput hrane, goriva i režijskih troškova. U razvijenim zemljama, povećanje cijena hrane nije toliko dramatično, koliko u zemljama s nižim prosječnim dohotkom po stanovniku, gdje i manje promjene u cijenama hrane imaju veliki utjecaj na kvalitetu života stanovništva. Rast prosječnih potrošačkih cijena ima najveći utjecaj na kućanstva s nižim dohotkom, iz razloga što takva kućanstva imaju tendenciju da troše najveći dio svojih prihoda na prehrambene proizvode i druge osnovne namirnice. Zbog nižeg raspoloživog dohotka, upravo je ponder za kategoriju Hrana i bezalkoholna pića daleko najznačajniji s aspekta mjerenja inflacije u slučaju BiH⁴⁵.

Na Grafikonu 1.13, prikazane su godišnje promjene cijena za odjeljke hrane i bezalkoholnih pića, režijskih troškova, i prijevoza, u odnosu na 2021. godinu, te 2015. godinu. Promatrajući tri navedena glavna odjeljka u ukupnoj potrošnji stanovništva, koji prema udjelu potrošnje imaju 64,6% u ukupnoj strukturi, jasno su vidljive značajne stope rasta cijena, u odnosu na prosjek 2021. godine, a posebice u odnosu na prosjek 2015. godine. Najznačajniji rast cijena, u odnosu na prosjek 2021. godine, zabilježen je za kategoriju hrane i bezalkoholnih pića (od 37,2%), a u odnosu na 2015. čak 45,9%. Također, iako su cijene režijskih troškova stagnirale u 2024. godini, a cijene prijevoza čak zabilježile pad, cijene u navedenim odjeljcima su porasle za 22,6% i 19,4%, u odnosu na prosjek 2021. godine⁴⁶.

⁴⁵ Ponder za kategoriju Hrana i bezalkoholna pića za 2024. godinu u BiH je iznosio 36,9%, a u EU 16,9%.

⁴⁶ U 2024. godini, prosječna neto plaća u BiH porasla je za 38,5%, u odnosu na prosjek 2021. godine. Prema posljednjim podacima Ankete o radnoj snazi, udio aktivnog stanovništva u ukupnom radno sposobnom stanovništvu je 49,5%, dok je u 2021. godini iznosio 48,0%.

Grafikon 1.13: Promjene prosječnih potrošačkih cijena glavnih odjeljaka

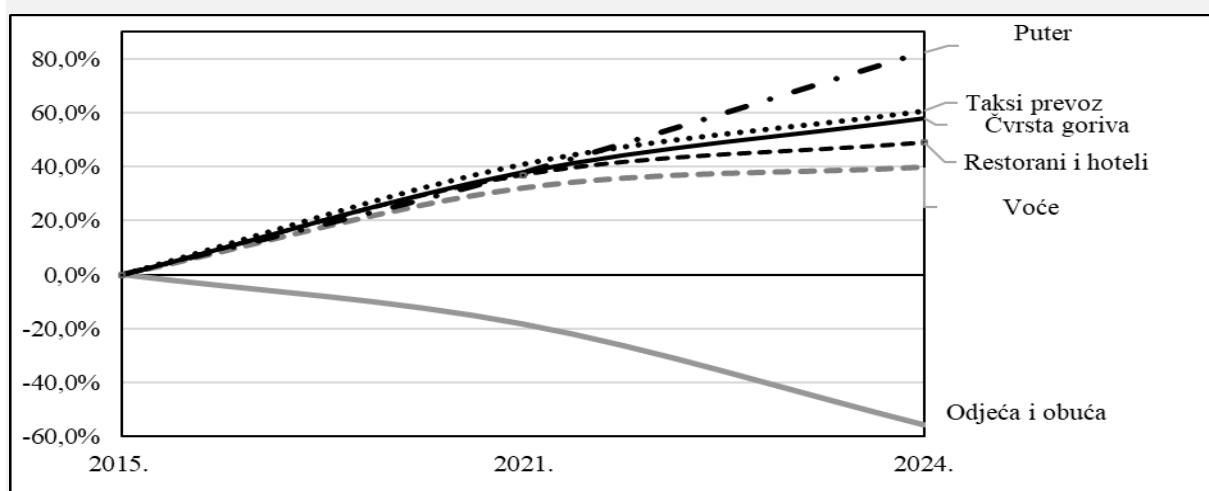

Izvor: BHAS

Promatrano na detaljnijoj razini, iako su neki pododjeljci zabilježili dosta sporiji rast cijena u 2024. godini, a neki i pad cijena, u odnosu na 2023. godinu, njihova razina cijena je značajno viša u odnosu na prosjek 2015. godine (Grafikon 1.14). Primjerice, pododjeljak Voće je zabilježio rast cijena od 4,3% u odnosu na 2023. godinu, ali i rast od 39,7% u odnosu na 2015. godinu⁴⁷. U okviru navedenog pododjeljka, cijene krušaka su stagnirale u 2024. godini, ali su zabilježile rast od čak 112,1%, u odnosu na prosjek 2015. godine. Također, pododjeljak Čvrsta goriva (u okviru režijskih troškova) zabilježio je pad cijena od 4,7% u 2024. godini, međutim, u odnosu na prosjek 2015. godine, zabilježio je rast od 58,0%. Neki od ostalih pododjeljaka koji su zabilježili značajan rast u razini cijena su ulja i masnoće, pekarski proizvodi, taksi i cestovni prijevoz, održavanje i popravke stolarije, te usluge u restoranima i hotelima. S druge strane, odjeljak odjeće i obuće kontinuirano bilježi pad cijena u razdoblju od petnaest godina, pri čemu je u 2024. godini zabilježen pad cijena od 55,7% u odnosu na prosjek 2015. godine.

⁴⁷ Količina uvezenog voća u 2024. godini smanjila se za 3,3%, dok se vrijednost uvoza voća povećala za 8,0%, što ukazuje na cjenovni efekt, odnosno na rast cijena voća na međunarodnom tržištu.

Grafikon 1.14: Promjena u razini cijena za odabrane pododjeljke, u odnosu na prosjek 2015

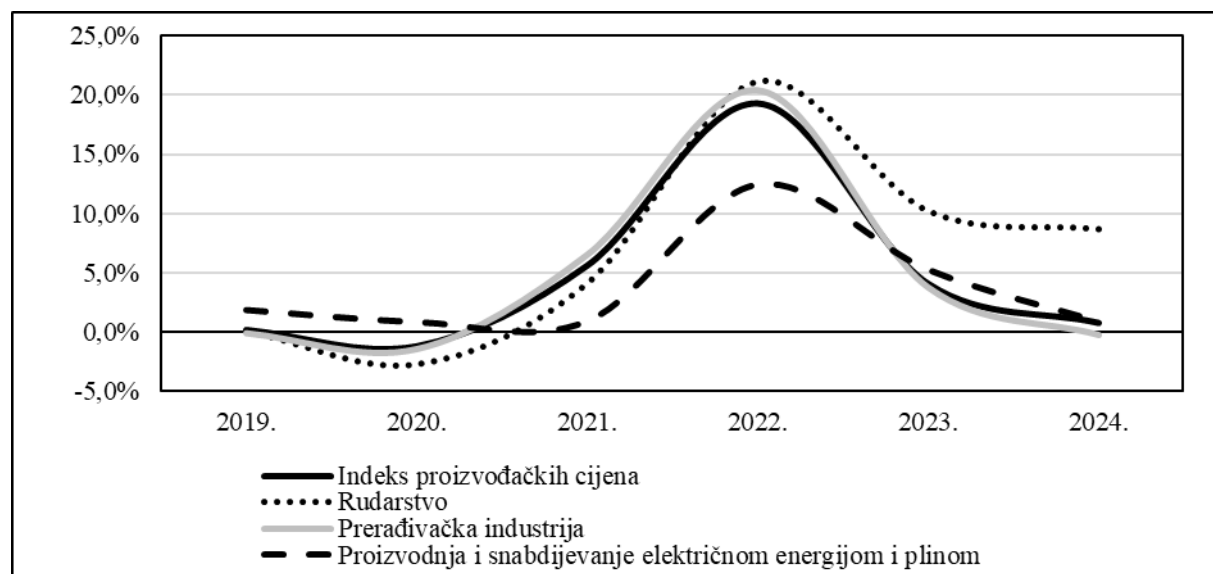
Izvor: BHAS

Prema posljednjim podacima Eurostata, per capita BDP, prema paritetu kupovnih snaga, u BiH je u 2023. godini bio tek na 36% onoga EU. Drugim riječima, kada se uzmu u obzir i razlike u cjenovnim razinama, u BiH se u 2023. godini generiralo, po stanovniku, 36% vrijednosti koja se u istom razdoblju generirala u EU. Pri tome, prema istom izvoru, stvarna individualna potrošnja (kao pokazatelj materijalne dobrobiti kućanstava) je u BiH u istoj godini po stanovniku iznosila 42% prosjeka EU. U 2023. godini stanovništvo BiH je konzumiralo hrane i bezalkoholnih pića u visini od 23,9% BDP-a, dok je u EU taj postotak bio znatno niži (6,8%). Kada bismo zanemarili različite stope inflacije u navedenim odjeljcima, kao i činjenicu da cjenovni indeksi u BiH i EU nisu izravno usporedivi, jasno je kako inflatorni pritisci na osnovne životne potrepštine znatno jače utječu na raspoloživi dohodak u zemljama na nižoj razini ekonomskog razvoja. Iako su tijekom 2024. godine u BiH produžene privremene mjere zaključavanja cijena osnovnih životnih potrepština, takve privremene intervencije na cijenama roba i usluga ne mogu imati previše snažan efekt, te mogu samo trenutačno olakšati pritisak na proračune kućanstava⁴⁸.

⁴⁸ Vlada Federacije Federacije BiH je na prijedlog Federalnog ministarstva trgovine usvojila pokretanje Projekta „Zaključavamo cijene“ krajem 2023. godine, u trajanju od tri mjeseca za 40 proizvoda, koji obuhvaćaju životne namirnice i higijenske potrepštine. Federalno ministarstvo trgovine od 1. listopada 2024. godine najavilo je četvrti val dobrovoljnog projekta koji je trajao do kraja 2024. godine, gdje je popis proizvoda sa sniženom i zaključanom cijenom proširen na 56 proizvoda. Ministarstvo trgovine i turizma Republike Srpske od 1. kolovoza je nastavilo dobrovoljnu akciju zaključavanja cijena u sklopu kampanje „Društveno odgovorni“, a koja je pokrenuta tijekom 2023. godine. CBBiH analize efekata dosadašnjih mjera nisu ukazale na smanjenje ukupne inflacije.

Cijene industrijskih proizvođača u BiH su u 2024. godini također zabilježile usporavanje rasta (Grafikon 1.15) u odnosu na prethodnu godinu (0,7% za 2024. godinu u odnosu na 4,0% za 2023. godinu). Iako su proizvođačke cijene u djelatnostima Rudarstva i Proizvodnje i opskrbe električnom energijom i plinom zabilježile rast (od 8,7% i 0,8%, respektivno), Prerađivačka industrija je zabilježila blagi pad cijena (0,3%), što može ukazivati na slabu potražnju za industrijskim proizvodima (vidjeti potpoglavlje Industrijska proizvodnja i građevinarstvo). Promatrano po glavnim skupinama, sve skupine su zabilježile rast proizvođačkih cijena, osim intermedijarnih proizvoda koji su zabilježili pad od 1,2%. Daljnja podjela po tržištima ukazuje da su proizvođačke cijene za domaće tržište zabilježile rast od 2,3%, dok su za nedomaće tržište zabilježile blagi pad od 0,8%. Ove informacije sugeriraju da su domaći proizvođači ograničeni u podizanju cijena kako bi održali konkurentnost na međunarodnom tržištu, dok rast troškova, poput plaća i električne energije, vrši pritisak na cijene za domaće tržište. Proizvođačke cijene usluga su najviše porasle za arhitektonske i inženjerske djelatnosti, te za djelatnosti cestovnog prijevoza roba, koji predstavlja dominantan oblik transporta u BiH⁴⁹.

Grafikon 1.15: Godišnje promjene proizvođačkih cijena u BiH po djelatnostima

Izvor: BHAS

⁴⁹ Prema posljednje dostupnim podacima, zabilježen je rast cijena za arhitektonske i inženjerske djelatnosti od 8,1%, a za djelatnosti cestovnog prijevoza roba rast od 4,3%, u odnosu na 2023. godinu.

IV. Uposlenost i plaće

Osnovne strukturalne karakteristike tržišta rada u BiH u 2024. godini su relativno nepromijenjene u odnosu na ranije godine⁵⁰: niska aktivnost radno sposobnog stanovništva, visoka dugoročna neuposlenost, te neuposlenost mladih. Prema posljednjim podacima Ankete o radnoj snazi⁵¹, stopa neuposlenosti, u trećem tromjesečju 2024. godine, iznosila je 12,2% (u 2023. godini iznosila je 13,2%). Stopa uposlenosti (osoba dobi 15-89 godina) iznosila je samo 43,6%, uz značajan rodni jaz. Usprkos opadajućem trendu u posljednjim godinama, stopa neuposlenosti je i dalje viša u usporedbi sa zemljama EU, posebice među mladima. Prema posljednje dostupnim podacima, udio mladih osoba koje nisu uposlene, niti uključene u obrazovanje i obuku (tzv. NEET stopa⁵²) u BiH iznosio je 15,7%, dok je u EU taj udio bio 10,9%. Dugoročna stopa neuposlenosti⁵³ također je značajno viša u BiH u odnosu na zemlje EU (8,6% u BiH, u usporedbi s 1,9% u EU), što dalje ukazuje na strukturalne probleme na tržištu rada, kao što je neusklađenost znanja i vještina sa stvarnim potrebama tržišta rada. Prema podacima Ankete o radnoj snazi za treće tromjesečje 2024. godine, 70,8% neuposlenih je tražilo posao duže od godinu dana.

U strukturi radne snage, najveći je udio osoba sa završenom srednjom školom i specijalizacijom (69,1% u trećem tromjesečju 2024. godine). Osobe sa završenom srednjom školom i specijalizacijom teško se integriraju na tržište rada, te čine čak 44,5% neaktivnog stanovništva. Iako zvanični podatci bilježe povećanje stope aktivnosti radno sposobnog stanovništva u odnosu na 2023. godinu, u 2024. godini ona je i dalje ispod 50% (49,6% u trećem tromjesečju 2024. godine). Dobna skupina 25-49 godina starosti čini 65,2% aktivnog stanovništva, mada i značajan dio ukupnog broja neuposlenih osoba (62,7%) pripada ovoj starosnoj skupini. Zvanični podatci ukazuju i na smanjenje broja osoba izvan radne snage (1,45 milijuna

⁵⁰ Izostaje napredak u poboljšanju statistika tržišta rada i socijalnih statistika te izradi propisa koji su preduslov za sljedeći popis stanovništva. Neophodno je unapređenje administrativnih podataka, koji ne daju sveobuhvatan prikaz dinamike tržišta rada. Istodobno, metodološke izmjene u izradi Ankete o radnoj snazi, koju na kvartalnoj i godišnjoj osnovi provodi BHAS, otežavaju uporedivost historijskih serija anketnih podataka.

⁵¹ Anketa o radnoj snazi, III kvartal 2024. godina, decembar 2024. godine.

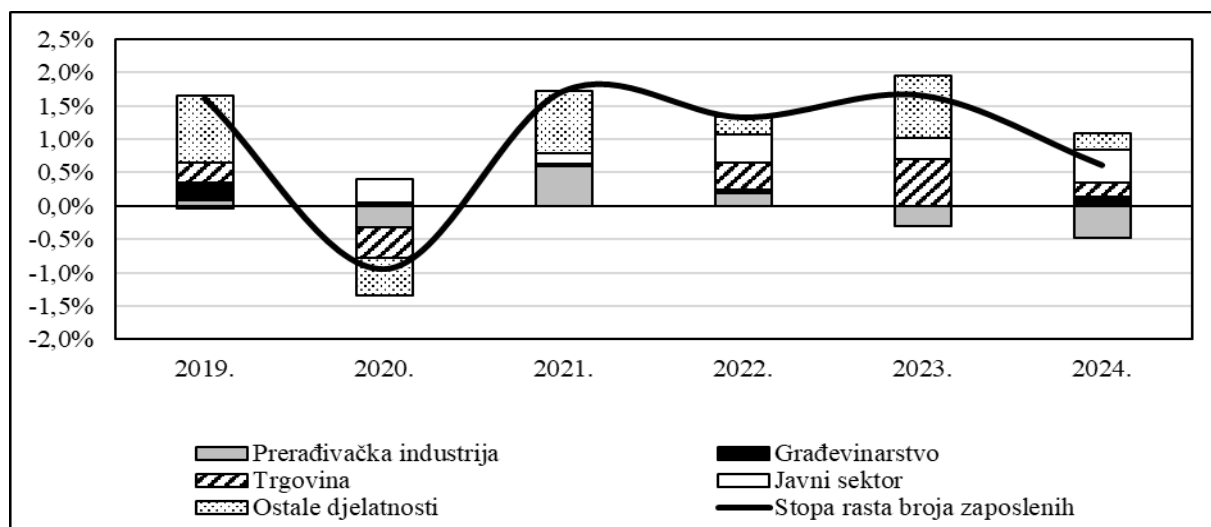
⁵² NEET stopa je udio osoba starosti od 15 do 24 godine koje nisu uposlene, nisu na školovanju, niti su na obuci u ukupnoj populaciji tog uzrasta.

⁵³ Dugoročna stopa neuposlenosti je udio neuposlenih osoba godinu dana i duže u aktivnom stanovništvu.

registriranih osoba izvan radne snage krajem trećeg tromjesečja 2024. godine) pri čemu je više od 60% neaktivnog stanovništva u dobnoj skupini iznad 50 godina starosti.

Prema administrativnim podacima⁵⁴, evidentiran je kontinuiran pad broja neuposlenih osoba, a na kraju prosinca broj neuposlenih osoba od 320.969 (smanjenje od 6,6% na godišnjoj razini). U prosincu 2024. godine, ostvaren je rast broja uposlenih osoba, na kumulativnoj osnovi, odnosno 5.230 novouposlenih osoba. Najveći udio u ukupnom broju uposlenih osoba, u prosincu 2024. godine (preko 60%), odnosio se na uposlenike u javnom sektoru, prerađivačkoj industriji, te trgovini na veliko i malo (Grafikon 1.16). Broj uposlenih u javnom sektoru (javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje, obrazovanje, te djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne pomoći) činio je gotovo jednu četvrtinu ukupnog broja uposlenika, gdje je zabilježen i najveći kumulativni rast broja uposlenika, u odnosu na isti mjesec prethodne godine (4.089 novouposlenih osoba). Značajan rast broja uposlenika također je ostvaren i u djelatnostima trgovine na veliko i na malo, obrazovanja, te građevinarstva. S druge strane, u Prerađivačkoj industriji zabilježeno je najveće smanjenje broja uposlenih osoba.

Grafikon 1.16: Doprinosi godišnjim promjenama broja uposlenika po područjima, na kraju godine

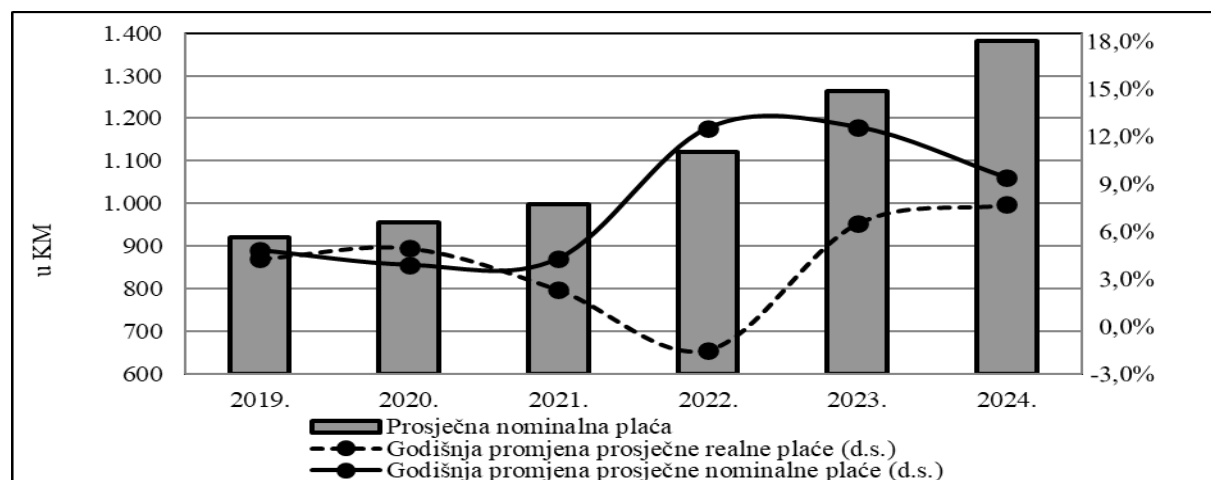

Izvor: BHAS

⁵⁴ Izvor podataka: Agencija za rad i zapošljavanje BiH. Administrativni podatci se temelje na evidencijama neuposlenih koji su prijavljeni na biroima za zapošljavanje. Neuposlenom osobom se smatra svaka osoba koja ispunjava zakonom propisane uvjete i prijavljena je u nekom od zavoda za zapošljavanje. Imajući u vidu negativne demografske trendove i kontinuiran odljev radne snage, uslijed migracija kvalificiranih radnika, raspoložive administrativne podatke treba s pažnjom interpretirati.

U 2024. godini nastavljen je rast prosječnih nominalnih plaća, te je zabilježena prosječna godišnja stopa rasta od 9,4%, što predstavlja nižu stopu u odnosu na 2023. godinu (12,6%). Usporavanje rasta inflacije, uz rast nominalnih zarada, rezultiralo je značajnim rastom realnih plaća u 2024. godini, od 7,7% na godišnjoj razini (Grafikon 1.17). Početkom 2024. godine, minimalna plaća je porasla u FBiH za 3,9% i u RS-u za čak 28,6%. U narednom razdoblju se očekuje nastavak rasta realnih plaća, posebice imajući u vidu kako je u 2025. godini dodatno povećana minimalna plaća u oba entiteta, a čiji je rast naročito izražen u FBiH (61,6%). Prosječne potrošačke cijene ne rastu približnom dinamikom, što bi bilo očekivano uslijed ovakvih promjena u troškovima proizvodnje. Moguće je kako je inicijalni efekt apsorbiran profitnim maržama, te da će se puni efekt na ekonomsku aktivnost i cijene odraziti tek u narednom razdoblju. Također očekujemo da će se trend smanjenja neuposlenosti nastaviti i u narednom razdoblju, što bi moglo pozitivno utjecati na osobnu potrošnju, uz već prisutni rast prosječnih nominalnih plaća. Međutim, ovaj se efekt odnosi na slučaj gdje smanjenje neuposlenosti nije rezultat rasta broja neaktivnog radno sposobnog stanovništva.

Grafikon 1.17: Prosječne godišnje neto plaće

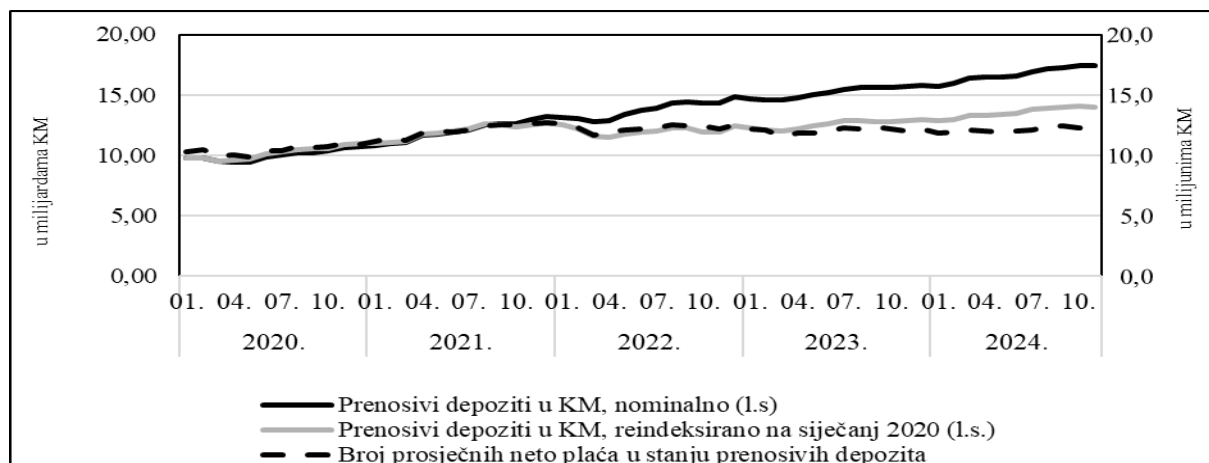

Izvor: BHAS

Napomena: Realna plaća je usklađena s prosječnim potrošačkim cijenama. Prosječna godišnja plaća podrazumijeva aritmetički prosjek prosječnih plaća po mjesecima.

Kao posljedica usklađivanja plaća, rasli su depoziti po viđenju i transakcijski računi u KM⁵⁵ (Grafikon 1.18). Uočljivo je da u posljednjem razdoblju, otkako je počelo intenzivnije usklađivanje plaća za inflaciju, broj prosječnih plaća u stanju prenosivih depozita u KM značajnije ne raste. Drugim riječima, najznačajnija kategorija depozita raste, poglavito zbog usklađivanja plaća, vjerojatno i mirovina, za inflaciju, uz usporavanje rasta broja uposlenika.

Grafikon 1.18: Prenosivi depoziti u KM i plaće

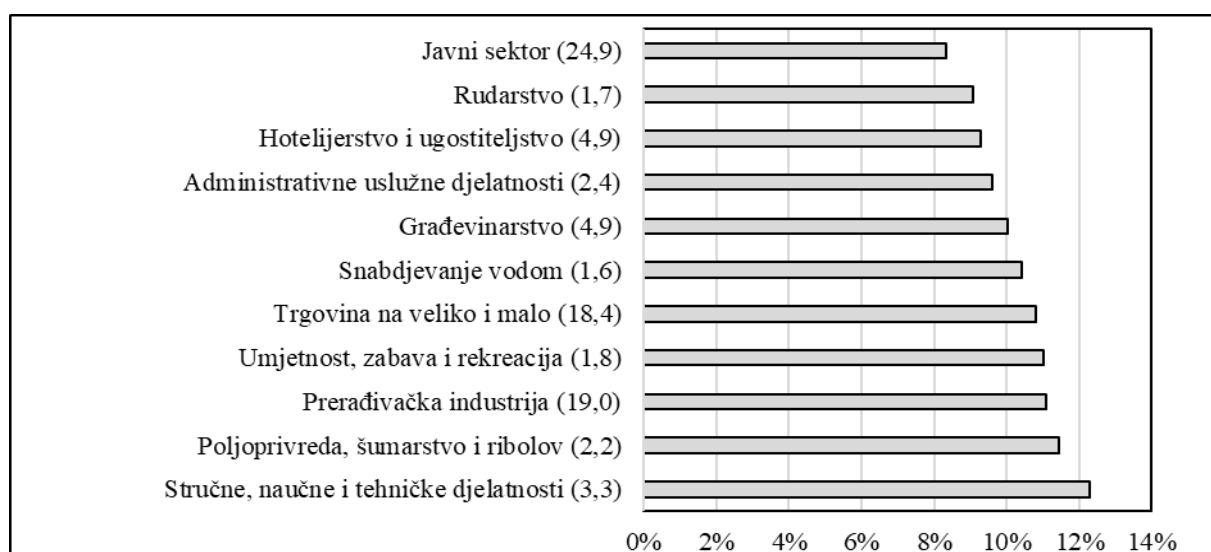

Izvor: CBBiH, BHAS

Nominalni rast prosječnih neto plaća zabilježen je u svim djelatnostima u 2024. godini, s tim što je najizraženiji rast zabilježen za djelatnosti Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (12,3%), Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov (11,5%), te za Prerađivačku industriju (11,1%) (Grafikon 1.19). Treba imati u vidu da je prosječna neto plaća u Prerađivačkoj industriji, koja je, prema zvaničnim statističkim podacima, zapošljavala gotovo petinu svih uposlenika u BiH u prosincu 2024. godine, i dalje značajno ispod prosječne neto plaće u BiH (81,0% u prosincu 2024. godine). Kontinuirani odlazak mladih i kvalificiranih radnika, uz demografski izazov starenja stanovništva, u teoriji može rezultirati rastom plaća u kratkom roku. Međutim, smanjenje radno sposobnog stanovništva i produktivnosti može rezultirati usporavanjem rasta plaća, u dugom roku.

⁵⁵ Ukupni prenosivi depoziti u KM su krajem 2024. godine imali udio od oko 53% u ukupnim depozitima u sustavu.

Grafikon 1.19: Prosječan godišnji rast nominalnih neto plaća, po djelatnostima

Izvor: BHAS

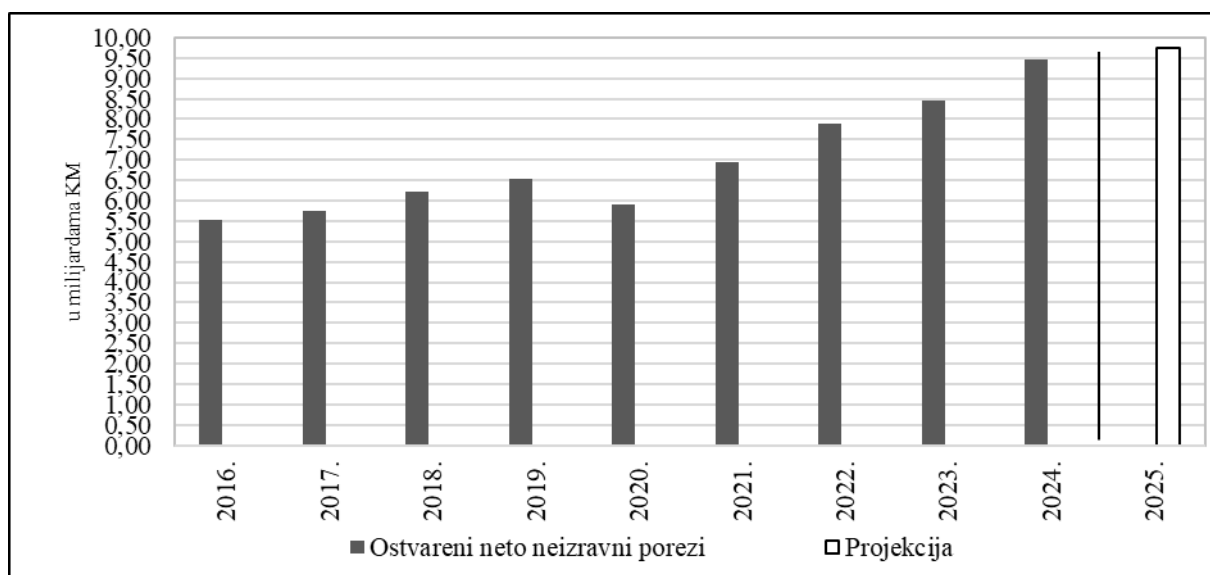
Napomena: U zagradi pored naziva serije, prikazan je udio u ukupnom broju zaposlenika, u procentima, na kraju 2024. godine.

1.2.2 Fiskalni sektor

Fiskalni pokazatelji u 2024. godini ukazuju na snažan rast prihoda i rashoda, uz nešto jači intenzitet rasta javnih rashoda. Jači intenzitet rasta rashoda se može objasniti rastom tekuće potrošnje sektora vlade koja je predstavljala fiskalni odgovor na ublažavanje posljedica visokih cijena za osjetljive kategorije stanovništva. Vladina potrošnja bila je usmjerena na veća nominalna izdvajanja za mirovine, plaće u javnom sektoru, kao i jednokratne novčane isplate osjetljivim kategorijama. Budući da je naglasak vlada bio na očuvanju životnog standarda osjetljivih kategorija stanovništva, izostala su značajnija investicijska ulaganja kao i povlačenja sredstava od ino-kreditora po koncesijskim uvjetima, tako da je javni dug opće vlade prema maastrichtskim kriterijima neznatno povećan u 2024. godini.

Neto prihodi od neizravnih poreza su u 2024. godini zabilježili snažan rast na godišnjoj razini (Grafikon 1.20). Iznos naplaćenih neto prihoda u 2024. godini (9,45 milijardi KM) je najveći od uspostave sustava neizravnog oporezivanja. Samo u odnosu na prethodnu godinu ovaj iznos je povećan za 1,01 milijardu KM ili 11,9%. Glavni doprinos navedenom rastu prihoda dolazi od značajne potrošnje kućanstava, zadržavanja cijena na visokoj razini, povećanja specifične trošarine na cigarete za 15%, povećanja rasta nominalnih plaća, kao i povećanja cijena u uslužnom sektoru.

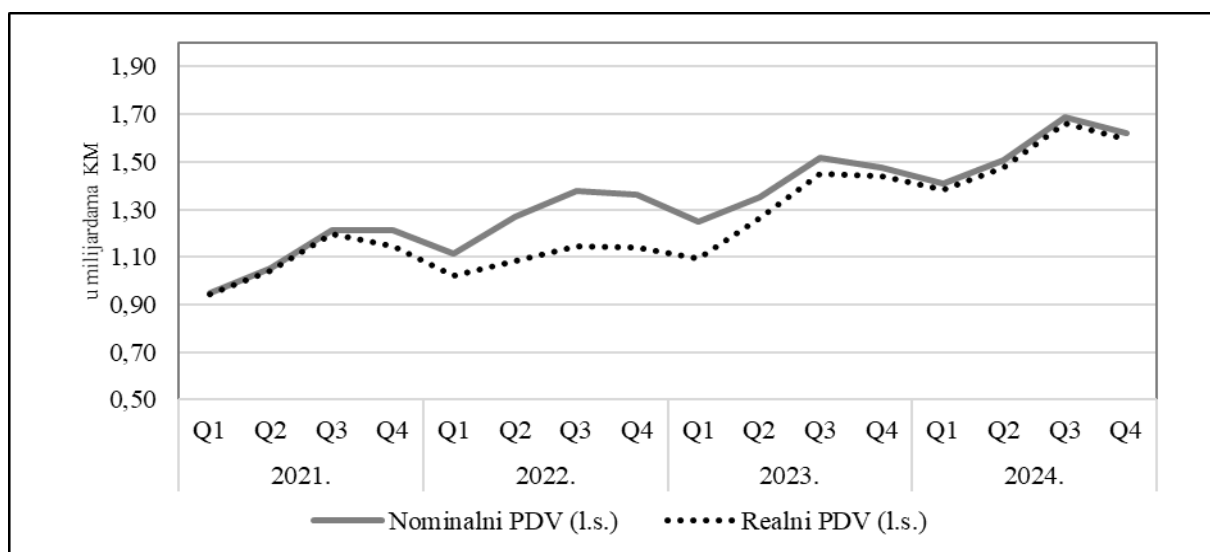
Grafikon 1.20: Prihodi od neizravnih poreza

Izvor: Globalni okvir fiskalne bilance i politika u Bosni i Hercegovini (GFO BiH) za razdoblje 2025-2027 (usvojen u ožujku 2025. godine)

Rekordan rast ukupnih prihoda je rezultat rasta prihoda od PDV-a (porez na dodanu vrijednost), kao najveće stavke u strukturi prihoda. Neto prihod od PDV-a iznosio je 6,22 milijarde KM u 2024. godini, što je više za 11,3% u odnosu na prethodnu godinu. Glavni čimbenik navedenog rasta prihoda po ovoj osnovi je zadržavanje opće razine cijena na visokoj razini, povećanje plaća i uposlenosti kroz privatnu potrošnju, ali i povećanja cijena usluga vezanih uz sektor turizma (Grafikon 1.21).

Grafikon 1.21: Utjecaj inflacije na rast prihoda od poreza na dodanu vrijednost

Izvor: Agencija za statistiku BiH, Uprava za neizravno oporezivanje (UINO), CBBiH

U 2024. godini došlo je do nekoliko izmjena u oblasti porezne politike. Kao odgovor na inflatorne pritiske, Vlada Federacije BiH je povećala minimalnu plaću na iznos od 1000 KM u Federaciji Bosne i Hercegovine s primjenom od 31. siječnja 2025. godine. Ova izmjena, kako je najavljeno, predstavlja dio šireg paketa socijalnih politika koja za cilj ima poboljšanje životnog standarda za radnike i doprinos smanjenju siromaštva, s izravnim implikacijama na prikupljanje prihoda od poreza, naročito poreza na osobni dohodak. Prihodi od poreza na osobni dohodak čine manji dio ukupnih poreznih prihoda, i u Federaciji BiH trenutačno predstavljaju oko 8,5% ukupnih poreznih prihoda. Također, jedna od izmjena porezne politike je povećanje specifične trošarine na cigarete za 15%. Ova izmjena je dovela do većih maloprodajnih cijena, koja je, usprkos neznatnom smanjenju potrošnje, doprinijela približno godišnjem povećanju prihoda po osnovi trošarina u iznosu od 101 do 131 milijuna KM.

Ukupna naplata prihoda od trošarina u 2024. godini je zabilježila snažan godišnji rast od 15,5% i navedeni rast uglavnom dolazi od trošarina na duhan. Prihodi po ovoj osnovi su zabilježili značajan rast, naročito zbog povećanja potrošnje i rasta cijena proizvoda koji podliježu navedenim trošarinama. Neto prihodi po osnovi cestarina zabilježili su godišnji rast (8,0%) što se može objasniti većim brojem putovanja. Također, svake godine, Uprava za neizravno oporezivanje donosi Odluku o količini dizel-goriva na koje se ne plaća cestarina.⁵⁶ Prihodi od carina su usko povezani s uvozom, tako da je rast uvoza utjecao na rast prihoda od carina u iznosu od 73,5 milijuna KM (14,5%) u odnosu na 2023. godinu. Rast prihoda po ovoj osnovi je vezan s rastom cijena energenata, sirovina, hrane i ostalih uvezenih roba.

Prema Globalnom okviru fiskalne bilance i politika u Bosni i Hercegovini (GFO) za razdoblje 2025.-2027.⁵⁷ koji je usvojen u ožujku 2025. godine, projiciran je rast neizravnih poreza od 3,9% na godišnjoj razini ili 18,1% projicirane vrijednosti nominalnog BDP-a. Rizici za ostvarenje ovih projekcija su značajni, poglavito zbog neizvjesnosti u vezi s globalnom situacijom vezanom uz ratna dešavanja u Ukrajini, zatim eventualne izmjene politike

⁵⁶ <https://www.uino.gov.ba/portal/bs/akciza-i-cestarina/cestarina/>

⁵⁷ <https://www.mft.gov.ba>

neizravnog oporezivanja (diferencirana stopa PDV-a, privremeno ukidanje trošarina na derivate, zahtjevi za oslobađanjem ili isplatu povrata za promet u zemlji).⁵⁸

I pored rekordnih prihoda, za 2024. godinu bio je planiran deficit u entitetskim proračunima, zbog značajnog rasta rashoda uslijed izdvajanja sredstava za rast plaća u javnom sektoru, ali i usklađivanja mirovina sukladno rastu BDP-a i indeksa potrošačkih cijena. Vlada Republike Srpske je izvršila rebalans proračuna za 2024. godinu kojim je proračun uvećan za 75 milijuna KM ili 1,3% u odnosu na prvobitni proračun za 2024. godinu koji je iznosio 5,73 milijardi KM. Vlada Republike Srpske je od navedenog rebalansa izdvojila oko 28 milijuna KM za umirovljenike, oko 20 milijuna KM za ulaganja, a ostatak za ostalu potrošnju i materijalne troškove. Rebalans je planiran na temelju povećanja prihoda ovog entiteta (povećanje prihoda je iznosilo 350 milijuna KM u ovoj godini). S druge strane, iako je u srpnju 2024. godine Vlada FBiH pokrenula žurnu inicijativu za usvajanje rebalansa, on je povučen s dnevnog reda Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH. Međutim, Vlada FBiH je donijela Uredbu o jednokratnoj pomoći umirovljenicima, kako bi se ublažile negativne posljedice izostanka rebalansa proračuna za ovu kategoriju stanovništva.

Iako su strategije javnih ulaganja u oba entiteta bile usmjerene na intenziviranje ulaganja u infrastrukturne projekte i energetske sektor, u prvih devet mjeseci 2024. godine zabilježen je samo blagi rast realizacije kapitalnih ulaganja. Sukladno tomu, javna ulaganja su u prvih devet mjeseci tekuće godine za 28,9 milijuna KM veća u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. U navedenom razdoblju je realizirano 239,3 milijuna KM javnih ulaganja kroz proračune. Entitetski proračuni za 2025. godinu su pravodobno usvojeni.

U prosincu 2024. godine, Narodna skupština RS je usvojila Proračun RS za 2025. godinu u iznosu od 6,07 milijardi KM,⁵⁹ što predstavlja uvećanje od 260 milijuna KM (4,5%) u odnosu na iznos predviđen Rebalansom proračuna iz studenog 2024. godine. Predviđen je proračunski deficit od 98,4 milijuna KM za 2025. godinu. U siječnju 2025. godine, Zastupnički dom Parlamenta FBiH je usvojio Proračun FBiH u iznosu od 8,25 milijardi KM. Proračunom su

⁵⁸ http://www.oma.uino.gov.ba/bilteni/Oma_Bilten_bos_233_234.pdf

⁵⁹ <https://www.narodnaskupstinars.net/?q=la/vijesti/narodna-skup%C5%A1tina-usvojila-bud%C5%BEet-republike-srpske-za-2025-godinu-i-program-ekonomskih-reformi-republike-srpske-za-period-2025-2027>

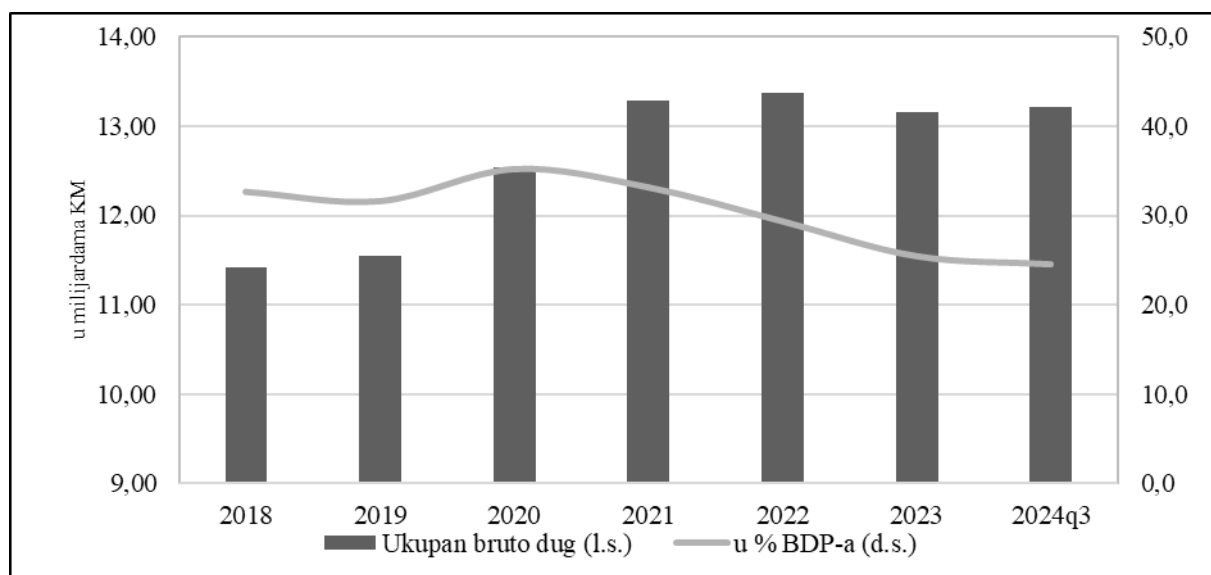
predviđena sredstva u iznosu od 100 milijuna KM gospodarskim subjektima u svrhu prevazilaženja prijelaznog razdoblja od fiskalnih intervencija do fiskalnih reformi. Također, iz proračuna će biti izdvojeno 50 milijuna KM za područja poplavljena u listopadu 2024. godine. Nadalje, iz proračuna je planirano 332 milijuna KM za Fond PIO/MIO u 2025. godini.

Vlada Federacije BiH je u prosincu 2024. godine donijela Odluku prema kojoj će minimalna plaća iznositi 1000 KM u FBiH (pogledati Grafikon 1.17 u poglavlju Plaće i uposlenost), a koja će se primjenjivati od 1. siječnja do 31. prosinca 2025. godine.⁶⁰ Ovo podrazumijeva da će u FBiH minimalna plaća biti povećana za 381 KM. Također, da bi se prevazišli potencijalni problemi za obrtnike i mala poduzeća, Vlada Federacije BiH je najavila program subvencioniranja iz proračuna Federacije BiH (subvencije čine oko 5% ukupnih rashoda). Naime, obrtnicima i malim poduzećima, Vlada FBiH će uplaćivati subvencije za doprinose, a kako bi sačuvali radna mjesta koja su eventualno ugrožena uslijed povećanja minimalne plaće i primanja.

Nivo javnog duga sektora opće vlade s krajem trećeg tromjesečja 2024. godine u odnosu na kraj 2023. godine je povećan u nominalnom iznosu za 61,5 milijuna KM. U 2024. godini je izostalo značajnije zaduženje vlada entiteta kod međunarodnih financijskih institucija, dok je zaduživanje na domaćem tržištu kapitala bilo nešto intenzivnije. Ukupan javni dug sektora opće vlade na kraju trećeg tromjesečja 2024. godine je iznosio 24,5% izraženo u postotcima BDP-a. (Grafikon 1.22).

⁶⁰ <https://fbihvlada.gov.ba/bs/vlada-fbih-radnicima-vise-plate-poslodavcima-subvencije>

Grafikon 1.22: Ukupan javni dug sektora opće vlade

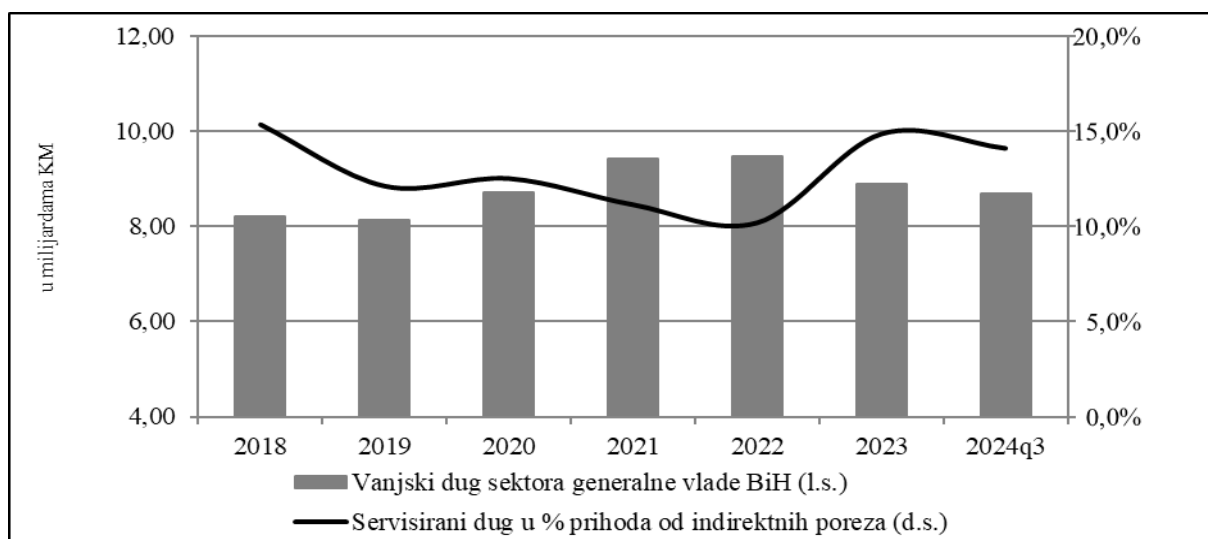

Izvor: CBBiH, BDP za 2024, projekcija CBBiH

Na razini konsolidirane BiH u 2025. godini je planirano povlačenje ino kredita u iznosu od 1,81 milijarda KM⁶¹, dok je na domaćem tržištu planirano zaduženje od 928 milijuna KM. Istodobno, imajući u vidu da su na razini konsolidirane BiH u 2025. godini ukupne potrebe financiranja proračuna 858,1 milijuna KM, izvjesno je očekivati daljnji rast vladinih obveza u 2025. godini. Vanjski dug sektora opće vlade je tijekom 2024. godine zabilježio daljnji pad na godišnjoj razini (179,4 milijuna KM ili 2,0%) i na kraju trećeg tromjesečja 2024. godine je iznosio 8,69 milijardi KM (Grafikon 1.23).

⁶¹ <https://www.mft.gov.ba/> CGlobalni okvir fiskalne bilance i politika u BiH za razdoblje 2025-2027

Grafikon 1.23: Vanjski dug sektora opće vlade

Izvor: CBBiH, Uprava za neizravno oporezivanje i Ministarstvo financija i trezora BiH.

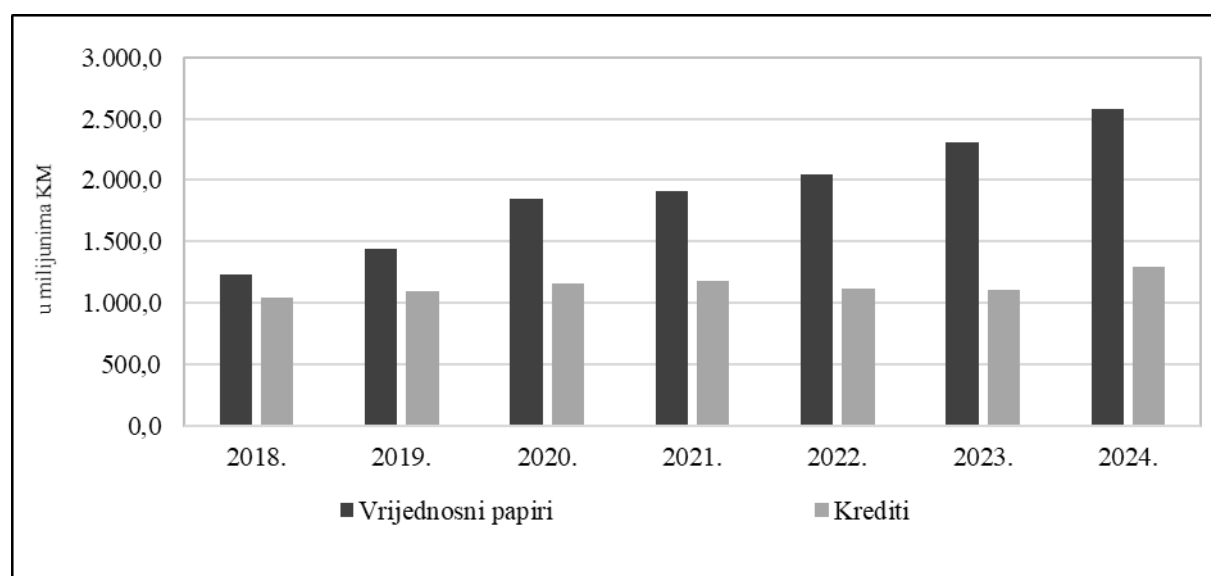
U 2024. godini ukupan iznos povučenih sredstava od međunarodnih financijskih institucija iznosio je 798,6 milijuna KM, premda je planirano povlačenje sredstava u iznosu od 2,00 milijarde KM⁶². U 2024. godini je izostalo značajnije povlačenje sredstava od ino-kreditora. Najveće povlačenje je zabilježeno u prvom tromjesečju 2024. godine (332,2 milijuna KM), od čega se najveći pojedinačni iznos odnosio na financiranje koridora Vc (oko 118 milijuna KM). Otplata vanjskog duga sektora opće vlade bila je znatno veća od iznosa novih povučenih sredstava u 2024. godini. Od ukupno servisiranih sredstava prema ino-kreditorima (1,33 milijardi KM) prema Međunarodnom monetarnom fondu – MMF i Svjetskoj banci – IDA su servisirani pojedinačno najveći iznosi od 434,2 milijuna KM i 223,4 milijuna KM, respektivno. Za servisiranje vanjskog duga sektora opće vlade u 2025. planirana su sredstva u iznosu od 1,23 milijardi KM, što je 12,6% projiciranih prihoda od neizravnih poreza za 2025. godinu⁶³ (u 2024. godini taj procenat je bio viši i iznosio 14,1%). Zaduženost sektora vlade kod komercijalnih banaka je zabilježila značajan rast na godišnjoj razini po osnovi vrijednosnih papira (274,4 milijuna KM), kao i po osnovi kredita (182,4 milijuna KM) (Grafikon 1.24). U drugoj

⁶² Globalni okvir fiskalne bilance i politika u BiH za razdoblje 2024. - 2026. godina, siječanj 2024. godine.

⁶³ Izvor: Ministarstvo financija i trezora BiH (Plan servisiranja vanjskog duga u 2025. godini) i Odjel za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno/neizravno oporezivanje (OMA Bilten br.233/234, studeni-prosinac 2024.godina).

polovini 2024. godine vlade entiteta izvršile su značajna nova zaduženja na tržištu kapitala. Vlada Republike Srpske je u studenom 2024. godine prihvatila zaduženje od 100 milijuna eura s rokom otplate od deset godina, uključujući grejs period od godinu dana i uz kamatnu stopu od 5%. Ova sredstva vlada RS je iskoristila za financiranje proračunskog deficita i refinanciranje dijela postojećeg duga.⁶⁴ Vlada FBiH je u prosincu 2024. godine izdala sedmogodišnje obveznice u iznosu od 150 milijuna KM, uz prosječnu kamatnu stopu od 3,76%. FBiH se na tržištu kapitala zadužila za oko 700 milijuna KM u 2024. godini, dok je izdvojila 443,9 milijuna KM za otplatu u istom razdoblju. Ova zaduženja su također omogućila Vladi Federacije BiH da financira proračunski deficit i refinancira dio postojećeg duga. Izloženost bankovnog sektora prema sektoru vlade nije značajno promijenjena i na kraju 2024. godine je bila 8,9% ukupne aktive bankovnog sektora. U 2025. godini po osnovi otplate unutarnjeg duga FBiH i RS trebaju izdvojiti ukupno 1,05 milijardi KM (Federacija BiH 454,0 milijuna KM i Republika Srpska 590,5 milijuna KM)⁶⁵.

Grafikon 1.24: Zaduzenost generalne vlade kod komercijalnih banaka

Izvor: CBBiH

⁶⁴Izvor: <https://www.sglasnik.org/cyr/aktuelno/obavjestenja/objavjben-je-sluzhbeni-glasnik-republike-srpske-broj-10024>

⁶⁵ <https://www.mft.gov.ba/> CGlobalni okvir fiskalne bilance i politika u BiH za razdoblje 2025-2027

Tekstni okvir 2: Fiskalne mjere entitetskih vlada i njihov utjecaj na javne prihode i rashode

U 2024. godini, vlade Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske donijele su niz fiskalnih mjera s ciljem poboljšanja ekonomskih uvjeta stanovništva i rasta javnih prihoda. Jedna od ključnih mjera koje su entitetske vlade implementirale uključivala je povećanje plaća u javnom sektoru, kako bi se poboljšao životni standard državnih službenika. Ove su mjere imale značajan utjecaj na povećanje rashoda u proračunima Federacije BiH i RS. Ukupni trošak koji je rezultat povećanja plaća u javnom sektoru u 2024. godini u RS je procijenjen na oko 221 milijun KM. Nadalje, pružena je potpora malim i srednjim poduzećima kroz smanjenje određenih poreznih opterećenja i olakšice za ulaganja u sektorima kao što su IT, poljoprivreda i proizvodnja, s ciljem poticanja rasta i konkurentnosti gospodarstva. Vlada FBiH je u svom Dokumentu okvirnog proračuna za razdoblje 2024.–2026. naglasila prioritet kreiranja boljeg poslovnog ambijenta kroz smanjenje opterećenja rada i suzbijanje neformalne ekonomije, što izravno utječe na mala i srednja poduzeća. Također, uvedena su povećanja socijalnih transfera, kao što su mirovine i novčane naknade, s ciljem smanjenja siromaštva i pomoći socijalno ugroženim kategorijama stanovništva. Krajem 2024. godine, Vlada Federacije BiH je donijela Odluku o minimalnoj plaći u Federaciji BiH u iznosu od 1000 KM. Vlada FBiH je u procesu donošenja seta fiskalnih zakona s ciljem olakšanja poslovanja poduzećima u Federaciji BiH, nakon povećanja minimalne plaće.

Vlada Republike Srpske je tijekom 2024. godine donijela nekoliko fiskalnih mjera koje su imale značajan utjecaj na javne prihode i rashode. Jedna od tih mjera je uvođenje fiskalizacije za dodatne obveznike. Naime, Porezna uprava Republike Srpske objavila je javni poziv za pokretanje postupka inicijalne fiskalizacije za drugu skupinu obveznika, uključujući veleprodaju, zanatske djelatnosti i poštanske usluge. Obveznici su dužni završiti fiskalizaciju do 31. ožujka 2025. Ova je mjera imala za cilj povećanje prihoda kroz bolju kontrolu prometa i smanjenje sive ekonomije. Također, Vlada RS je donijela uredbu o dodjeli podsticaja za povećanje plata radnika, refundirajući 70% više plaćenih doprinosa, maksimalno 1.000 KM po radniku. Ovi podsticaji su obračunavani za dva polugodišnja razdoblja, uz rok za podnošenja zahtjeva do 1. ožujka 2025. godine za razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca 2024. Ova mjera je povećala rashode proračuna zbog isplate poticaja, ali je imala pozitivan utjecaj na javne prihode kroz povećanje bruto plaća i doprinosa. Navedene mjere u oba entiteta su bile usmjerene ka povećanju prihoda kroz bolju fiskalnu kontrolu i stimulaciju ekonomije, dok su

povećanja rashoda kroz poticaje za plaće imale za cilj promicanje životnog standarda radnika i povećanje doprinosa za socijalne fondove.

Promet na domaćim finansijskim tržištima u 2024. godini bio je iznimno visok. U skoro svim godinama od početka emisije javnog duga entiteta, ukupan promet na berzama je bio pod dominantnim utjecajem primarnog tržišta dužničkih vrijednosnih papira entiteta, a za razliku od prošle godine u ovoj godini su dominirale emisije Federacije Bosne i Hercegovine.

Ukupna vrijednost prometovanih finansijskih instrumenata je iznosila 1,52 milijarde KM i veća je u odnosu na prethodnu godinu za svega 3%. U ukupnoj strukturi prometa je i pored visoke i rastuće tržišne kapitalizacije akcionarskih društava na SASE promet vlasničkim vrijednosnim papirima učestvovao sa oko 13%. Emisije javnog duga su tijekom 2024. godine vršene u ukupno devet ročnih segmenata (prošle godine u deset ročnih segmenata). Kao i prošle godine, pored emisija petogodišnjih obveznica najviše je bilo emisija šestomjesečnih trezorskih zapisa. U 2024. godini nije bilo emisija dvomjesečnih trezorskih zapisa i dvogodišnjih i šestogodišnjih obveznica, ali su zato emitirani tromjesečni trezorski zapisi i osmogodišnje obveznice. Prosječan omjer pokrivenosti emisija Republike Srpske (odnos između pristiglih i prihvaćenih ponuda) bio je skoro na razini prošle godine 1,1, dok je u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i u nekoliko posljednjih godina, bio mnogo viši 1,8 (prošle godine 2). U prethodne dvije godine, Republika Srpska je prednjačila po broju i vrijednosti emisija (Tablica 1.2.), a u ovoj godini vrijednost emisija javnog duga Federacije Bosne i Hercegovine je za oko trećinu veća.

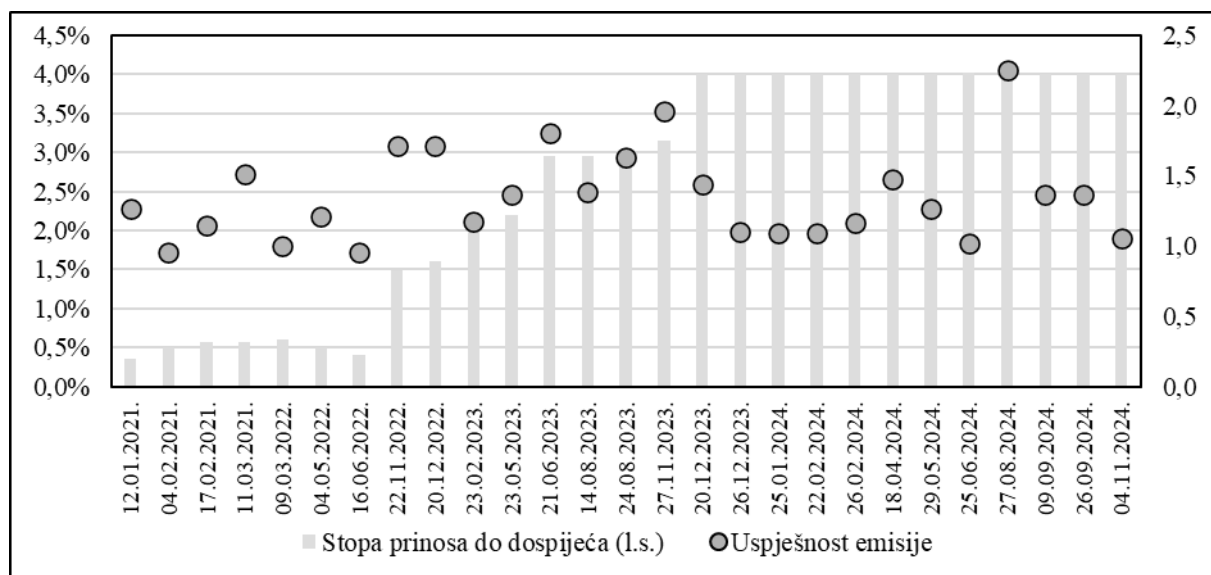
Tablica 1.2: Emisije javnog duga entiteta u 2024. godini

Ročnost, u mjesecima	3	6	9	12	36	60	84	96	120	Ukupno
Republika Srpska		10				8				18
Federacija Bosne i Hercegovine	1	2	2	2	3	3	2	2	2	19
Ukupno	1	12	2	2	3	11	2	2	2	37
Vrijednost emisija (u milijunima KM)	29,2	342,8	58,3	29,0	119,9	470,9	90,0	48,0	44,4	1.232,4

Izvor: BLSE i SASE

Financiranje proračuna Republike Srpske u 2024. godini, kao i prošle godine, odvijalo se u okruženju visokih i stabilnih stopa prinosa na finansijskim tržištima, što je posebice uočljivo na tržištu šestomjesečnih trezorskih zapisa (Grafikon 1.25) i na tržištu petogodišnjih obveznica Republike Srpske. U skoro svim emisijama stopa prinosa do dospijeća na šestomjesečne trezorske zapise i petogodišnje obveznice bila je 4% i 6% respektivno.

Grafikon 1.25: Stopa prinosa do dospijeca na primarnom tržištu šestomjesečnih trezorskih zapisa Republike Srpske

Izvor: BLSE

Napomena: Uspješnost emisije je odnos između ostvarenog i planiranog iznosa emisije.

Visina javnog duga po entitetima je osobito u ovoj godini utjecala na niže troškove zaduživanja Federacije Bosne i Hercegovine u usporedbi s Republikom Srpskom (Tablica 1.3). Sve usporedive stope prinosa do dospijeca na primarnom tržištu šestomjesečnih trezorskih zapisa i obveznica bile su u 2024. godini značajno niže u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ta razlika se ipak smanjila na tržištu šestomjesečnih trezorskih zapisa (70 bb), a povećala se na tržištu petogodišnjih obveznica. Kao i u prethodnim godinama, Republika Srpska je pred kraj 2023. godine donijela odluku o maksimalnoj kamatnoj stopi na pojedine kategorije javnog duga u 2024. godini s aspekta vrste povjeritelja, koju je ponovo vezala uz visinu šestomjesečnog ili dvanaestomjesečnog Euribora⁶⁶. Maksimalna kamatna stopa na dugoročni dug kod bh. kreditora, ino kreditora i na međunarodnom finansijskom tržištu je određena kao referentna kamatna stopa na koji se dodaje fiksna marža od 400 bb 550 bb i 750 bb respektivno.

⁶⁶ Odluka o dugoročnom zaduživanju Republike Srpske za 2024. godinu. SGRS 112/23, prosinac 2023. godine.

Tablica 1.3: Prosječna stopa prinosa do dospijeca na primarnom tržištu javnog duga po entitetima u 2024. godini

Ročnost, u mjesecima	3	6	9	12	24	36	60	84	96	120
Republika Srpska		4,00					5,97			
Federacija Bosne i Hercegovine	3,84	3,29	3,86	3,66		4,00	3,77	3,85	4,89	4,90

Izvor: SASE i BLSE

Nakon tri godine uzastopnog rasta vrijednost BIRS je smanjena za 5,3%. Pad burzanskih indeksa se odvijao pod utjecajem promjene dividendne politike u telekomunikacijskom sektoru, izgubljenih sudskih sporova u elektroenergetskom sektoru i obustavi rada u termoelektranama. S druge strane, nakon rasta od 10% u prethodnoj godini, SASX-30 je u 2024. godini porastao za 15%.

1.2.3 Bankovni sektor

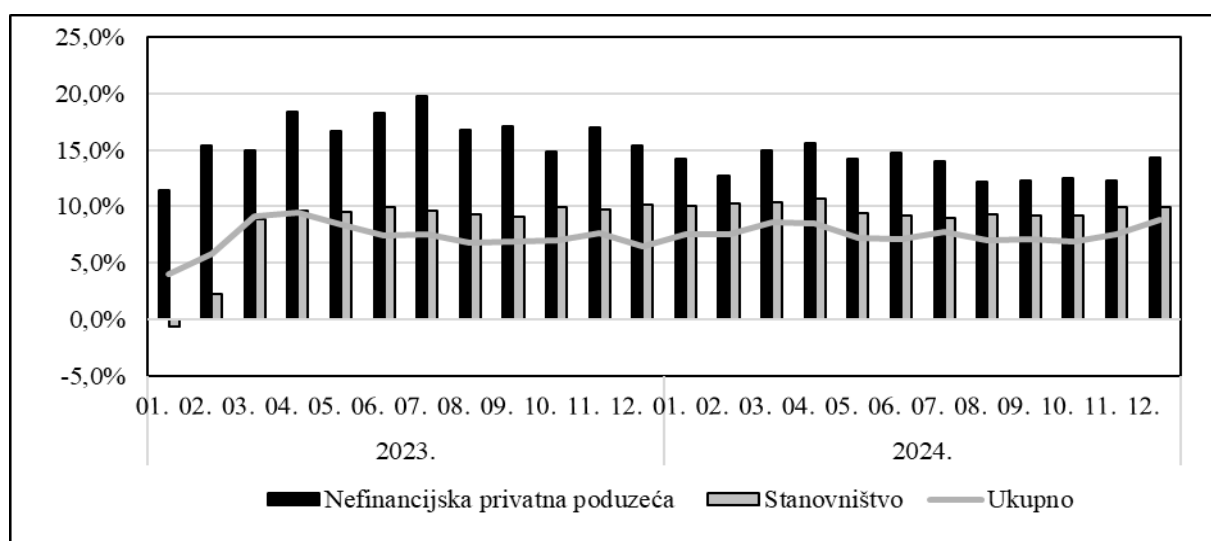
Bankovni sektor je tijekom cijele 2024. godine bio stabilan, povijesno promatrano najprofitabilniji, bez značajnog rasta kreditnog rizika⁶⁷. Natprosječna profitabilnost ostvarena je uz i dalje visoku likvidnost, smanjenje vrijednosti loših kredita, i u uvjetima visokog rasta aktive banaka. Većina pokazatelja financijskog zdravlja je poboljšana u odnosu na prethodnu godinu⁶⁸. Udio banaka s većinski domaćim vlasništvom u dioničkom kapitalu u ukupnoj aktivni bankovnog sektora blago je povećan u odnosu na prethodnu godinu i na kraju 2024. godine je iznosio 28,25%.

Rast depozita u 2024. godini (Grafikon 1.26) se odvijao u uvjetima slabljenja inflatornih pritisaka, te intenzivne kreditne aktivnosti banaka. Najveći doprinos rastu depozita u 2024. godini su dali sektor stanovništva, dijelom i zbog rasta plaća (vidjeti detaljnije u poglavlju Uposlenost i plaće) i sektor nefinancijskih privatnih poduzeća, koja su skoro u cijelosti sudjelovala u godišnjem rastu depozita od 8,9%.

⁶⁷ U prvoj polovini godine povrat na aktivu je bio 2,5%, loši krediti su na povijesno najnižoj razini od 2009. godine, a indeksirani krediti su svega 33,3% ukupnih kredita (Q3 2024. godine).

⁶⁸ O numeričkim pokazateljima financijskog zdravlja bankovnog sektora Bosne i Hercegovine više vidjeti na portalu Centralne banke BiH, www.cbbh.ba

Grafikon 1.26: Godišnja stopa rasta depozita

Izvor: CBBiH

Pored sektora nefinancijskih privatnih poduzeća, koji se odlikuje iznimno visokom i višegodišnjom stopom rasta depozita, dvocifrena stopa rasta depozita je registrirana i u sektoru neprofitnih organizacija i kod ostalih sektora, ali koji zbog svoje veličine nisu ostvarili bitan utjecaj na stopu rasta ukupnih depozita⁶⁹.

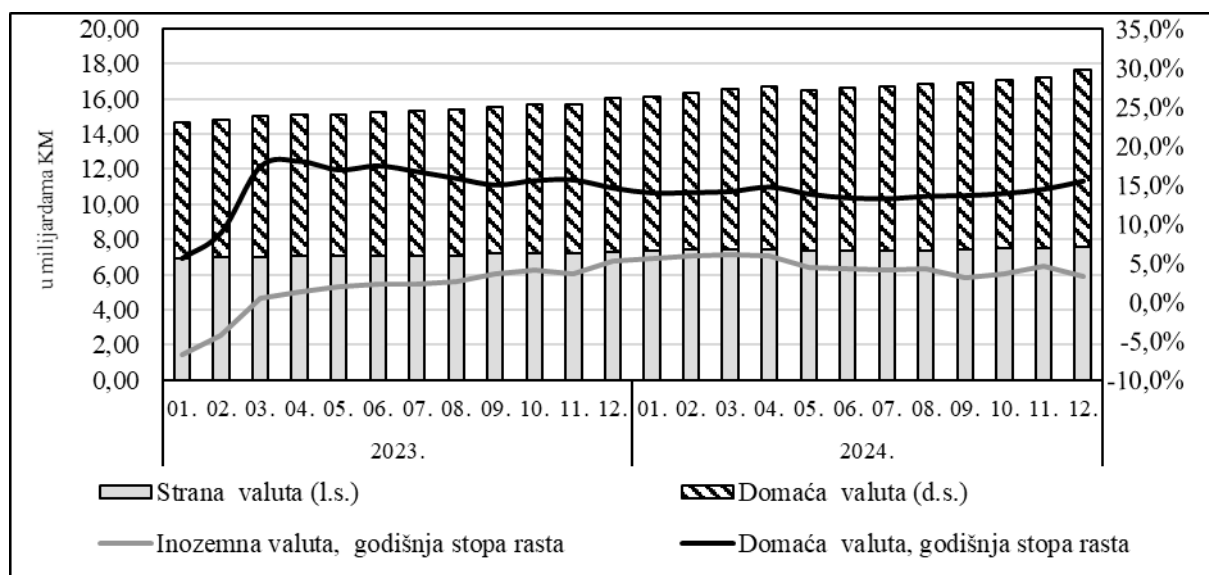
Jedna od glavnih pozitivnih karakteristika u kretanju depozita, s valutnog aspekta, jeste sve povoljnija struktura depozita stanovništva jer ne postoje naznake jačanja eurizacije (Grafikon 1.27). Mnogo brži rast depozita u domaćoj valuti dodatno je smanjio udio depozita u inozemnoj valuti u ukupnim depozitima stanovništva na ispod 43% u 2024. godini⁷⁰. Ako bi se iz depozita u inozemnoj valuti isključili depoziti u KM s valutnom klauzulom, ovaj udio bi bio još i niži⁷¹. I valutna struktura depozita nefinancijskih poduzeća pokazuje poboljšanje u odnosu na prethodnu godinu, ali u dužem roku izmjene u valutnoj strukturi nisu tako izražene kao kod sektora stanovništva. S druge strane, ročna struktura depozita stanovništva ukazuje da je tijekom 2024. godine nastavljen višegodišnji trend pada udjela oročenih depozita stanovništva u ukupnim depozitima stanovništva.

⁶⁹ Ovi depoziti čine 2,6% ukupnih depozita, a njihov doprinos godišnjem rastu depozita u 2024. godini je bio 0,5 pb

⁷⁰ Uoči pandemije korone depoziti u inozemnoj valuti su činili 57% ukupnih depozita stanovništva (12/2019).

⁷¹ U Q4 2024. godine prosječna devizna osnovica u KM s valutnom klauzulom za obračun obvezne rezerve na razini bankovnog sustava je bila 28%.

Grafikon 1.27: Depoziti stanovništva, valutna struktura

Izvor: CBBiH

Napomena: Inozemna valuta pored depozita u inozemnoj valuti uključuje i depozite indeksirane u inozemnim valutama.

Za razliku od ročne strukture depozita stanovništva ročna struktura depozita nefinancijskih poduzeća je poboljšana i na razini je iz 2020. godine⁷² ukazujući na povišenu osjetljivost ovoga sektora na rast pasivnih kamatnih stopa banaka i u prosjeku kvalitetnije upravljanje novčanim sredstvima u sektoru nefinancijskih poduzeća.

Vrlo umjeren rast aktivnih kamatnih stopa uz, u prosjeku, zadovoljavajuće uvjete odobravanja kredita i visoku tražnju za kreditima, te stalni rast domaćih izvora financiranja, bile su neke od glavnih determinanti kreditnog rasta (Grafikon 1.28). Ankete koje provodi CBBiH među bankama⁷³ su ukazivale da je precepcija rizika u bankama rasla i da je opadala spremnost za preuzimanje rizika. Međutim, usprkos ovoj činjenici, kao i pored pooštavanja kreditnih standarda nefinancijskim poduzećima,⁷⁴ i u uvjetima blagog rasta troškova izvora financiranja banaka, kreditni rast u BiH je u 2024. godini bio vrlo visok⁷⁵ zahvaljujući prije svega održavanju

⁷² Udio oročenih depozita nefinancijskih poduzeća u ukupnim depozitima nefinancijskih poduzeća je ponovo 23,5%.

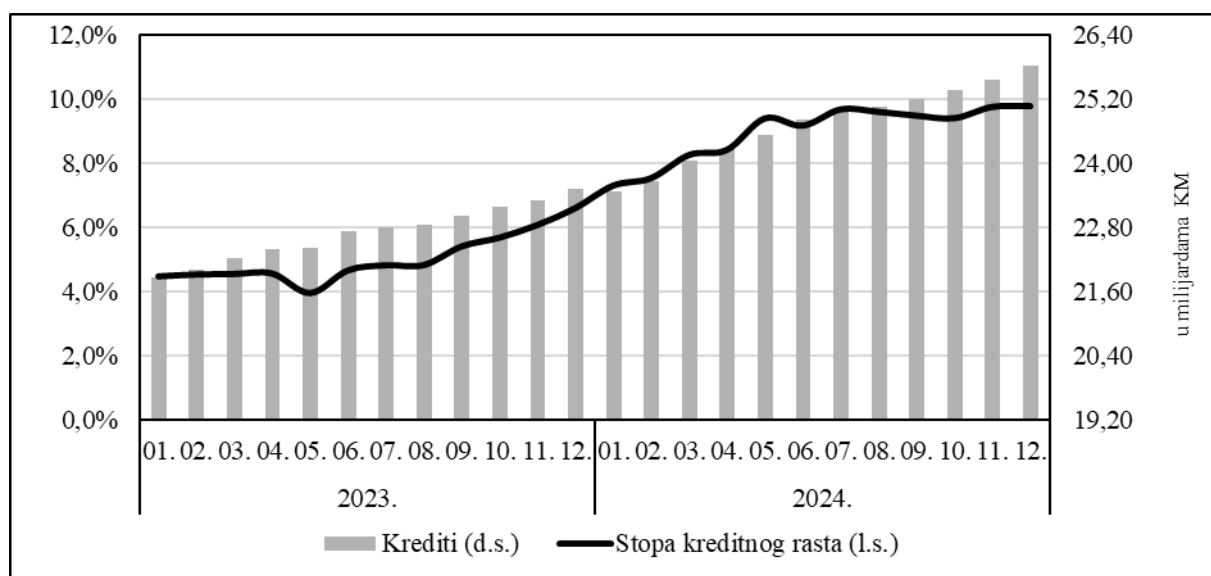
⁷³ Ankete o kreditnoj aktivnosti banaka u BiH za prvo, drugo i treće tromjesečje 2024. godine.

⁷⁴ Posljednja anketa o kreditnoj aktivnosti banaka odnosi se na treće tromjesečje 2024. godine.

⁷⁵ Kreditni rast u u 2024. godini najviši je od kraja globalne financijske krize (2007 - 2009).

visoke tražnje za kreditima. S obzirom na umjeren ekonomski rast u BiH, ostvaren je iznimno visok kreditni rast od 9,8% koji je realiziran skoro u potpunosti u sektoru privatnih nefinancijskih poduzeća i sektoru stanovništva. U okviru kredita stanovništvu najviši rast je zabilježen kod stambenih kredita za kupovinu novih stambenih jedinica (više na temu kredita stanovništvu vidjeti na kraju ovoga poglavlja). Struktura kredita stanovništvu nije bitno izmijenjena u odnosu na prethodnu godinu, a trend kreditnog rasta je nastavljen.

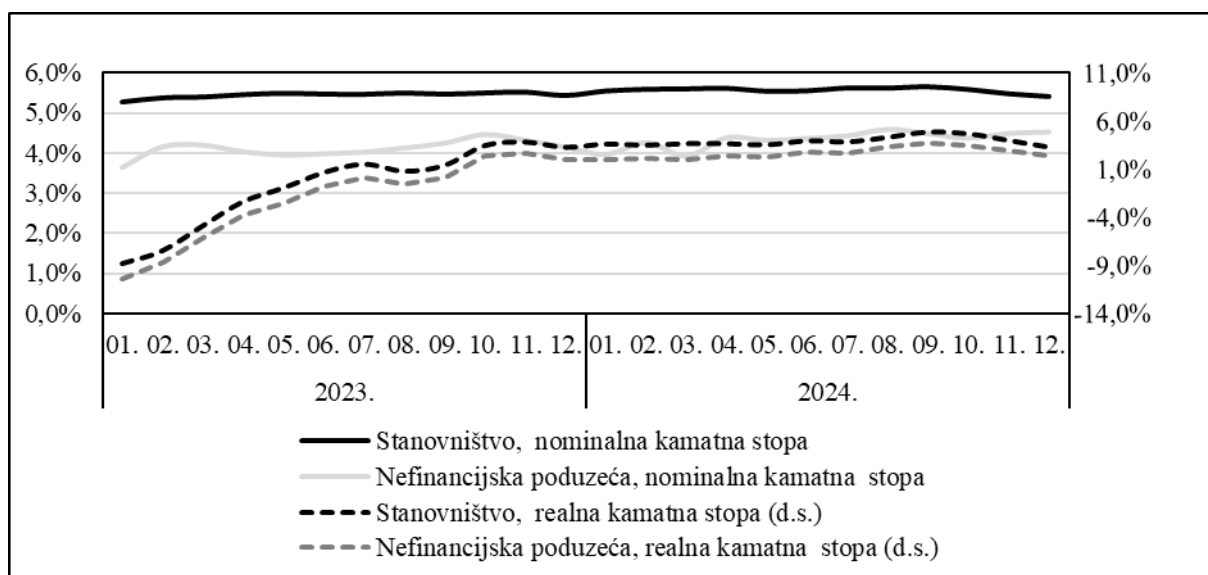
Grafikon 1.28: Godišnja stopa kreditnog rasta

Izvor: CBBiH

U odnosu na prošlu godinu prosječna nominalna aktivna kamatna stopa u sektoru stanovništva skoro da nije izmijenjena u 2024. godini. S druge strane, kamatne stope u sektoru nefinancijskih poduzeća su rasle, ali ne značajno. S nastavkom smanjenja inflacije, realne kamatne stope su nastavile rasti tijekom cijele godine i njihova razlika u odnosu na nominalne kamatne stope dostigla je razinu iz razdoblja prije početka rasta inflacije (Grafikon 1.29). Pooštavanje kreditnih standarda u sektoru nefinancijskih poduzeća je samo djelomice utjecalo na rast kamatnih stopa na ovom tržištu. Neki od uzroka ograničenog prijenosa monetarne politike ECB na kamatne stope banaka su dominacija domaćih kratkoročnih izvora financiranja u pasivi banaka, a u s vezi bankocentričnosti bh. finansijskog sustava koji ne sadrži dovoljno investicijskih alternativa za bankovne depozite na bh. finansijskom tržištu. Na kraju 2024. godine prosječna kamatna stopa na stambene kredite, kredite nefinancijskim poduzećima i nenamjenske potrošačke kredite stanovništvu bila je 3,97%, 4,54%, 5,76% respektivno.

Grafikon 1.29: Kamatne stope na novoodobrene kredite

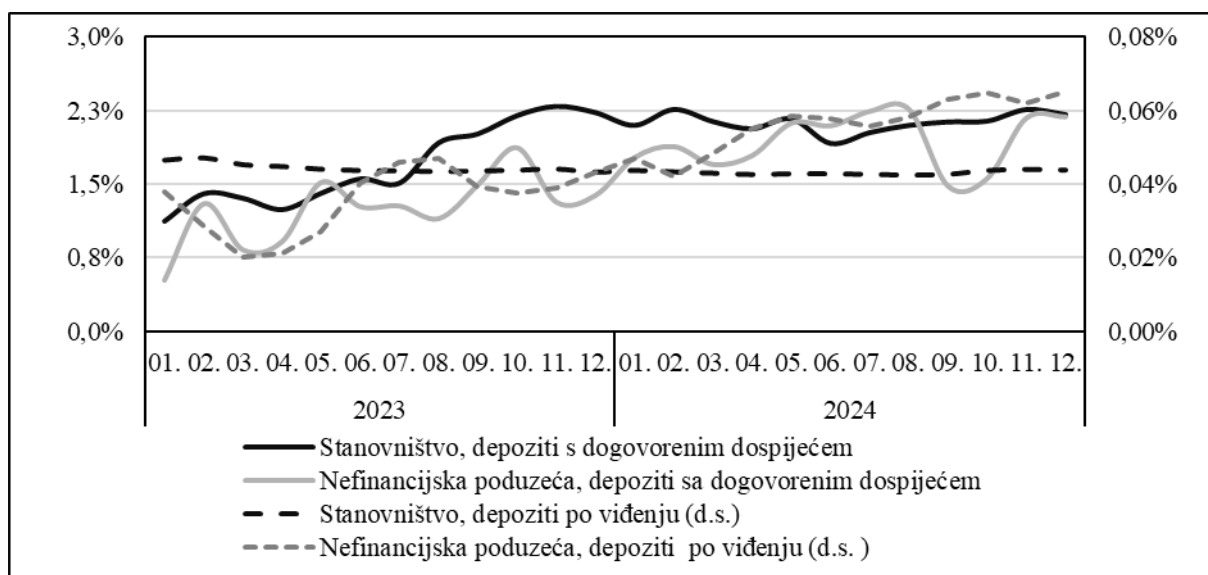

Izvor: CBBiH

Promjena kamatnih stopa na novoodobrene kredite je neznatno manja od promjena kamatnih stopa na depozite s dogovorenim dospijecem. Ključno za razumijevanje utjecaja pasivnih kamatnih stopa na razinu aktivnih kamatnih stopa je da su kamatne stope na depozite po viđenju stanovništva i nefinancijskih poduzeća (koje čine 58% ukupnih depozita) i dalje iznimno niske. (Grafikon 1.30). U listopadu 2022. godine CBBiH je počela objavljivati informacije o troškovima financiranja banaka (Referentna stopa prosječnog ponderiranog troška financiranja banaka u BiH - RSTF) koju banke mogu diskrecijski koristiti kao referentnu stopu umjesto Euribora u ugovorima s promjenjivom kamatnom stopom. I ova statistika, kao i podatci o kamatnoj stopi na depozite po viđenju nefinancijskih poduzeća, pokazuje da je došlo do promjena u troškovima financiranja banaka, i to ne samo u najnižem razdoblju promatranja (do 3 mjeseca), već i u razdobljima od 6 i 12 mjeseci⁷⁶. Međutim, taj rast se samo marginalno prenio na aktivne kamatne stope banaka i to isključivo na tržištu kredita nefinancijskim poduzećima.

⁷⁶ RSTF je najviše porasta za izvore financiranja u eurima za razdoblje do 3 mjeseca, 46 bb (Q4 2023 – Q3 2024).

Grafikon 1.30: Kamatne stope na depozite

Izvor: CBBiH

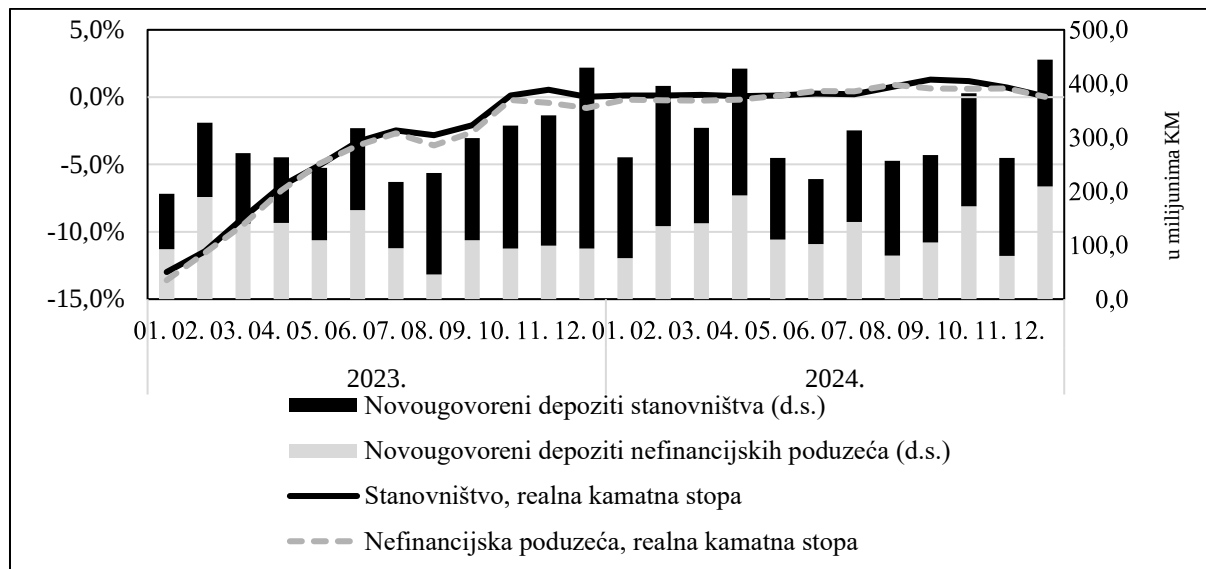
U prosjeku, kamatna stopa na ukupne novougovorene depozite stanovništvu nije izmijenjena i ostala je na razini od 2,2%. Tijekom 2024. godine kamatna stopa na novougovorene depozite nefinancijskih poduzeća je porasla za 80 bb i izjednačila se s kamatnom stopom na novougovorene depozite stanovništva.

Razlika u inozemnoj (zona eura) i domaćoj prosječnoj kamatnoj stopi na depozite stanovništva i depozite nefinancijskih poduzeća je značajno smanjena u odnosu na 2023. godinu. Nakon što su krajem 2023. godine pasivne kamatne stope u zoni eura dostigle svoj vrhunac i počele padati, posebice nakon promjene smjera monetarne politike ECB (6/2024). Na svom vrhuncu, u listopadu 2023. dostigla je 90 bb, a na kraju 2024. godine ona je na tržištu depozita stanovništva i depozita nefinancijskih poduzeća bila 25 bb i 60 bb respektivno.

Budući da je u 2022. godini u jakom inflatornom okruženju dostignuta najniža razina realnih kamatnih stopa, uslijed smanjenja inflacije one su u 2023. godini imale postojan trend rasta, da bi se u drugoj polovini 2024. godine samo blago povećale (Grafikon 1.31). Tijekom 2024. godine ugovorena je za 8,7% veća vrijednost ukupnih novih depozita stanovništva u odnosu

na prethodnu godinu⁷⁷, a stanje ukupnih depozita na kraju godine (33,9 milijarda KM) je povijesni maksimum.

Grafikon 1.31: Realne kamatne stope na novougovorene depozite

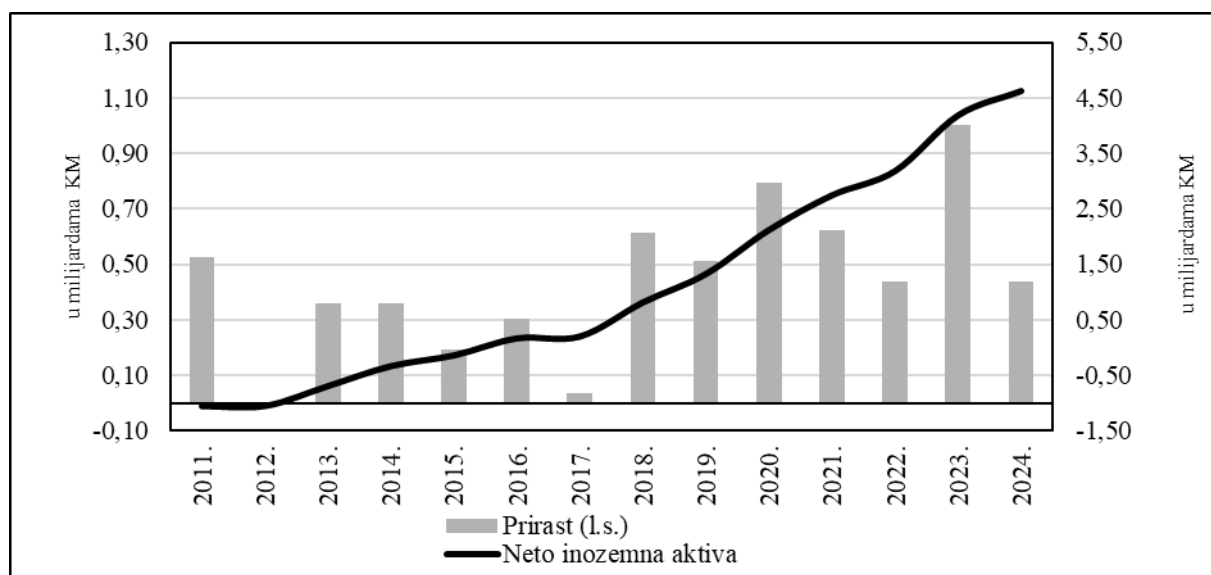
Izvor: CBBiH

Kao i u 2024. godini ostvareni prirast neto inozemne aktive u 2024. godini (Grafikon 1.32) posljedica je i dalje visoke i rastuće inozemne aktive, te još uvijek relativno niske inozemne pasive, koja je također porasla. Tijekom 2024. godine, u studenom, zabilježen je povijesno najviši iznos neto inozemne aktive (4,79 milijarde KM), a inozemna pasiva je porasla i to prvi put od 2019. godine. Najveći doprinos rastu inozemne aktive banaka ponovo su dali ostali depoziti koje banke u formi oročenih depozita drže kod nerezidenata, čiji je udio u inozemnoj aktivni zbog i dalje visoke razine kamatnih stopa u eurozoni značajno porastao. Godišnji rast vrijednosnih papira, u strukturi inozemne aktive banaka, nije bio tako izražen, jer je bio djelomice ograničen novom bankovnom regulativom⁷⁸.

⁷⁷ U 2023. godini godišnji rast novougovorenih depozita je bio 49,4%.

⁷⁸ Obje entitetske agencije donijele su odluku o ograničenju izloženosti banaka prema inozemnim središnjim bankama i inozemnim središnjim vladama do visine 100% priznatog kapitala.

Grafikon 1.32: Neto inozemna aktiva

Izvor: CBBiH

Na kraju 2024. inozemna aktiva s preciziranim rokom dospijeca⁷⁹ obuhvaćala je do sada najveći iznos inozemne aktive, 78%. Povećanjem kamatonosne aktive u strukturi inozemne aktive banke su nastojale da povećaju profitabilnost, pri čemu se nisu izlagale riziku devizne likvidnosti zbog i dalje visokog udjela valute i prenosivih depozita kod nerezidenata u inozemnoj aktivi. Na kraju prethodne godine stanje valute i prenosivih depozita kod nerezidenata bilo je veće od stanja inozemne pasive, a na kraju 2024. godine ono je manje za oko 30%, međutim, time nije narušena likvidnost ovog dijela devizne podbilance.

Godišnji rast inozemne pasive, prvi u posljednjih pet godina, još uvijek ne predstavlja nagovještaj preokreta u tijekovima kapitala. Najveći pojedinačan doprinos rastu inozemne pasive došao je s pozicije ostalih kredita nerezidenata. Oni su povećani za 51%, a njihov udio u inozemnoj pasivi je 63%. Dodatnu kvalitetu rastu inozemne pasive daje visok udio ročno vezanih sredstava⁸⁰ koji su na kraju 2024. godine bili 77% inozemne pasive, što ovaj izvor financiranja bankovnog poslovanja čini vrlo stabilnim.

⁷⁹ Ostali depoziti kod nerezidenata, vrijednosnih papira nerezidenata (osim akcija), ostali krediti nerezidentima i ostala potraživanja.

⁸⁰ Pored kredita nerezidenata u ovu skupinu sredstava spadaju ostali, tj. oročeni depoziti nerezidenata.

Tekstni okvir 3: Trendovi u nenamjenskim potrošačkim i stambenim kreditima

Osobna potrošnja ima značajnu ulogu u oblikovanju ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini, čime krediti stanovništvu postaju važan instrument ekonomskog rasta. Kroz generiranje potrošnje, ovi krediti izravno utječu na stopu ekonomskog rasta, kao i na pravac i intenzitet gospodarske dinamike.

U strukturi kredita stanovništvu, sve do pandemije korona virusa, registriran je stalni rast udjela nenamjenskih potrošačkih kredita, koji su iznosili tri četvrtine ovih kredita, a na vrhuncu, tijekom 2019. godine, iznosili su 76% ukupnih kredita. Dominacija ovih kredita je glavna karakteristika strukture kredita stanovništvu. Ova je pojava zbog povećanja kreditnog rizika, rasta zaduženosti, utjecaja na financijsku stabilnost i rasta potrošnje motivirala entitetske agencije za bankarstvo da ograniče i iznos i ročnost ovih kredita. Limitiranje nenamjenskih kredita na 50 tisuća KM i na rok od 10 godina nije bitno utjecalo na njihovu dinamiku te je njihov udio i dalje iznad 70%.

Druga karakteristika tiče se potpuno drugačijeg ponašanja stambenih i nenamjenskih kredita u kriznom ambijentu poput onog iz prve godine pandemije. Rezistentnost koju su stambeni krediti ispoljili na veliki pad ekonomske aktivnosti uzrokovanog zatvaranjem bh. i svjetske ekonomije posljedica je iznimno visoke kolateralizacije ovih kredita i po toj osnovi nižeg kreditnog rizika koji dozvoljava bankama da nastave s ekspanzijom ovih kredita. Sljedeći razlog iznimno visoke otpornosti stambenih kredita je konstantno visoka tražnja za ovim kreditima zbog toga što oni ne predstavljaju potrošnju na luksuz već egzistencijalnu potrebu osiguranja osnovnih uvjeta za obiteljski život. Bez obzira na relativno brz oporavak ovog tržišta nakon velikog pada u prvoj godini pandemije (rast u 2019. godini i 2020. godini bio je 7,9% i -0,8% respektivno) trebale su proći tri godine da bi se rast stambenih kredita vratio na pretpandemijsku razinu. Kao posljedica višegodišnjeg rasta cijena nekretnina tijekom 2024. godine naglo je skočio udio stambenih kredita i njihov doprinos rastu ovog kreditnog segmenta. S druge strane, ne možemo zanemariti i dalje povoljne uvjete kreditiranja. Iako su kamatne stope na kredite u prethodnom razdoblju bile u blagom porastu, one su i dalje ostale relativno pristupačne u usporedbi s povijesnim prosjekom i njihovim kretanjem u međunarodnom okruženju.

Trenutačna ročna struktura depozita stanovništva, u kojima preovladavaju sredstva po viđenju (70%), izlaže banke povišenom riziku od ročne transformacije, jer je više od 90% kreditnog portfelja banaka vezanog uz stanovništvo dugoročnog karaktera. Dugoročni depoziti stanovništva su od 2013. godine, kada su dostigli vrhunac (52% depozita stanovništva) u

kontinuitetu padali do početka 2024. godine. Do rasta stanja dugoročnih depozita došlo je tek u drugom tromjesečju 2024. godine⁸¹. Budući da se s promjenom ročne strukture depozita stanovništva nije nastavilo u drugoj polovini godine, ovaj događaj još uvijek ne možemo tretirati kao bitnu promjenu odnosa sektora stanovništva prema prinosima na depozite koja bi potaknula značajan rast dugoročnih depozita stanovništva. Postojeća ročna struktura depozita stanovništva, zbog niske cijene ovog dijela bankovne pasive djeluje na održavanje visoke razlike između aktivnih i pasivnih kamatnih stopa.

Godišnje promjene u kreditnoj aktivnosti stanovništva, promatrane kroz prizmu namjene i ročne strukture, imaju implikacije na bankovni sektor, kao i na reakcije na ekonomske krize i neravnoteže u ekonomskom sustavu. U tom kontekstu, osobito su značajni trendovi u nenamjenskim potrošačkim i stambenim kreditima, koji su, u ovisnosti o ekonomskim okolnostima, pokazivali različitu dinamiku i otpornost na krizna razdoblja.

1.2.4 Vanjski sektor

I. Platna bilanca

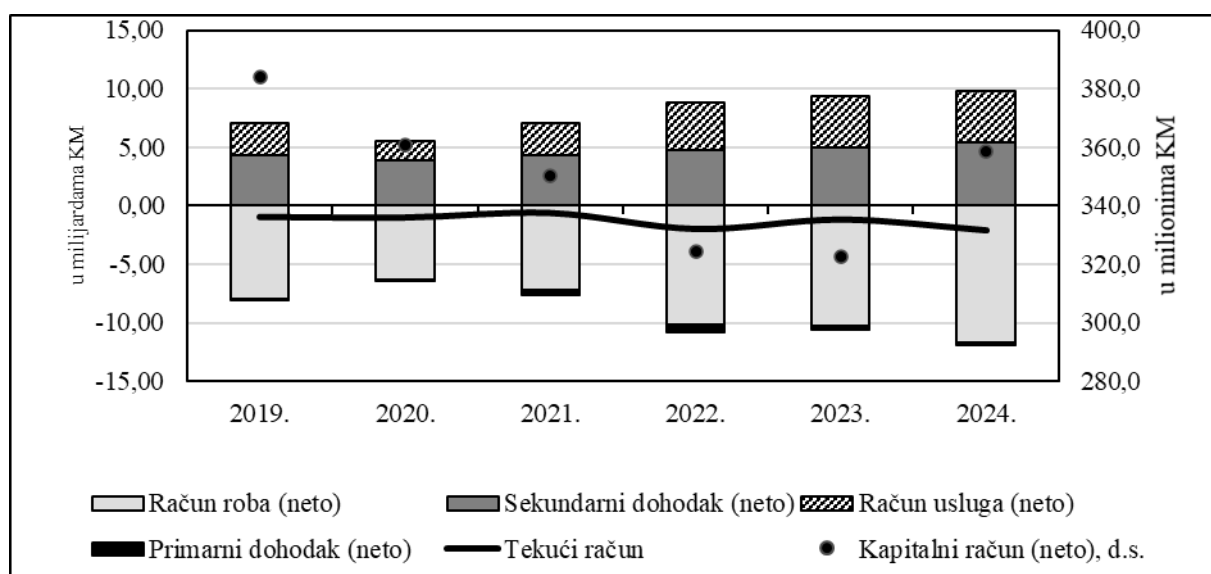
Skroman obseg ekonomske aktivnosti u zemljama najznačajnijim trgovinskim partnerima BiH utjecao je na pad vrijednosti izvoza robe u 2024. godini, dok je, s druge strane, relativno snažna domaća potrošnja, kako investijska tako i finalna, utjecala na rast vrijednosti uvoza robe. Promatrano u apsolutnim iznosima, u 2024. godini je zabilježen deficit na tekućem računu u iznosu od 2,13 milijardi KM⁸² (Grafikon 1.33), što predstavlja rast od 84,0% u odnosu na 2023. godinu. Kao i prethodnih godina, deficit na tekućem računu je najvećim dijelom bio posljedica značajnog deficita na računu roba, dok su usluge i prljevi po osnovu transfera iz inozemstav imali pozitivan utjecaj. Uslijed znatno višeg nominalnog rasta deficita tekućeg računa u odnosu na rast nominalnog BDP-a u 2024. godini⁸³, deficit tekućeg računa izražen u postotcima BDP-a se povećao za 1,7 postotnih bodova na razinu od 4,0%.

⁸¹ Oko 400 milijuna KM depozita po viđenju u inozemnoj valuti pretvoreno je u dugoročne depozite u inozemnoj valuti.

⁸² Statistika platnog bilansa, preliminarni podaci

⁸³ Nominalni BDP za 2024. godinu je projekcija CBBiH iz novembra 2024. godine.

Grafikon 1.33: Tekući i kapitalni račun

Izvor: CBBiH

U 2024. godini zabilježen je pad vrijednosti izvoza robe iz BiH, praćen rastom vrijednosti uvoza, što je uz poziciju BiH kao neto uvoznika na međunarodnom tržištu roba rezultiralo rekordnim robnim trgovinskim deficitom. Usprkos padu industrijske proizvodnje, relativno snažna domaća potrošnja praćena nominalnim rastom plaća i doznaka iz inozemstva, rezultirala je rastom uvoza robe u BiH⁸⁴.

Prema platnobilančnim podacima, vrijednost uvezene robe je iznosila 26,93 milijardi KM, što predstavlja godišnji rast od 4,5%. S druge strane, pad inzemne tražnje za najznačajnijim izvoznim skupinama proizvoda rezultirao je padom vrijednosti izvoza od 2,1%. Izvoz robe je realiziran u vrijednosti od 15,19 milijardi KM, a preko 73,0% vrijednosti izvoza robe realizirano je na tržištu zemalja EU (Tabela 1.4)⁸⁵.

⁸⁴ Prema statistici vanjske trgovine, i ukupni i redovni uvoz robe (uvoz nakon isključenja vrijednosti robe uvezene za unutrašnju obradu) su zabilježili pozitivne stope rasta, što ukazuje da su LOHN poslovi imali značajan, ali ne i dominantan doprinos rastu vrijednosti uvoza.

⁸⁵ Uprkos prekidu željezničkog saobraćaja prema luci Ploče u četvrtom kvartalu 2024. godine usljed poplava, podaci statistike vanjske trgovine ne ukazuju na značajniji uticaj na obim vanjskotrgovinske robne razmjene, s obzirom da su i uvoz i izvoz zabilježili godišnji rast vrijednosti u četvrtom kvartalu 2024. godine.

Tablica 1.4: Vanjskotrgovinska robna razmjena BiH, prema najznačajnijim trgovinskim partnerima (u milijardama KM)

	Izvoz			Uvoz		
	2022.	2023.	2024.	2022.	2023.	2024.
EU	13,23	12,19	11,75	16,30	16,37	16,95
CEFTA	3,30	3,12	2,78	3,52	3,24	3,45
Ostale zemlje	1,44	1,39	1,54	8,82	8,15	8,26
UKUPNO	17,97	16,70	16,07	28,64	27,77	28,65

Izvor: BHAS

Napomena: Podaci u tablici predstavljaju podatke statistike vanjske trgovine Agencije za statistiku BiH.

Promatrano po skupinama proizvoda, BiH je neto uvoznik četiri najznačajnije skupine proizvoda sa aspekta vanjskotrgovinske robne razmjene: baznih metala, strojeva i aparat i aparata, proizvoda mineralnog podrijetla i proizvoda kemijske industrije. Nepovoljna kretanja na međunarodnom tržištu utjecala su na kontinuirano povećanje deficita u trgovini navedenim skupinama proizvoda.

S druge strane, BiH je neto izvoznik proizvoda drvne industrije i namještaja, sa izraženim relativno stabilnim robnim suficitom u posljednjih nekoliko godina.

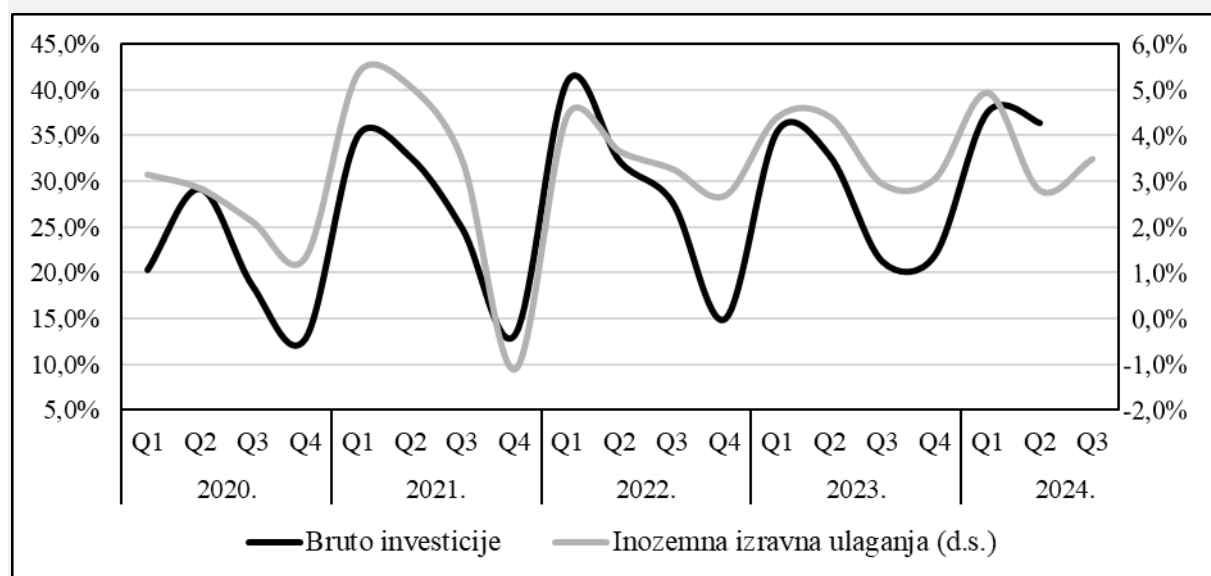
Tekstni okvir 4: Utjecaj inozemnih izravnih ulaganja na domaću investicijsku aktivnost

Izravna inozemna ulaganja (FDI) predstavljaju jedan od ključnih pokretača ekonomskog rasta u BiH, osiguravajući neophodni kapital, nova radna mjesta kao i transfer tehnologija koji zajedno povećavaju ekonomsku otpornost zemlje. Ključni mehanizam kojim inozemna ulaganja doprinose rastu BDP-a kroz rast bruto ulaganja odvija se kroz rast fizičkog kapitala financirajući nove investicijske projekte (prerađivačka industrija), promicanje učinkovitosti kapitalno intenzivnih sektora primjenom naprednih tehnologija i inovacijama, kao i dugoročnom ekonomskom održivošću ulaganjima u obnovljive izvore energije, infrastrukturu i industrijske zone. Od ukupnih priliva po osnovi inozemnih izravnih ulaganja u BiH, više od polovine je u formi zadržane zarade iz ranijeg razdoblja, dok je manji dio u obliku vlasničkog kapitala i dužničkih instrumenata. Najveći dio inozemnih izravnih ulaganja koja su u obliku zadržane zarade odnosi se na ulaganja u financijski sektor koji je privukao najznačajniji iznos ukupnih inozemnih izravnih ulaganja u BiH. Pod pretpostavkom da postoji određeni vremenski jaz od trenutka priliva inozemnih izravnih ulaganja do trenutka realizacije određenog ulaganja,

povijesni podatci o inozemnim izravnim ulaganjima i bruto ulaganjima u zemlji ukazuju na jasnu korelaciju (Grafikon 1.33).

U 2024. godini, inozemna izravna ulaganja u BiH su iznosile 2,04 milijarde KM, što predstavlja godišnji rast od 8,8%. Iako je 61,5% ovog iznosa u obliku reinvestirane zarade, ovaj vid ulaganja može se promatrati kroz proširenje postojećih kapaciteta (dio ulaganja koji se odnosi na prerađivačku industriju) i povjerenje prisutnih inozemnih investitora.

Grafikon 1.34: Inozemna izravna ulaganja i bruto ulaganja, u % BDP, tekuće cijene

Izvor: CBBiH, BHAS

Napomena: Podatci o bruto ulaganjima su pomjereni jedno tromjesečje unazad u svrhu lakše interpretacije i uz pretpostavku vremenskog jaza u realizaciji ulaganja.

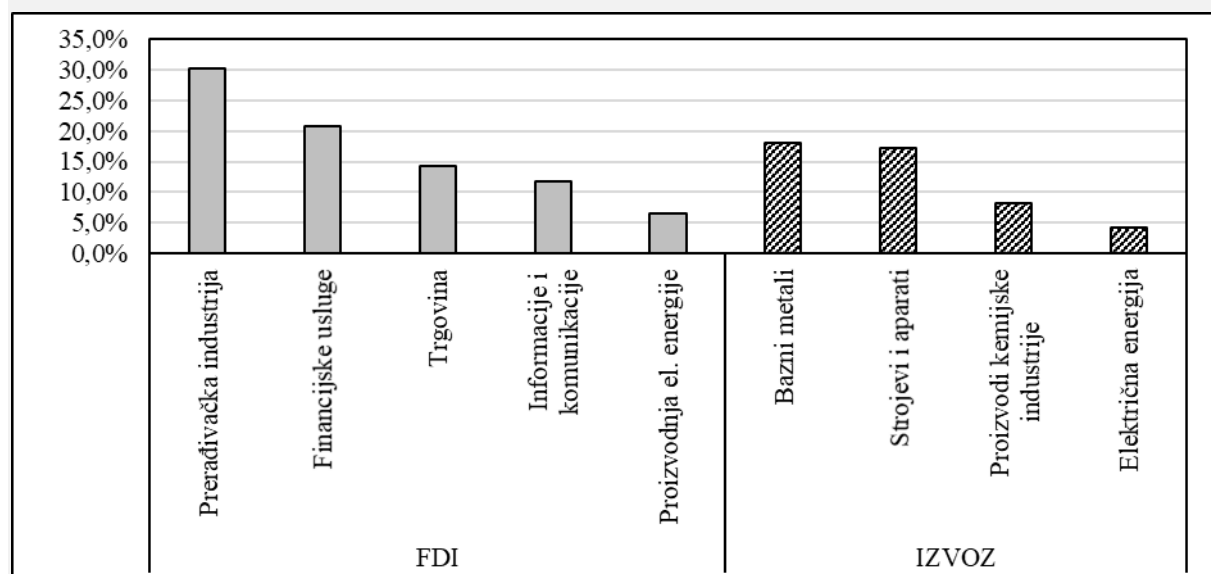
Promatrajući stanja⁸⁶, inozemna izravna ulaganja u BiH su koncentrirana u nekoliko ključnih djelatnosti, izravno korelirajući s glavnim izvoznim sektorima zemlje (Grafikon 1.35). Zaključno s prosincem 2023. godine⁸⁷, djelatnost prerađivačke industrije je privukla najveći dio inozemnih ulaganja (5,85 milijardi KM) doprinoseći povećanju industrijskih i izvoznih kapaciteta. Istodobno, proizvodi prerađivačke industrije predstavljaju izvozno najznačajnije skupine proizvoda: bazne metale i njihove proizvode, strojeve i aparate, proizvode kemijske

⁸⁶ Posljednji raspoloživi podatci o stanjima inozemnih izravnih ulaganja, po djelatnostima, odnose se na 2023. godinu, dok se podatci o izvozu pojedinih skupina proizvoda odnose na 2024. godinu

⁸⁷ Posljednji raspoloživi podatci

industrije, kao i dijelove za automobilsku industriju i električnu energiju koji čine najveći dio ukupnog robnog izvoza BiH. Proizvodnja električne energije predstavlja strateški sektor u BiH, a inozemna ulaganja u ovaj sektor (1,26 milijardi) igraju ključnu ulogu u modernizaciji infrastrukture i širenju obnovljivih izvora energije. Sektor proizvodnje i distribucije električne energije ostvaruje sve veći priliv inozemnih ulaganja, posebice u projekte vjetro i solarnih elektrana. U okviru uslužnih djelatnosti, najznačajniji priliv inozemnih ulaganja zabilježen je u djelatnostima financijskog posredovanja (4,04 milijarde KM), trgovine na veliko i malo (2,78 milijardi KM) i djelatnosti informacija i komunikacija (2,29 milijardi KM). Financijski sektor u BiH je zabilježio drugi najznačajniji priliv inozemnih ulaganja sa značajnim ulaganjima u sektore bankarstva, osiguranja i tržište kapitala povećavajući likvidnost u bankovnom sektoru i poboljšavajući pristup kreditima za poduzeća i potrošače. Sektor informacija i komunikacija je jedan od najbrže rastućih sektora, a inozemna ulaganja u ovaj sektor su značajno doprinijela digitalnoj transformaciji u BiH i učinila ga jednim od najznačajnijih izvoznika usluga.

Grafikon 1.35: Udio pojedinačnih djelatnosti/skupina proizvoda u ukupnim FDI/izvozu

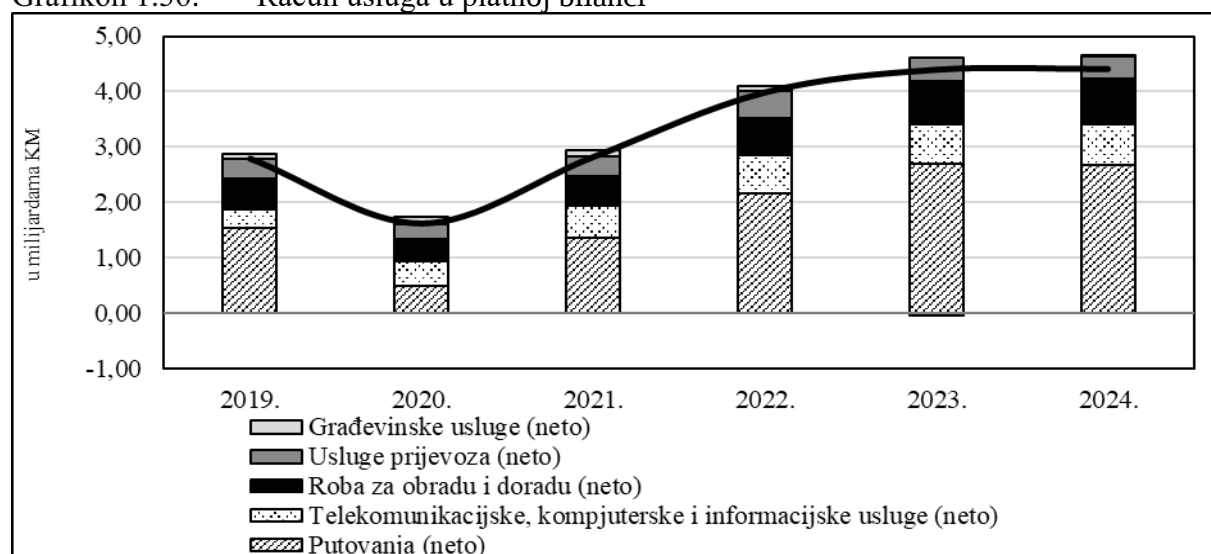

Izvor: CBBiH, BHAS

Najveći dio deficita na računu roba pokriven je neto priljevima na računu usluga, koji su u 2024. godini zabilježeni u vrijednosti od 4,40 milijardi KM, što je neznatno iznad razine iz 2023. godine (0,3%). Detaljnije promatrano, najznačajniji neto priljev na računu usluga ostvaren je po osnovu dolazaka i potrošnje inozemnih turista (2,67 milijardi KM) i neznatno je manji u odnosu na 2023. godinu (Grafikon 1.36). Treba istaći da su neto priljevi po ovom osnovu značajno reducirani potrošnjom domaćih turista u inozemstvu koja je u 2024. godini zabilježila

rast od 26,0%. Usprkos padu opsega industrijske proizvodnje i smanjenju broja narudžbi u razvijenim zemljama, neto priljevi po osnovu poslova obrade i dorade robe su u izvještajnoj godini zabilježili rast od 8,0%, dok su telekomunikacione, kompjuterske i informacione usluge, koje posljednjih godina bilježe kontinuirani rast, realizirane u vrijednosti od 739,9 milijuna KM. Transportne usluge, uslovljene kontrakcijom u izvozu roba iz BiH kao i prekidom jedne od najznačajnijih željezničkih komunikacija uslijed poplava su zabilježile pad od 9,1% u odnosu na vrijednosti iz 2023. godine.

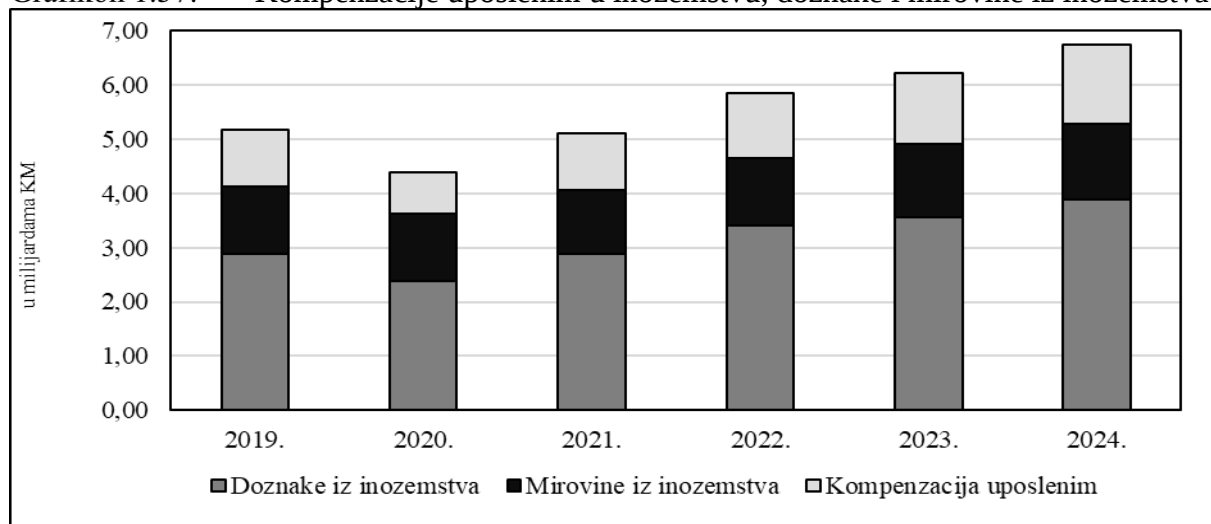
Grafikon 1.36: Račun usluga u platnoj bilanci

Izvor: CBBH

Pored suficita na računu usluga, drugi najznačajniji neto priljev koji je u značajnoj mjeri doprinio smanjenju deficita na tekućem računu ostvaren je na računu sekundarnog dohotka, prvenstveno po osnovu radničkih doznaka iz inozemstva (Grafikon 1.37). Nominalni rast plaća u razvijenim zemljama značajno je kompenzirao skromnu razinu ekonomske aktivnosti, tako da su neto priljevi po osnovu radničkih doznaka u 2024. godini zabilježeni u vrijednosti od 3,89 milijardi KM, što predstavlja rast od 9,2%. Pored radničkih doznaka, mirovine iz inozemstva, kao druga najznačajnija kategorija sekundarnog dohotka su također ostvarile rast od 2,1% u odnosu na 2023. godinu. Pored navedenih, značajan doprinos reduciranju deficita tekućeg računa imali su i neto priljevi po osnovu plaća rezidenata u inozemstvu koji su realizirani u vrijednosti od 1,46 milijardi KM.

Grafikon 1.37: Kompenzacije uposlenim u inozemstvu, doznake i mirovine iz inozemstva

Izvor: CBBH

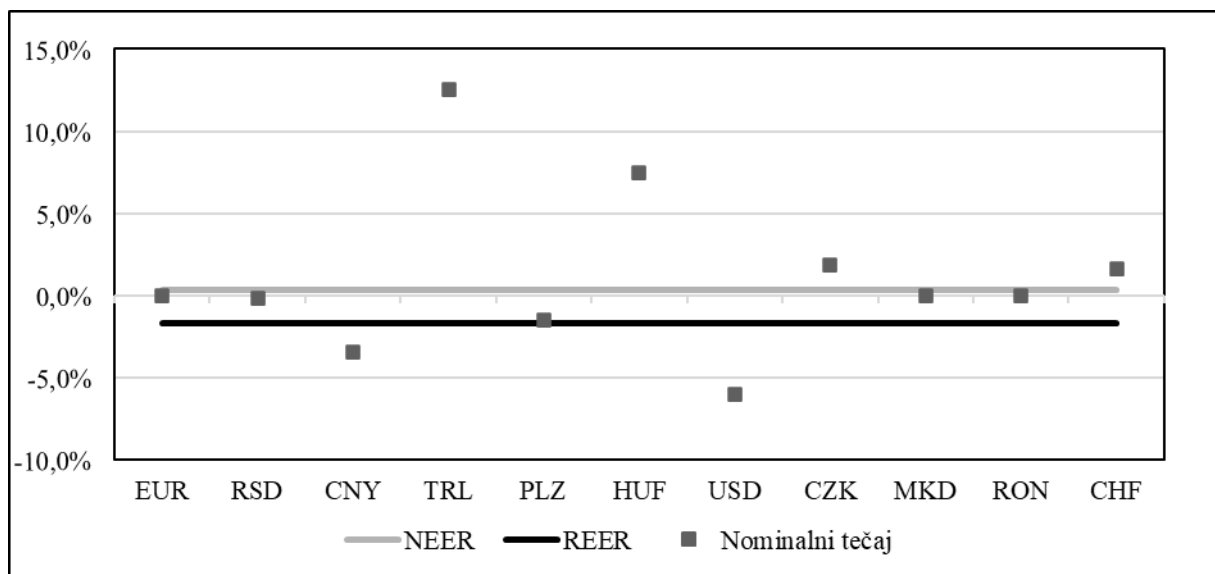
U 2024. godini, deficit na tekućem računu je najvećim dijelom financiran neto priljevima po osnovu stranih izravnih ulaganja, kao i zaduživanjem privatnog i sektora vlade kod međunarodnih kreditora. Neto priljevi po osnovu stranih izravnih ulaganja su zabilježeni u vrijednosti od 1,89 milijardi KM, što predstavlja drugi najveći neto priljev po ovom osnovu od 2007. godine. Treba istaknuti da se 62,4% ove vrijednosti odnosi na reinvestiranu zaradu, dok ostatak predstavlja ulaganje u dužničke instrumente. U okviru portfeljnih ulaganja, u 2024. godini je nastavljen trend ulaganja u dužničke vrijednosne papire inozemnih emitenata u vrijednosti od 378,1 milion KM, najvećim dijelom realizirano od strane komercijalnih banaka i drugih finansijskih institucija.

U okviru ostalih ulaganja, u izvještajnoj godini je zabilježen neto priljev u iznosu od 1,12 milijardi KM, najvećim dijelom kao rezultat zaduživanja domaćih subjekata putem zajmova i trgovačkih kredita i avansa. U 2024. godini, sektor opće vlade je smanjio zaduženje kod MMF-a u iznosu od 368,4 mijuna KM uz nova dugoročna zaduženja kod drugih međunarodnih kreditora u iznosu od 671,3 milijuna KM, dok su i ostali sektori povećali svoja zaduženja po osnovu zajmova. Usprkos padu izvoza robe iz BiH, značajna uvozna aktivnost rezultirala je neto priljevima po osnovu trgovačkih kredita i avansa u vrijednosti od 599,9 milijuna KM, što je za 1,4% više u odnosu na vrijednost iz 2023. godine. Po osnovu valuta i depozita, u 2024. godini je zabilježena značajna aktivnost povećanja, odnosno smanjenja inozemne aktive banaka i nefinansijskih poduzeća koja je u konačnici rezultirala neto priljevima u iznosu od 71,0 milijun KM.

II. Nominalni i realni efektivni devizni tečaj

NEER je u 2024. godini bilježio aprecijaciju, nastavljajući trend iz ranijih godina, s tim što su u drugoj polovini godine godišnje stope rasta bile znatno niže. Na kraju 2024. godine, NEER je zabilježio godišnju aprecijaciju od 0,3%. Aprecijacija NEER-a je posljedica nominalne aprecijacije eura, naše sidrene valute, prema turskoj liri (12,5%), mađarskoj forinti (7,5%), češkoj kruni (1,9%) i švicarskom franku (1,6%) (Grafikon 1.37). S druge strane, realni efektivni tečaj, gdje je indeks potrošačkih cijena korišten kao deflator (REER-CPI), tijekom cijele 2024. godine imao je deprecijacijski trend, odražavajući na taj način znatno niže stope inflacije u BiH (1,7%) u odnosu na zemlje glavne trgovinske partnere: Srbiju (4,8%), Hrvatsku (4,0%), Austriju (2,9%) i Njemačku (2,5%). Na kraju izvještajne godine REER-CPI je zabilježio godišnju deprecijaciju od 1,7%.

Grafikon 1.38: Godišnje promjene u deviznom tečaju KM, prosinac 2024. godine

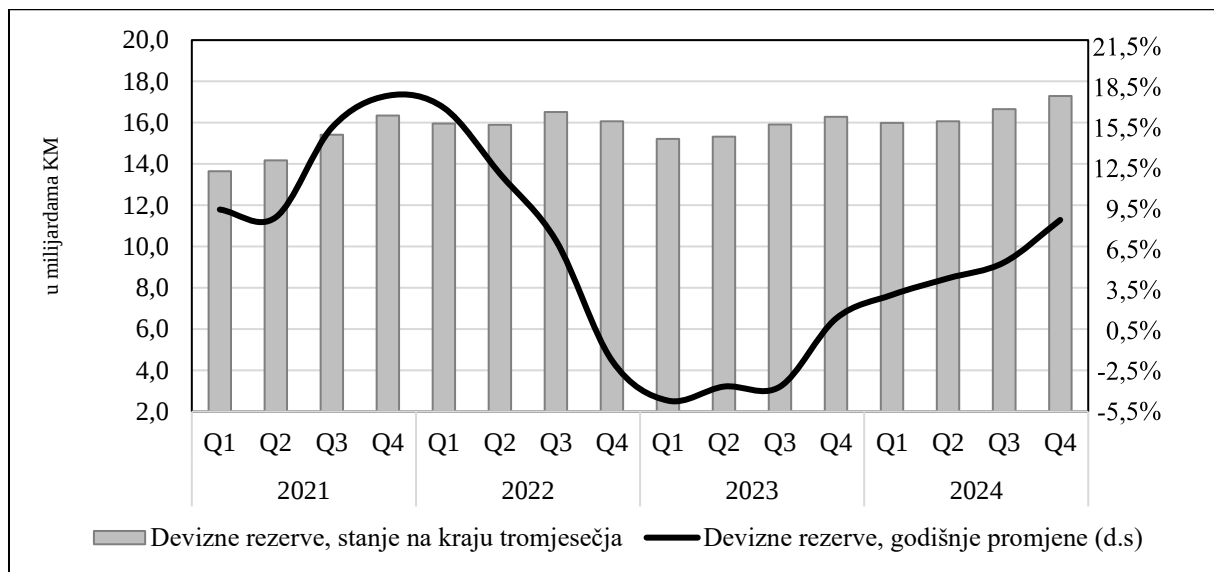
Izvor: CBBiH

Napomena: Valute su poredane prema značaju zemlje u trgovinskoj razmjeni u 2024. godini

2. Izvješće o aktivnostima CBBiH u 2024. godini

Krajem prosinca 2024. godine, neto devizne rezerve su iznosile 17,64 milijarde KM i veće su za 1,35 milijardi KM (8,30%) u odnosu na isto razdoblje prethodne godine (Grafikon 2.1). Pozitivna godišnja stopa rasta deviznih rezervi obilježila je cijelu 2024. godinu. Na kretanja deviznih rezervi u 2024. godini utjecalo je servisiranje vanjskog duga, izostanak ino zaduživanja, prilivi od doznaka, te prilivi izravnih inozemnih ulaganja. Blago smanjenje deviznih rezervi zabilježeno u prvom tromjesečju nije neuobičajeno, a u značajnoj je mjeri rezultat ostvarenog negativnog kumulativnog salda kupovine i prodaje s komercijalnim bankama i internim deponentima. U trećem i četvrtom tromjesečju zabilježen je rast deviznih rezervi, u najvećoj mjeri uzrokovan pozitivnim saldonom kupoprodaje KM uslijed utjecaja turističke sezone. U posljednja tri mjeseca 2024. godine zabilježeno je značajnije povećanje deviznih rezervi (vidjeti poglavlje 1.2.4).

Grafikon 2.1: Devizne rezerve CBBiH

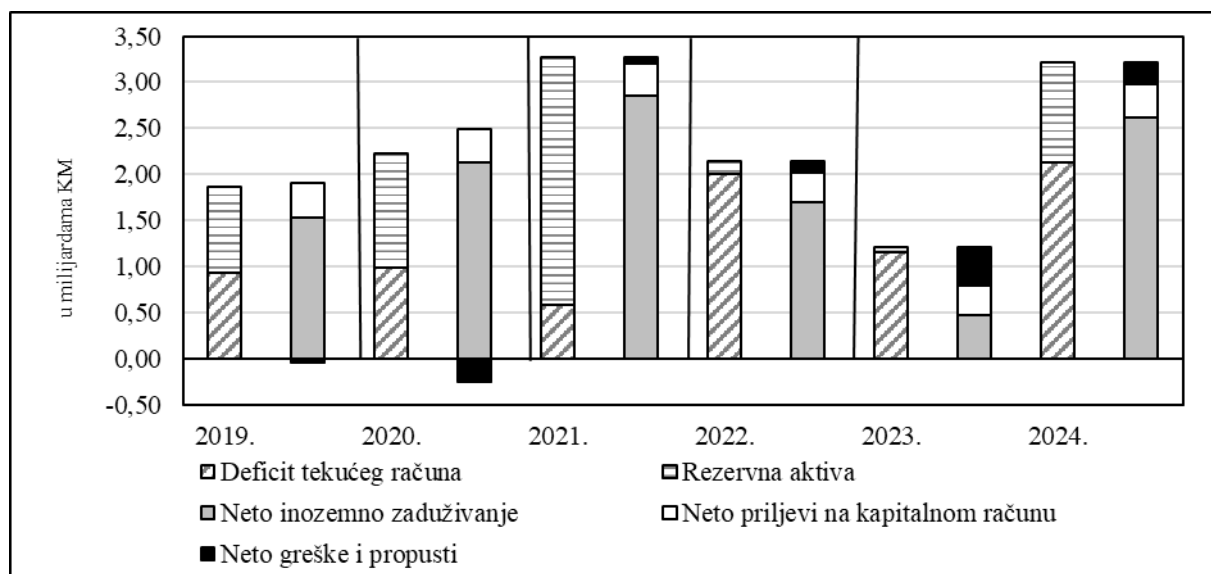
Izvor: CBBiH

Sve transakcije koje utječu na razinu deviznih rezervi reflektiraju se, na agregirnoj razini, kroz kretanje kupovine i prodaje KM kod CBBiH, što čini osnovu formiranja istih. Doprinos rastu ili padu deviznih rezervi najviše je izražen kroz kupoprodaju komercijalnih banaka i deponenata kod CBBiH, dok ostale promjene, poput efekata ulaganja deviznih rezervi, obično, imaju manji utjecaj. Tijekom 2024. godine, CBBiH je ostvarila pozitivan kumulativni saldo kupovine i prodaje KM s komercijalnim bankama i internim deponentima u visini od 323,18 milijuna KM. Otplata vanjskog duga u 2024. godini iznosila je 1,33 milijarde KM. Promjene u vrijednosti

portfelja CBBiH uslijed povoljnih tržišnih uvjeta su u 2024. godini imale pozitivan utjecaj na devizne rezerve (vidjeti poglavlje 2.3).

Na grafikonu 2.2 prikazane su promjene devizne rezerve CBBiH sa platnobilančnog aspekta. Lijevi stubac prikazuje rezervnu aktivu i deficit tekućeg računa, koji predstavljaju novčane tjemove ka inozemstvu, dok su na desnom stupcu prikazani priljevi iz inozemstva: neto strano zaduživanje, neto priljevi na kapitalnom računu i neto greške i propusti. Dio deficita tekućeg računa koji nije pokriven neto priljevima na kapitalnom računu financiran je neto zaduživanjem kod nerezidenata, koje može biti u obliku stranih izravnih ulaganja, koje su, s makroekonomskog aspekta, preferirani vid zaduživanja, ili u obliku vanjskog zaduživanja sektora vlade, financijskog sektora ili nefinancijskih poduzeća. U 2024. godini, neto strano zaduživanje kod nerezidenata je bilo iznad razine deficita tekućeg računa, što je uz neto priljeve na kapitalnom računu i neto greške i propuste, koji s platnobilančnog aspekta kompenziraju dio deficita tekućeg računa, dovelo do rasta rezervne aktive za 1,09 milijardi KM.

Grafikon 2.2: Utjecaj platnobilančnih stavki na rast deviznih rezervi

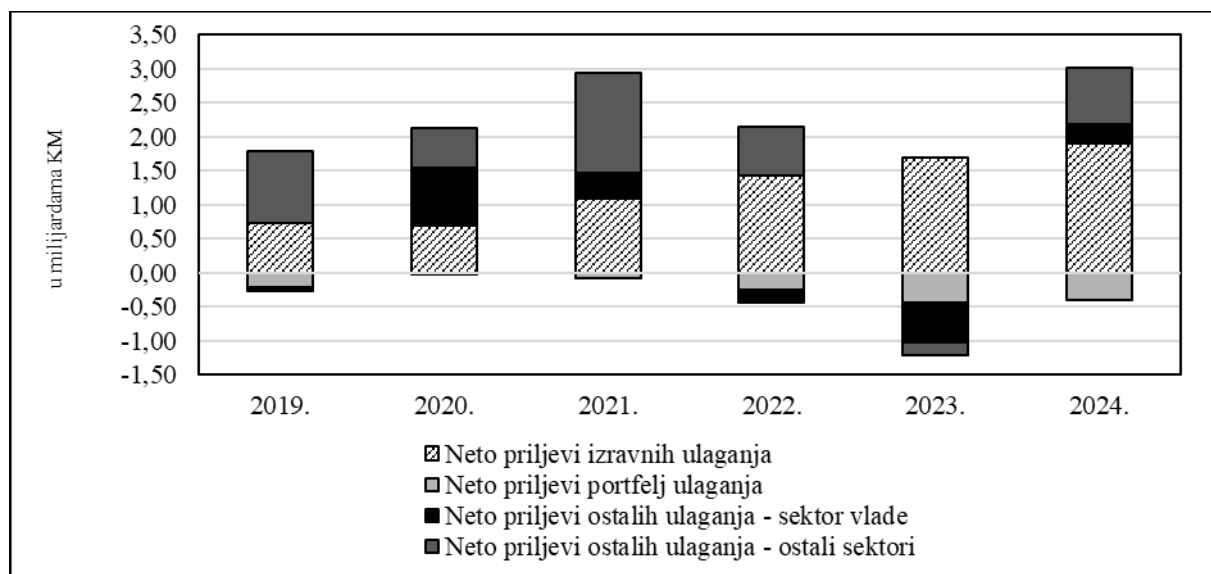

Izvor: CBBiH

Neto strano zaduživanje u 2024. godini je bilo znatno više nego u 2023. godini (rast od 2,15 milijardi KM), a i sama struktura zaduživanja je bila znatno drugačija (Grafikon 2.3). Najznačajniji utjecaj na rast neto stranog zaduživanja zabilježen je neto priljevima po osnovu stranih izravnih ulaganja koja su u 2024. godini zabilježila rast od 204,2 milijuna KM, od čega se najveći dio odnosi na reinvestiranu zaradu. Usprkos značajnom smanjenju zaduženja prema

MMF-u, sektor vlade je u 2024. godini povećao neto strano zaduživanje zahvaljujući novim dugoročnim zajmovima kod međunarodnih kreditora⁸⁸. U okviru ostalih ulaganja, pozitivan efekat na rast rezervne aktive imali su neto priljevi privatnog sektora, najvećim dijelom u obliku trgovačkih kredita i avansa, a manjim dijelom u obliku zajmova nefinancijskim poduzećima. S druge strane, neto odljev sredstava u posmatranom razdoblju je zabilježen po osnovu portfeljnih ulaganja, kao rezultat ulaganja poduzeća iz finansijskog sektora u dužničke vrijednosne papire nerezidenata.

Grafikon 2.3: Struktura neto vanjskog zaduživanja

Izvor: CBBiH

2.1 Monetarna politika

CBBiH je i u 2024. godini ispunila cilj definiran Zakonom, izdavanje domaće valute prema aranžmanu valutnog odbora. Sukladno članku 31. Zakona o CBBiH, CBBiH je obvezna osigurati da ukupan iznos njezine novčane pasive nikada ne pređe ekvivalentan iznos njezinih neto deviznih rezervi, što je u potpunosti i ispunjeno.

⁸⁸ Sektor Vlade BiH je u 2024. godini realizovao nova zaduženja, od kojih su najznačajnija ona kod Međunarodne banke za obnovu i razvoj, Evropske investicione banke kao i drugih javnih kreditora (Vlade i vladine agencije).

Sukladno Zakonu, ukupan iznos novčane (monetarne) pasive Centralne banke je uvijek zbir:

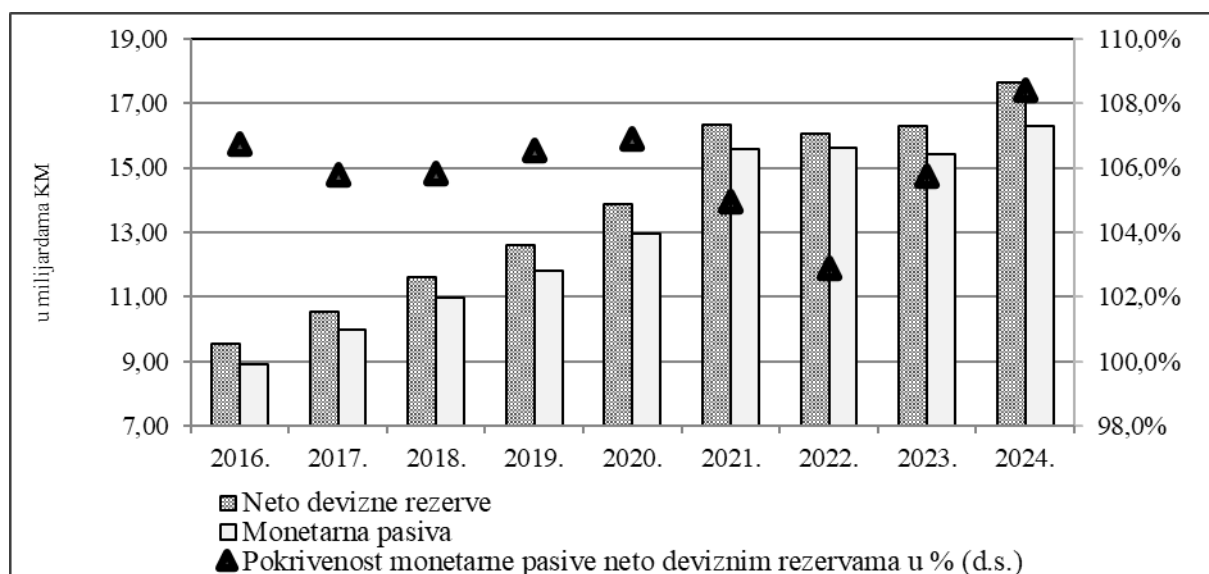
(A) svih novčanica i kovanog novca koje su u opticaj stavile središnjica, glavne jedinice i ostale filijale Centralne banke, i

(B) potražnih salda svih računa koji se drže u knjigama Centralne banke i njezinih organizacijskih jedinica od strane rezidentnih vlasnika računa.

Krajem 2024. godine neto inozemna aktiva iznosila je 1,36 milijardi KM, što je za 478,9 milijuna KM više u odnosu na stanje na kraju 2023. godine. Neto inozemna aktiva CBBiH predstavlja zaštitu od šokova na tržištu koji mogu imati negativan utjecaj na fer vrijednost financijskih instrumenata u koje su devizne rezeve investirane. Neto devizne rezerve na kraju 2024. godine su iznosile 17,64 milijardi KM i povećane su za 1,35 milijardi KM u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Monetarna pasiva je u istom razdoblju zabilježila rast od 873,5 milijuna KM, uslijed značajnog povećanja ukupnih držanja banaka na računima rezervi kod CBBiH.

Stopa pokrića monetarne pasive deviznim rezervama na kraju 2024. godine je znatno veća u odnosu na kraj prethodne godine i iznosila je 108,4% (Grafikon 2.4). Rast koeficijenta pokrića je posljedica adekvatnog pozicioniranja portfelja deviznih rezervi za očekivani rast referentnih stopa ECB-a i prinosa na dužničke vrijednosne papire vlada zemalja eurozone (vidjeti poglavlje 2.3).

Grafikon 2.4: Pokrivenost monetarne pasive neto deviznim rezervama

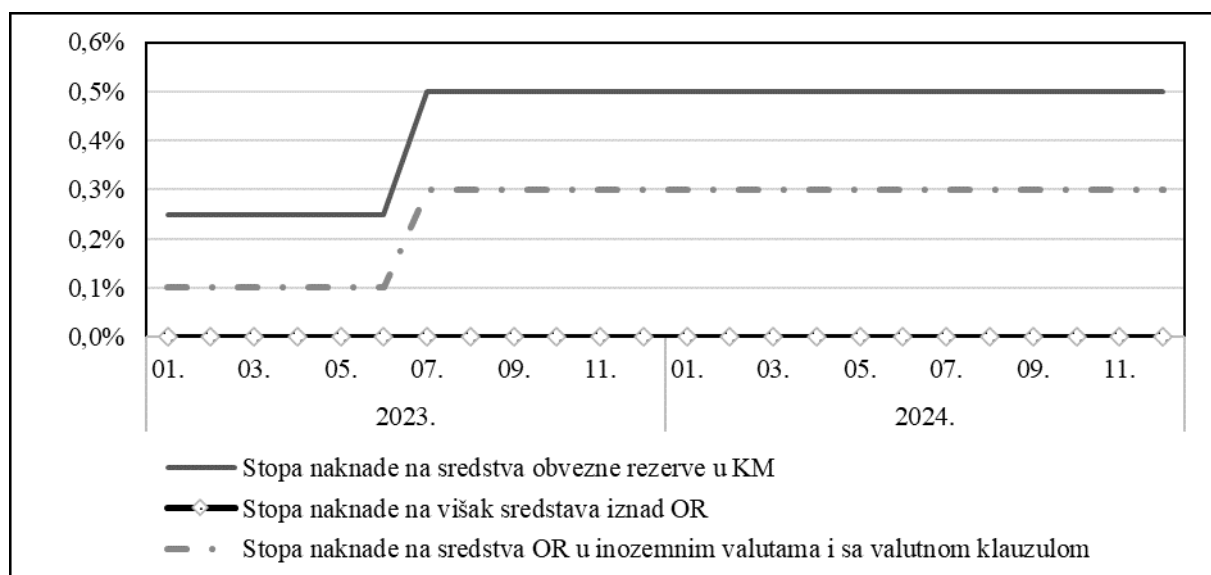
Izvor: CBBiH

2.2 Računi rezervi kod CBBiH

Jedini instrument monetarne politike CBBiH je obvezna rezerva. U toku 2024. godine, CBBiH nije mijenjala stopu obvezne rezerve, niti obuhvatnost osnovice za obračun obvezne rezerve. Stopa obvezne rezerve je zadržana na 10%, i primjenjuje se na svu domaću i inozemnu pasivu banaka. Na sredstva obvezne rezerve po osnovi osnovice u domaćoj valuti KM, komercijalnim bankama se plaća naknada po stopi od 50 baznih bodova (0,50%), na sredstva obvezne rezerve po osnovi osnovice u inozemnim valutama i u domaćoj valuti s valutnom klauzulom - plaća se naknada po stopi od 30 baznih bodova (0,30%). Na sredstva iznad obvezne rezerve, naknada se ne obračunava (Grafikon 2.5). Od početka 2024. godine, CBBiH je uvela izmjene u politici obvezne rezerve, koje podrazumijevaju veću fleksibilnost u kalibraciji monetarne politike. Ključna izmjena se odnosi na obvezu izdvajanja obvezne rezerve iz osnovice za obračun obvezne rezerve u inozemnoj valuti. S ciljem laške tranzicije, osobito s aspekta upravljanja neto otvorenom pozicijom banaka, ali i vodeći računa o efektima na investicijsku politiku CBBiH, odlučeno je da se s implementacijom ide fazno. Ovom se Odlukom definira da u prijelaznom razdoblju banke obračunatu obveznu rezervu u EUR održavaju držanjem 5% obračunate obvezne rezerve u EUR na računu rezervi u EUR, dok će se ostatak održavati u KM. Tijekom 2024. godine dio obvezne rezerve iz osnovice u inozemnim valutama se izdvajao u inozemnoj valuti u iznosu od 5%. Ovakav način održavanja i izdvajanja obvezne rezerve je dodatno produžen do 30. 6. 2025. godine. Centralna banka Bosne i Hercegovine tijekom 2024. godine nije mijenjala politiku naknada, pa je stopa obvezne rezerve koju Centralna banka primjenjuje iznosila 10% na sve valutne i ročne kategorije (Grafikon 2.5).

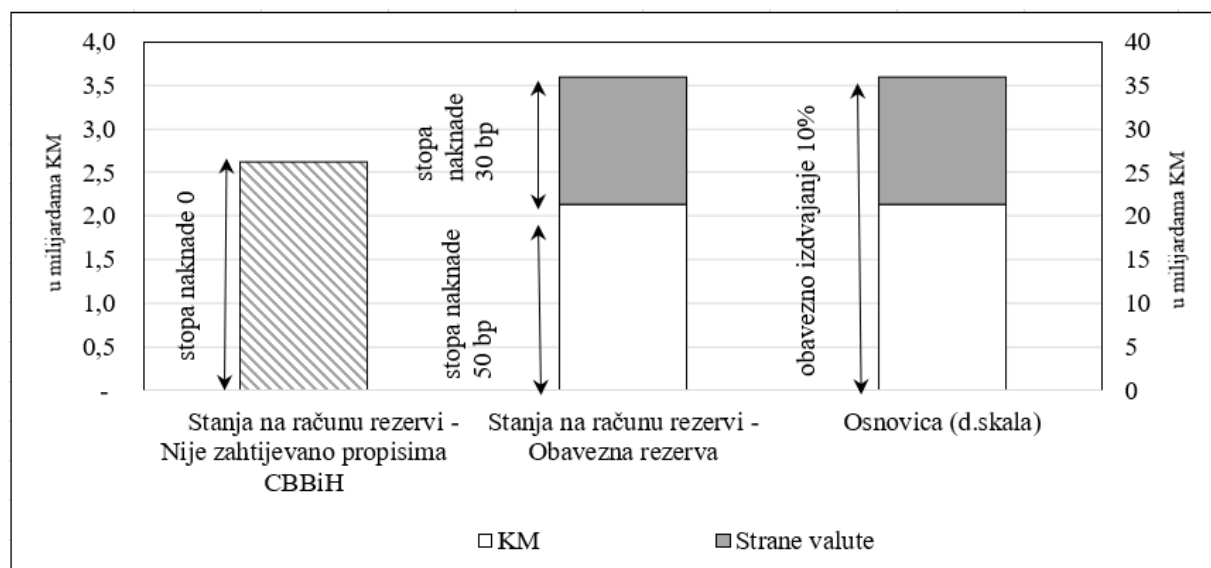
Tijekom cijele 2024. godine, na sredstva obvezne rezerve po osnovi osnovice u domaćoj valuti KM, komercijalnim bankama se plaćala naknada po stopi od 50 baznih bodova (0,50%), na sredstva obvezne rezerve po osnovi osnovice u inozemnim valutama i u domaćoj valuti s valutnom klauzulom - plaćala se naknada po stopi od 30 baznih bodova (0,30%). Na sredstva iznad obvezne rezerve naknada se nije plaćala (Grafikon 2.6).

Grafikon 2.5: Prikaz politike obvezne rezerve u kontekstu izmjene naknada

Izvor: CBBiH

Grafikon 2.6: Prikaz politike obvezne rezerve u kontekstu stanja u posljednjem obračunskom razdoblju u 2024. godini

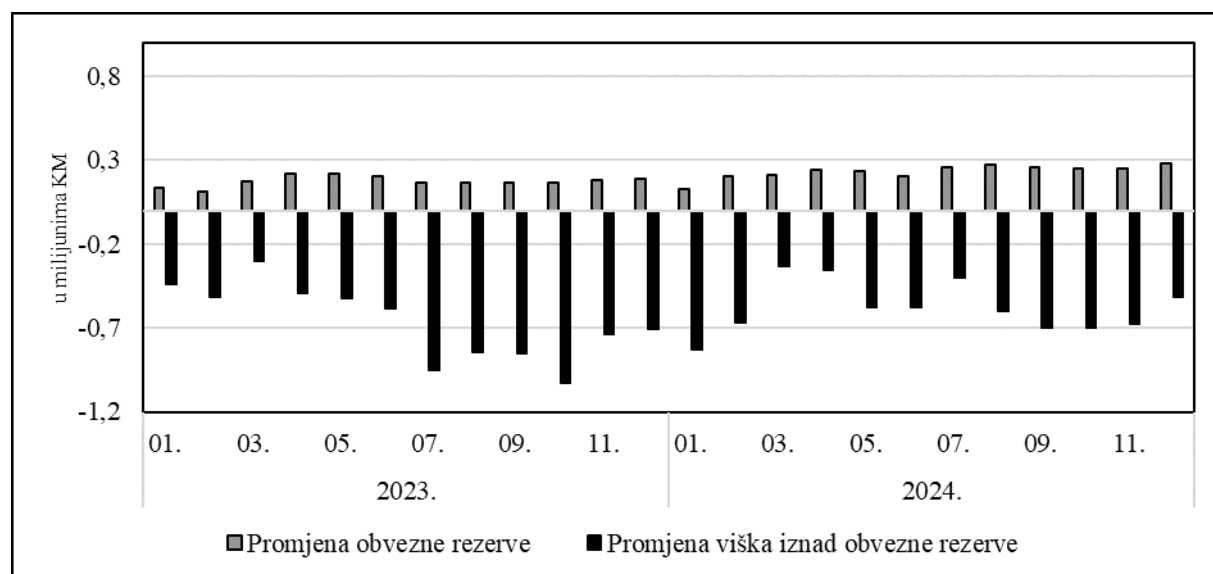
Izvor: CBBiH

Napomena: Stanja na računu rezervi (višak iznad OR), koja nisu zahtijevana propisima u CBBiH podrazumijevaju sve valute.

Sustavom obvezne rezerve tijekom 2024. godine bile su obuhvaćene 22 banke. Sve banke su ispunjavale obvezu izdvajanja na račun obvezne rezerve. Snažan rast depozita domaćih sektora i dalje je dominantan čimbenik rasta osnovice za obračun obvezne rezerve. Osnovica za obračun obvezne rezerve, na kraju izvještajnog razdoblja, iznosila je 35,71 milijardi KM, a u odnosu na isto razdoblje prošle godine veća je za 2,8 milijardi KM. U strukturi osnovice dominira osnovica u KM s udjelom od preko 59% na kraju posljednjeg obračunskog razdoblja 2024. godine. Udio osnovice u KM u ukupnoj osnovici za obračun obvezne rezerve je veći za 0,5% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Ovaj skromni rast osnovice u KM nije u značajnoj mjeri promijenio postotni udio osnovice u inozemnim valutama.

Tijekom 2024. godine osnovica za obračun obvezne rezerve je zabilježila kontinuiran mjesečni rast (Grafikon 2.7). Trend rasta inozemne aktive banaka (420,12 milijuna KM tijekom 2024. godine) odrazio se na stanje viška iznad obvezne rezerve gdje se tijekom 2024. godine bilježi kontinuiran mjesečni pad (Grafikon 2.7).

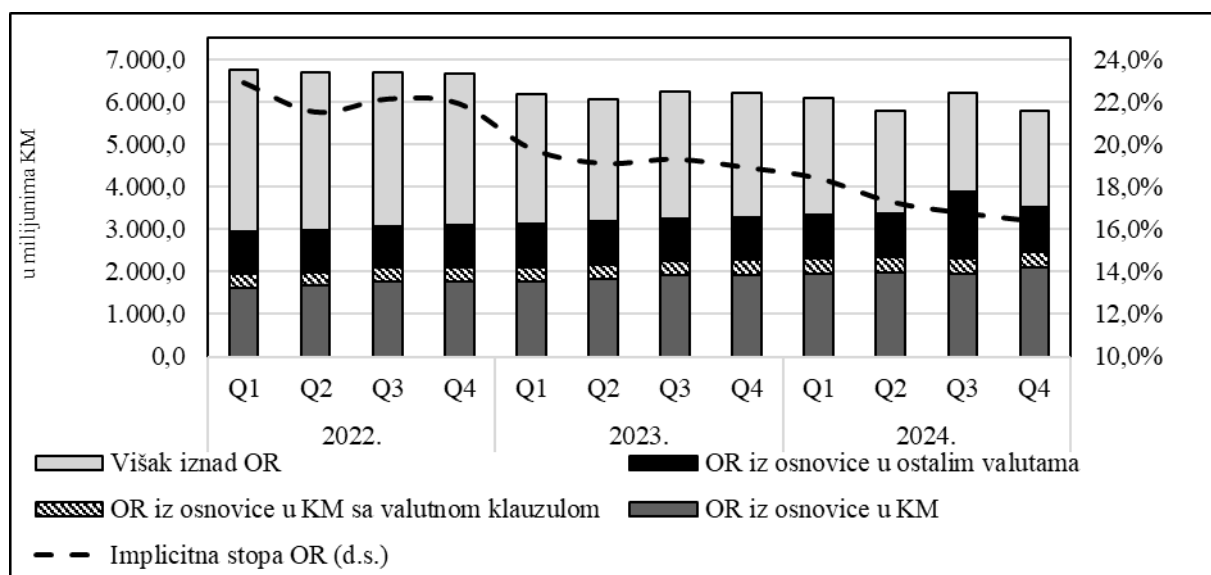
Grafikon 2.7: Mjesečne promjene obvezne rezervi i viška iznad OR

Izvor: CBBiH

Ukupna sredstva na računima rezervi kod CBBiH na kraju prosinca 2024. godine iznosila su 6,20 milijardi KM i manja su za svega 8,4 milijuna KM u odnosu na posljednje obračunsko razdoblje 2023. godine. Posljedično, implicitna stopa obvezne rezerve manja je za 1,1% i na kraju posljednjeg obračunskog razdoblja 2024. godine iznosila je 17,3% (Grafikon 2.8). Na kraju prosinca prosječna sredstva iznad obvezne rezerve iznosila su 2,62 milijarde KM.

Grafikon 2.8: Stanje računa rezervi kod CBBiH i implicitna stopa obvezne rezerve

Izvor: CBBiH

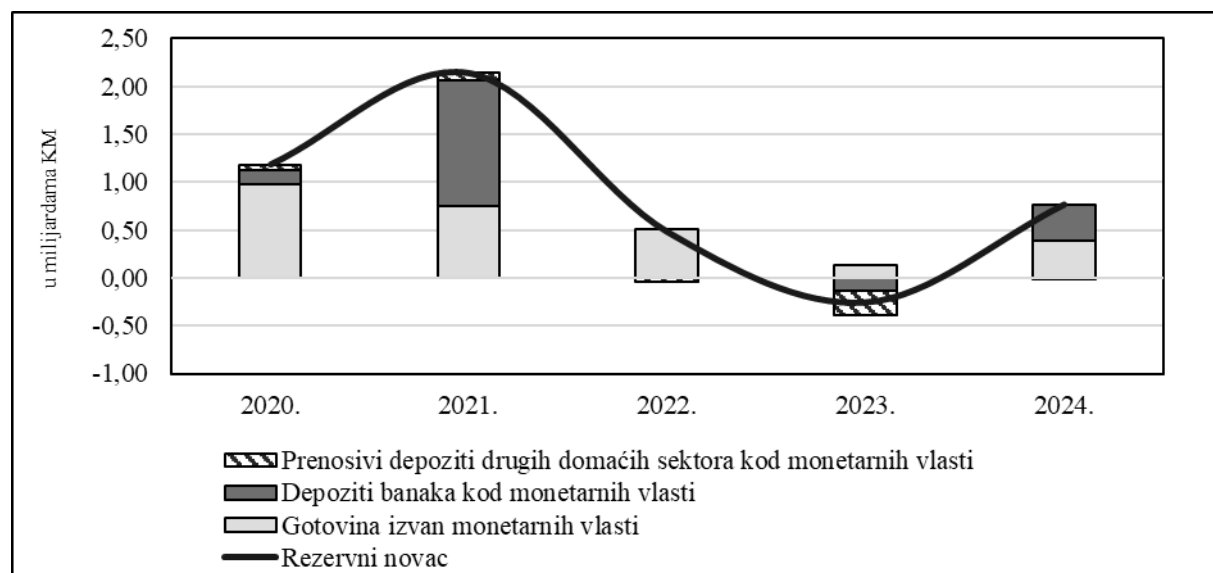
Smanjenje viška iznad OR koje je započeto u četvrtom tromjesečju 2022. godine i koje je trajalo tijekom 2023. godine, nastavljeno je, nešto blažim intezitetom, i tijekom cijele 2024. Tako je smanjenje viška iznad obvezne rezerve tijekom 2024. godine iznosilo 514,46 milijuna KM, što je ipak manje od zabilježenog smanjenja u prethodnoj godini (709,86 milijuna KM). Smanjenje viška iznad obvezne rezerve zabilježeno prethodne dvije godine je primjetno kod većine banaka, a ne samo nekolicine, te možemo zaključiti da se radi o sustavnoj pojavi, a ne samo poslovnoj politici pojedinih banaka. Uzroci ovih promjena su mnogobrojni, ali posebice se izdvajaju promjene na financijskim tržištima eurozone kao i značajne promjene monetarne politike ECB-a koje su se desile u prethodnoj godini.

Sredstva iznad obvezne rezerve predstavljaju samo jednu od komponenti visokolikvidne aktive bankovnog sustava i upravo je i tijekom 2024. godine zabilježena visoka likvidnost bankovnog sektora.

Rezervni novac je na kraju 2024. godine iznosio približno 15,43 milijardi KM, što predstavlja godišnji rast od 764,7 milijuna KM ili 5,21% u relativnom iznosu (Grafikon 2.9). Oko 96% rasta ovog pokazatelja na godišnjoj razini se desilo u drugoj polovini 2024. godine. Na godišnjoj razini, stavka depozita banaka kod monetarnih vlasti je zabilježila rast od 372,2 milijuna KM. S druge strane, gotovina izvan monetarnih vlasti kao najznačajnija komponenta rezervnog novca je zabilježila godišnji rast od 394,1 milijun KM. Većina rasta ove komponente rezervnog novca se desila tijekom ljetnih mjeseci i turističke sezone kada je najizraženiji sezonski utjecaj povećanja gotovine izvan monetarnih vlasti.

Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti, kao tradicionalno najmanja stavka rezervnog novca, zabilježili su godišnji pad od 9,43% (1,6 milijuna KM u apsolutnim iznosima). Budući da su ostale dvije stavke zabilježile znatno veći godišnji rast, pad ove stavke je imao zanemariv utjecaj na konačnu godišnju promjenu ukupnog rezervnog novca.

Grafikon 2.9: Godišnje promjene u komponentama rezervnog novca

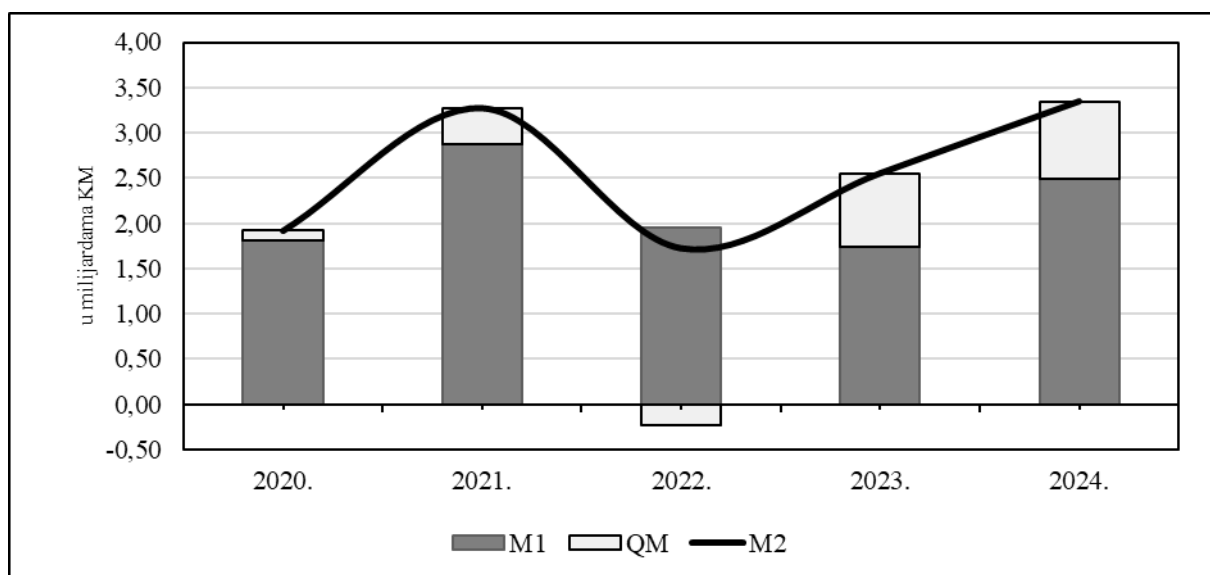

Izvor:CBBiH

Tijekom 2024. godine ostvaren je rast M2 monetarnog agregata od 3,34 milijarde KM (9,34%), što je, povijesno promatrano, umjeren rast (Grafikon 2.10). S druge strane, M1 monetarni agregat, kao dominantna komponenta M2 agregata, zabilježio je godišnji rast od 2,5 milijardi KM, što predstavlja godišnju stopu rasta od 11,55%. Porast prenosivih depozita u domaćoj valuti od 2,17 milijardi KM je bio glavni uzrok rasta monetarnih agregata, te je zaslužan za 87,1% i 65% rasta M1 i M2 monetarnih agregata respektivno. Ovakva su kretanja odraz višegodišnjeg trenda snažnog rasta prenosivih depozita kućanstava i poduzeća u bankovnom sektoru BiH.

Gotovina izvan banaka je, kao druga komponenta M1 monetarnog agregata, zabilježila godišnji rast od 322,7 milijuna KM. Kvazi novac (QM) je zabilježio godišnji rast od 846,1 milijun KM, za što je najzaslužniji bio rast ostalih depozita u inozemnoj valuti u iznosu od 458,5 milijuna KM.

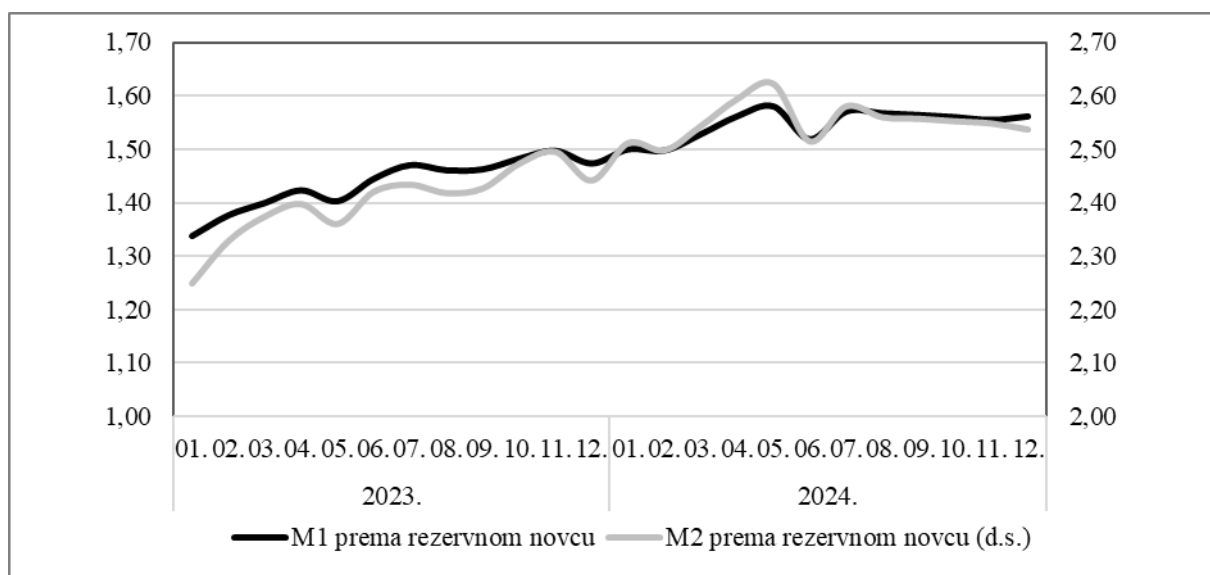
Grafikon 2.10: Godišnje promjene monetarnih agregata

Izvor: CBBiH

Promjene u kretanju komponenti novčane mase kao i promjene u rezervnom novcu zabilježene tijekom 2024. godine odrazile su se i na monetarnu multiplikaciju. Uslijed bržeg rasta monetarnih agregata u odnosu na rast rezervnog novca, monetarni multiplikatori su zabilježili rast u 2024. godini, s najizraženijim rastom u prvoj polovini godine (Grafikon 2.11). Monetarni multiplikator za M1 agregat zabilježio je intenzivniji rast naspram multiplikatora za M2 agregat, za što je zaslužan snažan rast prenosivih depozita u domaćoj valuti.

Grafikon 2.11: Monetarna multiplikacija

Izvor: CBBiH

Regulatorni podatci sektora komercijalnih banaka također ukazuju na značaj kratkoročnih obveza u pasivi bankovnog sektora (Tablica 2.1). Podaci također upućuju na zaključak da je rast prenosivih depozita u bankovnom sektoru povećao iznose likvidnih sredstava u približno istim iznosima, što je vidljivo u činjenici da je omjer likvidnih sredstava prema kratkoročnim financijskim obvezama bankovnog sektora ostao relativno stabilan s veoma malim promjenama od kraja 2023. godine. Postotak kratkoročnih prema ukupnim financijskim obvezama banaka koji se još uvijek nalazi na visokoj razini ukazuje na nepovoljnu ročnu strukturu izvora koja ne pogoduje snažnijem rastu dugoročnih kreditnih plasmana. Nadalje, snažna potražnja za kreditima i posljedično snažniji rast kreditnih plasmana naspram rasta depozita je doveo do blagog pada omjera depozita i kredita.

Po posljednjim raspoloživim podacima, koeficijent pokrića likvidnosti (LRC)⁸⁹ je na kraju trećeg tromjesečja 2024. godine na razini bankovnog sustava iznosio 234,1% i gotovo sve banke u sustavu bilježe znatno više vrijednosti pokazatelja od minimalno propisane.

Sukladno važećim regulatornim propisima banke su od kraja četvrtog tromjesečja 2021. godine bile obvezne izvještavati agencije o koeficijentu neto stabilnih izvora financiranja (NSFR)⁹⁰, a od kraja 2022. godine su dužne ispunjavati zahtjeve u pogledu NSFR. Minimalna zahtijevana razina koeficijenta neto stabilnih izvora financiranja prema Bazelskom odboru je 100% na dnevnoj osnovi. Ovaj pokazatelj je na kraju trećeg tromjesečja 2024. godine iznosio 159%, što predstavlja blagi pad u odnosu na kraj 2023. godine kada je ovaj koeficijent iznosio 159,9%. Pored adekvatnog iznosa ovog pokazatelja na razini bankovnog sustava, sve banke pojedinačno bilježe znatno više vrijednosti pokazatelja od minimalno propisane.

⁸⁹ Koeficijent pokrića likvidnosti (LCR) pokazuje sposobnost banaka da izdrže tridesetodnevni scenarij stresa likvidnosti i izračunava se kao omjer između zaštitnog sloja likvidnosti, što su sredstva koja bi bila likvidna u vremenima stresa i neto likvidnosnih odliva koji se izračunavaju sukladno utvrđenim parametrima scenarija u narednih 30 kalendarskih dana. Banke su dužne održavati LCR u iznosu od najmanje 100%.

⁹⁰ Koeficijent neto stabilnih izvora financiranja (NSFR) je novi FSI koji pokazuje sposobnost banaka da izdrže tržišne poremećaje u razdoblju od godinu dana. Ovaj FSI se izračunava kao omjer raspoloživog stabilnog financiranja i potrebnog stabilnog financiranja.

Tablica 2.1: Pokazatelji likvidnosti bankovnog sektora u BiH

		Likvidna sredstva prema ukupnim sredstvima	Likvidna sredstva prema kratkoročnim financijskim obavezama	Depoziti prema kreditima	Kratkoročne financijske prema ukupnim financijskim obavezama
2020.	Q1	27,7%	57,5%	113,2%	56,3%
	Q2	26,9%	52,7%	114,9%	59,7%
	Q3	27,6%	49,8%	117,8%	64,9%
	Q4	28,6%	51,3%	120,7%	65,4%
2021.	Q1	28,5%	51,2%	122,3%	65,5%
	Q2	27,8%	49,0%	125,4%	66,5%
	Q3	28,5%	49,9%	127,7%	67,2%
	Q4	30,7%	51,3%	130,3%	68,8%
2022.	Q1	29,3%	49,2%	124,6%	68,9%
	Q2	29,6%	48,7%	126,1%	70,3%
	Q3	30,8%	49,8%	129,3%	71,5%
	Q4	30,5%	48,4%	130,8%	72,6%
2023.	Q1	29,4%	48,0%	129,8%	70,9%
	Q2	28,8%	47,0%	130,0%	71,0%
	Q3	30,3%	49,5%	132,0%	71,3%
	Q4	29,0%	47,2%	131,0%	71,1%
2024.	Q1	28,5%	46,5%	131,3%	71,3%
	Q2	28,2%	46,4%	128,1%	70,6%
	Q3	28,8%	47,1%	129,1%	71,2%

Izvor: CBBiH

2.3 Upravljanje deviznim rezervama

Sukladno Zakonu o CBBiH i odgovarajućim internim aktima (investicijskim smjernicama, strateškoj alokaciji aktive i pravilima i parametrima rizika), CBBiH upravlja deviznim rezervama polazeći poglavito od načela sigurnosti i likvidnosti. Budući da prema članku 34. Zakona o CBBiH nije moguće investirati više od ekvivalenta 50% ukupnog nesmanjenog kapitala i rezervi u druge valute osim EUR, CBBiH više od 99% deviznih rezervi investira u financijske instrumente denominirane u EUR. Niz investicijskih odluka koje su donesene u prethodnom razdoblju, uključujući i pravodobno i adekvatno restrukturiranje portfelja deviznih rezervi u 2023. i 2024. godini, omogućili su korištenje okruženja visokih (ili povoljnih) kamatnih stopa i prinosa na vrijednosne papire na financijskim tržištima eurozone. Posljedično, u 2024. godini je ostvareno 40% više neto kamatnih prihoda u inozemnoj valuti, u usporedbi s prethodnom godinom.

Odluke o upravljanju i investiranju deviznih rezervi donose se na tri razine u okviru organizacije CBBiH: strateškoj – Upravno vijeće; taktičkoj – Investicijski odbor, i operativnoj – nadležni odjeli Sektora za monetarne operacije, upravljanje deviznim rezervama i gotovinom. Upravno vijeće utvrđuje investicijske smjernice, kojima se definiraju maksimalna tolerancija na rizik, optimalna kombinacija (engl. trade-off) između rizika i povrata, strateška alokacija aktive, investicijska ograničenja, investicijsko razdoblje i referentna vrijednost (engl. benchmark) za ocjenu performansi. Investicijski odbor djeluje u okviru obvezujućih zakonskih ograničenja, politike upravljanja deviznim rezervama i investicijskih smjernica usvojenih od strane Upravnog vijeća, te pravila i parametara rizika vezanih uz ulaganje deviznih rezervi, koje donosi guverner. Odlučivanje i odgovornost za svakodnevno upravljanje deviznim rezervama je na operativnoj razini, koji djeluju sukladno politici, smjernicama, te pravilima i parametrima rizika.

U procesu upravljanja deviznim rezervama, tijekom 2024. godine, kontinuirano su razmatrane dostupne informacije s relevantnih tržišta novca i kapitala u eurozoni i svijetu, kao i dostupne prognoze koje bi mogle utjecati na investiranje deviznih rezervi u tekućoj godini, ali i u narednom razdoblju. Također, analizirane su mogućnosti i modaliteti politike investiranja i upravljanja deviznim rezervama CBBiH, i inicirane odgovarajuće promjene politike investiranja u cilju prilagodbe novim tržišnim uvjetima u eurozoni. Kontinuirano su analizirane i informacije vezane uz rejtinge ino banaka kod kojih CBBiH ima oročene depozite i sredstva na tekućem računu, i država koje su emitenti vrijednosnih papira zastupljenih u portfelju deviznih rezervi CBBiH.

Portfelj deviznih rezervi CBBiH izložen je poglavito financijskim rizicima (kamatnom, kreditnom i riziku likvidnosti), deviznom riziku, i riziku cijene zlata. Upravljanje kamatnim rizikom, odnosno, rizikom smanjenja tržišne vrijednosti portfelja deviznih rezervi uslijed hipotetičkih, nepovoljnih kretanja kamatnih stopa, podrazumijeva: propisivanje ciljanog modificiranog trajanja portfelja deviznih rezervi, i dozvoljenog odstupanja trajanja za investicijski portfelj, i za ukupni portfelj deviznih rezervi, te praćenje vrijednosti pod rizikom (engl. Value at Risk).

CBBiH ograničava izloženost kreditnom riziku ulaganjem u obveznice odabranih država eurozone, te plasiranjem depozita u: odabrane središnje banke u eurozoni, Banku za međunarodna poravnanja (engl. Bank for International Settlements, BIS), te odabrane komercijalne ino banke, uz uvjet da zadovoljavaju standarde podobnosti ugovorne strane. Osnovno načelo u upravljanju kreditnim rizikom predstavlja odgovarajući kriterij odabira

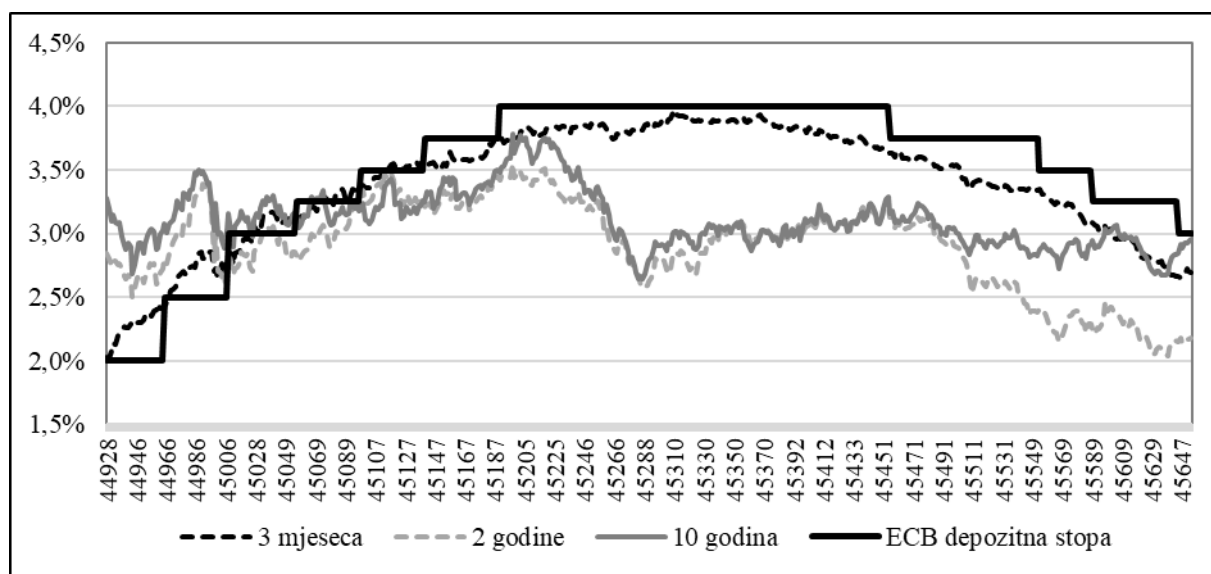
ugovornih strana i dužničkih vrijednosnih papira s fiksnim prihodom, i izbjegavanje prevelike koncentracije izloženosti kreditnom riziku prema pojedinoj ugovornoj strani. Navedeni standardi i ograničenja preispituju se i po potrebi ažuriraju, pri čemu se vodi računa o zvaničnim ocjenama vodećih svjetskih rejting agencija, kao i pokazateljima dobijenim primjenom internih metoda za procjenu kreditnog rizika.

Upravljanje rizikom likvidnosti se temelji na procjeni potencijalnih potreba za likvidnošću i identifikaciji likvidnih financijskih instrumenata. Instrumenti kojima se osigurava dnevna likvidnost su prekonoćni depoziti i sredstva na tekućim računima kod ugovornih strana koje zadovoljavaju kriterije kreditnog rizika te dospijevajuća sredstva po svim instrumentima.

Devizni rizik predstavlja rizik promjene vrijednosti devizne imovine i obveza zbog promjene valutnih tečaja u kojima se drže devizne rezerve, i vrše transakcije, u odnosu na domaću valutu. Upravljanje deviznim rizikom provodi se poglavito kroz usklađivanje valutne strukture imovine i obveza CBBiH, kao i postavljanjem kvantitativnih ograničenja za izloženost deviznom riziku. Vodeće središnje banke su, od sredine 2024. godine, restriktivnu monetarnu politiku zamijenile ekspanzivnom (poglavlje 1.1). ECB je ukupno četiri, a FED tri puta tijekom 2024. godine smanjio referentne kamatne stope, svaka za ukupno 100 bb. Usprkos relativno slabom rastu ekonomske aktivnosti u eurozoni, inverzija krive prinosa⁹¹ na euroobveznice je bila manja u odnosu na 2023. godinu, što se ogledalo u rastu prosječnih tržišnih prinosa na tromjesečne obveznice zemalja eurozone u odnosu na 2023. godinu. Prosječni tržišni prinosi na obveznice zemalja eurozone duže ročnosti su bili niži u odnosu na 2023. godinu (Grafikon 2.12). Tijekom 2024. godine, prinosi europskih dugoročnih državnih obveznica (desetogodišnje obveznice) su bilježili manje oscilacije i na kraju godine imali za 17 baznih bodova viši nivo nego na početku godine. Za razliku od dugoročnih, tržišni prinosi europskih kratkoročnih državnih obveznica su pratili trend depozitne stope ECB-a. U odnosu na početak 2024. godine, na kraju godine su prinosi na tromjesečne obveznice bili niži za 110 bb, a u slučaju dvogodišnjih obveznica prinosi su bili niži za 44 bb.

⁹¹ Netipična situacija na tržištu, koja nastaje kada kratkoročni dužnički instrumenti, istog kreditnog profila kreditni profil, nose više prinose od dugoročnih dužničkih instrumenata. Inverzna kriva prinosa, u pravilu, signalizira da tržišta očekuju recesiju u kratkom roku.

Grafikon 2.12: Prosječni dnevni tržišni prinosi državnih obveznica u eurozoni i ECB-ove depozitne stope u 2023. i 2024. godini

Izvor: ECB

Rast tržišnih prinosa u 2023. godini, omogućio je generiranje značajno viših iznosa kamatnih prihoda ne samo u toj, nego i u 2024. godini. Stoga su prosječne ponderirane neto kamatne stope (označena kao PPnKS u Tablici 2.1; izračunava se kao omjer ostvarenih neto kamatnih prihoda/rashoda i prosječnog stanja deviznih rezervi u promatranom razdoblju) u 2023. i 2024. godini bile znatno više u odnosu na prethodnih 10 godina. Promatrano po tromjesečjima u 2024. godini, PPnKS je iznosila 3,05%, 3,03%, 2,98%, i 2,75% respektivno.

Tablica 2.2: Prosječna ponderirana godišnja neto kamatna stopa na devizne rezerve CBBiH, i prosječne godišnje kamatne stope i tržišni prinosi na državne obveznice u eurozoni

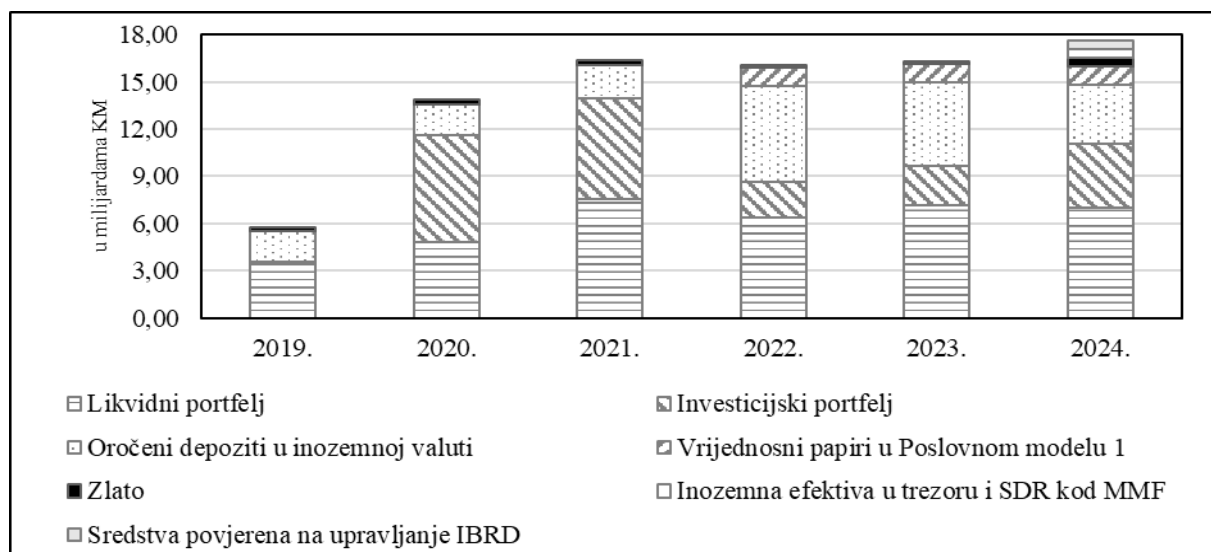
	PPnKS, %	ECB - Depozitna stopa, %	ECB - Glavne operacije refinansiranja, %	Euribor, %		EUR obveznice, %					
				1m	3m	Mjeseci		Godine			
						3	6	1	2	5	10
2016.	0,22	-0,38	0,01	-0,34	-0,27	-0,42	-0,39	-0,36	-0,32	0,01	0,77
2017.	0,18	-0,40	0,00	-0,37	-0,41	-0,54	-0,52	-0,49	-0,39	0,18	1,09
2018.	0,16	-0,40	0,00	-0,37	-0,32	-0,48	-0,43	-0,33	-0,13	0,46	1,14
2019.	0,11	-0,43	0,00	-0,40	-0,36	-0,46	-0,42	-0,37	-0,27	-0,02	0,40
2020.	0,04	-0,50	0,00	-0,50	-0,43	-0,50	-0,49	-0,47	-0,43	-0,27	0,08
2021.	-0,08	-0,50	0,00	-0,56	-0,55	-0,64	-0,63	-0,62	-0,58	-0,37	0,10
2022.	0,09	0,08	0,58	0,09	0,35	0,15	0,35	0,66	0,97	1,44	1,91
2023.	2,14	3,30	3,80	3,25	3,43	3,28	3,33	3,27	3,08	2,99	3,24
2024.	2,95	3,74	4,14	3,56	3,57	3,49	3,30	3,02	2,72	2,66	2,98
Promjena (u bp) u 2024. godini, u odnosu na:											
2023.	81	44	34	32	14	21	-3	-25	-36	-33	-26
2020.	291	424	414	406	400	399	379	349	315	293	290

Izvor: CBBiH, ECB, www.global-rates.com.

Napomene: Prosječne godišnje kamatne stope i tržišni prinosi izračunati su kao prosjek dnevnih kamatnih stopa i tržišnih prinosa u promatranoj godini. Depozitna stopa ECB je, tijekom 2024. godine, smanjena s početnih 4%, do razine od 3%.

Strukturu deviznih rezervi na kraju 2024. godine (Grafikon 2.13) činili su: oročeni depoziti s udjelom od 21,24%; likvidni portfelj s udjelom od 39,80%; investicijski portfelj (vrijednosni papiri kojima je do dospijeca preostalo više od godinu dana) s udjelom od 23,09%; vrijednosni papiri u Poslovnom modelu 1⁹² s udjelom od 6,40%; zlato s udjelom od 3,14, te nova komponenta sredstva deviznih rezervi, sredstva povjerena na upravljanje Međunarodnoj banci za obnovu i razvoj (IBRD), sa 3,32%⁹³. Na kraju 2024. godine, likvidni portfelj su činili: tekući računi kod banaka i prekonocni depoziti (22,61% ukupnih deviznih rezervi) i vrijednosni papiri kojima je do dospijeca preostalo godinu dana i manje (22,47% ukupnih deviznih rezervi). Od 2024. godine, inozemna efektivna u trezorima (2,98% ukupnih deviznih rezervi) i specijalna prava vučenja (SDR) kod Međunarodnog monetarnog fonda (MMF-a), u visini 0,03% ukupnih deviznih rezervi, zasebne su komponente deviznih rezervi, i nisu u sastavu likvidnog portfelja.

Grafikon 2.13: Struktura ulaganja deviznih rezervi CBBiH na kraju godine

Izvor: CBBiH

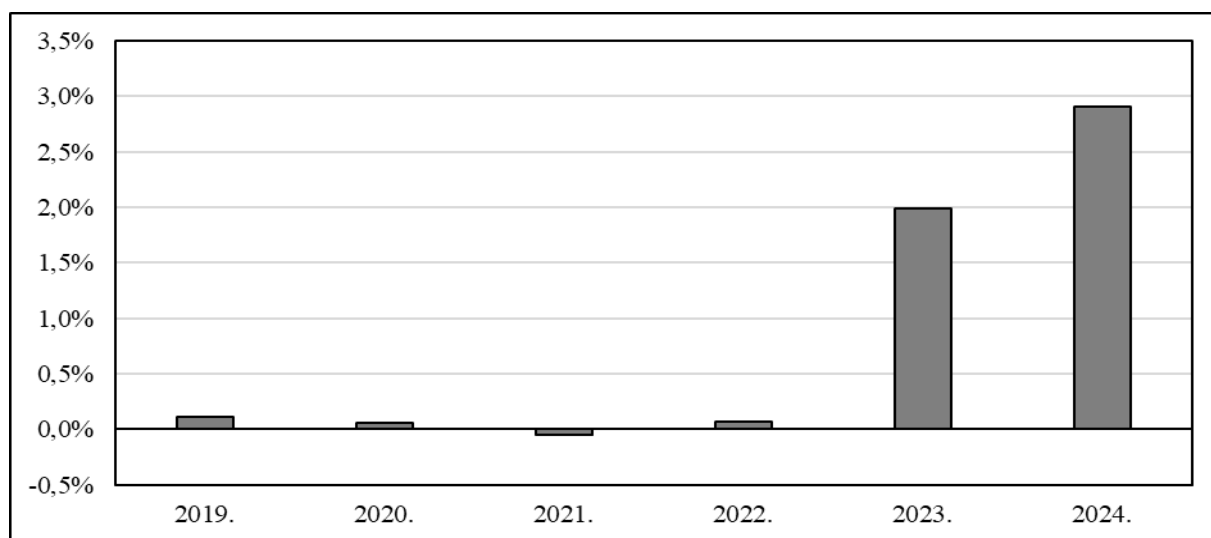
⁹² Dio portfelja vrijednosnih papira klasificiran prema metodi amortiziranog troška.

⁹³ CBBiH je u 2024. godini pristupila programu Svjetske banke, Reserves and Advisory Management Program (RAMP) u okviru kojeg je jedan manji dio portfelja deviznih rezervi povjerila na upravljanje IBRD-u. Više informacija u poglavlju 2.9.

Vrijednosni papiri s fiksnim prihodom, na kraju 2024. godine, činili su 55,37% ukupnih deviznih rezervi, što je više u odnosu na njihov udio u deviznim rezervama na kraju 2023. godine (44,99%). S ciljem zaštite od kreditnog rizika, investiranje se vrši u vrijednosne papire odabranih europskih zemalja, uz ograničenja minimalnog prihvatljivog praga kompozitnog kreditnog rejtinga, i zahtijevanog prosječnog kreditnog rejtinga portfelja. Sredstva deponirana kod nerezidentnih banaka, na kraju 2024. godine, činila su 38,48% (51,12% na kraju 2023. godine). Udio zlata na kraju 2024. godine (3,14%) je povećan u odnosu na kraj prethodne godine (1,08%), dok su inozemna efektivna u trezorima i SDR kod MMF-a zadržani na približno istim razinama.

Neto efekt ulaganja deviznih sredstava CBBiH u konvertibilnu inozemnu valutu na bilanci uspjeha za period 1. 1. - 31. 12. 2024. godine iznosi 455,2 milijuna KM, a izražen efektivnom stopom prinosa⁹⁴ iznosi 2,91% (Grafikon 2.14). CBBiH je, i u 2024. godini, ostala dosljedna politici ulaganja sukladno zakonski definiranim ciljevima i zadacima, što podrazumijeva da se službenim deviznim rezervama upravlja na siguran i profitabilan način.

Grafikon 2.14: Godišnje stope prinosa na devizne rezerve CBBiH

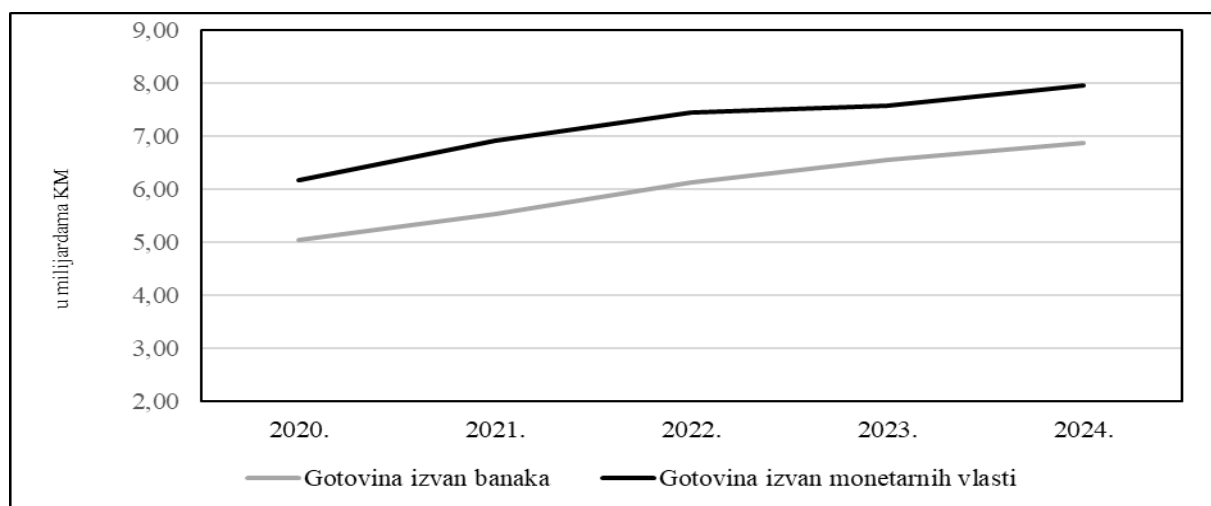
Izvor: CBBiH

⁹⁴ Efektivna stopa prinosa izračunata je tako što se neto efekt investiranja sredstava deviznih rezervi podijeli s prosječnim stanjem deviznih rezervi u promatranom razdoblju. Pri izračunavanju ukupnih neto efekata investiranja sredstava deviznih rezervi u obzir su uzeti svi neto prihodi od kamate na vrijednosne papire i depozite u inozemnoj valuti, kao i realizirani neto kapitalni dobici/gubici uslijed prodaje vrijednosnih papira iz portfelja deviznih rezervi CBBiH.

2.4 Upravljanje gotovim novcem

Trend rasta gotovog novca u opticaju (izvan banaka) iz prethodnih godina je nastavljen. Na dan 31. 12. 2024. godine, stanje gotovog novca u opticaju izvan banaka iznosilo je 6,87 milijardi KM (Grafikon 2.15), što je za 4,98% više u odnosu na 2023. godinu. Razlozi rasta potražnje za KM su aktivnosti u sektoru turizma i time vezanih uslužnih djelatnosti (vidjeti poglavlje 1.2.4), ali i rast ukupne ekonomske aktivnosti. Trend snažnog rasta gotovine izvan CBBiH nastavljen je i u 2024. godini (Grafikon 2.15). Potražnja za gotovinom od strane banaka posljedica je zahtjeva klijenata za gotovim novcem.

Grafikon 2.15: Gotovina izvan monetarnih vlasti i banaka na kraju godine

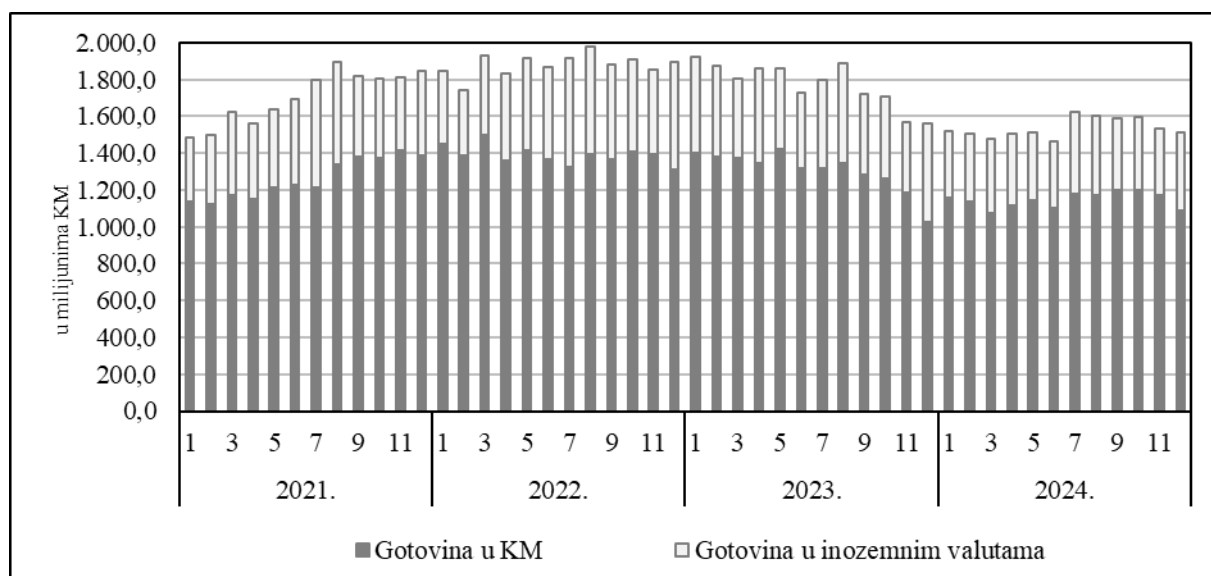

Izvor: CBBiH

Za razliku od prethodnih godina, komercijalne banke su smanjile iznos gotovine u vlastitim trezorima tijekom 2024. godine (Grafikon 2.16). Ovakva promjena svakako nije zabrinjavajuća, jer se u sustavu ne primijeti nedostatak gotovog novca, bilo kod banaka, bilo kod njihovih klijenata. U prilog tomu ukazuju i smanjenja podizanja gotovine na POS terminalima u BiH i povećanja bezgotovinskih plaćanja, što potvrđuje daljnju digitalizaciju platnog prometa (vidjeti poglavlje 2.5).

Pokazatelji financijskog zdravlja banaka u 2024. godini ukazuju na poboljšanje pokazatelja likvidnosti bankovnog sektora.⁹⁵ Imajući u vidu značajne razlike između prinosa na domaćem i inozemnom tržištu (vidjeti poglavlje 2.3) i naknade koje je CBBiH plaćala bankama na sredstva na računu rezervi (vidjeti poglavlje 2.2), izvjesno je kako su banke dio gotovine u trezorima, ali i viška iznad obvezne rezerve (poglavlje 2.2) preusmjerile u inozemnu aktivu kod ino banaka. Vezano uz smanjenje gotovine u inozemnim valutama, dio gotovine u inozemnim valutama, u trezorima banaka, vjerojatno je smanjen, skupa s dijelom obvezne rezerve koja se od 1. 1. 2024. godine u iznosu od 5% izdvaja na računima rezervi u EUR (poglavlje 2.2).

Grafikon 2.16: Stanja gotovine u trezorima banaka

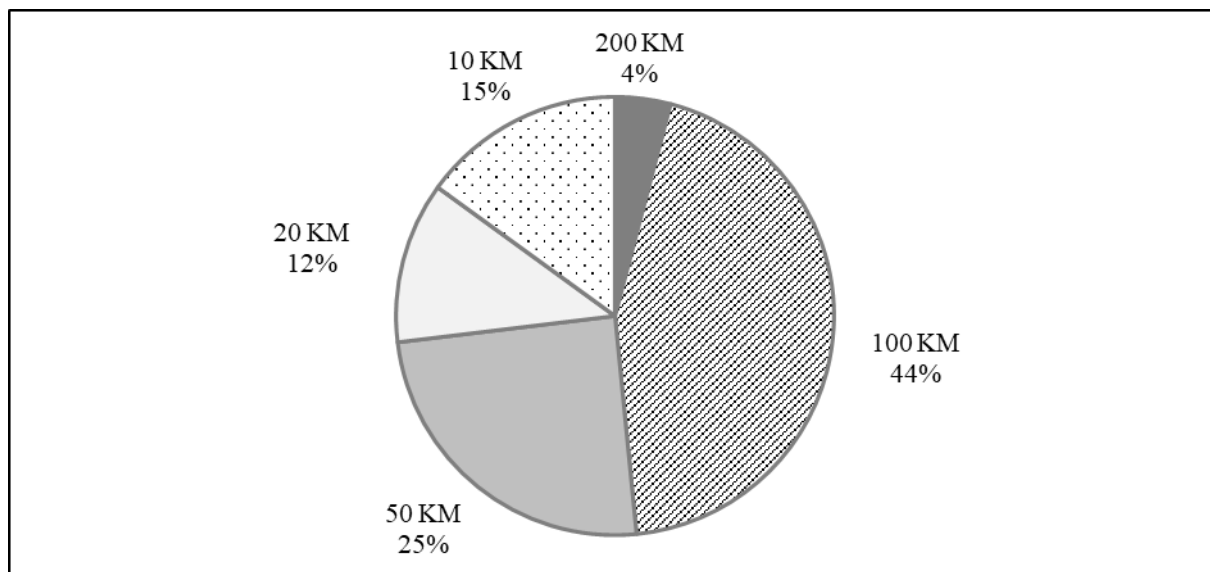

Izvor: CBBiH

Izvan CBBiH, na kraju 2024. godine, nalazilo se 111,6 milijuna novčanica KM i 544,5 milijuna kovanica KM, ukupne vrijednosti 7,96 milijardi KM, što je za 5,2% više u odnosu na 2023. godinu. U pogledu apoenke strukture novca izvan CBBiH, najzastupljenije su bile novčanice od 100 KM i 50 KM, a kod kovanica apoen 10 F (Grafikoni 2.17 i 2.18).

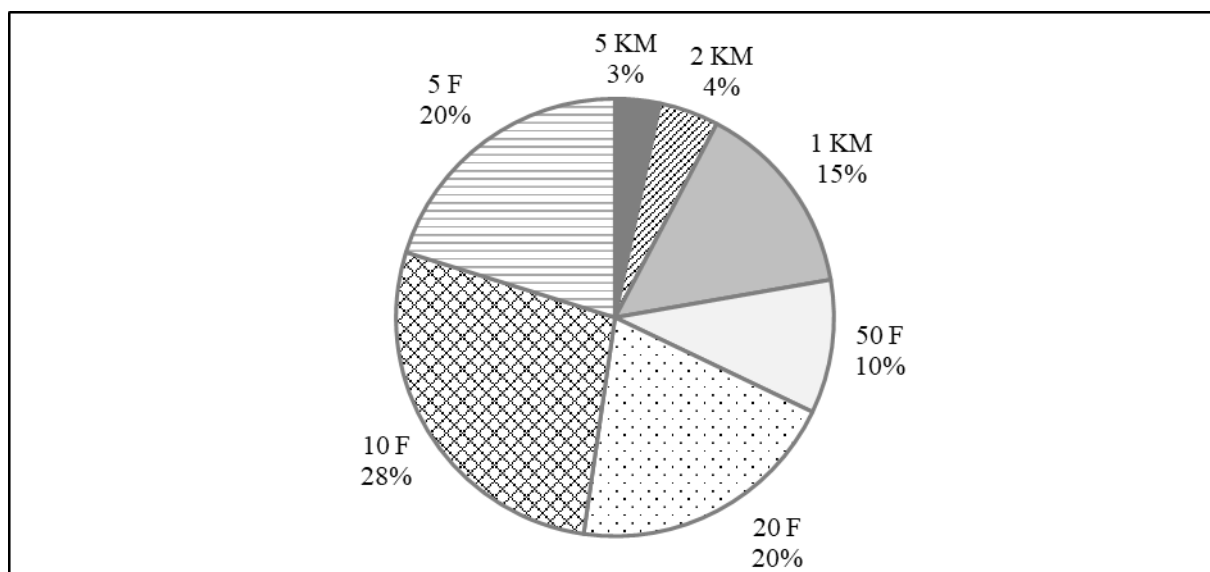
⁹⁵ Vidjeti Pokazatelje financijskog zdravlja, Ocjena rizika po financijsku stabilnost, i Izvješće o financijskoj stabilnosti, sve dostupno na web-stranici CBBiH.

Grafikon 2.17: Apoenska struktura novčanica u 2024. godini

Izvor: CBBiH

Grafikon 2.18: Apoenska struktura kovanica u 2024. godini

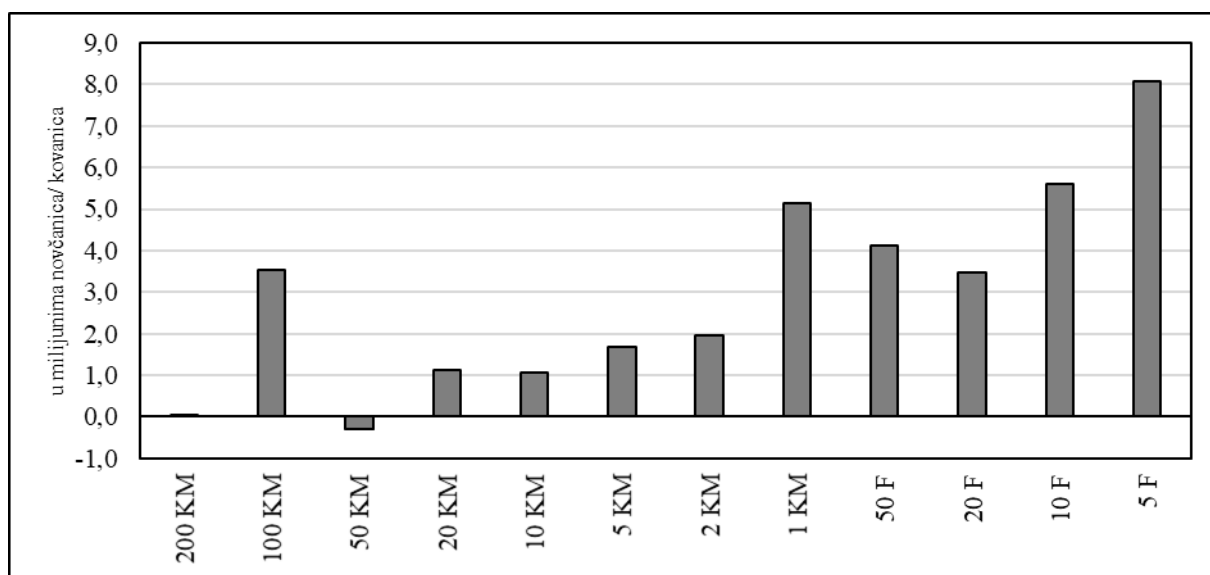

Izvor: CBBiH

Broj novčanica u apoenima od 100 KM, koje su na kraju 2024. godine bile u opticaju, viši je za 3,5 milijuna (7,7%) u odnosu na kraj 2023. godine.

U odnosu na 2023. godinu, količina novčanica izvan CBBiH je povećana za 5,42 milijuna komada (5,1%), ukupne vrijednosti 372,97 milijuna KM (Grafikon 2.19). Količina kovanica izvan CBBiH je u istom razdoblju povećana za 30,06 milijuna komada (5,84%), ukupne vrijednosti 21,14 milijuna KM (Grafikon 2.20).

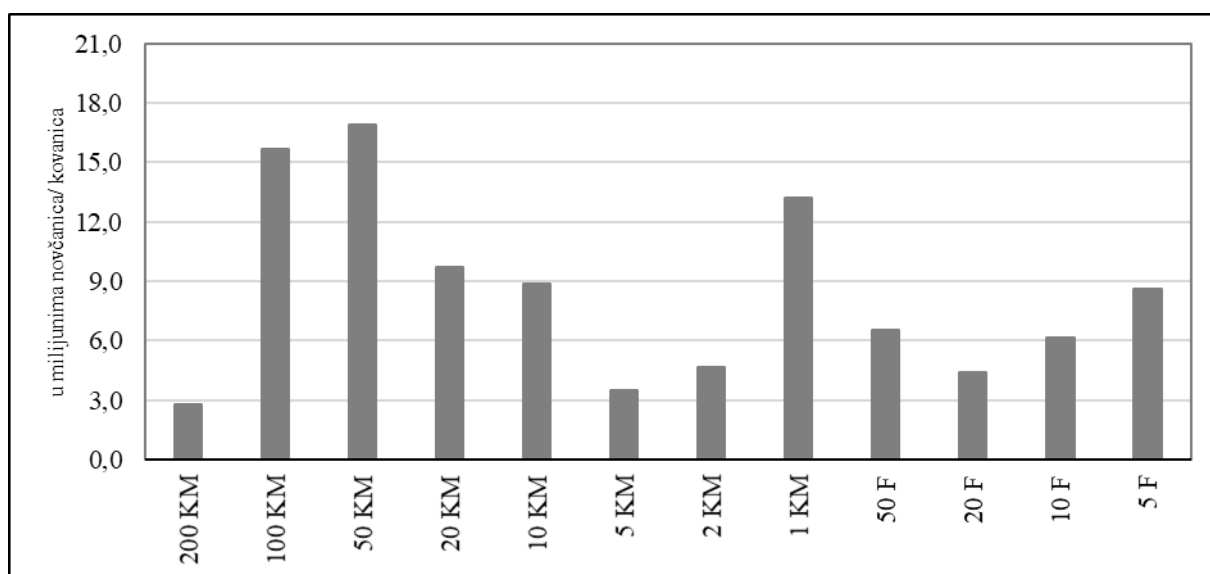
Grafikon 2.19: Promjena u broju novčanica i kovanica po apoenima u odnosu na 2023.

Izvor: CBBiH

Opskrba komercijalnih banaka gotovim novcem vrši se putem trezora glavnih jedinica i filijala CBBiH, lociranih u Sarajevu, Banjoj Luci, Mostaru i Brčkom, uz striktno poštivanje aranžmana valutnog odbora. Tijekom 2024. godine komercijalnim bankama je izdato 53,97 milijuna komada novčanica i 47,11 milijuna komada kovanica, ukupne vrijednosti 3,30 milijardi KM (Grafikon 2.21).

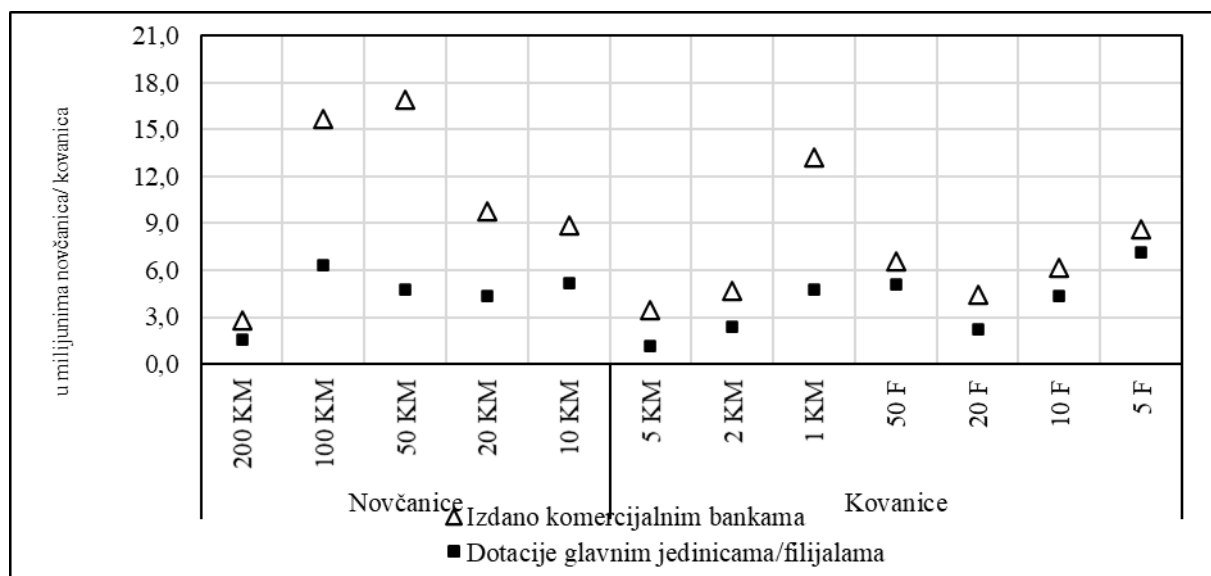
Grafikon 2.20: Novčanice i kovanice izdane u 2024. godini, prema apoenima

Izvor: CBBiH

U istom razdoblju je iz Odjela trezora Središnjeg ureda, glavnim jedinicama i Filijali Brčko, izdano (dotacije) 22,18 milijuna komada novčanica i 27,18 milijuna komada kovanica, ukupne vrijednosti 1.34 milijarde KM. Grafikon 2.19 ispod implicira da je CBBiH vodila računa o potraživanjima komercijalnih banaka za gotovim novcem u odgovarajućoj apoenskoj strukturi. Pošto komercijalne banke vrše i značajan povrat gotovog novca u trezore CBBiH, dotacije glavnim jedinicama / filijalama CBBiH su, u pravilu, znatno manje.

Grafikon 2.21: Izlazi gotovog novca (KM) u 2024. godini

Izvor: CBBiH

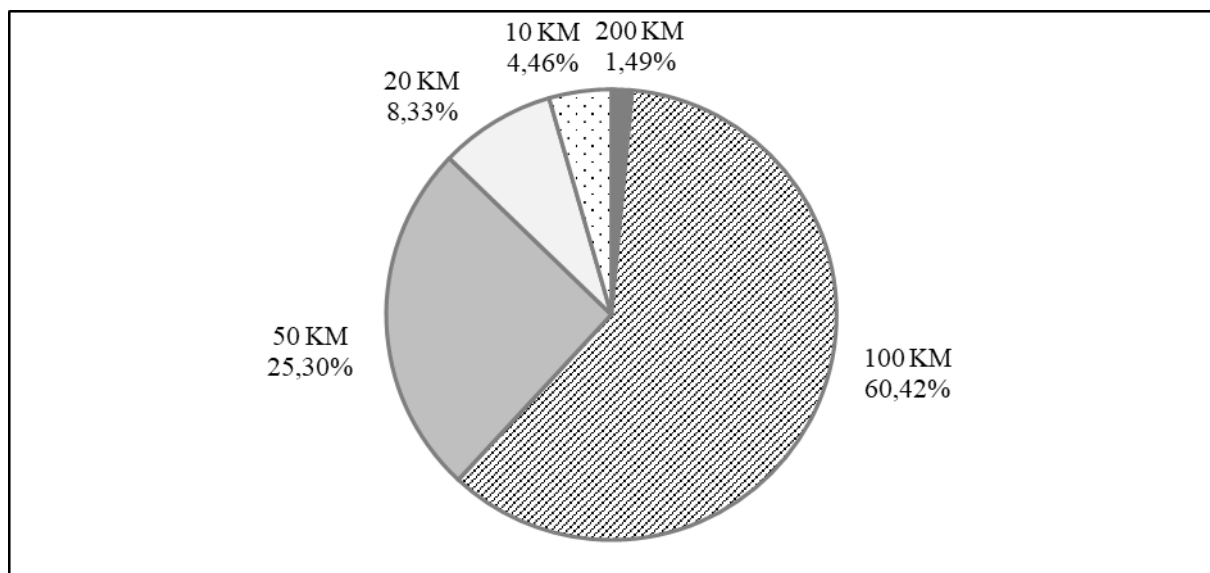
CBBiH vrši kontinuirano povlačenje novčanica nepodobnih za opticaj, koje se uništavaju sukladno važećim propisima. Povlačenjem nepodobnih novčanica, i puštanjem u opticaj novčanica nove serije, CBBiH održava zadovoljavajuću kvalitetu novca u opticaju. U 2024. godini uništeno je 12,69 milijuna komada novčanica i 13.407 komada kovanica nepodobnih za opticaj.

CBBiH je u 2024. godini donijela Odluku o povlačenju iz opticaja novčanica apoena 10, 20, 50 i 100 konvertibilnih maraka puštenih u opticaj u razdoblju od 1998. do 2009. godine, „Službeni glasnik BiH“, broj: 27/24 od 19. travnja 2024. godine. Utvrđeni su rokovi za korištenje novčanica u prometu, kao i rokovi i način njihove zamjene kod komercijalnih banaka, odnosno kod CBBiH. Novčanice konvertibilne marke apoena 10 KM, 20 KM, 50 KM i 100 KM puštene u opticaj u razdoblju od 1998. do 2009. godine su se mogle koristiti u gotovinskom prometu do 31. prosinca 2024. godine, dok nakon 1. siječnja 2025. godine one prestaju biti zakonsko sredstvo plaćanja i podliježu isključivo postupku zamjene kod komercijalnih banaka, godinu

dana, točnije do 31. 12. 2025. godine, a nakon toga 10 godina u CBBiH, počev od 1. siječnja 2026. godine, zaključno s 31. prosincem 2035. godine. Postupak povlačenja novčanica starijih izdanja je veoma značajan jer će u opticaju ostati samo novčanice koje posjeduju identičnu i unaprijeđenu zaštitu od krivotvorenja, što će olakšati provjeru autentičnosti za javnost, osobe koje obavljaju ručnu obradu novčanica, kao i na uređajima za prijem i obradu novčanica. Također, osigurat će se povećana razina kvaliteta novčanica u opticaju, jer će se novčanice koje se povlače iz optičaja zamjenjivati novim novčanicama visoke kvalitete. Sukladno analizama koje provodi CBBiH trenutno se količina novčanica starijih izdanja koje se povlače iz optičaja procjenjuje na 7,3 milijuna komada novčanica KM (u odnosu na ukupnu količinu novčanica izvan CBBiH u količini od 111 milijuna komada, novčanice starijih izdanja učestvuju s procentom od oko 6%).

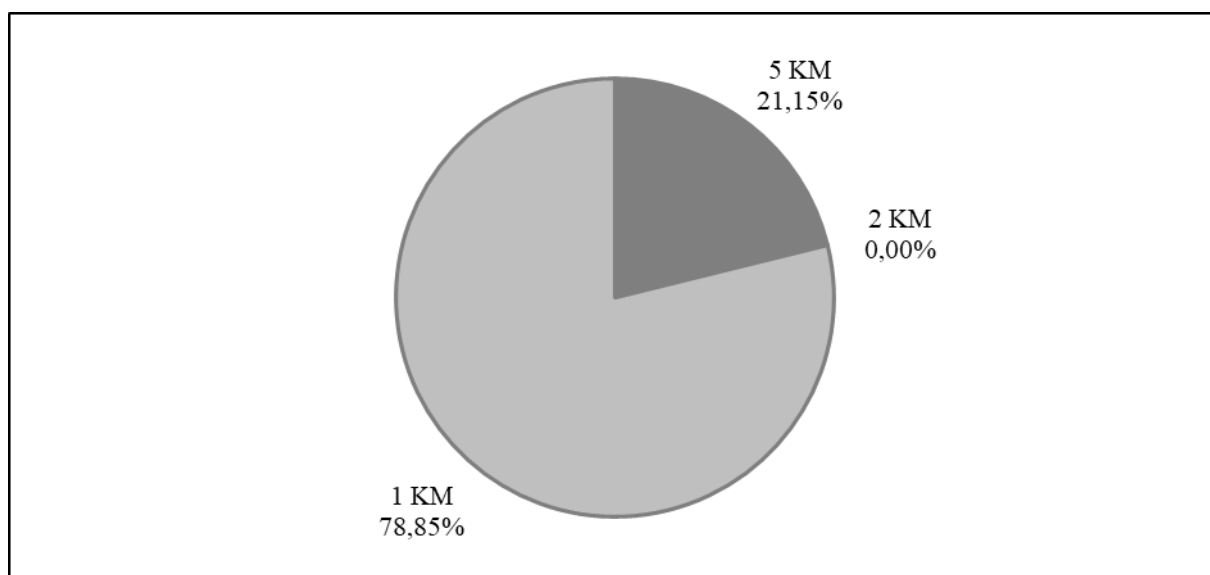
U 2024. godini, u CBBiH je registrirano 336 krivotvorenih novčanica konvertibilne marke, što je za 4% manje u odnosu na 2023. godinu. Krivotvorenih kovanica konvertibilne marke je registrirano 383 komada, što je za 9,4% manje u odnosu na 2023. godinu. Prema apoenskoj strukturi, najviše krivotvorenih novčanica je bilo u apoenu od 100 KM (Grafikon 2.22), a krivotvorenih kovanica u apoenu od 1 KM (Grafikon 2.23).

Grafikon 2.22: Apoenska struktura krivotvorenih novčanica u 2024. godini

Izvor: CBBiH

Grafikon 2.23: Apoenska struktura krivotvorenih kovanica u 2024. godini

Izvor: CBBiH

2.5 Održavanje platnih sustava

Zakonsku obvezu održavanja odgovarajućih platnih i obračunskih sustava CBBiH ispunila je i u 2024. godini: platni promet u zemlji se odvijao neometano, kroz sustave žiro kliringa i bruto poravnanja u realnom vremenu (BPRV); održavani su i unapređivani Centralni registar kredita (CRK) i Jedinstveni registar računa poslovnih subjekata (JRRPS); a obavljan je i međunarodni kliring plaćanja s inozemstvom. Prepoznajući makroekonomski, i značaj sigurnih i učinkovitih platnih sustava za financijsku stabilnost, CBBiH je tijekom 2024. godine intenzivno radila na jačanju kapaciteta i operacionalizaciji funkcije nadgledanja platnih sustava.

Podatci za 2024. godinu ukazuju na nastavak pozitivnih trendova u platnom sustavu, uz stabilan rast broja i vrijednosti transakcija (Tablica 2.3). Ukupan broj transakcija porastao je za 6,3%, sa 113,5 milijuna na 120,6 milijuna. U odnosu na 2023. godinu, rast je naročito naglašen kod broja i vrijednosti transakcija kroz sustav bruto poravnanja u realnom vremenu (Tablica 21 u Statističkom dodatku). Rast je bio izraženiji kod unutarbankovnih transakcija (+7,2%) nego kod međubankovnih (+5,1%), što ukazuje na povećanu aktivnost unutar pojedinačnih banaka i jaču digitalizaciju platnog prometa. Vrijednost transakcija također je zabilježila rast od 9,2%, dostignuvši 333,2 milijarde KM u 2024. godini. Međubankovne transakcije porasle su za 12,2%, dok je vrijednost unutarbankovnih transakcija porasla za 5,7%, što ukazuje na povećanu uporabu bankovnih servisa među korisnicima. Kao i u ranijim razdobljima, većina transakcija

u međubankovnom platnom prometu obavljala se u manjem broju banaka; preko pet banaka obavljeno je 67,52% ukupne vrijednosti i 72,28% ukupnog broja transakcija u platnom prometu u 2024. godini.

Tablica 2.3: Platni promet preko komercijalnih banaka

	Međubankarske transakcije	Promjena u odnosu na prethodnu godinu	Unutarbankarske transakcije	Promjena u odnosu na prethodnu godinu	Ukupno	Promjena u odnosu na prethodnu godinu
Broj, u milijunima						
2019.	43,6	3,0%	56,9	-3,3%	100,5	-0,7%
2020.	43,8	0,4%	53,9	-5,2%	97,7	-2,8%
2021.	48,0	9,6%	56,3	4,4%	104,3	6,8%
2022.	49,7	3,6%	58,7	4,3%	108,4	4,0%
2023.	50,8	2,3%	62,7	6,7%	113,5	4,7%
2024.	53,4	5,1%	67,2	7,2%	120,6	6,3%
Vrijednost, u milijardama KM						
2019.	123,05	19,8%	113,37	-1,8%	236,42	8,4%
2020.	105,13	-14,6%	100,43	-11,4%	205,56	-13,1%
2021.	122,40	16,4%	110,47	10,0%	232,87	13,3%
2022.	145,83	19,1%	128,13	16,0%	273,95	17,6%
2023.	163,10	11,8%	142,03	10,8%	305,12	11,4%
2024.	183,04	12,2%	150,16	5,7%	333,20	9,2%

Izvor: CBBiH

U 2024. godini, daleko veći broj i međubankovnih i unutarbankovnih transakcija obavljali su klijenti pravne osobe (84% i 68% respektivno). Samim tim, a uzimajući u obzir i prosječnu veličinu naloga kod pravnih osoba, na ovu vrstu klijenata se odnosilo više od 91% ukupne vrijednosti unutarbankovnih transakcija, i više od 96% ukupne vrijednosti međubankovnih transakcija. U pogledu vrste inicijacije transakcije, u 2024. godini su, u unutarbankovnom platnom prometu, bili zastupljeniji papirni nalozi (49,97% od ukupnog broja naloga), dok je 50,03% međubankovnih transakcija bilo inicirano elektroničkim nalogima. U 2024. godini je nastavljen trend značajnog rasta broja klijenata elektroničkog bankarstva, osobito u segmentu fizičkih osoba (12,2%, do broja od 1,63 milijuna korisnika), pri čemu se najveći dio odnosi na mobilno bankarstvo. Međutim, broj aktivnih klijenata elektroničkog bankarstva je znatno manji; svega 34,6% fizičkih osoba registriranih korisnika je u 2024. godini aktivno koristilo elektroničko bankarstvo. Broj pravnih osoba, aktivnih klijenata elektroničkog bankarstva, bio je u 2024. godini znatno veći nego u slučaju fizičkih osoba (70,08% ukupnog broja registriranih korisnika). U 2024. godini je zabilježeno 165,53 milijardi KM vrijednosti transakcija u elektroničkom bankarstvu, od čega se na internet bankarstvo pravnih osoba odnosilo čak 95,78% ukupne vrijednosti transakcija u elektroničkom bankarstvu.

I u 2024. godini je zabilježen rast prometa na POS terminalima (mjesto prodaje, eng. Point of sale, POS). Vrijednost realiziranih transakcija na POS terminalima je u 2024. godini iznosila 5,17 milijardi KM (Tablica 2.3). Internet prodaja je u odnosu na rast iz prethodne godine nešto manja, ali i dalje raste (25,13%), čemu su sigurno doprinosili i nove politike prodajnih lanaca u zemlji, nastavak aktivnog korištenja usluga dostave roba u prehrambenoj i industriji ugostiteljstva, ali i početak dostave u BiH nekih od najvećih svjetskih internet trgovina. Na internet prodaju u inozemstvu se odnosilo 64,10% ukupne internet prodaje u 2024. godini. Promet na ATM uređajima (aparati za podizanje gotovine; eng. Automated teller machine, ATM) je, također, nastavio snažno rasti (11,67% u odnosu na 2023. godinu), što je bilo i očekivano, imajući u vidu rast nominalnih plata (poglavlje 1.1.1, dio III), i rast broja uposlenika u 2024. godini.

Tablica 2.4: Pregled prometa karticama na ATM, POS uređajima i internetu

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
POS, u milijardama KM	3,26	3,19	2,94	3,77	4,42	5,17
Promjena u odnosu na prethodnu godinu	4,3%	-2,1%	-7,7%	28,3%	17,1%	17,1%
ATM, u milijardama KM	7,75	8,17	8,75	9,88	11,13	12,44
Promjena u odnosu na prethodnu godinu	8,2%	5,3%	7,2%	12,9%	12,6%	11,8%
Internet, u milijunima KM	157,4	180,6	265,0	448,2	651,7	815,5
Ukupno, u milijardama KM	11,17	11,54	11,96	14,10	16,20	18,43
Promjena u odnosu na prethodnu godinu	8,6%	3,3%	3,7%	17,9%	14,8%	13,8%

Izvor: CBBiH

Snažan rast u sektoru turizma i povezanim uslužnim djelatnostima u 2024. godini se najbolje odražava u snažnom rastu realiziranih vrijednosti inozemnih kartica u BiH (Tablica 2.4). Promet po ino karticama u BiH, za kupovinu roba i usluga na POS terminalima, u odnosu na 2023. godinu, veći je za čak 22,09%. I podizanje gotovine na bankomatima u zemlji, korištenjem kartica izdanih u inozemstvu je također poraslo u odnosu na prethodnu godinu. S druge strane, i realizirani promet u inozemstvu, po karticama izdanim u BiH, znatno je porastao u odnosu na prethodnu godinu. Trend smanjenja podizanja gotovine na POS terminalima u BiH i povećanja bezgotovinskih plaćanja potvrđuje daljnju digitalizaciju platnog prometa.

Tablica 2.5: Realizirane vrijednosti po karticama na načelu rezidentnosti

Godina	Podizanje gotovine		Kupovina roba i usluga na POS	Ukupno
	Bankomati	POS terminali		
Realizovane vrijednosti inozemnih kartica u BiH, u milijunima KM				
2019.	1.648,8	59,7	833,5	2.542,0
2020.	1.117,6	59,7	399,3	1.576,6
2021.	1.360,7	39,3	619,3	2.019,3
2022.	1.793,1	63,0	1.105,1	2.961,1
2023.	1.933,3	28,7	1.396,0	3.358,0
2024.	2.020,5	16,1	1.704,4	3.741,0
Realizovane vrijednosti u inozemstvu kartica izdatih u BiH, u milijunima KM				
2019.	165,3	3,0	426,8	595,1
2020.	162,3	4,0	355,7	522,0
2021.	143,4	3,4	447,0	593,8
2022.	142,9	2,8	644,1	789,7
2023.	153,4	3,0	594,0	750,3
2024.	307,2	3,0	697,6	1.007,8

Izvor: CBBiH

Mastercard je i dalje daleko najzastupljeniji brend kartica u BiH (Tablica 2.5). Razlog je što banke u BiH, uglavnom, prihvaćaju Mastercard i Visa brendove kartica na ATM i POS terminalima. Ostali brendovi su bili zastupljeni u vrlo malom broju banaka. Tijekom 2024. godine, zbog promjena na tržištu Bosne i Hercegovine, potpuno je obustavljeno poslovanje vezano uz izdavanje i prihvaćanje Diners kartica. Broj beskontaktnih kartičnih transakcija u BiH na ATM i POS terminalima u 2024. godini je bio viši u odnosu na kontaktne (134,38 naspram 68,30 milijuna), ali je vrijednost transakcija realiziranih preko kontaktnih kartica bila znatno viša (11,92 milijarda KM, odnosno 62,07% ukupne vrijednosti).

Tablica 2.6: Zastupljenost kartica prema brendovima

Godina	Visa	Mastercard	American	BamCard	Diners	Ukupno
2019.	757.775	1.348.275	7.304	12.280	12.970	2.138.604
2020.	736.947	1.410.718	6.901	9.666	6.324	2.170.556
2021.	749.874	1.452.272	6.382	10.371	30	2.218.929
2022.	773.691	1.541.267	5.984	10.890	1.299	2.333.131
2023.	831.883	1.601.158	5.682	13.953	1.674	2.454.350
2024.	853.656	1.711.867	5.447	14.449		2.585.419

Izvor: CBBiH

CBBiH je i u 2023. godini vršila međunarodni kliring plaćanja između BiH i srbijanskih banaka. Kroz sustav klirinškog načina obračuna međunarodnih plaćanja sa Srbijom plasirano je ukupno 12.779 naloga (+9,64% u odnosu na 2023. godinu), čija je vrijednost bila 392,18 milijuna eura (-77,51% u odnosu na 2023. godinu).

2.6 Uloga fiskalnog agenta

Zakonom o CBBiH (član 52.) i Zakonom o dugu, zaduživanju i jamstvima BiH definirano je da CBBiH pruža usluge bankovnog agenta, te izvršava transakcije po nalogu Ministarstva financija i trezora BiH (MFTBiH) u vezi sa servisiranjem vanjskog duga BiH, i djeluje kao fiskalni agent za članstvo BiH u međunarodnim financijskim institucijama. Sukladno Ugovoru o obavljanju poslova bankovnog i fiskalnog agenta između CBBiH i Ministarstva financija i trezora BiH, Centralna banka BiH je i tijekom 2024. godine izvršavala poslove bankara, depozitara, zastupnika pri plaćanju i fiskalnog agenta. Ova usluga je u 2024. godini obuhvaćala poslove platnog prometa u zemlji i inozemstvu, upravljanja depozitnim računima i konverzije sredstava vezane uz kredite i donacije po ugovorima koje je zaključilo Vijeće ministara Bosne i Hercegovine s međunarodnim financijskim institucijama, poslove koji su proizašli iz aranžmana i članstva Bosne i Hercegovine u međunarodnim financijskim institucijama, te poslove servisiranja ino duga. Tijekom cijele 2024. godine Ministarstvo je koristilo povoljne uvjete na međunarodnim financijskim tržištima i dostavljalo naloge za investiranje jednog dijela deviznih sredstava kojima je raspolagalo.

CBBiH obavlja bankovne usluge i izvršava transakcije po nalogu MFTBiH, u vezi sa servisiranjem vanjskog duga BiH. MFTBiH je nadležno za provedbu procedura za zaduživanje i upravljanje državnim dugom, osiguranje pokrića obveza u domaćoj valuti i vođenje baze podataka o vanjskom dugu BiH. Uloge CBBiH i MFTBiH, po poslovima servisiranja vanjskog duga BiH, definirane su, pored gore navedenih zakona, i Zakonom o financiranju institucija BiH, Zakonom o sustavu neizravnog oporezivanja u BiH i Zakonom o uplatama na Jedinstveni račun i raspodjeli prihoda.

Poslovi, zadatci, nadležnosti i međusobni odnosi između MFTBiH i CBBiH definirani su bilateralnim ugovorima, prema kojim je CBBiH nadležna za:

- pravodobno osiguranje potrebnih iznosa u inozemnim valutama za plaćanje dospjelih obveza;
- pravodobno i točno izvršenje plaćanja na temelju naloga/instrukcija MFTBiH;
- korespondenciju s inozemnim bankama i kreditorima u vezi s plaćanjem obveza, i;
- izvještavanje MFT BiH o svim izvršenim transakcijama.

Sredstva potrebna za servisiranje vanjskog duga u domaćoj valuti osigurava MFTBiH od Uprave za neizravno oporezivanje (UINO) i/ili izravnim uplatama krajnjih korisnika kredita. Godišnji plan sredstava potrebnih za servisiranje vanjskog duga sastavni je dio dokumenta „Proračun institucija BiH i međunarodnih obveza BiH“ koji donosi Parlamentarna skupština BiH. Sukladno zaključenom Ugovoru o obavljanju poslova bankovnog i fiskalnog agenta između CBBiH i UINO, a na temelju Zakona o uplatama na jedinstveni račun i raspodjeli prihoda, tijekom 2024. godine nastavljeno je vođenje jedinstvenog računa UINO za prikupljanje prihoda od neizravnih poreza. Po ovom aranžmanu komercijalne banke na dnevnoj osnovi transferiraju na račun za evidentiranje, držanje i raspodjelu prihoda UINO kod CBBiH sve prikupljene prihode, a potom se ti prihodi, po nalogu UINO, svakodnevno alociraju na više računa po različitim namjenama sukladno zakonskoj regulativi i nalogu UINO. Na temelju Zakona o trošarinama, u 2024. godini je nastavljen proces prikupljanja sredstava uplaćenih po osnovi cestarina na račun UINO kod CBBiH, te raspored ovih sredstava po nalogu UINO prema entitetima i Distriktu Brčko.

Sve obveze po vanjskom dugu BiH tijekom protekle godine servisirane su uredno i pravodobno. Sukladno dospijecima obveza i programiranoj dinamici otplate duga, izvršene su obveze prema: Međunarodnom monetarnom fondu (MMF), Svjetskoj banci (IBRD, IDA), Pariškom klubu, Europskoj banci za obnovu i razvoj (EBRD), Londonskom klubu povjeritelja, Razvojnoj banci Vijeća Europe (CEB), Saudijskom fondu za obnovu i razvoj, Europskoj investicijskoj banci (EIB), Europskoj komisiji (EK), Njemačkoj razvojnoj banci (KfW), Izvozno-uvoznoj banci Koreje, OFID Fondu, Međunarodnom fondu za razvoj poljoprivrede (IFAD), Banci za rad i gospodarstvo i Austrijskoj poštanskoj štedionici (B.A.W.A.G.), EUROFIMA-i, Kuvajtskom fondu za arapski ekonomski razvoj, Vladi Japana, Vladi Belgije, Vladi Španjolske, te ostalim javnim i privatnim kreditorima.

CBBiH je fiskalni agent i izvršava transakcije u vezi s članstvom i aranžmanima BiH u MMF-u od 2002. godine, na temelju odluke Vijeća ministara BiH. Međusobni odnosi, nadležnosti i postupanje pet institucija u BiH (CBBiH, MFTBiH, Federalno ministarstvo financija, Ministarstvo financija Republike Srpske i UINO) po pitanju financijskih aranžmana s MMF-om, definirani su Memorandumom o razumijevanju. Prvi je zaključen 2002. godine, na snazi su oni iz 2016. i 2020. godine. CBBiH je depozitar za račune (gotovinske i vrijednosnih papira) koje MMF drži kod fiskalnog agenta svih članica, sukladno Statutu (engl. Articles of Agreement) MMF-a. Kako bi se izvršile transakcije odobrenja sredstava od MMF-a i plaćanja

obveza prema MMF-u, CBBiH vodi namjenski Depozitni račun za transakcije s MMF-om, s podračunima Federacije BiH, Republike Srpske i Distrikta Brčko. CBBiH izvršava transakcije s MMF-om nakon što nadležne institucije u BiH osiguraju puno pokriće u domaćoj valuti na spomenutom računu/podračunima. Kvota BiH, koja predstavlja uplaćeni i upisani „kapital“ svake zemlje članice u opći/generalni izvor sredstava MMF-a, iznosi 265,2 milijuna SDR. Alokacija SDR za BiH iznosi 415,1 milijuna SDR, i obveza zemlje članice je da tromjesečno plaća troškove MMF-u po ovoj osnovi.

Sukladno Statutu Svjetske banke, CBBiH je depozitar za članice skupine Svjetske banke: IBRD, IDA i MIGA. Po nalogu navedenih članica, CBBiH izvršava transakcije kupoprodaje inozemne valute za domaću i izvršava plaćanja/transfere krajnjim korisnicima u domaćem platnom prometu.

CBBiH je i u 2024. godini, sukladno Ugovoru zaključenom s Agencijom za osiguranje depozita BiH, obavljala poslove evidencije portfelja vrijednosnih papira ove institucije kojim upravlja eksterni portfelj menadžer, prema sporazumu Agencije za osiguranje depozita s istim. Također, na temelju zaključenih ugovora između CBBiH i Federalnog ministarstva financija i CBBiH, izvršavaju se poslovi bankovnog i fiskalnog agenta. CBBiH je, sukladno zaključenim ugovorima, nastavila djelovati kao bankovni agent Agencije za bankarstvo Federacije BiH, Agencije za bankarstvo RS-a, Brčko Distrikta, te za entitetske registre vrijednosnih papira.

Usluga korištenja elektroničkog bankarstva je pružana deponentima i tijekom 2024. godine. S ciljem stimuliranja većeg broja deponenata da postanu korisnici elektroničkog bankarstva, CBBiH je u 2024. godini izvršila izmjenu Odluke o utvrđivanju tarife naknada za usluge koje vrši za svoje deponente čineći usluge elektroničkog bankarstva znatno povoljnijim. CBBiH svakodnevno poduzima aktivnosti na promicanju poslovanja u radu s deponentima, automatiziranju procesa, međusobne komunikacije, a sve u cilju postizanja što veće učinkovitosti u radu.

2.7 Prikupljanje i kreiranje statističkih podataka

CBBiH je, zajedno s Agencijom za statistiku BiH, proizvođač službene statistike na razini BiH. U tom smislu, ima obvezu proizvesti i objaviti pokazatelje službene statistike BiH iz nadležnosti CBBiH, a koje se odnose na: statistiku monetarnog i financijskog sektora, statistiku vanjskog sektora, te statistiku vladinih financija za BiH. Sve proizvedene statistike CBBiH ulaze u Plan statističkih aktivnosti Bosne i Hercegovine. U okviru Radne skupine za statistiku, u procesu EU integracija, u više navrata se analizirala i definirala lista prioriteta za statistički sustav u BiH. Kontinuirano se ulaže u poboljšanje metoda prikupljanja, proširivanje broja izvornih podataka (administrativnih i izravnih prikupljanjem), te primjenu međunarodno usaglašenih metodologija. Naročiti naglasak je, u posljednjih nekoliko godina, na uvođenju statističkih standarda i metodologija koje su na snazi unutar EU, jer će CBBiH imati naglašenu odgovornost u pripremi i dostavi podataka kao zemlja kandidat.

Tijekom 2024. godine, CBBiH je uspješno implementirala prelazak s GDDS (eng. General Data Dissemination System) na SDDS (eng. Special Data Dissemination Standard) sustav izvještavanja prema MMF. Prelazak na SDDS će dodatno unaprijediti pravodobnost i sveobuhvatnost dostupnih statistika, sukladno međunarodnim standardima. Krajem 2024. godine započeta su i dva dvogodišnja projekta u sklopu IPA projekata. Prvi, višekorisnički projekt je vezan za razvoj statistike izravnih ulaganja sukladno EU standardima. Drugi je twinning projekt vezan uz razvoj mjesečne platne bilance, koji se implementira u suradnji sa statistikama Danske, Finske i Italije. Tijekom 2024. godine pokrenuto je i istraživanje o inozemnim podružnicama u sklopu OFATS (eng. Outward Foreign Affiliates Statistics) statistike. Cilj ovog istraživanja je da se razvije potpuno novi detaljni set statistika vezanih uz inozemna ulaganja u BiH. Tijekom 2024. godine je započet i proces proširenja statistike kamatnih stopa sukladno ECB metodologiji. Očekuje se da će nova statistika kamatnih stopa biti objavljena početkom 2025. godine.

Uz korištenje raspoloživih izvora podataka i primjenu zahtijevanih metodologija, nastavlja se redovita dostava podataka o vanjskom dugu BiH prema Svjetskoj banci. Naglašena je, i daljnje unaprijeđena, razmjena informacija koja se realizira s Eurostatom, što uključuje redovite metodološke provjere i analize, kao i redovito izvještavanje u okviru Monitoringa usklađenosti (SIMS) sa statističkim zahtjevima EU, te godišnjeg (dvokružno) prikupljanja podataka za zemlje u procesu proširivanja. Na međunarodnom planu se kontinuirano ulažu napor u cilju

poboljšanja kvantiteta i kvalitete statistike, kroz sudjelovanje u forumima (Pododbor Europske komisije, radne skupine Eurostata, ECB-a, BIS Irving Fischer odbor za statistiku, i zemljama iz regije kroz različite projekte i konferencije).

Planirana statistička istraživanja su u velikom dijelu završena i kompletirana, te su podatci na vrijeme objavljivani i dostavljani međunarodnim i domaćim institucijama, sukladno obvezama koje CBBiH ima u svojoj domeni statistike. CBBiH redovito međunarodnim i regionalnim institucijama dostavlja opsežne setove statističkih podataka, a preko kojih je BiH predstavljena u međunarodnim bazama statističkih podataka (Eurostat, MMF, Svjetska banka, Europska središnja banka, Europska banka za obnovu i razvoj EBRD, UNCTAD, BIS banka, UN Statistički odjel. CBBiH priprema i dostavlja podatke za potrebe Fiskalnog vijeća BiH, Tajništva CEFTA, Direkcije za ekonomsko planiranje, Agencije za promidžbu inozemnih ulaganja, Ministarstva financija i trezora BiH, Ministarstva privrede i poduzetništva RS, i Ministarstva trgovine FBiH.

2.8 Praćenje sustavnih rizika u financijskom sustavu

CBBiH vrši funkciju praćenja financijske stabilnosti koja podrazumijeva pravodobno identificiranje ranjivosti u financijskom sustavu zemlje. Cilj djelovanja CBBiH u ovom području je da se poboljša razumijevanje uzročno-posljedičnih veza između financijskog sustava i makroekonomskog okruženja, upozore financijske institucije i drugi sudionici na tržištu na postojeće rizike, pokrene dijalog o rizicima i poduzmu korektivne mjere kojima će se umanjiti posljedice materijalizacije rizika. Aktivnosti CBBiH na polju praćenja stabilnosti financijskog sustava obuhvaćaju i specijaliziranu komunikaciju s relevantnim domaćim i međunarodnim institucijama kojom se osigurava kontinuitet procesa praćenja sustavnih rizika, kao i komuniciranje o rizicima po financijsku stabilnost sa širom javnošću. Doprinos očuvanju financijske stabilnosti CBBiH daje u okviru članstva u Stalnom odboru za financijsku stabilnost (SOFS) BiH, kojeg, pored guvernera CBBiH i ravnatelja agencija za bankarstvo čine ministar financija i trezora BiH, entitetski ministri financija i ravnatelj Agencije za osiguranje depozita BiH.

CBBiH izvještava širu javnost o rizicima po financijsku stabilnost kroz redovitu godišnju publikaciju, Izvješće o financijskoj stabilnosti. Objavljivanjem Izvješća o financijskoj stabilnosti, CBBiH javnosti želi ukazati na rizike koji dolaze iz financijskog sustava, kao i makroekonomskog okruženja i izazove s kojima će se financijski sustav, a posebice bankovni

sektor, vjerojatno, suočiti u narednim periodima. U izvještajima se redovno prezentiraju rezultati analiza za praćenje sustavnih rizika.

Od 2023. godine CBBiH objavljuje novu godišnju publikaciju, Ocjena rizika po financijsku stabilnost, koja sadrži presjek glavnih makroekonomskih kretanja i trendova u financijskom sektoru u prvoj polovini godine, rezultate analiza za ocjenu rizika i otpornosti bankovnog sektora na rizike na bazi podataka za prvo polugodište, kao i informacije o promicanjima u financijskoj infrastrukturi i najvažnijim izmjenama u regulatornom okviru za poslovanje banaka u BiH. Cilj ovih publikacija je promicanje svijesti šire javnosti i financijskih institucija o pitanjima iz oblasti financijske stabilnosti, a posebice ukazivanje na potencijalne rizike po financijsku stabilnost u BiH.

Kompilacija i objavljivanje seta osnovnih pokazatelja financijskog zdravlja prema metodologiji MMF-a također je važan kanal komunikacije CBBiH sa širom javnošću. Pokazatelji financijskog zdravlja se objavljuju tromjesečno na statističkom web-portalu CBBiH, i na web-stranici MMF-a. Izvještavanje je u potpunosti metodološki usklađeno s MMF-ovim Vodičem za kompilaciju pokazatelja financijskog zdravlja iz 2019. godine. Pored pokazatelja financijskog zdravlja, na statističkom web-portalu CBBiH se od rujna 2023. godine objavljuju i referentne stope prosječnog troška financiranja banaka koje posluju na teritoriju

BiH - RSTF⁹⁶, kao i agregirani podaci o kamatnim troškovima banaka za glavne izvore sredstava i podaci o stanjima tih izvora sredstava na kraju svakog mjeseca. Frekvencija objavljivanja ovih podataka je na tromjesečnoj razini. Informacije o prosječnim troškovima financiranja u BiH u dužem vremenskom horizontu, mogu koristiti bankama, ali i ostalim sudionicima na financijskim tržištima za analize i donošenje poslovnih odluka. Također, domaćim bankama je ponuđen izbor korištenja ovih stopa, kao referentnih vrijednosti u ugovorima o kreditima s promjenjivom kamatnom stopom, s ciljem boljeg upravljanja kamatno induciranim kreditnim rizikom.

U 2024. godini u CBBiH je nastavljeno provođenje testiranja na stres solventnosti i likvidnosti kao dva bitna alata za procjenu rizika u bankovnom sektoru BiH, kao i s pripremom redovitih tromjesečnih izvješća o rezultatima testova na stres. Nalazi testova na stres solventnosti i

⁹⁶ RSTF3 – Referentna stopa prosječnog ponderiranog troška financiranja banaka za sve izvore sredstava primljene od stanovništva, nefinancijskih društava i financijskih institucija.

likvidnosti, uključujući i izvještaje o rezultatima testova na stres, dijele se s agencijama za bankarstvo. O rezultatima testova na stres solventnosti se, kroz odgovarajuću formu Izvješća o rezultatima testova na stres, upoznaje i SOFS. Agregirani rezultati testova na stres solventnosti i likvidnosti, provedeni s podacima s kraja godine, objavljuju se u Izvješću o financijskoj stabilnosti. Agregirani rezultati testiranja na stres provedenog na bazi podataka s kraja prvog polugodišta objavljuju se u izvješću Ocjena rizika po financijsku stabilnost. Krajem 2024. godine u CBBiH su se počele provoditi pripremne aktivnosti za kreiranje okvira za provođenje testova na stres za klimatske rizike. Testovi na stres za klimatske rizike trebali bi omogućiti ocjenu sposobnosti bankovnog sektora u BiH da apsorbira rizike povezane s klimatskim promjenama, bilo da je riječ o fizičkim ili tranzicijskim rizicima. Uvođenje novog alata za procjenu rizika vezanih uz klimatske promjene pokazuje jasnu opredijeljenost CBBiH ka integraciji okolišnih, socijalnih i upravljačkih (ESG) čimbenika u sve poslovne procese CBBiH. Zadatci koji proizlaze iz koordinacije djelatnosti agencija za bankarstvo entiteta nadležnih za izdavanje bankovnih licenci i superviziju banaka, nastavili su se provoditi i u 2024. godini. Početkom godine dogovoren je novi modalitet suradnje kojim je uspostavljen kanal za jednostavniju, izravniju i učinkovitiju međusobnu komunikaciju. Sastanci bankovne koordinacije su održavani na mjesečnoj razini, a na poziv su sastancima redovito nazočili i predstavnici Agencije za osiguranje depozita u BiH. Time je sudionicima u koordinaciji bankovne supervizije osigurana redovita informacija o stanju fonda osiguranih depozita u BiH i aktivnostima ove agencije. Pored osnovnih tema koje uključuju diskusiju o stanju u bankovnom sektoru i aktualnim i planiranim aktivnostima agencija za bankarstvo i CBBiH, dogovorena je uspostava međuinstitucionalne suradnje u procesu priključenja naše zemlje SEPA području, prikupljanja informacija o cyber rizicima, aktivnostima u oblasti financijske edukacije i inkluzije, čime su proširene redovite oblasti suradnje. Krajem 2024. godine CBBiH je počela s pripremama makroekonomskih scenarija za nadzorno testiranje otpornosti na stres, koje će agencije za bankarstvo provesti tijekom 2025. godine.

2.9 Suradnja s međunarodnim institucijama i rejting agencijama

Tijekom 2024. godine, CBBiH je nastavila intenzivne aktivnosti vezane uz ispunjavanje obveza BiH koje proizlaze iz procesa pristupanja EU. Kroz dijalog i suradnju s institucijama Europske unije, EU središnjim bankama i drugim partnerima, unapređujući poslovne procese u skladu s preporukama EU, CBBiH je potvrdila jaku opredijeljenost europskoj perspektivi BiH.

Kroz nekoliko izvještajnih ciklusa, CBBiH je pripremila informacije i izvješća za Prilog BiH za godišnje Izvješće Europske komisije (EK) koje predstavlja najznačajniji dokument na temelju kojeg EK ocjenjuje ostvareni napredak zemlje u procesu EU integracija. U prošlogodišnjem Izvješću, EK je pozitivno ocijenila aktivnosti CBBiH s posebnim naglaskom na potrebu osiguranja neovisnosti središnje banke i integriteta monetarne politike. Značaj CBBiH u procesu EU integracija prepoznat je i u drugom strateškom EU dokumentu: Zajedničkim zaključcima godišnjeg Ministarskog dijaloga u okviru Ekonomskog i financijskog dijaloga država članica EU, Europske komisije i Europske središnje banke, te ministarstava financija i središnjih banaka zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidatkinja. U ovom dokumentu, kao i Izvješću Europske komisije, ključna preporuka za CBBiH glasi: “Nastaviti s čuvanjem integriteta aranžmana valutnog odbora i neovisnosti središnje banke” naglašavajući da monetarna politika valutnog odbora ima visok kredibilitet u široj javnosti.

Ministarskom dijalogu su prethodile redovite godišnje aktivnosti u sklopu izrade Programa ekonomskih reformi BiH (PER), uključujući sudjelovanje u konzultacijama i sastancima sa ECB i EK, kao dio dijaloga o ekonomskoj politici u okviru Vijeća za ekonomska i financijska pitanja EU (ECOFIN). U cilju promicanja učinkovitosti procesa europskih integracija, kroz ispunjenje preporuka EK u smislu potrebe podizanja kvalitete dokumenta PER, CBBiH je 2024. godine, s Direkcijom za ekonomsko planiranje, potpisala Memorandum o razumijevanju i suradnji na polju ispunjavanja zahtjeva u vezi s analitičkim izvještavanjem prema institucijama Europske unije, u procesu europskih integracija. Na temelju potpisanog memoranduma, doprinos CBBiH, poglavito u formi dijela potrebnih projekcija i statističkih podataka, značajno je naglašeniji već u procesu izrade dokumenta Program ekonomskih reformi za razdoblje 2025 – 2027. godina.

Projekcije koje je CBBiH dostavila za PER, konzistentne su sa srednjoročnim makroekonomskim projekcijama iz kruga projekcija za studeni 2024. godine, a koje su detaljno diskutirane u smislu analiza, ali i temeljnih pretpostavki, na ekspertskim sastancima za makroekonomske projekcije između EK i zemalja kandidata i potencijalnih kandidata za članstvo u EU. Predstavnici CBBiH, od 2023. godine, sudjeluju na ekspertskim sastancima za makroekonomske projekcije između EK i zemalja kandidata. Ovo je standardna procedura za sve zemlje kandidate za članstvo u EU, a sastanci se održavaju dva puta godišnje, prije izvješća o napetku za zemlje članice kandidate, paralelno s proljetnim i jesenjim krugom makroekonomskih projekcija EK. Izvještavanje i diskusija se odvijaju prema formatu EK. Ovim su višegodišnje aktivnosti CBBiH na izradi makroekonomskih projekcija i brzih procjena

dodatno dobile na značaju. U 2024. godini je finaliziran dvogodišnji projekt tehničke pomoći MMF-a, u okviru kojeg je razvijen tromjesečni gap model, potpuno prilagođen karakteristikama BiH, konzistentan s MMF-ovim okvirom Financijskog programiranja i politika (FPP). Upravo su doprinosi za Program ekonomskih reformi za razdoblje 2025 – 2027. godina bili utemeljeni na kombinaciji projekcija CBBiH na temelju modela razvijenog u suradnji s MMF-om, i modela koji se trenutačno koristi za izradu srednjoročnih makroekonomskih projekcija. Pored modela razvijenog uz pomoć MMF-a, paleta modela za makroekonomske projekcije i analize je, u 2024. godini, obogaćena i za model procjene potencijalnog BDP-a, izgrađenog kroz Program bilateralne pomoći i izgradnje kapaciteta središnjih banaka, koji se realizira uz potporu Vlade Švicarske. CBBiH će procjene potencijalnog BDP-a i BDP jaza, zajedno s pratećom tehničkom dokumentacijom, objaviti s proljetnim krugom srednjoročnih makroekonomskih projekcija u 2025. godini. Konačno, tijekom 2024. godine je završen najveći dio aktivnosti na izradi modela za makroekonomske projekcije, koji financira EK (i implementira Svjetska banka) za regionalne zemlje kandidate za članstvo u EU, s ciljem osiguravanja bolje međusobne usporedivosti projekcija koje zemlje dostavljaju za ekspertske sastanke za makroekonomske projekcije između EK i zemalja kandidata. Posljedično, tijekom 2025. godine, CBBiH će imati potpuno aktivan osnovni set modela za makroekonomske projekcije koji koriste moderne središnje banke.

U okviru radnih skupina u procesu EU integracija, CBBiH ima aktivnu ulogu u sljedećim poglavljima: 4. Sloboda kretanja kapitala; 9. Financijske usluge; 17. Ekonomska i monetarna politika; 18. Statistika; 32. Financijska kontrola (Zaštita eura od krivotvorenja); 33. Financijske i proračunske odredbe, te; područje Ekonomski kriterij. U njihovom radu predstavnici CBBiH su dali značajan doprinos u pripremi dokumenata i materijala koji su od ključne važnosti za daljnji napredak BiH u procesu pristupanja EU. Predstavnici CBBiH su sudjelovali u radu i pripremi materijala za redovite godišnje sastanke radnih tijela osnovanih u cilju praćenja realizacije ugovornih obveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP): Pododbor za ekonomska i financijska pitanja i statistiku i Pododbor za unutrašnje tržište.

Tijekom 2024. godine, unaprijeđena je i ojačana funkcija koordinacije bankovne supervizije te je suradnja u okviru bankovne koordinacije proširena i na sljedeće teme: ESG, financijska inkluzija i cyber sigurnosti u financijskom sustavu. Sukladno EU preporukama u domeni održivih financija, CBBiH je usvojila Politiku upravljanja izazovima klimatskih promjena, te je postala punopravna članica dvije međunarodno priznate mreže – Mreže za ozelenjivanje financijskog sustava (Network for Greening the Financial System – NGFS) i Mreže za održivo

bankarstvo i financije (Sustainable Banking and Finance Network – SBFN) što je prepoznato i u Izvješću EK.

Programi tehničke suradnje su, tijekom 2024. godine, realizirani na bilateralnoj osnovi na temelju dogovora dvije središnje banke i financirani iz vlastitog proračuna, ali i kroz sudjelovanje u višeinstitucionalnim regionalnim i multilateralnim projektima koji se financiraju bespovratnim sredstvima EU iz IPA pretpristupnog financijskog instrumenta. Institucionalni dijalog središnjih banaka je potvrđen kao najbolja i najučinkovitija platforma za prijenos znanja i važan instrument za integraciju u strukture ESCB-a. Posebna vrijednost ove vrste suradnje je kontinuirano širenje i jačanje mreže postojećih i uspostava novih profesionalnih kontakata. Od programa međunarodne suradnje, koje je CBBiH financirala iz vlastitog proračuna, bitno je napomenuti i pridruživanje Partnerstvu za savjetovanje i upravljanje rezervama (Reserve Advisory & Management Partnership – RAMP) Svjetske banke. U okviru RAMP programa, čiji je cilj jačanje institucionalnih kapaciteta u oblasti upravljanja deviznim rezervama, CBBiH će koristiti usluge savjetovanja, obuke i upravljanja sredstvima. CBBiH se ulaskom u ovaj program pridružila globalnoj mreži od preko 70 javnih institucija i središnjih banaka.

Vrijedi izdvojiti trogodišnji IPA Program jačanja kapaciteta središnjih banaka Zapadnog Balkana (za razdoblje 2022. – 2025. godina) s ciljem integracije u Europski sustav središnjih banaka (ESCB) koji vodi Deutsche Bundesbank, uz potporu ECB i još 19 središnjih banaka ESCB. Svrha Programa je jačanje monetarne i financijske stabilnosti u regiji kroz daljnje jačanje institucionalnih kapaciteta 6 središnjih banaka zapadnog Balkana i agencija za nadzor banaka u BiH, kao i jačanje dijaloga središnjih banaka, na dvije razine: regionalnoj i na razini EU. U okviru ovog programa, predstavnici CBBiH sudjelovali su na edukacijama u sljedećim područjima: financijska zaštita potrošača, financijska inkluzija i financijska edukacija, računovodstvo, EU integracije i pravni aspekti, monetarna politika i istraživanje, politike platnih sustava i pitanja nadzora i statistika, te na dvije radionice na visokoj razini o politikama platnih sustava i upravljanja gotovinom. U okviru programa je realizirana aktivnost stažiranja u Banci Francuske pri Međunarodnom institutu za bankarstvo i financije (The International Banking and Finance Institute - IBFI), čija je uloga da promovira financijsku i monetarnu stabilnost pružanjem obuka i tehničke pomoći središnjim bankama, dok će drugi dio stažiranja biti realiziran u predstavničkom uredu Austrijske narodne banke u Briselu. U okviru istog programa, CBBiH je u 2024. godini realizirala izravnu bilateralnu suradnju sa Središnjom bankom Luxembourg u cilju promicanja procesa upravljanja deviznim rezervama. Konačno, u CBBiH je, u 2024. godini, održana prva radionica o procesu pridruženja EU, čime je označen

početak bilateralne suradnje s Hrvatskom narodnom bankom u vezi s prijenosom iskustava HNB-a o pripremama Centralne banke za članstvo u EU-u/ESCB-u i izradu Mape puta CBBiH na putu ka EU.

Tijekom 2024. godine nastavljeno je provođenje III. faze (2023 - 2028.) Programa bilateralne pomoći i izgradnje kapaciteta središnjih banaka (Bilateral Assistance and Cooperation with Central Banks - BCC), koji se realizira uz potporu Vlade Švicarske /Švicarskog tajništva za ekonomske poslove (SECO). Suradnja adresira sljedeća područja:

- I. Analiza i implementacija monetarne politike
 - a. Upravljanje deviznim rezervama
 - b. Strategija istraživanja sukladno zahtjevima EU
 - c. Komunikacije
- II. Statistika i baze podataka
- III. Financijska stabilnost
- IV. Otpornost i upravljanje rizicima
- V. Upravljanje ljudskim resursima

U okviru Programa CBBiH je, u listopadu 2024. godine, organizirala tradicionalnu međunarodnu godišnju istraživačku konferenciju pod nazivom „Neregistrirana ekonomija: mjerenje i efekti“ (Informal Economy: Measurement and Effects). Na temu neregistrirane ekonomije u CBBiH je održana i radionica BCC partnerskih središnjih banaka.

U organizaciji CBBiH, tijekom 2024. godine, održana je online misija rejting agencije Standard & Poor's, te misije u BiH rejting agencija Standard & Poor's i Moody's Investors Service s relevantnim međunarodnim i domaćim institucijama u BiH, u cilju ocjene suverenog kreditnog rejtinga BiH. Tijekom 2024. godine agencija Standard & Poor's potvrdila je kreditni rejting BiH „B+/sa stabilnim izgledima“, agencija Moody's Investors Service potvrdila je kreditni rejting BiH „B3/sa stabilnim izgledima“.

2.10 Upravljanje rizicima

Upravljanje rizicima je proces razvoja, implementacije i revizije politika, metoda, sredstava i alata za identifikaciju, procjenu, odgovor i praćenje rizika radi postizanja ciljeva i izvršavanja zadataka CBBiH. Aktivnosti procesa upravljanja rizicima CBBiH su razvoj i implementacija mjera koje doprinose pravodobnom odgovoru na rizike koji nastaju u poslovanju CBBiH, uz praćenje međunarodnih standarda u upravljanju rizicima te primjenu najboljih poslovnih praksi. Opći pristup i regulatorni okvir upravljanja rizicima definiran je Politikom integriranog

upravljanja rizicima u CBBiH. Opći okvir upravljanja rizicima definira ciljeve i načela upravljanja rizicima, organizaciju, profil rizika, prihvatljive nivoe, klasifikaciju rizika, te ključne faze procesa upravljanja rizicima uključujući i praćenje i izvještavanje o rizicima.

Upravljanje rizicima u CBBiH se temelji na modelu tri linije. Prvu liniju čine organizacijski oblici koji su izravno uključeni u poslovne procese i upravljaju rizicima koji proizlaze iz redovitih operativnih aktivnosti poslovnih procesa. Drugu liniju čine stručna tijela nadležna za upravljanje rizicima, specijalizirani stručnjaci koji obavljaju strateške, metodološke i kontrolne funkcije upravljanja rizicima te organizacijski oblik nadležan za upravljanje rizicima. Uloga druge linije jeste redovito praćenje, koordinacija i pravodobno pružanje informacija o procesu upravljanju rizicima. Interna revizija, kao treća linija, uspostavlja i održava odgovarajuće procedure i instrumente za kontrolu rizika i nadzire njihovu primjenu.

Odbor za rizike je, tijekom 2024. godine, proaktivno i sistematično obavljao sve aktivnosti uspostave adekvatne koordinacije te odgovarajućeg okvira procesa upravljanja rizicima, s posebnim fokusom na operativne rizike, rizike informacijske sigurnosti i usklađenosti poslovanja. Tijekom 2024. godine, provodio je aktivnosti usmjerene na definiranje i implementaciju procesa upravljanja operativnim rizicima, definiranje mjera prevencije nastanka štetnih posljedica izloženosti rizicima, pravodobnog i adekvatnog odgovora na rizike te uspostave efektivnog i učinkovitog procesa izvještavanja o incidentima, kao jednog od osnovnih pokazatelja za praćenje izloženosti operativnim rizicima. Investicijski odbor je razmatrao pitanja vezana uz financijske rizike koji proizlaze iz procesa upravljanja deviznim rezervama CBBiH.

Upravljanje operativnim rizicima se tijekom 2024. godine odvijalo sukladno definiranom regulatornom okviru upravljanja operativnim rizicima koji se sastoji od sljedećih internih akata: Politika upravljanja operativnim rizicima i kontinuitetom poslovanja u CBBiH, Metodologija upravljanja operativnim rizicima u CBBiH, i Metodologija prikupljanja podataka o incidentima i kalkulacije operativne vrijednosti pod rizikom. Tijekom 2024. godine izvršena su dodatna promicanja procesa upravljanja operativnim rizicima koja su osigurala implementaciju aktivnosti pružanja razumnog uvjeravanja da će CBBiH ostvariti svoju misiju i ciljeve, te zaštititi reputaciju i financijska sredstva sukladno politici tolerancije rizika.

Regulatorni okvir za obavljanje funkcije interne revizije predstavljaju Zakon o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, Pravilnik o internoj reviziji u CBBiH, Priručnik o radu interne revizije u

CBBiH, i obavezujuće smjernice Međunarodnog okvira profesionalne prakse interne revizije. Cilj interne revizije je pomoći instituciji u ostvarenju njenih strateških ciljeva i efikasnom izvršavanju njenih zadataka, provjeravajući da li je provođenje upravljačkih i kontrolnih mehanizama odgovarajuće, ekonomično i dosljedno u odnosu na zakonske propise, interne akte i druge propise. Interna revizija daje mišljenje, preporuke i savjete u vezi s aktivnostima koje su predmet revidiranja. Tijekom 2024. godine, aktivnosti su bile usmjerene na izvršavanje dužnosti definiranih člankom 20. Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, Strateškim planom interne revizije za razdoblje 2022–2024, Planom interne revizije za 2024. godinu i realizaciji poslova i zadataka utvrđenih Planom rada CBBiH za 2024. godinu.

U 2024. godini CBBiH je započela s implementacijom aktivnosti koje za cilj imaju očuvanje okoliša, ograničavanje rizika povezanih s klimatskim promjenama, te smanjenje štetnih posljedica klimatskih promjena na financijski sustav i sveukupnu kvalitetu života. Donošenjem Politike upravljanja izazovima klimatskih promjena u CBBiH, kao društveno odgovorna institucija, sukladno svom mandatu očuvanja monetarne i financijske stabilnosti, CBBiH nastoji utjecati na podizanje svijesti o složenosti i važnosti održivog financiranja, te potaknuti aktivnije angažiranje svih učesnika na financijskom tržištu i njihovog međusobnog partnerstva u daljnjem razvoju. Vodeći se navedenim opredjeljenjem, CBBiH je postala članica dvije međunarodno priznate mreže - Mreže za ozelenjavanje financijskog sustava (The Network for Greening the Financial System - NGFS) i Mreže za održivo bankarstvo i financije (The Sustainable Banking and Finance Network - SBFN). Članstvo u ovim mrežama CBBiH omogućava promicanje poslovnih standarda u oblasti središnjeg bankarstva kroz primjenu najboljih praksi u međunarodnom okruženju, s ciljem očuvanja okoliša i smanjenja klimatskih rizika, kao jednog od najvećih izazova današnjice. Aktivno sudjelovanje u aktivnostima navedenih međunarodno priznatih mreža doprinosi kvalitetnijem i učinkovitijem upravljanju klimatskim promjenama i povezanim rizicima, kroz razmjenu znanja i iskustva u analizi, identifikaciji i proaktivnom donošenju odluka iz oblasti upravljanja rizicima povezanim s klimatskim promjenama. Na taj način CBBiH doprinosi usmjeravanju financijskog sustava, kao ključnog čimbenika ekonomske stabilnosti i razvoja, prema održivoj ekonomiji, a sukladno najboljim praksama i iskustvima drugih središnjih banaka.

2.11 Ostalo

2.11.1 Upravljanje ljudskim resursima

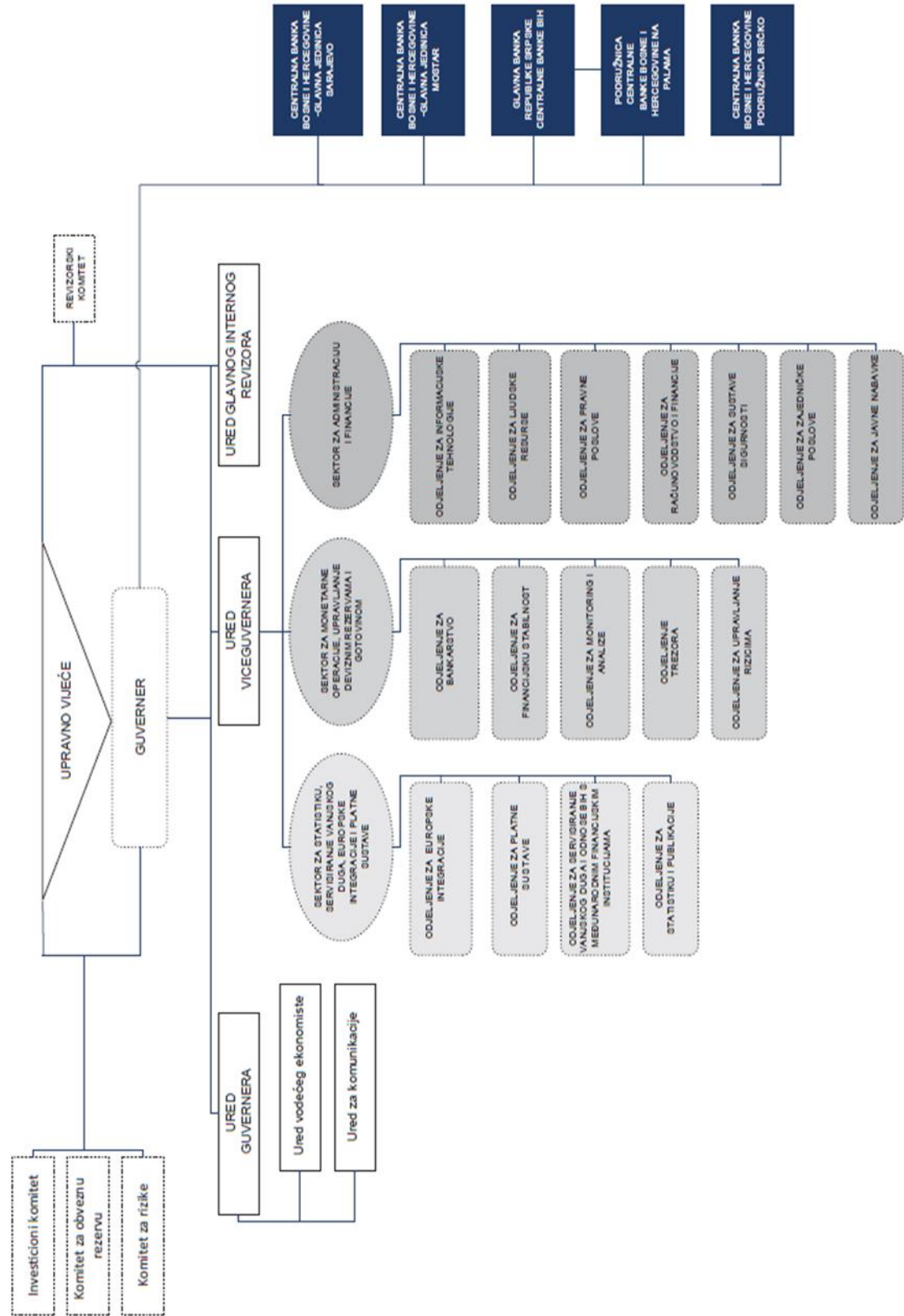
Najviše tijelo CBBiH je Upravno vijeće (UV), koje je nadležno za utvrđivanje monetarne politike i kontrolu njezine provedbe, organizaciju i strategiju CBBiH sukladno ovlastima utvrđenim Zakonom. Upravno vijeće čine guverner, koji predsjedava Vijećem, i četiri člana (Tablica 2.6). Upravu Centralne banke čine guverner i tri viceguvernera koje je imenovao guverner, uz odobrenje Upravnog vijeća. Zadatak Uprave je operativno rukovođenje poslovanjem Centralne banke. Svaki je viceguverner neposredno odgovoran za rad jednog sektora Centralne banke (vidjeti organizacijsku shemu CBBiH).

Tablica 2.7: Rukovodna struktura CBBiH na kraju 2024. godine

Upravno vijeće CBBiH	dr. Jasmina Selimović, predsjedavajuća i guvernerka
	dr. Danijela Martinović, član
	dr. Radomir Božić, član
	dr. Darko Tomaš, član
	dr. Mirza Kršo, član
Uprava CBBiH	dr. Jasmina Selimović, guvernerka
	mr. Ernadina Bajrović, viceguvernerka nadležana za poslove Sektora za statistiku, servisiranje vanjskog duga, europske integracije i platne sustave
	dr. Željko Marić, viceguverner nadležan za poslove Sektora za administraciju i financije
	mr. Marko Vidaković, viceguverner nadležan poslove Sektora za monetarne operacije, upravljanje deviznim rezervama i gotovinom

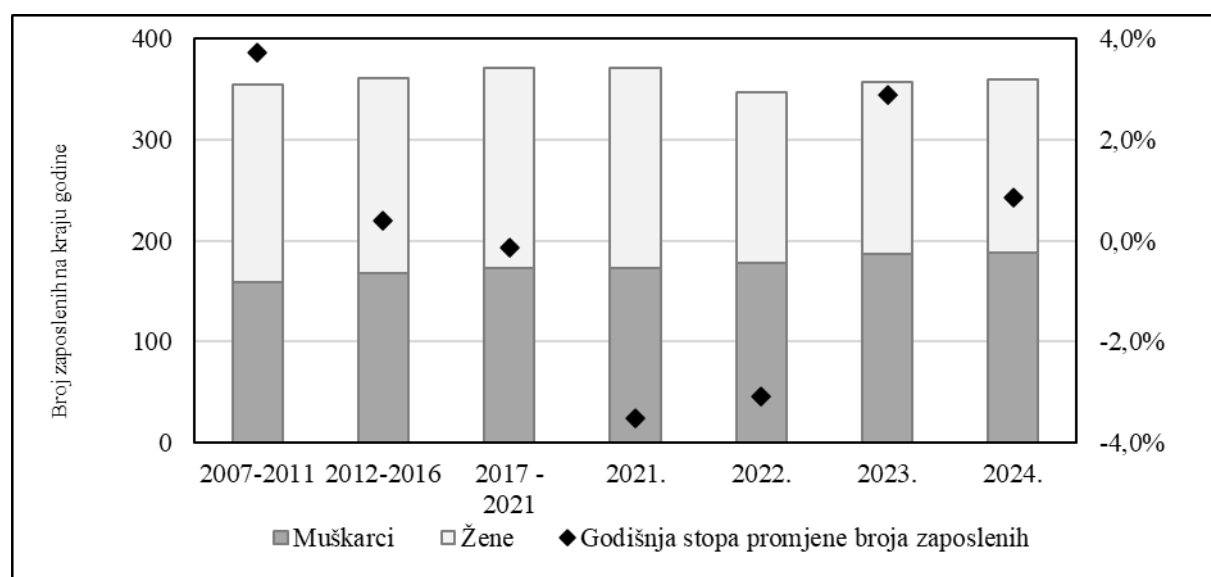
Izvor: CBBiH

Organizaciona šema Centralne banke Bosne i Hercegovine

S obzirom na prirodu i specifičnosti poslovanja središnjih banaka, kao i njihovu tržišnu ulogu, CBBiH je opredijeljena za strategiju učinkovitosti, s ciljem održavanja i kontinuiranog promicanja ljudskih resursa, uz modernizaciju procesa upravljanja ljudskim resursima, koja omogućava učinkovito izvršavanje svih aktivnosti. Tijekom 2024. godine odvijala se prirodna fluktuacija službenika, uslijed odlaska službenika u mirovinu ili sporazumnog raskida radnog odnosa, a prijem novih službenika nije prelazio planirani ukupan broj službenika. U CBBiH je, sa 31.12.2024. godine, bilo ukupno 360 službenika (Grafikon 2.22). Od ukupnog broja službenika, 77,5% bili su s visokom stručnom spremom, a od toga osam doktora znanosti, te sedamdeset i sedam magistara. Prosječna starost službenika bila je 47 godina, a od ukupnog broja službenika na kraju 2024. godine, 52,2% bili su muškarci. Uz potporu Europskog fonda za jugoistočnu Europu (EFSE), CBBiH je počela raditi na razvoju internih politika i izmjenju u načinu dostavljanja statističkih podataka, a u cilju promoviranja ravnopravnosti spolova. Iako je i do sada provedena politika koja je bila iznimno senzitivna u smislu održavanja ravnopravnosti spolova (uključujući i spolnu strukturu na rukovodećim pozicijama), od sada će gender politike biti jasno ugrađene u akte CBBiH.

Grafikon 2.24: Ukupan broj uposlenih u CBBiH

Izvor: CBBiH. Napomena: Broj uposlenika je stanje na kraju razdoblja. Stopa rasta broja uposlenika za razdoblja 2007 - 2011, 2012 – 2016. i 2017 – 2021. godina je prosjek za razdoblje.

Jedna od misija CBBiH je i pomoć visokoškolskim ustanovama u BiH, koja se ogleda kroz potpisane ugovore o suradnji s nekoliko ekonomskih fakulteta u BiH, te davanju mogućnosti studentima, postdiplomcima i akademskim istraživačima da kroz praksu u CBBiH steknu

prijeko neophodno iskustvo putem studijskih i ferijalnih praksi. Prakse studenata i postdiplomaca su realizirane i tijekom 2024. godine.

U želji za promicanjem procesa kontinuiranog učenja službenika, banka je postala članica Europske fondacije za razvoj menadžmenta (EFMD). Kroz ovo članstvo, CBBiH poduzima aktivnosti na promicanju internih procesa stjecanja, dijeljenja i očuvanja institucionalnog znanja, kao dijelom šire transformacije u instituciju znanja (eng. *learning organization*) i agilnu organizaciju (eng. *agile organization*). Izvještajna godina je bila jedna od najaktivnijih na polju edukacija. Broj službenika koji su pohađali edukacije u 2024. godini povećao se za 12% u odnosu na godinu prije, a na online edukacije se odnosilo 19,6% ukupnog broja edukacija. Značajan broj edukacija je organiziran i u samoj banci. U pogledu oblasti, najveći broj edukacija se odnosio na ekonomska istraživanja, informacijske tehnologije, financijsko-računovodstvene poslove, poslove bankarstva, platnih sustava, financijske stabilnosti, te informacijske sigurnosti.

2.11.2 Komuniciranje s javnošću

Slijedeći ključne principe javnosti – pravo na informaciju, transparentnost, otvorenost i dostupnost – CBBiH je, u 2024. godini, značajno unaprijedila svoju vidljivost, istodobno jačajući reputaciju institucije i povjerenje javnosti. Kao institucija koja djeluje sukladno onom što govori i preuzima odgovornost za ono što radi, CBBiH se pozicionirala kao pouzdan partner kako za građane, tako i za medije. Ovakav pristup rezultirao je profesionalnim odnosom prema instituciji, s objavama koje su uglavnom bile neutralnog ili pozitivnog karaktera, osnažujući dodatno njezin ugled u javnosti.

Tijekom 2024. godine, objavljeno je više od 80 saopćenja za javnost, čime je dodatno ojačana uloga CBBiH u transparentnom i odgovornom komuniciranju s javnošću. Obradeno je više od 100 medijskih zahtjeva, te na taj način javnosti date pravodobne i točne informacije. Društvene mreže koje igraju ključnu ulogu u modernom komuniciranju omogućile su CBBiH izravan i interaktivan pristup javnosti. Koristeći ove prednosti, tijekom 2024. godine, na platformama Instagram, Facebook, LinkedIn, X i Flickr, objavljeno je 160 postova što je za 50% više nego godinu ranije, čime se dodatno osnažila transparentnost i dostupnost informacija. Ukupan doseg objava dostigao je 4.500.000, što predstavlja rast od 229,2% u odnosu na 2023. godinu, te

ukazuje na značajno povećanu vidljivost i angažman publike. Pregledi sadržaja iznosili su 1.198.040, uz rast od 294,7%, što pokazuje veći interes za objavljene informacije. Interakcije s objavljenim sadržajem porasle su na 47.900, bilježeći rast od 437,7%, što potvrđuje da je publika aktivno uključena u komunikaciju. Ukupan broj pratitelja povećan je na 30.000, uz rast od 300,4%, što pokazuje kontinuirani porast interesiranja za rad CBBiH. I ostali komunikacijski kanali koji su korišteni, imaju važno mjesto u učinkovitom i brzom prenošenju informacija, pa je tijekom 2024. godine, putem Viber grupe, objavljeno više od 160 informacija za medije, što je značajno doprinijelo pravodobnom informiranju i jačanju odnosa s medijima i posredno, s javnošću. Intranet stranica je obogaćena tekstovima i objavama za potrebe informiranja službenika CBBiH, a pokrenut je i postupak za redizajn web-stranice koji će biti realiziran u 2025. godini.

Financijska edukacija je unaprijeđena i podignuta na višu razinu, te je u Strateškom planu za razdoblje 2025-2027. jačanje financijske pismenosti i inkluzije navedeno kao jedan od važnih strateških ciljeva institucije. Uz organiziranje velikog broja edukacija za učenike osnovnih i srednjih škola i studente fakulteta i redovitu aktivnost - Obilježavanje Svjetskog dana štednje, u organizaciji CBBiH obilježen i Global Money Week organiziranjem debate učenika iz srednjih škola diljem BiH. Tijekom 2024. godine, Središnji ured CBBiH, glavne jedinice i filijale posjetilo je 1.452 učenika. Samostalno su osmišljene i kreirane dvije publikacije za djecu osnovnoškolskog uzrasta, čime je financijska edukacija obogaćena, a sve s ciljem da najmlađi kroz igru uče o štednji i novcu. U namjeri da se financijska edukacija uvede i na fakultete, pokrenuta je suradnja s javnim ekonomskim fakultetima u BiH, entitetskim agencijama za bankarstvo i agencijama za osiguranje.

Kao dio svoje društveno odgovorne aktivnosti, CBBiH je potpisala Memorandum o suradnji na polju financijske edukacije i inkluzije sa SOS Dječijim selima Bosne i Hercegovine. Memorandumom je definirana suradnja CBBiH i SOS Dječijih sela Bosne i Hercegovine u provedbi edukativnih aktivnosti u oblastima financijske pismenosti za djecu, mlade i roditelje iz brige i potpore Dječijih sela Bosne i Hercegovine. S tim u vezi, CBBiH će, u suradnji sa SOS Dječijim selima Bosne i Hercegovine, raditi na jačanju kapaciteta mladih s vještinama potrebnim u pripremi za tržište rada, te realizirati programe i aktivnosti za mlade u cilju njihovog osnaživanja, motiviranja i osamostaljenja kroz ferijalne prakse, mentorstvo, radionice, posjete CBBiH i druge oblike rada usmjerene na promicanje razvoja i osobnih i profesionalnih kompetencija, s posebnim fokusom na financijsku pismenost.

Predstavnici CBBiH su nazočili godišnjem sastanku projekta tehničke potpore za financijsku edukaciju Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) u okviru zemalja belgijsko-nizozemske konstitucije koji je održan u Crnoj Gori. CBBiH je, na panelu „Suradnja za uspješnu implementaciju programa financijske edukacije“, predstavila modele suradnje s obrazovnim institucijama u BiH, s posebnim naglaskom na model „Train the Trainer“, koji se pokazao kao praktičan način izvođenja financijske edukacije u školama. Ovaj model izazvao je veliko interesiranje drugih središnjih banaka i učvrstio reputaciju CBBiH kao pionira u oblasti edukacije mladih o financijskim temama.

U 2024. godini, CBBiH je postala članica EFMD Global mreže za uvođenje standarda učenja i prijenosa na daljinu, a za svoje aktivnosti na polju financijske edukacije institucija je nagrađena prestižnim domaćim priznanjem „Zlatni BAM“. CBBiH je pokrenula projekt Promoting Gender Inclusive Finance: Reporting and Policy Development, financiran od strane Europskog fonda za jugoistočnu Europu (EFSE), koji doprinosi strateškim ciljevima CBBiH kroz potporu razvoju inkluzivnijih financijskih politika.

Idući ukorak s EU standardima, i poštujući pravila globalne ekološke osviještenosti, CBBiH prestaje s tiskanjem svih CBBiH publikacija, te prelazi na objavu u isključivo, digitalnoj formi. Ovo će rezultirati kvalitetnom i inovativnom tehničkom pripremom, te pravodobnim objavljivanjem publikacija i ostalih CBBiH informacija na web-stranici CBBiH.

3. Financijska izvješća i Izvješće neovisnog vanjskog revizora
(dostavlja se odvojeno)

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка

Statističke tablice

SPISAK TABLICA

T01: Glavni ekonomski pokazatelji	
T02: Bruto domaći proizvod Bosne i Hercegovine (tekuće cijene)	
T03: Indeks industrijske proizvodnje	
T04: Indeks potrošačkih cijena za BiH (CPI)	
T05: Prosječne bruto i neto plaće i mirovine	
T06: Monetarni agregati	
T07: Monetarni pregled	
T08: Bilanca stanja CBBiH	
T09: Konsolidirana bilanca komercijalnih banaka BiH	
T10: Kamatne stope na kredite stanovništvu	
T11: Kamatne stope na kredite nefinancijskim poduzećima	
T12: Kamatne stope na depozite stanovništva	
T13: Kamatne stope na depozite nefinancijskih poduzeća	
T14: Ukupni depoziti i krediti komercijalnih banaka	
T15: Sektorska struktura prenosivih depozita kod komercijalnih banaka	
T16: Sektorska struktura ostalih depozita kod komercijalnih banaka	
T17: Sektorska struktura kratkoročnih kredita komercijalnih banaka	
T18: Sektorska struktura dugoročnih kredita komercijalnih banaka	
T19: Kupovina i prodaja KM	
T20: Prosječne obvezne rezerve	
T21: Transakcije u platnom prometu	
T22: Platna bilanca BiH	
T23: Međunarodna investicijska pozicija (MIP)	
T24: Servisiranje vanjskog duga	
T25: Ukupan dug sektora generalne vlade (Mastriški dug)	
T26: Devizne rezerve CBBiH	
T27: BiH izvoz po zemljama destinacije	
T28: BiH uvoz po zemljama podrijetla	
T29: Pregled prosječnih srednjih tečajeva KM	
T30: Vladine financije BiH - jedinice sektora vlade	
T31: Vladine financije BiH - struktura konsolidiranih prihoda i rashoda	
T32: Tokovi izravnih inozemnih ulaganja u BiH klasificirani po zemlji inozemnog ulagača	
T33: Tokovi izravnih inozemnih ulaganja u BiH prema NACE Rev2 klasifikaciji djelatnosti	
T34: Stanja izravnih ulaganja u BiH klasificirana po zemlji stranog ulagača	
T35: Realni i nominalni efektivni tečaj KM	

T01: Glavni ekonomski pokazatelji

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.*
Nominalni BDP BiH, (u milijunima KM)¹⁾ tekuće cijene	28.929	30.265	31.803	33.942	35.785	34.728	39.145	45.618	49.920	53.864
Realni BDP (stopa rasta u %)¹⁾	3,1	3,2	3,2	3,8	2,9	-3,0	7,4	4,2	2,0	2,4
Stopa rasta indeksa potrošačkih cijena (CPI) u BiH ²⁾										
Prosječna godišnja stopa rasta CPI	-1,0	-1,1	1,2	1,4	0,6	-1,0	2,0	14,0	6,1	1,7
Godišnja stopa rasta CPI za prosinac	-1,3	-0,3	0,7	1,6	0,3	-1,6	6,4	14,7	2,2	2,2
Budžet sektora opće vlade³⁾										
Prihodi	43,0	42,7	42,4	42,4	42,0	41,6	41,0	39,9	40,7	-
Rashodi ⁴⁾	42,3	41,5	39,8	40,2	40,1	46,8	41,3	40,3	41,9	-
Saldo	0,7	1,2	2,5	2,2	1,9	-5,2	-0,3	-0,4	-1,2	-
Novac i kredit										
Novac u širem smislu (M2)	64,5	66,7	69,5	71,3	73,6	81,3	80,5	72,9	71,7	72,7
Krediti nevladinim sektorima	54,4	53,7	54,9	54,3	55,0	55,2	50,8	45,9	44,9	45,5
Platna bilanca										
Bruto devizne rezerve										
U milijunima KM	8.606	9.531	10.557	11.623	12.597	13.868	16.348	16.066	16.290	17.642
U milijunima USD	4.883	5.391	6.083	7.012	7.210	8.079	9.885	8.637	9.004	9.760
U mjesecima uvoza robe i usluga	6,7	7,2	7,1	7,3	7,8	10,0	9,3	6,8	7,0	7,2
Bilanca tekućeg računa										
U milijunima KM	-1.458	-1.424	-1.520	-1.094	-927	-980	-579	-2.001	-1.157	-2.129
U milijunima USD	-827	-805	-876	-660	-531	-571	-350	-1.075	-640	-1.178
U postocima BDP-a	-5,0	-4,7	-4,8	-3,2	-2,6	-2,8	-1,5	-4,4	-2,3	-4,0
Bilanca robne razmjene										
U milijunima KM	-7.176	-7.089	-7.417	-7.521	-7.963	-6.268	-7.170	-10.183	-10.259	-11.747
U milijunima USD	-4.071	-4.010	-4.274	-4.538	-4.558	-3.651	-4.335	-5.474	-5.671	-6.499
U postocima BDP-a	-24,8	-23,4	-23,3	-22,2	-22,3	-18,0	-18,3	-22,3	-20,6	-21,8
Vanjski dug sektora vlade**										
U milijunima KM	8.693	8.872	8.147	8.198	8.140	8.726	9.435	9.474	8.867	9.110
U milijunima USD	4.856	4.782	4.996	4.801	4.657	5.479	5.468	5.167	5.010	4.865
U postocima BDP-a	30,0	29,3	25,6	24,2	22,7	25,1	24,1	20,8	17,8	16,9
Servisiranje vanjskog duga sektora vlade⁵⁾										
U milijunima KM	581	723	983	955	794	741	773	802	1255	1333
U milijunima USD	330	409	567	576	454	432	467	431	694	737
U postocima izvoza robe i usluga	5,7	6,7	7,7	6,7	5,5	6,2	4,6	3,6	5,7	6,1

Napomena:

¹⁾ Izvor: Agencija za statistiku BiH, Bruto domaći proizvod prema proizvodnom, rashodnom i dohodovnom pristupu 2023., siječanj 2025.

²⁾ Izvor: Agencija za statistiku BiH

³⁾ Izvor: Centralna banka BiH

⁴⁾ Rashodi uključuju i neto nabavu stalnih sredstava.

⁵⁾ Izvor: Ministarstvo financija i trezora BiH

*BDP za 2024. godinu je procjena CBBiH, te se koristi kao preliminarni podatak, do objavljivanja službenog BDP-a od strane Agencije za statistiku BiH.

**Podaci revidirani od 2009. godine u skladu s primljenim izvještajem od Ministarstva finansija i trezora BiH od 26.01.2023. i uključuju kredit JP Putevi RS i direktan dug Brčko Distrikta.

- Podaci nisu dostupni

T02: Bruto domaći proizvod Bosne i Hercegovine (tekuće cijene)

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.*
Nominalni BDP, (u milijunima KM)	28.929	30.265	31.803	33.942	35.785	34.728	39.145	45.618	49.920	53.864
Nominalni BDP (u milijunima USD)	16.413	17.118	18.325	20.478	20.481	20.230	23.669	24.523	27.594	29.800
BDP po stanovniku BiH (u KM)	8.223	8.620	9.076	9.709	10.251	9.994	11.337	13.284	14.588	15.779
BDP po stanovniku BiH (u USD)	4.665	4.876	5.230	5.857	5.867	5.822	6.854	7.141	8.064	8.730
Godišnji rast realnog BDP (u%)	3,1	3,2	3,2	3,7	2,8	-3,1	7,4	4,2	2,0	2,4
Broj stanovnika (u tisućama) ¹⁾	3.518	3.511	3.504	3.496	3.491	3.475	3.453	3.434	3.422	3.414
Prosječni godišnji tečaj KM/USD	1,763	1,768	1,735	1,657	1,747	1,717	1,654	1,860	1,809	1,808

Izvor:

Agencija za statistiku BiH, Bruto domaći proizvod prema proizvodnom, dohodovnom i rashodnom pristupu za 2023. godinu, siječanj 2025. Podatak o prosječnom godišnjem tečaju BAM/USD izvor je CBBiH.

1) Procjena broja stanovnika za 2024. godinu uključuje dostupne podatke o prirodnom prirastu sa krajem rujna 2024. godine; Izvor: Agencija za statistiku BiH

*BDP za 2024. godinu je procjena CBBiH, te se koristi kao preliminarni podatak, do objavljivanja službenog BDP-a od strane Agencije za statistiku BiH.

T03: Indeks industrijske proizvodnje

Godina	Mjesec	Mjesec / isti mjesec prethodne godine			Razdoblje / isto razdoblje prethodne godine		
		FBiH	RS	BiH	FBiH	RS	BiH
2015.	12.	101,7	99,5	101,7	102,2	103,0	103,1
2016.	12.	103,0	120,0	107,5	102,6	108,2	104,4
2017.	12.	101,5	97,3	99,6	103,8	101,2	103,1
2018.	12.	98,2	96,9	97,8	100,8	104,2	101,6
2019.	12.	97,4	92,4	95,5	97,3	88,1	94,7
2020.	12.	103,1	103,7	103,2	93,7	93,4	93,6
2021.	12.	107,4	106,6	107,2	109,8	109,9	109,8
2022.	12.	98,0	96,0	96,0	101,2	102,1	101,0
2023.	12.	90,0	93,8	91,0	95,8	96,8	96,1
2024.	12.	100,0	94,5	100,7	96,1	95,5	96,1
2024.	01.	94,7	92,3	93,8	94,7	92,3	93,8
	02.	102,6	101,4	102,5	98,7	96,9	98,2
	03.	89,1	88,9	89,4	95,3	93,9	95,0
	04.	99,5	93,7	97,6	96,3	93,8	95,6
	05.	89,9	89,1	89,6	95,0	92,8	94,4
	06.	94,9	91,7	93,6	95,0	92,7	94,3
	07.	99,1	98,4	98,6	95,6	93,5	94,9
	08.	92,8	91,6	92,3	95,2	93,3	94,6
	09.	94,5	93,7	94,3	95,1	93,3	94,5
	10.	99,4	104,2	100,5	95,6	94,4	95,1
	11.	97,8	106,8	100,8	95,8	95,5	95,7
	12.	100,0	94,5	100,7	96,1	95,5	96,1

Izvor:

Agencija za statistiku BiH, Federalni zavod za statistiku FBiH i Republički zavod za statistiku RS.

Napomena:

Indeks industrijske proizvodnje za razdoblje / isto razdoblje prethodne godine u prosincu predstavlja godišnji indeks u odnosu na prethodnu godinu.

T04: Indeks potrošačkih cijena za BiH (CPI)

Godina	Mjesec	Mjesec/prethodni mjesec tekuće godine	Mjesec/isti mjesec prethodne godine	Razdoblje/isto razdoblje prethodne godine
2015.	12.	...	98,7	99,0
2016.	12.	...	99,7	98,9
2017.	12.	...	101,3	101,2
2018.	12.	...	101,6	101,4
2019.	12.	...	99,9	100,6
2020.	12.	...	98,4	99,0
2021.	12.	...	106,4	102,0
2022.	12.	...	114,7	114,0
2023.	12.	...	102,2	106,1
2024.	12.	...	102,2	101,7
2024.	01.	100,2	102,0	102,0
	02.	100,5	102,1	102,0
	03.	100,3	102,0	102,0
	04.	100,1	102,0	102,0
	05.	99,8	102,0	102,0
	06.	99,5	101,6	102,0
	07.	100,0	101,8	101,9
	08.	100,5	101,3	101,9
	09.	100,1	100,8	101,7
	10.	100,2	100,9	101,7
	11.	100,4	101,5	101,6
	12.	100,4	102,2	101,7

Izvor:

Agencija za statistiku BiH od 2006. a do 2006. Federalni zavod za statistiku FBiH i Republički zavod za statistiku RS.

Napomena:

Do 2006. prikazan je indeks cijena na malo na razini BiH i izračunan je kao ponderirani prosjek mjesečnih indeksa cijena entiteta, gdje ponder predstavlja udio entiteta u BDP-u (vidi napomenu T01).

Za 2006. i dalje prikazan je indeks potrošačkih cijena.

Indeks cijena za razdoblje/isto razdoblje prethodne godine u prosincu predstavlja godišnji indeks u odnosu na prethodnu godinu.

T05: Prosječne bruto i neto plaće i mirovine

- u KM -

Godina	Mjesec	Bruto plaće				Neto plaće				Mirovine		
		FBiH	RS	Brčko	BiH	FBiH	RS	Brčko	BiH	FBiH	RS	Brčko
2015.		1.269	1.339	1.275	1.289	830	831	821	830	368	343	327
2016.		1.283	1.343	1.290	1.301	839	836	830	838	370	342	326
2017.		1.318	1.331	1.304	1.321	860	831	838	851	372	344	326
2018.		1.365	1.357	1.363	1.363	888	857	872	879	395	361	342
2019.		1.420	1.407	1.426	1.421	923	906	915	921	415	378	357
2020.		1.474	1.485	1.477	1.476	956	956	948	956	423	394	367
2021.		1.542	1.546	1.486	1.542	996	1.004	959	997	428	408	375
2022.		1.724	1.729	1.600	1.722	1.114	1.143	1.051	1.122	461	460	412
2023.		1.959	1.937	1.759	1.947	1.261	1.274	1.180	1.263	570	540	491
2024.		2.140	2.146	1.974	2.138	1.373	1.404	1.329	1.381	620	593	540
2024.	01.	2.083	2.001	1.905	2.052	1.338	1.312	1.279	1.328	612	592	537
	02.	2.045	2.129	1.903	2.068	1.315	1.392	1.281	1.338	612	592	537
	03.	2.078	2.130	1.908	2.090	1.335	1.394	1.285	1.353	615	592	538
	04.	2.125	2.140	1.929	2.125	1.364	1.400	1.296	1.374	623	593	539
	05.	2.160	2.146	1.943	2.150	1.384	1.403	1.308	1.388	623	593	541
	06.	2.108	2.182	1.967	2.128	1.351	1.426	1.329	1.374	623	593	542
	07.	2.163	2.165	1.993	2.160	1.387	1.416	1.341	1.395	622	593	541
	08.	2.159	2.157	1.995	2.154	1.384	1.411	1.343	1.392	622	593	541
	09.	2.135	2.159	2.028	2.140	1.369	1.412	1.364	1.382	622	594	541
	10.	2.210	2.171	2.035	2.193	1.415	1.420	1.373	1.415	622	594	540
	11.	2.182	2.172	2.037	2.175	1.401	1.420	1.373	1.406	622	594	541
	12.	2.231	2.202	2.048	2.217	1.428	1.438	1.377	1.430	623	594	541

Izvor:

Agencija za statistiku BiH, Federalni zavod za statistiku FBiH, Republički zavod za statistiku RS i Statistički biro Brčko distrikta.

Napomena:

Od 1. 1. 2006. u bruto i neto plaće na razini BiH uključene su i plaće Brčko distrikta.

T06: Monetarni agregati

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

Godina	Mjesec	Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u inozemnoj valuti	Ostali depoziti u inozemnoj valuti	Rezervni novac	M1	QM	M2
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11=3+4+5	12=6+7	13=8+9+10	14=12+13
2015.	12.	3.499,5	4.063,5	51,7	3.055,3	5.125,6	3.562,6	1.360,4	5.543,3	7.614,7	8.180,9	10.466,3	18.647,2
2016.	12.	4.066,8	4.269,1	52,0	3.401,2	5.899,8	3.883,0	1.535,6	5.478,0	8.387,9	9.301,0	10.896,6	20.197,6
2017.	12.	4.319,4	5.033,1	76,1	3.648,1	6.924,4	4.091,6	1.816,2	5.636,1	9.428,5	10.572,5	11.543,8	22.116,3
2018.	12.	4.750,6	5.523,3	125,5	3.977,2	8.166,4	4.302,2	1.961,5	5.782,3	10.399,4	12.143,7	12.046,0	24.189,6
2019.	12.	5.199,9	5.743,6	176,6	4.330,1	8.921,1	2.998,0	2.490,3	7.593,2	11.120,2	13.251,2	13.081,5	26.332,7
2020.	12.	6.172,5	5.901,1	231,8	5.043,4	10.011,8	3.034,7	2.902,5	7.256,6	12.305,4	15.055,2	13.193,8	28.249,0
2021.	12.	6.923,8	7.219,6	304,9	5.540,0	12.387,6	3.044,2	3.300,1	7.243,8	14.448,3	17.927,5	13.588,1	31.515,6
2022.	12.	7.436,1	7.217,4	272,7	6.126,2	13.752,5	2.878,7	3.583,9	6.898,8	14.926,2	19.878,6	13.361,3	33.240,0
2023.	12.	7.565,1	7.083,2	16,9	6.550,5	15.064,1	2.891,3	3.974,6	7.310,3	14.665,2	21.614,6	14.176,2	35.790,8
2024.	12.	7.959,2	7.455,4	15,3	6.873,2	17.237,0	3.170,0	4.083,5	7.768,8	15.429,9	24.110,2	15.022,2	39.132,4
2024.	01.	7.533,2	6.679,3	34,3	6.378,3	14.998,9	2.943,3	4.191,7	7.257,7	14.246,9	21.377,2	14.392,6	35.769,8
	02.	7.568,3	6.807,6	31,8	6.430,9	15.155,0	2.907,5	4.009,5	7.475,0	14.407,7	21.585,9	14.392,0	35.977,9
	03.	7.628,2	6.638,8	29,3	6.553,1	15.303,8	2.934,4	4.038,1	7.519,3	14.296,3	21.856,9	14.491,9	36.348,8
	04.	7.791,7	6.337,6	10,8	6.672,9	15.423,3	2.927,1	4.100,8	7.542,5	14.140,1	22.096,2	14.570,3	36.666,6
	05.	7.754,9	6.206,1	11,0	6.609,7	15.483,3	2.945,9	4.060,7	7.526,3	13.971,9	22.093,0	14.532,9	36.625,9
	06.	7.823,6	6.860,1	8,7	6.723,3	15.602,9	2.998,0	4.037,4	7.574,6	14.692,5	22.326,3	14.610,0	36.936,3
	07.	7.969,2	6.500,0	13,2	6.791,3	15.971,5	2.981,5	4.127,9	7.484,8	14.482,4	22.762,8	14.594,2	37.357,0
	08.	8.036,0	6.663,0	11,9	6.863,7	16.208,8	3.022,6	4.047,8	7.503,9	14.710,9	23.072,5	14.574,3	37.646,8
	09.	8.006,8	6.809,7	13,4	6.804,6	16.408,7	3.076,7	4.065,6	7.554,1	14.829,9	23.213,3	14.696,3	37.909,6
	10.	7.989,3	6.897,7	33,2	6.789,9	16.502,9	3.115,2	3.982,3	7.678,9	14.920,2	23.292,9	14.776,5	38.069,3
	11.	7.975,2	7.037,8	11,0	6.800,2	16.574,7	3.107,6	4.070,9	7.722,0	15.024,1	23.374,8	14.900,5	38.275,4
	12.	7.959,2	7.455,4	15,3	6.873,2	17.237,0	3.170,0	4.083,5	7.768,8	15.429,9	24.110,2	15.022,2	39.132,4

Napomena:

Gotovina izvan monetarnih vlasti je preuzeta iz Bilance stanja CBBiH i predstavlja gotov novac izvan Centralne banke (monetarnih vlasti). Depoziti komercijalnih banaka predstavljaju sredstva komercijalnih banaka na računima kod CBBiH. Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti predstavljaju depozite drugih domaćih sektora (osim depozita središnje vlade). Središnja vlada predstavlja institucije BiH, vlade entiteta, entitetske fondove socijalne sigurnosti/ zaštite i Brčko distrikta. Fondovi socijalne sigurnosti/zaštite na entitetskoj razini (iz Federacije BiH: Fond MIO, Fond zdravstva Federacije BiH, Fond za zapošljavanje Federacije BiH, a iz Republike Srpske: Fond mirovinsko-invalidskog osiguranja RS, Fond zdravstva RS, Fond za zapošljavanje RS i Fond za dječju zaštitu RS) klasificirani su na razinu središnje vlade. Gotovina izvan banaka je preuzeta iz Bilance stanja CBBiH (tablica 8) i predstavlja gotov novac u optjecaju izvan Centralne banke (monetarnih vlasti) i gotov novac izvan komercijalnih banaka. Prenosivi ili transferabilni depoziti u domaćoj valuti su preuzeti iz Monetarnog pregleda (tablica 7) i predstavljaju depozite nesredišnje vlade (depozite kantona i općina), depozite javnih i privatnih poduzeća, ostalih finansijskih institucija i depozite ostalih domaćih sektora (stanovništva, neprofitnih institucija i ostalih neklasificiranih sektora). Ostali depoziti u domaćoj valuti, prenosivi i ostali depoziti u inozemnoj valuti su preuzeti iz Monetarnog pregleda (tablica 7) i predstavljaju depozite nesredišnje vlade (depozite kantona i općina), depozite javnih i privatnih poduzeća, ostalih finansijskih institucija i depozite ostalih domaćih sektora (stanovništva, neprofitnih institucija i ostalih neklasificiranih sektora). Rezervni novac (primarni novac ili monetarna baza) je u cijelosti preuzet iz Bilance stanja CBBiH (tablica 8), a čine ga gotov novac izvan monetarnih vlasti, depoziti komercijalnih banaka i depoziti ostalih domaćih sektora (osim središnje vlade) kod monetarnih vlasti. Prema nacionalnoj definiciji, novčanu masu čine svi prenosivi i ostali depoziti domaćih nebankarskih i nevladinih sektora, kao i sektora lokalne vlade u domaćoj i inozemnoj valuti. Depoziti entitetskih fondova socijalne sigurnosti/zaštite priključeni su središnjoj vladi na entitetskoj razini i time isključeni iz Novčane mase ili Monetarnih agregata. Monetarni agregat M1 čine gotovina izvan banaka i prenosivi depoziti u domaćoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita središnje vlade). Monetarni agregat QM je definiran kao istoimena pozicija u Monetarnom pregledu (tablica 7) i obuhvaća ostale depozite u domaćoj valuti, prenosive i ostale depozite u inozemnoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita središnje vlade). Novčanu masu M2 čine monetarni agregati, novac M1 i kvazi-novac QM.

Od siječnja 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (kredit, depoziti, vrijednosnice) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvješćima monetarne statistike sukladno sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani sukladno sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od siječnja 2006. godine.

T07: Monetarni pregled

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

AKTIVA													
Godina	Mjesec	Neto inozemna aktiva					Domaći krediti						Ukupno
		Inozemna aktiva	Inozemna pasiva	5 = 3+4	Potraživanja od središnje vlade (neto)	Potraživanja od kantona i općina	Potraživanja od nefinancijskih javnih poduzeća	Potraživanja od nefinancijskih privatnih poduzeća	Potraživanja od ostalih financijskih institucija	Potraživanja od ostalih domaćih sektora	12 = 6+...+11		
												6	
1	2	3	4	5 = 3+4	6	7	8	9	10	11	12 = 6+...+11	13 = 5+12	
2015.	12.	11.107,9	-2.614,6	8.493,3	160,1	537,2	400,0	7.452,6	74,6	7.875,3	16.499,8	24.993,1	
2016.	12.	12.199,0	-2.476,4	9.722,6	101,8	517,8	375,6	7.743,9	67,2	8.155,8	16.962,0	26.684,6	
2017.	12.	13.372,4	-2.589,5	10.782,9	-148,7	511,5	406,2	8354,5	96,5	8.689,3	17.909,4	28.692,2	
2018.	12.	15.505,5	-3.041,0	12.464,5	-461,2	496,5	428,0	8655,0	136,8	9.315,0	18.570,1	31.034,5	
2019.	12.	17.069,9	-3.120,0	13.949,9	-679,3	506,7	509,3	9070,9	152,2	10.024,9	19.584,7	33.534,6	
2020.	12.	18.340,2	-2.326,3	16.013,9	-236,3	538,1	540,8	8618,1	155,0	9.937,9	19.553,6	35.567,5	
2021.	12.	21.065,4	-1.949,0	19.116,3	-804,4	583,5	532,3	8812,6	164,1	10.478,3	19.766,3	38.882,7	
2022.	12.	21.084,4	-1.813,4	19.271,1	-509,1	592,0	652,8	9197,6	180,2	11.027,6	21.141,1	40.412,2	
2023.	12.	22.027,1	-1.492,6	20.534,4	125,1	645,6	644,9	9828,3	231,8	11.847,1	23.322,8	43.857,2	
2024.	12.	24.234,1	-1.949,7	22.284,4	630,9	749,8	734,5	10713,4	300,1	12.932,8	26.061,4	48.345,9	
2024.	01.	22.081,0	-1.462,6	20.618,4	154,3	641,2	635,8	9776,1	221,2	11.864,8	23.293,4	43.911,9	
	02.	22.112,2	-1.466,7	20.645,4	224,0	637,2	622,6	9.920,9	218,8	11.944,6	23.568,0	44.213,4	
	03.	22.283,7	-1.419,2	20.864,5	86,4	642,6	625,3	10.118,3	243,6	12.082,4	23.798,7	44.663,2	
	04.	22.305,3	-1.444,0	20.861,4	165,5	642,7	607,5	10.256,2	249,6	12.195,7	24.117,2	44.978,6	
	05.	22.022,8	-1.486,8	20.536,0	222,5	655,3	607,2	10.364,6	245,3	12.323,2	24.418,2	44.954,2	
	06.	22.622,0	-1.884,5	20.737,5	179,8	661,2	605,5	10.509,0	271,7	12.426,7	24.653,9	45.391,4	
	07.	23.126,7	-1.844,8	21.281,9	19,3	679,7	620,1	10.503,8	268,8	12.550,9	24.642,5	45.924,4	
	08.	23.364,5	-1.846,4	21.518,1	105,3	684,9	603,9	10.482,7	268,8	12.639,3	24.784,9	46.303,0	
	09.	23.532,2	-1.867,1	21.665,0	220,9	690,8	609,2	10.542,4	304,7	12.718,5	25.086,6	46.751,6	
	10.	23.700,0	-1.881,7	21.818,3	194,9	736,6	595,8	10.576,9	264,0	12.809,9	25.178,2	46.996,5	
	11.	23.965,0	-1.942,6	22.022,4	169,3	753,1	612,2	10.650,6	287,3	12.882,5	25.355,0	47.377,4	
	12.	24.234,1	-1.949,7	22.284,4	630,9	749,8	734,5	10713,4	300,1	12.932,8	26.061,4	48.345,9	

Napomena:

Monetarni pregled prikazuje konsolidirane podatke Bilance stanja CBBiH - monetarnih vlasti (tablica 8) i Konsolidirane bilance komercijalnih banaka BiH (tablica 9). Neto inozemna aktiva predstavlja razliku između zbroja stranih aktiva CBBiH - monetarnih vlasti i komercijalnih banaka BiH i zbroja stranih pasiva CBBiH - monetarnih vlasti i komercijalnih banaka BiH. Domaći krediti predstavljaju potraživanja komercijalnih banaka od svih domaćih sektora uz napomenu da su potraživanja od središnje vlade iskazana u neto iznosu, tj. umanjena za depozite središnje vlade kod CBBiH i kod komercijalnih banaka BiH. Središnja vlada predstavlja institucije BiH, vlade entiteta, entitetske fondove socijalne sigurnosti i Brčko distrikta. Prema novoj metodologiji, fondovi socijalne sigurnosti/zaštite se klasificiraju na razinu središnje vlade kao entitetski izvanproračunski fondovi, što se izravno odražava na podatke o neto potraživanjima od središnje vlade u Monetarnom pregledu.

Privremeni podaci za prosinac 2019. godine.

Od siječnja 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture financijskih instrumenata (kredit, depoziti, vrijednosnice) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvješćima monetarne statistike sukladno sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i financijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani sukladno sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i financijsku statistiku, 2000), od siječnja 2006. godine.

T07: Monetarni pregled

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

		PASIVA												
		Novčana masa (M2)												
		Novac (M1)			Kvazi-novac (QM)									
Godina	Mjesec	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti		Prenosivi depoziti u inozemnoj valuti	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Ostali depoziti u inozemnoj valuti			Vrijednosnice	Krediti	Dionice i drugi kapital	Ostale stavke (neto)	Ukupno
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=6+7+8	10=5+9	11	12	13	14	15=10+...+14
2015	12.	3.055,3	5.125,6	8.180,9	1.360,4	3.562,6	5.543,3	10.466,3	18.647,2	8,0	599,2	4.148,0	1.590,7	24.993,1
2016	12.	3.401,2	5.899,8	9.301,0	1.535,6	3.883,0	5.478,0	10.896,6	20.197,6	8,0	510,0	4.440,4	1.528,6	26.684,6
2017.	12.	3.648,1	6.924,4	10.572,5	1.816,2	4.091,6	5.636,1	11.543,8	22.116,3	8,0	460,0	4.659,5	1.448,4	28.692,2
2018	12.	3.977,2	8.166,4	12.143,7	1.961,5	4.302,2	5.782,3	12.046,0	24.189,6	8,0	467,5	4.867,2	1.502,3	31.034,5
2019.	12.	4.330,1	8.921,1	13.251,2	2.490,3	2.998,0	7.593,2	13.081,5	26.332,7	8,0	532,4	5.224,6	1.436,9	33.534,6
2020.	12.	5.043,4	10.011,8	15.055,2	2.902,5	3.034,7	7.256,6	13.193,8	28.249,0	0,0	606,7	5.307,8	1.404,0	35.567,5
2021.	12.	5.540,0	12.387,6	17.927,5	3.300,1	3.044,2	7.243,8	13.588,1	31.515,6	0,0	638,5	5.287,3	1.441,4	38.882,7
2022.	12.	6.126,2	13.752,5	19.878,6	3.583,9	2.878,7	6.898,8	13.361,3	33.240,0	0,0	622,8	5.208,0	1.341,4	40.412,2
2023.	12.	6.550,5	15.064,1	21.614,6	3.974,6	2.891,3	7.310,3	14.176,2	35.790,8	3,7	643,4	6.012,6	1.406,7	43.857,2
2024.	12.	6.873,2	17.237,0	24.110,2	4.083,5	3.170,0	7.768,8	15.022,2	39.132,4	3,4	608,0	7.032,2	1.569,9	48.345,9
2024.	01.	6.378,3	14.998,9	21.377,2	4.191,7	2.943,3	7.257,7	14.392,6	35.769,8	3,7	643,2	6.134,6	1.360,6	43.911,9
	02.	6.430,9	15.155,0	21.585,9	4.009,5	2.907,5	7.475,0	14.392,0	35.977,9	3,7	654,1	6.222,2	1.355,6	44.213,4
	03.	6.553,1	15.303,8	21.856,9	4.038,1	2.934,4	7.519,3	14.491,9	36.348,8	0,0	669,0	6.323,4	1.322,0	44.663,2
	04.	6.672,9	15.423,3	22.096,2	4.100,8	2.927,1	7.542,5	14.570,3	36.666,6	3,4	652,1	6.396,1	1.260,4	44.978,6
	05.	6.609,7	15.483,3	22.093,0	4.060,7	2.945,9	7.526,3	14.532,9	36.625,9	3,4	653,9	6.436,1	1.234,9	44.954,2
	06.	6.723,3	15.602,9	22.326,3	4.037,4	2.998,0	7.574,6	14.610,0	36.936,3	3,4	657,2	6.552,3	1.242,3	45.391,4
	07.	6.791,3	15.971,5	22.762,8	4.127,9	2.981,5	7.484,8	14.594,2	37.357,0	3,4	663,9	6.705,4	1.194,8	45.924,4
	08.	6.863,7	16.208,8	23.072,5	4.047,8	3.022,6	7.503,9	14.574,3	37.646,8	3,4	664,3	6.837,5	1.150,9	46.303,0
	09.	6.804,6	16.408,7	23.213,3	4.065,6	3.076,7	7.554,1	14.696,3	37.909,6	3,4	606,7	7.026,3	1.205,6	46.751,6
	10.	6.789,9	16.502,9	23.292,9	3.982,3	3.115,2	7.678,9	14.776,5	38.069,3	3,4	607,6	7.133,6	1.182,6	46.996,5
	11.	6.800,2	16.574,7	23.374,8	4.070,9	3.107,6	7.722,0	14.900,5	38.275,4	3,4	608,2	7.268,5	1.221,9	47.377,4
	12.	6.873,2	17.237,0	24.110,2	4.083,5	3.170,0	7.768,8	15.022,2	39.132,4	3,4	608,0	7.032,2	1.569,9	48.345,9

Napomena:

Novac M1 čine gotovina izvan banaka i prenosivi depoziti u domaćoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita središnje vlade). Kvazi-novac QM obuhvaća ostale depozite u domaćoj valuti, prenosive i ostale depozite u inozemnoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita središnje vlade). Novčanu masu M2 čine monetarni agregati, novac M1 i kvazi-novac QM. Ostalu pasivu čine vrijednosnice, krediti, dionice i drugi kapital i ostale stavke (neto). Prema novoj metodologiji, kao posebni financijski instrumenti na strani pasive se iskazuju krediti (uz koje se dodaje obračunata kamata), kao i dionice i drugi kapital. Ostale stavke (neto) su nelocirane (neraspoređene) stavke pasive umanjene za nelocirane (neraspoređene) stavke aktive. U ostale stavke (neto) su također uključeni i ograničeni depoziti, protustavke fondova i vladini fondovi za kreditiranje.

Od siječnja 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture financijskih instrumenata (kredit, depoziti, vrijednosnice) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvješćima monetarne statistike sukladno sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i financijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani sukladno sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i financijsku statistiku, 2000), od siječnja 2006. godine.

T08: Bilanca stanja CBBiH

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

Godina	Mjesec	AKTIVA			PASIVA									
		Inozemna aktiva	Potraživanja od domaćih sektora	Ukupno	Rezervni novac				Ukupno	Inozemna pasiva	Depoziti središnje vlade	Dionice i drugi kapital	Ostale stavke (neto)	Ukupno
					Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti komercijalnih banaka kod monetarnih vlasti	Depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti							
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=6+7+8	10	11	12	13	14=9+...+13	
2015.	12.	8.634,1	1,5	8.635,7	3.499,5	4.063,5	51,7	7.614,7	1,3	449,9	593,7	-24,0	8.635,7	
2016.	12.	9.559,0	1,5	9.560,4	4.066,8	4.269,1	52,0	8.387,9	2,2	538,4	667,4	-35,5	9.560,4	
2017.	12.	10.584,4	2,2	10.586,6	4.319,4	5.033,1	76,1	9.428,5	1,6	548,6	652,6	-44,8	10.586,6	
2018.	12.	11.651,0	2,1	11.653,1	4.750,6	5.523,3	125,5	10.399,4	1,8	583,9	720,0	-51,9	11.653,1	
2019.	12.	12.624,9	2,2	12.627,1	5.199,9	5.743,6	176,6	11.120,2	1,7	704,0	856,5	-55,4	12.627,1	
2020.	12.	13.895,8	2,0	13.897,9	6.172,5	5.901,1	231,8	12.305,4	1,7	665,2	982,3	-56,8	13.897,9	
2021.	12.	16.376,0	2,6	16.378,5	6.923,8	7.219,6	304,9	14.448,3	2,3	1.124,7	861,4	-58,3	16.378,5	
2022.	12.	16.093,7	2,8	16.096,5	7.436,1	7.217,4	272,7	14.926,2	2,6	685,5	545,4	-63,3	16.096,5	
2023.	12.	16.317,7	2,8	16.320,5	7.565,1	7.083,2	16,9	14.665,2	2,5	736,0	911,3	5,5	16.320,5	
2024.	12.	17.668,7	2,9	17.671,6	7.959,2	7.455,4	15,3	15.429,9	2,5	844,8	1.198,2	196,2	17.671,6	
2024.	01.	15.935,7	1,7	15.937,3	7.533,2	6.679,3	34,3	14.246,9	2,3	734,1	949,3	4,7	15.937,3	
	02.	16.057,9	2,0	16.059,9	7.568,3	6.807,6	31,8	14.407,7	2,8	689,5	959,4	0,5	16.059,9	
	03.	16.058,7	2,4	16.061,0	7.628,2	6.638,8	29,3	14.296,3	2,6	739,5	1.021,7	1,0	16.061,0	
	04.	15.898,7	2,0	15.900,7	7.791,7	6.337,6	10,8	14.140,1	2,4	773,0	1.048,7	-63,3	15.900,7	
	05.	15.794,8	2,2	15.797,0	7.754,9	6.206,1	11,0	13.971,9	2,7	799,9	1.085,0	-62,5	15.797,0	
	06.	16.583,1	2,5	16.585,6	7.823,6	6.860,1	8,7	14.692,5	2,5	818,0	1.134,4	-61,8	16.585,6	
	07.	16.461,4	2,1	16.463,4	7.969,2	6.500,0	13,2	14.482,4	2,8	826,2	1.213,2	-61,2	16.463,4	
	08.	16.708,9	2,2	16.711,1	8.036,0	6.663,0	11,9	14.710,9	2,7	795,0	1.262,7	-60,2	16.711,1	
	09.	16.892,9	2,4	16.895,3	8.006,8	6.809,7	13,4	14.829,9	2,4	789,5	1.333,4	-59,9	16.895,3	
	10.	17.067,4	2,0	17.069,5	7.989,3	6.897,7	33,2	14.920,2	2,6	841,1	1.365,1	-59,6	17.069,5	
	11.	17.234,8	2,2	17.237,0	7.975,2	7.037,8	11,0	15.024,1	2,9	836,9	1.432,5	-59,5	17.237,0	
	12.	17.668,7	2,9	17.671,6	7.959,2	7.455,4	15,3	15.429,9	2,5	844,8	1.198,2	196,2	17.671,6	

Napomena:

Inozemna aktiva CBBiH – monetarnih vlasti obuhvaća zlato, devize u blagajni CBBiH, devizne depozite kod inozemnih banaka, raspolaganje SDR, inozemne vrijednosnice i ostalo. Rezervni novac (primarni novac ili monetarna baza) čine gotov novac izvan monetarnih vlasti, depoziti komercijalnih banaka i depoziti ostalih domaćih sektora (osim središnje vlade) kod monetarnih vlasti. Gotovina izvan banaka predstavlja gotov novac u optjecaju izvan Centralne banke (monetarnih vlasti) i gotov novac izvan komercijalnih banaka. Inozemna pasiva CBBiH obuhvaća kratkoročne obveze prema nerezidentima, depozite nerezidenata i ostale kratkoročne obveze prema nerezidentima i obveze prema MMF-u (računi 1 i 2). Depoziti središnje vlade kod CBBiH predstavljaju prenosive i ostale depozite institucija BiH, vlada entiteta, entitetskih fondova socijalne sigurnosti i Brčko distrikta u domaćoj valuti. Dionice i drugi kapital obuhvaćaju dionički kapital, rezultat tekuće godine, opće i posebne rezerve i prilagođavanje/ponovno utvrđivanje vrijednosti. Ostale stavke (neto) su nelocirane (neraspoređene) stavke pasive umanjene za nelocirane (neraspoređene) stavke aktive.

Monetarni podaci ažurirani sukladno sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i financijsku statistiku, 2000), od siječnja 2006. godine.

T09: Konsolidirana bilanca komercijalnih banaka BiH

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

Godina	Mjesec	AKTIVA							
		Rezerve	Inozemna aktiva	Potraživanja od opće vlade	Potraživanja od nefinancijskih javnih poduzeća	Potraživanja od nefinancijskih privatnih poduzeća	Potraživanja od nefinancijskih poduzeća	Potraživanja od privatnog sektora	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 = 3+...+9
2015.	12.	4.511,7	2.473,8	2.161,1	400,0	7.452,6	74,6	7.874,7	24.948,5
2016.	12.	4.936,6	2.640,0	2.179,1	375,6	7.743,9	67,2	8.155,4	26.097,7
2017.	12.	5.711,7	2.787,9	2.197,0	406,2	8.354,5	96,5	8.688,8	28.242,7
2018.	12.	6.298,3	3.854,5	2.285,0	428,0	8.655,0	136,8	9.314,6	30.972,1
2019.	12.	6.627,0	4.445,0	2.551,9	509,3	9.070,9	152,2	10.024,5	33.380,9
2020.	12.	7.099,6	4.444,3	3.015,4	540,8	8.618,1	155,0	9.937,6	33.810,8
2021.	12.	8.608,0	4.689,4	3.095,4	532,3	8.812,6	164,1	10.478,0	36.379,7
2022.	12.	8.541,6	4.990,8	3.171,7	652,8	9.197,6	180,2	11.027,3	37.761,9
2023.	12.	8.116,2	5.709,4	3.440,2	644,9	9.828,3	231,8	11.846,8	39.817,7
2024.	12.	8.400,9	6.565,4	3.903,6	734,5	10.713,4	300,1	12.932,5	43.550,3
2024.	01.	7.852,9	6.145,4	3.448,1	635,8	9.776,1	221,2	11.864,7	39.944,1
	02.	7.978,6	6.054,3	3.448,9	622,6	9.920,9	218,8	11.944,4	40.188,5
	03.	7.740,8	6.225,1	3.516,8	625,3	10.118,3	243,6	12.082,1	40.552,0
	04.	7.473,0	6.406,6	3.546,1	607,5	10.256,2	249,6	12.195,6	40.734,6
	05.	7.367,5	6.228,0	3.580,8	607,2	10.364,6	245,3	12.323,0	40.716,4
	06.	7.985,5	6.039,8	3.501,6	605,5	10.509,0	271,7	12.426,4	41.339,5
	07.	7.706,0	6.665,3	3.532,1	620,1	10.503,8	268,8	12.550,7	41.846,8
	08.	7.875,4	6.655,7	3.482,1	603,9	10.482,7	268,8	12.639,1	42.007,6
	09.	8.049,2	6.639,3	3.495,5	609,2	10.542,4	304,7	12.718,2	42.358,6
	10.	8.125,0	6.632,5	3.606,1	595,8	10.576,9	264,0	12.809,8	42.610,2
	11.	8.233,6	6.730,2	3.609,8	612,2	10.650,6	287,3	12.882,3	43.005,9
	12.	8.400,9	6.565,4	3.903,6	734,5	10.713,4	300,1	12.932,5	43.550,3

Napomena:

Konsolidirana bilanca komercijalnih banaka obuhvaća Konsolidirane bilance komercijalnih banaka Glavne jedinice Sarajevo, Glavne jedinice Mostar, Glavne banke Republike Srpske, Brčko distrikta (od srpnja 2001. do studenog 2002), NBRS (do prosinca 1998) i NBBiH (do studenog 2002). Konsolidirana su međusobna potraživanja i obveze između komercijalnih banaka. Rezerve banaka sastoje se od gotovine u blagajnama banaka i depozita banaka kod CBBiH. Inozemna aktiva komercijalnih banaka obuhvaća: devize u blagajnama, prenosive i ostale depozite u inozemnoj valuti kod nerezidenata, kredite nerezidentima, vrijednosnice nerezidenata u inozemnoj valuti i ostala potraživanja od nerezidenata. Potraživanja od opće vlade obuhvaćaju potraživanja od svih razina vlada: središnje vlade (institucije BiH, vlade entiteta, entitetskih fondova socijalne sigurnosti i Brčko distrikta) i nesredišnje vlade (vlada kantona i općinskih vlada). Potraživanja od ostalih domaćih sektora obuhvaćaju: potraživanja od nefinancijskih javnih poduzeća, nefinancijskih privatnih poduzeća, ostalih financijskih institucija i ostalih domaćih sektora (stanovništva, neprofitnih institucija i ostalih neklasificiranih sektora).

Od siječnja 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture financijskih instrumenata (kredit, depoziti, vrijednosnice) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvješćima monetarne statistike sukladno sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i financijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani sukladno sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i financijsku statistiku, 2000), od siječnja 2006. godine.

T09: Konsolidirana bilanca komercijalnih banaka BiH

- na kraju razdoblja, u milijunima KM

Godina	Mjesec	PASIVA										Ukupno
		Depoziti središnje vlade	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora u inozemnoj valuti	Ostali depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj valuti	Ostali depoziti drugih domaćih sektora u inozemnoj valuti	Vrijednosnice	Kredit	Inozemna pasiva	Dionice i drugi kapital	Ostale stavke (neto)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13=3+...+12
2015.	12.	1.014,1	5.073,9	1.360,4	3.562,6	5.543,3	8,0	599,2	2.613,3	3.554,3	1.619,5	24.948,5
2016.	12.	1.021,3	5.847,8	1.535,6	3.883,0	5.478,0	8,0	510,0	2.474,2	3.773,0	1.566,9	26.097,7
2017.	12.	1.285,6	6.848,3	1.816,2	4.091,6	5.636,1	8,0	460,0	2.587,9	4.006,8	1.502,2	28.242,7
2018.	12.	1.665,9	8.040,9	1.961,5	4.302,2	5.782,3	8,0	467,5	3.039,2	4.147,2	1.557,4	30.972,1
2019.	12.	2.020,5	8.744,5	2.490,3	2.998,0	7.593,2	8,0	532,4	3.118,3	4.368,0	1.507,7	33.380,9
2020.	12.	2.048,4	9.780,0	2.902,5	3.034,7	7.256,6	0,0	606,7	2.324,6	4.325,4	1.531,8	33.810,8
2021.	12.	2.191,8	12.082,7	3.300,1	3.044,2	7.243,8	0,0	638,5	1.946,7	4.425,8	1.506,2	36.379,7
2022.	12.	2.403,2	13.479,7	3.583,9	2.878,7	6.898,8	0,0	622,8	1.810,8	4.662,6	1.421,5	37.761,9
2023.	12.	1.933,6	15.047,2	3.974,6	2.891,3	7.310,3	3,7	643,4	1.490,2	5.101,3	1.422,0	39.817,7
2024.	12.	1.678,3	17.221,7	4.083,5	3.170,0	7.768,8	3,4	608,0	1.947,2	5.834,0	1.235,6	43.550,3
2024.	01.	1.918,5	14.964,6	4.191,7	2.943,3	7.257,7	3,7	643,2	1.460,3	5.185,3	1.375,9	39.944,1
	02.	1.898,4	15.123,1	4.009,5	2.907,5	7.475,0	3,7	654,1	1.463,9	5.262,8	1.390,4	40.188,5
	03.	2.048,4	15.274,5	4.038,1	2.934,4	7.519,3	0,0	669,0	1.416,7	5.301,8	1.349,8	40.552,0
	04.	1.965,0	15.412,6	4.100,8	2.927,1	7.542,5	3,4	652,1	1.441,6	5.347,5	1.342,1	40.734,6
	05.	1.903,1	15.472,3	4.060,7	2.945,9	7.526,3	3,4	653,9	1.484,2	5.351,1	1.315,5	40.716,4
	06.	1.842,6	15.594,2	4.037,4	2.998,0	7.574,6	3,4	657,2	1.882,0	5.417,9	1.332,2	41.339,5
	07.	2.006,9	15.958,4	4.127,9	2.981,5	7.484,8	3,4	663,9	1.841,9	5.492,2	1.285,9	41.846,8
	08.	1.896,9	16.196,9	4.047,8	3.022,6	7.503,9	3,4	664,3	1.843,8	5.574,8	1.253,2	42.007,6
	09.	1.794,3	16.395,3	4.065,6	3.076,7	7.554,1	3,4	606,7	1.864,8	5.692,9	1.304,8	42.358,6
	10.	1.833,5	16.469,7	3.982,3	3.115,2	7.678,9	3,4	607,6	1.879,1	5.768,4	1.272,0	42.610,2
	11.	1.850,4	16.563,7	4.070,9	3.107,6	7.722,0	3,4	608,2	1.939,7	5.835,9	1.304,0	43.005,9
	12.	1.678,3	17.221,7	4.083,5	3.170,0	7.768,8	3,4	608,0	1.947,2	5.834,0	1.235,6	43.550,3

Napomena:

Depoziti središnje vlade uključuju prenosive i ostale depozite u domaćoj i inozemnoj valuti institucija BiH, vlada entiteta, entitetskih fondova socijalne sigurnosti i Brčko distrikta. Prenosivi i ostali depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj i inozemnoj valuti predstavljaju obveze banaka prema nesredišnjoj vladi (kantona i općina), nefinancijskim javnim poduzećima, nefinancijskim privatnim poduzećima, ostalim financijskim institucijama i ostalim domaćim sektorima (stanovništvu, neprofitnim institucijama i ostalim neklasificiranim sektorima). Inozemna pasiva komercijalnih banaka obuhvaća obveze banaka prema nerezidentima po osnovi prenosivih i ostalih depozita, kredita, vrijednosnih papira, trgovinskih kredita i avansa i ostalih računa dugovanja. Prema novoj metodologiji, krediti na strani pasive su prikazani kao poseban financijski instrument, uz koje se dodaje obračunata kamata.

Dionice i drugi kapital obuhvaćaju dionički kapital, zadržani prihod, rezultat tekuće godine, opće i posebne rezerve i prilagođavanje/ponovno utvrđivanje vrijednosti. Ostale stavke (neto) su nelocirane (neraspoređene) stavke pasive umanjene za nelocirane (neraspoređene) stavke aktive. Ostale stavke (neto) također obuhvaćaju i ograničene depozite.

Od siječnja 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture financijskih instrumenata (kredit, depoziti, vrijednosnice) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvješćima monetarne statistike sukladno sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i financijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani sukladno sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i financijsku statistiku, 2000), od siječnja 2006. godine.

T10: Kamatne stope na kredite stanovništvu

- u postocima, na godišnjoj razini -

		Stanovništvo																	
		Kamatne stope na kredite u KM						Kamatne stope na kredite u KM s valutnom klauzulom						Revolving krediti, prekoračenja i kreditne kartice* (kreditna pogodnost i produženi kredit)*					
		Stambeni krediti				Ostali krediti		Stambeni krediti				Ostali krediti		Kamatne stope na kredite u KM		Kamatne stope na kredite u KM s valutnom klauzulom			
Godina	Razdoblje	Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS	Preko 10 godina IPFKS	Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS	Preko 10 godina IPFKS	Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS	Prekoračenja	Kreditna kartica sa produženim kreditom	Prekoračenja		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18		
Ponderirani mjesečni prosjeci																			
2018.	12.	3,454	...	...	...	5,479	5,262	3,637	3,166	3,820	4,022	6,632	5,616	5,469	12,202	14,619	10,880		
2019.	12.	3,877	4,168	3,395	5,279	5,863	5,580	3,502	3,353	3,826	3,875	6,152	5,637	5,668	12,042	14,674	10,467		
2020.	12.	3,643	...	...	3,676	5,885	5,845	3,671	4,582	3,902	3,835	5,864	5,678	6,380	11,936	13,606	9,815		
2021.	12.	3,095	2,861	3,244	4,054	5,377	5,164	3,338	4,570	3,868	3,743	5,375	4,822	5,415	11,773	13,965	9,157		
2022.	12.	3,903	3,454	3,474	3,596	5,943	5,322	4,384	...	3,811	3,696	5,673	4,842	5,200	11,993	14,129	8,119		
2023.	12.	4,918	3,695	3,440	3,793	6,329	5,854	4,074	...	4,050	3,844	6,889	5,985	5,951	12,114	14,312	7,110		
2024.	12.	4,280	3,703	3,541	3,918	6,284	5,335	4,827	5,299	4,304	3,930	6,978	5,960	5,496	10,096	14,336	6,531		
2024.	01.	4,803	3,681	3,380	3,933	6,957	5,858	4,632	...	4,326	3,850	6,937	5,877	5,941	12,159	14,345	7,020		
	02.	4,969	3,448	3,431	3,916	6,743	5,878	4,467	...	4,194	3,900	6,939	5,918	6,074	12,083	14,323	7,015		
	03.	4,968	3,489	3,596	3,842	6,717	5,748	4,372	...	4,539	3,806	6,747	6,566	6,022	12,007	14,400	7,001		
	04.	5,033	3,349	3,373	3,838	6,085	5,746	4,378	...	4,393	3,970	6,685	6,823	6,021	11,898	14,400	6,985		
	05.	...	3,536	3,568	4,014	6,268	5,698	4,087	...	4,142	3,807	6,487	6,378	5,798	11,426	14,402	6,817		
	06.	...	3,608	3,521	3,926	6,677	5,747	4,204	...	4,040	3,862	6,943	6,637	5,748	11,226	14,443	6,661		
	07.	5,428	3,715	3,725	3,933	6,658	5,831	4,297	...	4,306	3,663	6,996	6,359	5,856	11,133	14,341	6,827		
	08.	5,055	3,952	3,672	4,000	6,263	5,851	4,235	...	4,455	3,831	6,880	6,927	5,970	11,129	14,448	6,815		
	09.	5,116	3,761	3,779	4,001	6,181	5,882	4,443	...	4,408	4,022	6,967	6,969	5,913	11,074	14,391	6,787		
	10.	5,253	3,559	3,664	4,003	6,430	5,566	4,400	...	4,388	3,833	6,934	6,814	5,584	10,980	14,447	6,682		
	11.	4,431	3,223	3,637	3,931	6,300	5,524	4,251	...	4,114	4,037	7,061	6,824	5,577	10,484	14,396	6,629		
	12.	4,280	3,703	3,541	3,918	6,284	5,335	4,827	5,299	4,304	3,930	6,978	5,960	5,496	10,096	14,336	6,531		
Iznosi kredita (novi poslovi)																			
- u tisućama KM -																			
2018.	12.	2.597	...	...	...	66.009	27.336	17.610	155	3.340	9.211	47.731	10.078	27.896	526.750	54.795	85.550		
2019.	12.	1.242	386	1.042	463	53.829	26.426	21.834	288	4.641	13.531	66.117	8.097	27.474	521.600	58.916	79.533		
2020.	12.	3.468	...	...	532	39.970	19.333	16.057	265	3.729	5.229	38.688	7.916	19.056	547.793	61.370	112.952		
2021.	12.	9.615	380	5.576	2.194	47.483	36.773	17.697	412	2.471	4.695	53.132	1.717	9.332	547.070	67.171	102.693		
2022.	12.	3.424	520	8.644	6.406	24.729	50.661	9.425	...	7.216	12.724	35.988	5.104	9.605	607.534	56.629	114.669		
2023.	12.	4.100	772	5.807	22.009	12.192	48.969	4.071	...	3.281	16.362	5.350	13.908	8.555	711.407	61.450	191.861		
2024.	12.	2.665	681	10.741	29.962	20.021	63.795	5.728	482	983	9.822	9.051	11.650	6.242	862.766	65.888	259.334		
2024.	01.	1.301	618	5.931	18.647	8.307	48.395	4.156	...	2.298	13.433	3.726	2.605	7.063	790.866	60.272	211.418		
	02.	1.969	1.055	7.109	23.673	15.437	66.387	3.994	...	2.481	18.750	4.647	2.560	9.971	800.468	58.855	218.763		
	03.	2.116	702	7.293	26.117	14.199	76.728	4.564	...	1.074	18.590	7.322	6.162	13.732	814.724	58.776	299.102		
	04.	1.519	2.131	7.481	26.766	20.720	77.144	4.280	...	2.125	14.028	11.415	7.627	13.422	822.243	59.216	293.767		
	05.	...	1.748	7.102	23.158	12.326	74.705	4.566	...	2.022	15.140	8.644	8.682	14.924	857.252	60.215	298.797		
	06.	...	3.585	5.614	22.964	13.093	67.763	7.669	...	4.300	17.738	11.454	4.949	15.054	828.802	57.723	275.590		
	07.	1.091	937	7.007	22.769	16.299	72.652	6.898	...	3.679	17.805	10.299	6.128	9.117	853.421	62.218	281.144		
	08.	1.511	723	7.457	21.597	14.754	61.731	6.719	...	2.803	13.092	7.977	3.592	4.475	855.183	62.340	287.831		
	09.	2.507	849	8.907	26.020	12.447	66.163	6.646	...	1.739	10.502	8.468	5.642	7.368	890.155	62.778	292.697		
	10.	1.797	2.729	8.818	26.392	21.692	74.071	6.891	...	2.357	12.077	9.918	4.066	8.095	891.358	64.051	282.517		
	11.	3.360	1.486	11.815	27.079	24.102	60.425	6.732	...	1.157	11.663	8.366	4.128	8.288	896.623	64.781	284.137		
	12.	2.665	681	10.741	29.962	20.021	63.795	5.728	482	983	9.822	9.051	11.650	6.242	862.766	65.888	259.334		

Napomena:

*Kamatne stope u tablici za revolving kredite i kreditne kartice i iznosi tih kredita se odnose na postojeće poslove (preostala stanja).

IPFKS - inicijalno razdoblje fiksne kamatne stope

... nedovoljan broj podataka za objavljivanje

U sklopu kamatnih stopa na revolving kredite i kreditne kartice prikupljaju se i podaci o kreditnim karticama s kreditnom pogodnosti. S obzirom da kreditne kartice s kreditnom pogodnosti podrazumijevaju beskamatnu odgodu plaćanja (0% ks), iste se i ne publiciraju.

Nema podataka za kamatne stope na kredite u inozemnoj valuti po kreditnim karticama i prekoračenjima stanovništvu.

T11: Kamatne stope na kredite nefinancijskim poduzećima

- u postocima, na godišnjoj razini -

		Nefinancijska poduzeća												
Godina	Razdoblje	Kamatne stope na kredite u KM				Kamatne stope na kredite u KM s valutnom klauzulom						Revolving krediti i prekoračenja*		
		Do iznosa od 0,25 mil EUR		Preko 0,25 mil EUR do 1 mil EUR	Preko iznosa 1 mil EUR	Do iznosa od 0,25 mil EUR		Preko 0,25 mil EUR do 1 mil EUR		Preko iznosa 1 mil EUR		Kamatne stope na kredite u KM	Kamatne stope na kredite u KM s valutnom klauzulom	
		Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS	Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Ponderirani mjesečni prosjeci														
2018.	12.	4,247	4,069	3,100	3,253	4,204	3,910	3,672	3,800	3,321	3,571	4,480	3,497	3,594
2019.	12.	3,753	4,095	2,881	2,470	4,127	4,166	4,757	3,944	3,161	3,248	4,133	3,167	3,168
2020.	12.	3,901	3,990	2,871	2,871	4,402	4,013	3,707	4,090	3,566	3,702	3,193	2,940	2,962
2021.	12.	3,708	4,040	3,058	2,297	4,115	3,358	3,382	3,613	3,018	3,228	3,292	2,852	3,139
2022.	12.	4,128	4,219	4,006	3,582	5,042	4,782	...	4,471	4,783	5,080	3,817	2,837	3,210
2023.	12.	4,766	4,651	3,942	4,192	5,340	5,267	...	4,503	4,636	4,840	4,008	2,937	3,610
2024.	12.	4,700	5,163	4,305	4,933	6,608	6,191	3,989	6,387	4,792	4,066	...	3,012	3,805
2024.	01.	4,446	4,741	3,264	...	...	5,491	4,705	4,557	...	4,138	4,729	3,046	3,563
	02.	4,731	4,933	3,935	...	5,275	5,268	4,513	4,048	4,736	4,834	4,070	3,033	3,598
	03.	4,853	4,793	4,035	...	5,521	5,081	...	...	4,022	3,445	...	3,020	3,614
	04.	4,958	4,731	4,629	4,947	5,646	5,849	4,705	4,611	4,650	4,431	...	2,994	3,629
	05.	4,699	4,898	4,354	...	5,907	5,521	4,490	4,591	4,574	4,031	...	2,879	3,665
	06.	4,918	4,773	4,163	5,010	5,998	5,531	4,708	4,692	4,312	4,678	4,879	3,001	3,655
	07.	4,860	4,935	4,584	4,364	...	5,720	4,890	...	4,743	4,231	4,729	3,019	3,464
	08.	4,978	4,683	4,844	4,339	5,759	5,251	4,922	...	4,026	4,398	...	3,042	3,524
	09.	4,784	4,542	4,275	4,014	5,962	5,181	4,932	5,576	4,823	4,677	...	3,040	3,485
	10.	4,579	4,882	4,018	4,280	6,088	5,961	4,962	5,840	4,490	4,418	...	3,040	3,498
	11.	4,560	4,990	4,128	3,557	6,475	5,175	...	5,893	4,953	4,569	5,356	3,126	3,713
	12.	4,700	5,163	4,305	4,933	6,608	6,191	3,989	6,387	4,792	4,066	...	3,012	3,805
Iznosi kredita (novi poslovi)														
													- u tisućama KM -	
2018.	12.	51.404	26.718	62.726	79.085	8.815	14.021	3.637	23.544	11.311	9.906	25.588	2.367.482	686.874
2019.	12.	64.463	19.573	71.859	51.384	9.787	11.485	2.785	22.801	6.636	7.045	69.916	2.655.796	687.510
2020.	12.	53.146	15.109	52.781	78.165	13.827	8.360	3.090	20.556	8.376	13.742	83.128	2.649.665	341.675
2021.	12.	63.293	24.688	79.908	74.493	7.495	9.168	1.528	19.152	5.892	5.801	15.900	2.778.808	198.275
2022.	12.	37.582	19.350	40.221	11.000	4.913	8.499	-	14.311	4.718	3.588	21.946	2.289.023	99.344
2023.	12.	27.448	27.538	34.425	32.932	3.001	10.683	-	11.344	12.702	6.992	34.818	2.981.947	79.722
2024.	12.	30.309	26.354	41.245	139.362	9.652	6.314	2.670	13.176	20.405	10.298	...	3.531.396	29.083
2024.	01.	19.751	16.099	15.519	...	...	3.920	3.370	7.123	...	2.839	28.976	2.982.959	81.821
	02.	26.940	31.415	24.086	...	1.108	10.521	2.392	4.211	3.540	7.137	28.657	3.109.848	76.756
	03.	27.396	33.889	28.172	...	4.855	11.725	...	...	10.757	9.175	...	3.211.765	72.568
	04.	27.665	41.148	35.924	16.273	3.853	9.259	1.771	11.534	11.357	3.396	...	3.311.015	71.556
	05.	22.044	29.371	34.048	...	2.874	7.984	4.102	5.554	8.983	6.438	...	3.343.883	69.455
	06.	20.197	30.552	35.691	31.818	2.312	4.997	2.025	11.055	8.430	3.886	9.231	3.405.503	65.561
	07.	26.364	35.340	25.928	10.341	...	7.120	2.773	...	6.967	8.914	25.089	3.408.261	60.879
	08.	21.312	33.779	17.776	9.212	1.890	6.863	4.744	...	7.833	10.921	...	3.360.760	56.024
	09.	25.398	40.083	23.677	9.578	245	10.231	3.716	3.056	4.847	5.267	...	3.416.957	57.195
	10.	28.297	31.259	29.718	13.651	1.570	7.918	3.086	7.063	4.042	16.702	...	3.443.427	56.373
	11.	21.794	29.643	17.702	10.362	3.234	7.916	...	8.510	8.097	12.794	13.415	3.473.442	46.724
	12.	30.309	26.354	41.245	139.362	9.652	6.314	2.670	13.176	20.405	10.298	...	3.531.396	29.083

Napomena:

* Kamatne stope u tablici za revolving kredite i kreditne kartice i iznosi tih kredita se odnose na postojeće poslove (preostala stanja).

IPFKS - inicijalno razdoblje fiksne kamatne stope

... nedovoljan broj podataka za objavljivanje

U sklopu kamatnih stopa na revolving kredite i kreditne kartice prikupljaju se i podaci o kreditnim karticama s kreditnom pogodnosti. S obzirom da kreditne kartice s kreditnom pogodnosti podrazumijevaju beskamatnu odgodu plaćanja (0% ks), iste se i ne publiciraju.

Nema podataka za kamatne stope na kredite u inozemnoj valuti po kreditnim karticama i prekoračenjima nefinancijskim poduzećima.

T12: Kamatne stope na depozite stanovništva

- u postocima, na godišnjoj razini -

Stanovništvo											
Godina	Razdoblje	Depoziti u KM				Depoziti u EUR i depoziti u KM sa valutnom klauzulom vezanom za EUR				Depoziti u inozemnoj valuti (osim EUR) i depoziti u KM sa valutnom klauzulom vezanom za inozemnu valutu (osim EUR)	
		S dogovorenim dospeljem				S dogovorenim dospeljem				Sa dogovorenim dospeljem	Depoziti po viđenju (prekonoćni)*
		Do 1 godine	Preko 1 i do 2 godine	Preko 2 godine	Depoziti po viđenju (prekonoćni)*	Do 1 godine	Preko 1 i do 2 godine	Preko 2 godine	Depoziti po viđenju (prekonoćni)*		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Ponderirani mjesečni prosjeci											
2018.	12.	0,344	1,262	1,448	0,053	0,252	1,368	1,658	0,055	1,036	0,042
2019.	12.	0,299	1,137	1,232	0,061	0,378	1,158	1,570	0,051	0,944	0,040
2020.	12.	0,178	1,027	1,139	0,070	0,176	1,155	1,273	0,049	0,525	0,035
2021.	12.	0,098	0,466	0,619	0,045	0,231	0,945	0,930	0,055	0,208	0,031
2022.	12.	0,521	0,905	1,534	0,046	0,370	1,128	1,743	0,046	0,155	0,027
2023.	12.	0,630	1,846	1,913	0,044	1,316	2,472	2,736	0,046	0,869	0,021
2024.	12.	1,216	2,026	2,398	0,045	1,630	2,481	2,374	0,044	1,210	0,020
2024.	01.	0,636	1,651	1,849	0,045	1,071	2,413	2,395	0,046	0,883	0,021
	02.	0,654	1,772	1,943	0,044	1,391	2,487	2,691	0,045	0,846	0,021
	03.	0,616	1,632	2,157	0,044	1,314	2,316	2,477	0,045	0,945	0,020
	04.	0,649	1,874	2,264	0,043	1,552	2,357	2,324	0,045	1,064	0,020
	05.	0,781	1,757	2,374	0,043	1,532	2,342	2,600	0,045	1,065	0,020
	06.	0,734	1,665	2,045	0,044	1,315	2,164	2,194	0,045	1,023	0,020
	07.	0,792	1,774	2,088	0,043	1,283	2,258	2,357	0,045	1,105	0,020
	08.	0,837	1,880	2,372	0,043	1,238	2,222	2,387	0,044	1,058	0,020
	09.	0,936	1,924	2,042	0,044	1,215	2,377	2,390	0,044	1,225	0,020
	10.	1,089	1,956	2,143	0,045	1,338	2,399	2,433	0,044	1,496	0,020
	11.	1,150	2,050	2,247	0,045	1,264	2,432	2,470	0,045	1,214	0,020
	12.	1,216	2,026	2,398	0,045	1,630	2,481	2,374	0,044	1,210	0,020
Iznos depozita (novi poslovi)										- u tisućama KM -	
2018.	12.	13.211	26.379	34.047	3.938.041	9.431	50.050	73.670	1.482.740	4.001	319.831
2019.	12.	16.084	22.228	28.581	4.537.961	10.740	44.538	70.124	1.658.352	4.723	345.752
2020.	12.	7.866	35.574	21.887	5.176.206	6.995	40.426	37.131	1.952.225	4.433	368.081
2021.	12.	8.431	17.683	15.228	6.218.427	9.432	33.280	38.855	2.151.732	1.896	444.055
2022.	12.	5.877	7.610	14.596	6.498.743	23.362	39.664	39.759	2.655.705	1.157	537.828
2023.	12.	7.120	29.097	38.640	7.972.376	47.412	94.123	115.713	2.796.667	3.869	600.628
2024.	12.	19.477	37.253	24.011	9.203.118	17.189	87.639	48.321	2.770.555	1.492	665.169
2024.	01.	4.543	13.609	19.136	8.021.733	18.488	69.782	59.154	2.781.558	2.907	615.440
	02.	3.714	30.436	22.551	8.249.868	25.293	73.099	97.862	2.765.205	6.875	604.985
	03.	3.845	15.643	16.278	8.449.209	11.431	63.415	58.673	2.801.773	7.627	602.049
	04.	12.823	35.237	34.986	8.612.036	28.316	82.214	39.144	2.791.710	2.650	603.335
	05.	6.354	22.081	13.270	8.485.198	9.718	57.179	37.441	2.695.397	5.346	602.182
	06.	6.891	23.227	10.964	8.610.160	7.580	48.479	21.785	2.701.880	1.469	615.696
	07.	9.880	32.182	10.411	8.668.974	10.097	60.173	45.066	2.700.803	2.611	618.874
	08.	7.155	18.496	26.223	8.770.363	13.890	62.869	44.296	2.715.447	3.120	621.871
	09.	7.982	17.118	18.032	8.635.366	9.760	71.530	34.643	2.685.780	3.508	630.727
	10.	14.398	20.277	15.121	8.706.895	20.202	98.808	37.985	2.712.664	3.387	645.584
	11.	6.593	24.030	16.414	8.798.750	9.597	84.589	39.102	2.731.344	1.340	647.236
	12.	19.477	37.253	24.011	9.203.118	17.189	87.639	48.321	2.770.555	1.492	665.169

Napomena:

Korigovani nazivi u zaglavlju tablice za kamatne stope na depozite stanovništva retroaktivno počevši od podataka za lipanj 2020. godine, kao što je dato u objašnjenju:

-od lipnja 2020. godine Depoziti u KM, do lipnja 2020. godine Depoziti u KM i depoziti u KM sa valutnom klauzulom

-od lipnja 2020. godine Depoziti u EUR i depoziti u KM sa valutnom klauzulom vezanom za EUR, do lipnja 2020. godine Depoziti u EUR

-od lipnja 2020. godine Depoziti u inozemnoj valuti (osim EUR) i depoziti u KM sa valutnom klauzulom vezanom za inozemnu valutu (osim EUR), do lipnja 2020. godine Depoziti u inozemnoj valuti (neuključujući depozite u EUR).

Ostali elementi naziva zaglavlja navedenih tablica ostaju isti kao i podaci u kolonama.

* Kamatne stope na depozite po viđenju i iznosi tih depozita se odnose na postojeće poslove (preostala stanja).

Kamatne stope na depozite s dogovorenim dospeljem i iznosi tih depozita se odnose na nove poslove

T13: Kamatne stope na depozite nefinancijskih poduzeća

- u postocima, na godišnjoj razini -

Nefinancijska poduzeća										
		Depoziti u KM				Depoziti u EUR i depoziti u KM sa valutnom klauzulom vezanom za EUR				Depoziti u stranoj valuti (osim EUR) i depoziti u KM sa valutnom klauzulom vezanom za stranu valutu (osim EUR)
Godina	Razdoblje	S dogovorenim dospijecem				S dogovorenim dospijecem				
		Do 1 godine	Preko 1 i do 2 godine	Preko 2 godine	Depoziti po viđenju (prekonoćni)*	Do 1 godine	Preko 1 i do 2 godine	Preko 2 godine	Depoziti po viđenju (prekonoćni)*	Depoziti po viđenju (prekonoćni)*
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Ponderirani mjesečni prosjeci										
2018.	12.	0,706	1,137	1,958	0,082	1,003	0,973	...	0,027	0,043
2019.	12.	0,445	1,229	1,491	0,031	0,864	1,012	1,305	0,029	0,028
2020.	12.	0,922	1,358	1,474	0,028	0,372	1,267	1,218	0,010	0,025
2021.	12.	0,234	0,244	...	0,018	0,434	0,305	0,953	0,006	0,043
2022.	12.	0,350	1,059	1,289	0,051	0,455	1,209	1,503	0,005	0,032
2023.	12.	0,564	1,741	1,776	0,053	1,031	1,580	2,734	0,010	0,030
2024.	12.	1,455	2,162	2,745	0,078	1,743	2,426	3,017	0,014	0,036
2024.	01.	0,587	1,652	1,953	0,058	0,796	1,940	3,134	0,010	0,031
	02.	0,528	1,870	2,115	0,051	1,391	2,108	2,633	0,012	0,029
	03.	0,625	1,863	1,980	0,059	1,692	1,963	2,428	0,011	0,032
	04.	0,665	1,857	2,275	0,069	1,638	2,023	2,758	0,009	0,035
	05.	0,537	1,958	2,241	0,073	1,752	2,419	2,656	0,011	0,035
	06.	0,719	2,011	2,297	0,072	1,610	2,415	2,678	0,011	0,032
	07.	0,606	2,326	2,355	0,069	1,793	2,545	2,760	0,012	0,033
	08.	0,703	2,371	2,088	0,071	1,668	2,759	2,794	0,012	0,033
	09.	0,697	2,162	2,067	0,077	1,571	2,420	2,781	0,012	0,034
	10.	0,931	2,013	2,020	0,078	1,422	2,605	2,816	0,012	0,038
	11.	1,084	2,014	2,026	0,076	1,953	2,761	2,660	0,012	0,038
	12.	1,455	2,162	2,745	0,078	1,743	2,426	3,017	0,014	0,036
Iznos depozita (novi poslovi)										- u tisućama KM -
2018.	12.	54.947	9.121	39.381	3.229.644	10.788	3.815	...	741.850	64.148
2019.	12.	36.636	31.437	16.943	3.552.249	7.182	23.959	2.265	709.023	86.536
2020.	12.	22.325	20.927	14.571	3.753.355	7.259	117.688	8.458	919.880	130.453
2021.	12.	13.950	9.133	...	4.768.468	24.403	25.153	25.554	1.158.011	89.918
2022.	12.	25.805	5.906	5.436	4.653.682	28.241	52.781	25.400	1.270.533	238.166
2023.	12.	25.704	14.739	22.071	5.520.447	12.137	12.546	6.764	1.466.316	176.691
2024.	12.	55.088	32.109	8.177	6.182.214	34.013	13.284	64.240	1.468.883	154.625
2024.	01.	26.532	5.381	4.362	5.600.304	1.703	15.653	22.297	1.683.226	156.747
	02.	4.669	10.342	22.434	5.539.393	34.573	55.911	7.850	1.563.019	164.735
	03.	17.094	40.315	10.926	5.452.922	19.479	40.739	8.156	1.456.329	152.061
	04.	26.490	13.698	21.381	5.365.431	72.201	33.570	23.391	1.568.283	155.382
	05.	4.343	23.408	15.312	5.516.163	21.989	29.509	15.998	1.570.953	177.469
	06.	11.302	5.347	8.431	5.521.252	13.463	61.353	2.353	1.572.776	177.010
	07.	16.120	2.641	11.207	5.786.225	25.564	40.480	47.075	1.628.649	167.939
	08.	9.437	9.509	14.531	5.919.722	6.720	36.177	4.546	1.521.426	189.132
	09.	55.655	15.865	1.107	5.824.225	4.341	13.465	14.634	1.500.809	185.954
	10.	23.247	7.818	230	5.937.949	115.740	22.994	2.264	1.438.801	178.895
	11.	4.810	8.609	6.314	5.890.866	34.028	22.565	4.087	1.557.863	166.241
	12.	55.088	32.109	8.177	6.182.214	34.013	13.284	64.240	1.468.883	154.625

Napomena:

Korigovani nazivi u zaglavlju tablice za kamatne stope na depozite nefinancijskih poduzeća retroaktivno počevši od podataka za lipanj 2020. godine, kao što je dato u objašnjenju:

-od lipnja 2020. godine Depoziti u KM, do lipnja 2020. godine Depoziti u KM i depoziti u KM sa valutnom klauzulom

-od lipnja 2020. godine Depoziti u EUR i depoziti u KM sa valutnom klauzulom vezanom za EUR, do lipnja 2020. godine Depoziti u EUR

-od lipnja 2020. godine Depoziti u inozemnoj valuti (osim EUR) i depoziti u KM sa valutnom klauzulom vezanom za inozemnu valutu (osim EUR), do lipnja 2020. godine

Depoziti u inozemnoj valuti (neuključujući depozite u EUR).

Ostali elementi naziva zaglavlja navedenih tablica ostaju isti kao i podaci u kolonama.

*Kamatne stope na depozite po viđenju i iznosi tih depozita se odnose na postojeće poslove (preostala stanja).

Kamatne stope na depozite s dogovorenim dospeljem i iznosi tih depozita se odnose na nove poslove.

T14: Ukupni depoziti i krediti komercijalnih banaka

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

Godina	Mjesec	Depoziti			Krediti		
		Prenosivi depoziti	Ostali depoziti	Ukupni depoziti	Kratkoročni krediti	Dugoročni krediti	Ukupni krediti
1	2	3	4	5(3+4)	6	7	8(6+7)
2015.	12.	7.038,7	9.492,1	16.530,8	4.164,9	12.701,9	16.866,8
2016.	12.	8.056,6	9.695,5	17.752,1	4.152,6	13.048,5	17.201,1
2017.	12.	9.558,1	10.111,0	19.669,1	4.261,5	14.160,9	18.422,4
2018.	12.	11.318,5	10.431,3	21.749,8	4.289,8	15.196,1	19.485,8
2019.	12.	12.566,6	11.253,8	23.820,4	4.651,2	16.121,5	20.772,8
2020.	12.	13.851,5	11.130,7	24.982,2	4.295,1	16.052,3	20.347,4
2021.	12.	16.762,9	11.069,7	27.832,6	4.396,9	16.680,4	21.077,3
2022.	12.	18.710,9	10.518,3	29.229,2	4.623,0	17.445,0	22.068,0
2023.	12.	20.060,8	11.066,0	31.126,8	4.998,2	18.525,8	23.524,1
2024.	12.	22.298,1	11.572,7	33.870,8	5.255,5	20.570,2	25.825,7
2024.	01.	20.198,6	11.047,0	31.245,6	4.739,1	18.727,8	23.466,9
	02.	20.299,3	11.084,0	31.383,3	4.821,1	18.843,3	23.664,4
	03.	20.756,8	11.027,7	31.784,5	4.966,8	19.082,2	24.049,0
	04.	20.872,7	11.045,0	31.917,7	5.057,1	19.216,7	24.273,8
	05.	20.843,7	11.034,6	31.878,3	5.098,6	19.432,4	24.531,0
	06.	20.835,8	11.161,0	31.996,8	5.136,4	19.674,8	24.811,3
	07.	21.323,4	11.186,1	32.509,5	5.115,1	19.904,5	25.019,7
	08.	21.408,7	11.239,3	32.648,0	5.089,9	19.964,7	25.054,5
	09.	21.495,7	11.338,9	32.834,5	5.172,0	20.041,6	25.213,6
	10.	21.541,5	11.486,8	33.028,3	5.165,9	20.202,6	25.368,4
	11.	21.746,0	11.517,2	33.263,2	5.153,5	20.421,6	25.575,1
	12.	22.298,1	11.572,7	33.870,8	5.255,5	20.570,2	25.825,7

Napomena:

Ukupni depoziti predstavljaju obveze komercijalnih banaka BiH prema svim domaćim institucionalnim sektorima u domaćoj i inozemnoj valuti. Ukupni krediti predstavljaju potraživanja komercijalnih banaka BiH od svih institucionalnih sektora, u domaćoj i inozemnoj valuti.

Od siječnja 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (kredit, depoziti, vrijednosnice) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvješćima monetarne statistike sukladno sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani sukladno sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od siječnja 2006. godine

T15: Sektorska struktura prenosivih depozita kod komercijalnih banaka - na kraju razdoblja, u milijunima KM -

DEPOZITI DOMAĆIH INSTITUCIONALNIH SEKTORA

Godina	Mjesec	Depoziti institucija BiH	Depoziti vlada entiteta	Depoziti vlada kantona	Depoziti vlada općina	Depoziti fondova socijalne zaštite	Depoziti ostalih finansijskih institucija	Depoziti nefinansijskih javnih poduzeća	Depoziti nefinansijskih privatnih poduzeća	Depoziti neprofitnih organizacije	Depoziti stanovništva	Ostali depoziti	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14 = 3+...+13
2015.	12.	102,2	468,3	312,0	209,3	33,9	198,7	498,8	2.104,8	245,0	2.841,6	24,2	7.038,7
2016.	12.	94,9	520,2	399,6	255,6	58,1	190,1	523,9	2.313,6	251,1	3.431,4	18,0	8.056,6
2017.	12.	150,8	612,8	575,2	305,9	130,0	230,2	618,1	2.775,5	281,5	3.858,3	19,6	9.558,1
2018.	12.	122,8	932,2	691,9	365,7	261,0	273,7	724,0	3.095,3	303,2	4.523,7	24,9	11.318,5
2019.	12.	122,1	885,8	823,8	395,1	323,9	284,6	684,7	3.437,2	345,1	5.242,8	21,5	12.566,6
2020.	12.	133,4	906,1	801,9	398,1	129,5	362,7	764,6	4.018,1	406,7	5.892,3	38,1	13.851,5
2021.	12.	98,1	1.124,7	1.211,6	588,1	157,3	395,3	1.014,7	4.765,2	451,2	6.917,3	39,3	16.762,9
2022.	12.	199,5	1.303,6	1.454,8	683,5	144,2	454,1	1.059,6	5.388,2	485,0	7.510,0	28,5	18.710,9
2023.	12.	167,1	819,9	1.608,4	692,2	51,9	279,9	965,3	6.043,9	553,9	8.840,8	37,5	20.060,8
2024.	12.	183,6	737,1	1.730,1	720,9	72,3	293,6	961,4	6.763,0	653,3	10.142,0	40,9	22.298,1
2024.	01.	210,0	787,6	1.472,6	668,7	44,7	263,9	1.089,9	6.170,9	584,4	8.868,6	37,2	20.198,6
	02.	280,6	845,9	1.480,5	678,7	40,2	278,9	978,6	6.072,2	585,2	9.024,9	33,6	20.299,3
	03.	235,2	1.168,3	1.549,1	698,2	40,7	272,5	958,2	5.970,1	595,3	9.234,3	34,9	20.756,8
	04.	270,6	1.039,1	1.590,5	698,8	49,7	260,2	1.001,8	5.919,6	616,1	9.394,9	31,5	20.872,7
	05.	220,4	1.043,1	1.586,6	696,5	47,2	293,1	1.016,3	6.110,2	613,1	9.183,6	33,6	20.843,7
	06.	194,7	987,5	1.560,4	704,8	22,0	308,7	906,5	6.191,2	585,3	9.337,2	37,6	20.835,8
	07.	247,0	942,7	1.557,2	716,4	47,4	315,2	989,5	6.469,0	606,1	9.393,0	39,9	21.323,4
	08.	204,2	918,6	1.556,9	712,1	41,2	308,2	1.016,6	6.490,7	598,4	9.519,3	42,7	21.408,7
	09.	194,3	806,7	1.601,0	778,6	33,8	374,3	948,6	6.496,7	619,4	9.591,2	51,1	21.495,7
	10.	212,2	838,5	1.578,5	760,5	38,8	315,1	990,5	6.472,9	611,5	9.683,6	39,4	21.541,5
	11.	192,5	873,0	1.598,7	740,5	45,9	316,8	942,4	6.593,6	609,1	9.789,0	44,4	21.746,0
	12.	183,6	737,1	1.730,1	720,9	72,3	293,6	961,4	6.763,0	653,3	10.142,0	40,9	22.298,1

Napomena:

Prenosivi depoziti su raspoloživi na zahtjev bez naknada i ograničenja, mogu se izravno upotrijebiti za plaćanja trećim osobama, posebni štedni računi s kojih je dozvoljen prijenos sredstava na prenosive depozite.

Od siječnja 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (kredit, depoziti, vrijednosnice) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvješćima monetarne statistike sukladno sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani sukladno sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od siječnja 2006. godine

T16: Sektorska struktura ostalih depozita kod komercijalnih banaka

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

DEPOZITI SVIH DOMAĆIH INSTITUCIONALNIH SEKTORA													
Godina	Mjesec	Depoziti institucija BiH	Depoziti vlada entiteta	Depoziti vlada kantona	Depoziti vlada općina	Depoziti fondova socijalne zaštite	Depoziti ostalih finansijskih institucija	Depoziti nefinansijskih javnih poduzeća	Depoziti nefinansijskih privatnih poduzeća	Depoziti neprofitnih organizacije	Depoziti stanovništva	Ostali depoziti	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14 = 3+...+13
2015.	12.	129,7	224,7	25,0	36,3	31,9	693,0	688,7	501,9	120,7	7.023,2	17,0	9.492,1
2016.	12.	73,4	226,3	26,4	22,3	34,7	771,4	695,9	474,2	123,4	7.229,7	17,6	9.695,5
2017.	12.	116,6	243,8	24,3	34,4	22,9	816,8	766,7	554,4	102,6	7.412,8	15,7	10.111,0
2018.	12.	62,6	267,5	41,9	37,4	16,7	873,7	758,4	627,8	95,7	7.622,7	26,9	10.431,3
2019.	12.	51,7	582,1	90,8	51,2	28,8	870,8	826,0	615,4	102,4	7.998,1	36,6	11.253,8
2020.	12.	85,7	725,0	30,1	25,4	28,8	768,5	791,5	688,8	93,3	7.868,4	25,3	11.130,7
2021.	12.	38,0	714,1	33,6	24,0	29,7	764,3	789,4	770,1	91,9	7.778,2	36,4	11.069,7
2022.	12.	81,1	636,0	46,8	35,7	23,7	741,7	954,4	756,7	88,4	7.065,4	88,4	10.518,3
2023.	12.	70,7	660,7	58,9	36,3	133,1	758,1	929,7	1.044,5	91,5	7.217,9	64,6	11.066,0
2024.	12.	72,8	438,4	62,7	16,8	122,8	781,6	1.035,1	1.340,2	107,3	7.509,3	85,7	11.572,7
2024.	01.	57,8	651,6	76,5	37,3	136,6	758,1	875,0	1.050,6	90,9	7.248,5	64,2	11.047,0
	02.	48,0	532,1	76,1	37,2	121,4	734,9	1.030,0	1.022,0	92,1	7.327,4	62,8	11.084,0
	03.	40,6	415,2	74,4	36,7	118,2	740,4	1.080,6	1.041,8	87,2	7.330,9	61,7	11.027,7
	04.	36,1	421,7	78,7	15,9	117,7	747,0	1.027,8	1.117,5	88,9	7.332,5	61,2	11.045,0
	05.	30,4	415,6	79,4	18,5	116,4	741,6	1.021,3	1.119,1	89,6	7.318,2	84,7	11.034,6
	06.	43,8	418,6	88,3	17,9	126,0	743,5	1.099,2	1.137,4	94,8	7.306,0	85,5	11.161,0
	07.	168,2	423,1	89,1	20,6	128,5	769,6	979,3	1.125,4	93,6	7.308,2	80,6	11.186,1
	08.	154,4	430,8	87,5	19,8	127,7	766,8	988,9	1.152,1	95,1	7.335,1	81,1	11.239,3
	09.	152,5	432,0	87,7	18,1	123,6	755,2	1.006,9	1.226,8	105,0	7.346,2	84,7	11.338,9
	10.	138,0	425,2	88,6	18,6	129,5	761,4	1.005,5	1.310,4	104,1	7.424,4	81,1	11.486,8
	11.	113,5	436,7	77,0	18,7	137,4	771,6	1.006,9	1.315,9	104,5	7.449,1	86,0	11.517,2
	12.	72,8	438,4	62,7	16,8	122,8	781,6	1.035,1	1.340,2	107,3	7.509,3	85,7	11.572,7

Napomena:

Ostali depoziti dozvoljavaju automatsko povlačenje sredstava ali ne i plaćanje trećim osobama, štedne i oročene depozite, ostale depozite - ostalo.

Od siječnja 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (kredit, depoziti, vrijednosnice) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvješćima monetarne statistike sukladno sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani sukladno sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od siječnja 2006. godine.

T17: Sektorska struktura kratkoročnih kredita komercijalnih banaka

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

KREDITI DOMAĆIM INSTITUCIONALNIM SEKTORIMA													
Godina	Mjesec	Krediti institucijama BiH	Krediti vladama entiteta	Krediti vladama kantona	Krediti vladama općina	Kredit fondovima socijalne zaštite	Krediti ostalim finansijskim institucijama	Krediti nefinansijskim javnim poduzećima	Krediti nefinansijskim privatnim poduzećima	Krediti neprofitnim organizacijama	Kredit stanovništvu	Ostali krediti	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14 = 3+...+13
2015.	12.	0,0	72,0	4,8	22,0	39,4	28,3	86,4	2.944,8	4,2	937,0	26,0	4.164,9
2016.	12.	0,0	48,0	1,6	19,8	8,5	27,2	90,4	3.030,0	7,2	904,9	14,9	4.152,6
2017.	12.	0,0	44,3	1,4	15,7	7,8	33,8	73,2	3.163,2	10,2	896,4	15,4	4.261,5
2018.	12.	0,0	60,2	1,1	12,8	4,3	40,6	89,6	3.151,5	6,2	911,3	12,1	4.289,8
2019.	12.	0,0	17,3	0,1	12,5	2,0	49,3	104,1	3.537,7	6,8	919,8	1,7	4.651,2
2020.	12.	0,0	19,0	0,1	16,7	5,7	33,7	103,4	3.282,5	10,8	821,8	1,3	4.295,1
2021.	12.	1,6	53,2	1,4	25,0	4,3	48,4	101,7	3.341,1	9,2	810,1	0,8	4.396,9
2022.	12.	0,1	52,2	1,7	15,7	4,8	41,6	176,7	3.503,1	12,7	813,2	1,4	4.623,0
2023.	12.	3,0	52,9	0,7	13,2	7,2	51,8	185,1	3.813,2	14,9	854,7	1,6	4.998,2
2024.	12.	3,8	59,6	3,0	16,2	3,6	59,3	199,8	4.040,5	8,2	859,6	1,9	5.255,5
2024.	01.	3,0	53,3	1,2	14,1	7,1	50,7	117,8	3.626,7	13,7	850,9	0,7	4.739,1
	02.	3,1	52,9	2,4	12,9	6,8	47,1	108,4	3.733,4	13,4	840,0	0,8	4.821,1
	03.	3,2	54,7	1,9	15,0	6,6	65,3	119,7	3.831,0	13,6	854,6	1,3	4.966,8
	04.	3,2	52,7	1,9	15,1	6,4	60,1	111,4	3.952,7	14,3	838,4	0,8	5.057,1
	05.	3,3	46,0	2,2	15,0	6,2	52,2	121,1	3.985,4	15,6	850,9	0,8	5.098,6
	06.	3,4	52,8	2,9	15,5	6,0	47,3	126,5	4.020,7	8,4	850,2	2,8	5.136,4
	07.	3,4	52,8	2,8	15,4	5,8	42,9	127,5	3.986,2	9,0	867,4	2,1	5.115,1
	08.	3,5	31,1	2,8	15,5	5,6	49,2	122,8	3.977,1	8,9	871,4	2,1	5.089,9
	09.	3,6	45,9	2,8	17,4	5,4	47,3	122,5	4.038,4	7,9	878,9	2,1	5.172,0
	10.	3,6	38,4	3,6	17,2	5,1	40,3	112,7	4.066,9	7,1	869,3	1,6	5.165,9
	11.	3,7	31,6	3,0	16,7	4,9	45,8	120,5	4.042,0	8,4	874,8	2,0	5.153,5
	12.	3,8	59,6	3,0	16,2	3,6	59,3	199,8	4.040,5	8,2	859,6	1,9	5.255,5

Napomena:

Kratkoročni krediti predstavljaju potraživanja komercijalnih banaka od svih domaćih institucionalnih sektora do jedne godine, u domaćoj i inozemnoj valuti.

Od siječnja 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (kredit, depoziti, vrijednosnice) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvješćima monetarne statistike sukladno sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani sukladno sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od siječnja 2006. godine.

T18: Sektorska struktura dugoročnih kredita komercijalnih banaka

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

KREDITI DOMAĆIM INSTITUCIONALNIM SEKTORIMA													
Godina	Mjesec	Krediti institucijama BiH	Krediti vladama entiteta	Kredit vladama kantona	Kredit vladama općina	Kredit fondovima socijalne zaštite	Krediti ostalim finansijskim institucijama	Krediti nefinansijskim javnim poduzećima	Krediti nefinansijskim privatnim poduzećima	Krediti neprofitnim organizacijama	Kredit stanovništvu	Ostali krediti	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14 = 3+...+13
2015.	12.	0,0	418,3	225,5	281,7	99,0	31,8	310,3	4.473,4	12,5	6.847,2	2,2	12.701,9
2016.	12.	0,0	295,5	231,5	262,0	95,7	25,2	281,5	4.673,3	11,9	7.171,4	0,5	13.048,5
2017.	12.	0,0	333,7	207,8	276,3	79,5	49,6	328,4	5.156,5	11,6	7.717,3	0,2	14.160,9
2018.	12.	0,0	328,5	185,7	279,4	169,9	85,0	331,7	5.471,5	14,1	8.330,0	0,4	15.196,1
2019.	12.	0,0	399,2	168,6	301,0	197,5	95,3	393,5	5.496,3	13,8	9.055,8	0,5	16.121,5
2020.	12.	11,6	403,1	142,1	357,4	205,5	111,1	432,3	5.305,9	9,7	9.073,0	0,7	16.052,3
2021.	12.	14,5	353,7	185,8	350,9	189,8	104,3	409,0	5.435,7	11,1	9.625,4	0,2	16.680,4
2022.	12.	8,8	306,5	202,1	365,2	165,8	118,4	449,5	5.652,4	10,7	10.165,2	0,4	17.445,0
2023.	12.	3,0	230,7	266,1	360,3	173,3	154,2	432,0	5.954,5	19,7	10.931,3	0,9	18.525,8
2024.	12.	0,0	256,3	301,2	424,8	223,9	216,5	497,0	6.608,0	21,8	12.020,1	0,6	20.570,2
2024.	01.	2,9	229,1	263,7	357,0	170,8	148,4	489,6	6.087,4	19,4	10.958,5	0,8	18.727,8
	02.	2,8	225,3	261,2	355,2	166,6	149,6	486,5	6.126,5	20,2	11.048,7	0,8	18.843,3
	03.	2,7	247,0	256,6	363,6	163,6	154,4	477,9	6.225,6	19,4	11.170,7	0,8	19.082,2
	04.	2,6	243,7	254,9	365,7	160,7	157,7	468,4	6.242,9	19,3	11.300,1	0,7	19.216,7
	05.	0,0	242,4	253,1	379,6	178,1	167,2	458,3	6.319,5	19,0	11.414,4	0,8	19.432,4
	06.	0,0	236,4	247,0	390,6	175,6	197,5	451,0	6.426,7	27,2	11.522,2	0,8	19.674,8
	07.	0,0	263,9	246,1	410,0	208,1	199,0	464,6	6.456,5	26,0	11.629,6	0,7	19.904,5
	08.	0,0	260,1	245,6	415,4	220,4	193,5	454,0	6.445,8	25,0	11.704,2	0,7	19.964,7
	09.	0,0	253,0	239,4	425,3	222,3	197,9	449,1	6.444,6	24,2	11.785,1	0,7	20.041,6
	10.	0,0	246,0	286,6	423,9	238,3	197,7	445,4	6.450,3	23,0	11.890,8	0,6	20.202,6
	11.	0,0	260,1	305,2	422,7	235,0	216,0	453,8	6.548,4	22,2	11.957,7	0,6	20.421,6
	12.	0,0	256,3	301,2	424,8	223,9	216,5	497,0	6.608,0	21,8	12.020,1	0,6	20.570,2

Napomena:

Dugoročni krediti predstavljaju potraživanja komercijalnih banaka od svih domaćih institucionalnih sektora preko jedne godine, u domaćoj i inozemnoj valuti.

Od siječnja 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (kredit, depoziti, vrijednosnice) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvješćima monetarne statistike sukladno sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani sukladno sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od siječnja 2006. godine.

T19: Kupovina i prodaja KM				- u tisućama KM -	
Godina	Mjesec	Prodaja	Kupovina	Saldo	Kumulativ salda
1	2	3	4	5(3-4)	6
2015.		5.470.552	4.699.060	771.492	7.599.818
2016.		7.485.849	6.622.039	863.811	8.463.629
2017.		8.476.378	7.421.186	1.055.192	9.518.821
2018.		10.792.432	9.780.514	1.011.918	10.530.740
2019.		11.385.556	10.533.525	852.031	11.382.771
2020.		11.344.462	10.184.558	1.159.904	12.542.676
2021.		9.872.890	7.399.673	2.473.217	15.015.893
2022.		6.291.277	6.075.689	215.588	15.231.481
2023.		10.891.324	11.128.647	-237.323	14.994.158
2024.		16.579.730	16.327.122	252.608	15.246.766
2024.	01.	923.995	1.476.724	-552.729	14.441.428
	02.	1.268.309	1.146.704	121.605	14.563.034
	03.	1.261.289	1.290.283	-28.994	14.534.040
	04.	1.197.819	1.346.211	-148.392	14.385.648
	05.	1.080.066	1.255.863	-175.797	14.209.851
	06.	1.500.904	1.006.172	494.732	14.704.583
	07.	1.308.750	1.433.509	-124.759	14.579.825
	08.	1.589.906	1.394.415	195.492	14.775.316
	09.	1.434.881	1.279.883	154.998	14.930.314
	10.	1.690.986	1.608.684	82.302	15.012.616
	11.	1.529.848	1.561.822	-31.974	14.980.641
	12.	1.792.977	1.526.852	266.125	15.246.766

T20: Prosječne obvezne rezerve

- u tisućama KM -

Godina	Mjesec	Osnovica za obračun obvezne rezerve*	Prosječne obvezne rezerve	Prosječan saldo računa obveznih rezervi kod CBBiH	Razlika
1	2	3	4	5	7=6-4
2015.		16.664.525	1.432.593	3.770.500	2.337.907
2016.		18.494.243	1.734.081	4.057.613	2.323.532
2017.		21.224.853	2.122.485	4.303.340	2.180.855
2018.		23.537.084	2.353.708	5.205.234	2.851.526
2019.		25.752.968	2.575.297	5.589.021	3.013.724
2020.		26.950.173	2.695.017	5.409.751	2.714.733
2021.		28.677.192	2.867.719	6.302.482	3.434.762
2022.		30.175.606	3.017.561	6.694.300	3.676.739
2023.		31.917.917	3.191.792	6.209.280	3.017.489
2024.		34.288.506	3.428.851	5.868.504	2.439.654
2024.	01.	33.155.290	3.315.529	6.099.126	2.783.596
	02.	33.258.883	3.325.888	6.067.446	2.741.558
	03.	33.426.731	3.342.673	6.118.268	2.775.595
	04.	33.702.390	3.370.239	5.868.899	2.498.660
	05.	33.811.734	3.381.173	5.775.844	2.394.670
	06.	33.795.446	3.379.545	5.750.648	2.371.104
	07.	34.366.614	3.436.661	5.710.881	2.274.219
	08.	34.837.268	3.483.727	5.813.333	2.329.606
	09.	35.000.753	3.500.075	5.863.661	2.363.586
	10.	35.088.969	3.508.897	5.662.527	2.153.630
	11.	35.310.747	3.531.075	5.727.856	2.196.781
	12.	35.707.247	3.570.725	5.963.562	2.392.837

Napomena:

Centralna banka Bosne i Hercegovine (CBBiH) donijela je Odluku o povećanju naknada na obveznu rezervu koje plaća komercijalnim bankama, s ciljem usklađivanja sa politikom Europske središnje banke (ECB) i ublažavanja utjecaja rasta referentne kamatne stope ECB-a na poslovanje banaka u BiH. Ovom odlukom se na sredstva obvezne rezerve po osnovi osnovice u domaćoj valuti KM, isplaćuje komercijalnim bankama naknada po stopi od 50 baznih bodova (0,50%), na sredstva obvezne rezerve po osnovi osnovice u stranim valutama i u domaćoj valuti s valutnom klauzulom - isplaćuje naknada po stopi od 30 baznih bodova (0,30%). Na sredstva iznad obvezne rezerve, naknada se ne obračunava. Prilikom donošenja odluka o obveznoj rezervi CBBiH razmotreni su svi relevantni čimbenici, uključujući odluke ECB-a, te kretanja ključnih makroekonomskih i pokazatelja financijskog sektora, vodeći prvenstveno računa o stabilnosti valutnog odbora. Primjena ove odluke počinje 1. 7. 2023. godine.

Od 1. srpnja 2016. godine stopa obvezne rezerve koju primjenjuje CBBiH na osnovicu za obračun obvezne rezerve iznosi 10%.

Od 1. srpnja 2016. godine CBBiH primjenjuje nove stope za obračun naknade na sredstva na računu rezervi banaka: Centralna banka BiH na računu rezervi komercijalne banke u obračunskom razdoblju ne obračunava naknadu na iznos sredstava obvezne rezerve, a na iznos sredstava iznad obvezne rezerve obračunava naknadu po stopi koja je jednaka 50% stope koju primjenjuje Europska centralna banka na depozite komercijalnih banaka.

Od 1. svibnja 2015. godine Centralna banka obračunava naknadu banci na iznos sredstava te banke na računu rezervi kod Centralne banke u obračunskom razdoblju, kako slijedi:

- na iznos obvezne rezerve – prosjek EONIA-e koji je u istom razdoblju zabilježen na tržištu umanjen za 10 baznih bodova, ili minimum nula,
- na iznos sredstava iznad obvezne rezerve – nulta stopa naknade.

Nulta stopa naknade na obveznu rezervu primjenjuje se u slučaju da je prosječna EONIA umanjena za 10 baznih bodova imala negativnu vrijednost.

Od 1. rujna 2014. stopa naknade se utvrđuje na osnovi ponderiranog prosjeka kamatnih stopa koje je u istom razdoblju na tržištu ostvarila Centralna banka na depozite investirane do mjesec dana, s tim da se na iznos obvezne rezerve obračunava 70% ili minimum nula, a na iznos sredstava iznad obvezne rezerve 90% od navedene stope ili minimum nula.

*Osnovicu za obračun obvezne rezerve čine depoziti i pozajmljena sredstva u domaćoj i drugim valutama izraženi u KM.

T21: Transakcije u platnom prometu

- u milijunima KM -

Godina	Mjesec	BPRV		ŽIROKLIRING		UKUPNO	
		br. transakcija	iznos	br. transakcija	iznos	br. transakcija	iznos
1	2	3	4	5	6	7=3+5	8=4+6
2015.		874.575	70.655	38.212.073	14.451	39.086.648	85.106
2016.		935.319	72.876	39.068.883	15.509	40.004.202	88.380
2017.		996.043	79.855	40.111.318	16.388	41.107.361	96.243
2018.		1.067.256	85.393	41.266.770	17.277	42.334.026	102.670
2019.		1.105.320	104.826	42.496.286	18.221	43.601.606	123.056
2020.		1.072.023	87.108	42.702.383	18.024	43.774.406	105.132
2021.		1.236.315	102.287	46.735.411	20.116	47.971.726	122.403
2022.		1.435.980	123.370	48.264.255	22.456	49.700.235	145.825
2023.		1.523.992	139.164	49.298.196	23.932	50.822.188	163.096
2024.		1.706.358	157.141	51.691.850	25.901	53.398.208	183.042
2024.	01.	119.586	11.045	3.883.552	1.848	4.003.138	12.893
	02.	131.959	11.815	4.149.441	2.018	4.281.400	13.833
	03.	135.486	12.244	4.128.819	2.042	4.264.305	14.286
	04.	147.625	13.338	4.472.522	2.248	4.620.147	15.586
	05.	139.259	12.301	4.272.406	2.104	4.411.665	14.405
	06.	135.004	12.755	4.083.930	2.031	4.218.934	14.786
	07.	151.789	13.827	4.661.804	2.325	4.813.593	16.152
	08.	141.501	13.167	4.216.653	2.166	4.358.154	15.333
	09.	141.330	13.155	4.264.088	2.145	4.405.418	15.300
	10.	152.821	13.687	4.605.546	2.328	4.758.367	16.015
	11.	142.571	12.869	4.199.482	2.162	4.342.053	15.032
	12.	167.427	16.937	4.753.607	2.484	4.921.034	19.421

T22: Platna bilanca BiH														
- u milijunima KM -														
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	Q1 2024.	Q2 2024.	Q3 2024.	Q4 2024.
TEKUĆI RAČUN	-1.458	-1.424	-1.520	-1.094	-927	-980	-579	-2.001	-1.157	-2.129	-1.011	-510	-128	-480
Roba - saldo	-7.176	-7.089	-7.417	-7.521	-7.963	-6.268	-7.170	-10.183	-10.259	-11.747	-2.854	-2.919	-3.027	-2.946
Izvoz robe	7.196	7.700	9.341	10.418	10.180	9.423	12.710	16.368	15.507	15.187	3.518	3.852	3.825	3.992
Uvoz robe	14.372	14.789	16.758	17.940	18.143	15.691	19.880	26.551	25.766	26.934	6.372	6.771	6.853	6.938
Usluge - saldo	1.951	2.118	2.329	2.612	2.797	1.636	2.827	3.983	4.391	4.404	795	1.056	1.445	1.108
Izvoz usluga	2.962	3.168	3.484	3.832	4.149	2.590	4.053	5.669	6.424	6.751	1.212	1.601	2.309	1.628
Uvoz usluga	1.012	1.051	1.154	1.220	1.352	954	1.226	1.686	2.033	2.347	417	546	864	520
Primarni dohodak - saldo	195	41	-263	-195	-60	-192	-499	-598	-288	-161	-57	-26	42	-120
Potražuje	929	929	969	1.026	1.197	935	1.193	1.437	1.948	2.362	554	610	606	592
Duguje	734	889	1.233	1.221	1.258	1.128	1.692	2.034	2.236	2.522	611	635	563	712
Sekundarni dohodak - saldo	3.573	3.507	3.831	4.010	4.299	3.844	4.263	4.798	4.999	5.375	1.106	1.379	1.412	1.478
Potražuje	3.909	3.852	4.192	4.404	4.711	4.277	4.727	5.305	5.625	6.091	1.290	1.568	1.586	1.647
Duguje	336	345	362	394	412	433	464	508	626	716	185	189	174	169
KAPITALNI RAČUN	364	300	342	305	384	361	350	325	323	359	81	88	105	86
Potražuje	364	300	342	311	386	369	354	328	330	366	83	89	106	87
Duguje	0	0	0	6	2	8	4	4	8	7	2	2	2	2
FINANCIJSKI RAČUN	-885	-817	-898	-801	-590	-878	-159	-1.555	-416	-1.532	-813	-663	127	-182
Izravna ulaganja	-509	-550	-717	-960	-739	-699	-1.098	-1.429	-1.689	-1.893	-561	-335	-511	-487
Neto finansijska sredstva	167	5	173	32	38	138	150	146	183	143	32	60	3	49
Neto finansijske obveze	675	555	890	992	777	837	1.248	1.575	1.872	2.037	593	395	514	535
Portfeljna ulaganja	110	167	157	256	214	4	82	261	449	394	-8	196	139	68
Neto finansijska sredstva	51	99	92	254	179	-26	349	246	409	390	-14	196	138	69
Neto finansijske obveze	-58	-68	-64	-2	-35	-30	267	-15	-40	-4	-6	0	0	2
Financijski derivativi	0	1	1	-5	-1	0	1	0	2	1	0	1	-2	2
Neto finansijska sredstva	0	0	-4	-7	-12	-7	-3	-4	-2	-3	0	0	-2	-1
Neto finansijske obveze	0	-1	-5	-2	-11	-7	-4	-4	-4	-4	0	-1	-1	-2
Ostala ulaganja	-1.366	-1.365	-1.473	-1.205	-999	-1.430	-1.839	-530	770	-1.120	51	-1.009	310	-472
Neto finansijska sredstva	-417	-294	-690	286	-12	-218	-76	722	1.135	691	249	-154	727	-131
Valuta i depoziti	-366	-316	-547	-59	-28	-272	-220	315	742	314	192	-237	598	-239
Zajmovi	-80	-74	-289	223	-90	-13	-2	71	43	48	-14	-4	38	28
Osiguranje i mirovine	-75	20	20	30	22	25	37	38	13	23	4	9	8	2
Trgovinski krediti i avansi	92	81	100	98	73	60	117	242	326	321	74	82	85	80
Ostala finansijska sredstva	12	-4	26	-6	10	-17	-7	56	10	-15	-6	-3	-3	-3
Neto finansijske obveze	950	1.070	783	1.491	987	1.212	1.764	1.252	365	1.811	198	855	417	341
Valuta i depoziti	-58	-107	69	393	75	-811	-294	-143	-283	385	-78	380	-1	83
Zajmovi	522	698	127	463	318	1.429	655	442	-265	527	51	232	171	72
Osiguranje i mirovine	-8	-4	-5	-10	-10	-5	-5	-9	-16	-19	-2	-4	-5	-8
Trgovinski krediti i avansi	523	487	582	618	619	582	795	937	917	921	220	233	251	216
Ostale finansijske obveze (uključujući i SDR)	-28	-3	10	27	-15	16	613	24	11	-2	7	13	0	-23
Rezervna aktiva	881	930	1.136	1.114	935	1.246	2.695	142	52	1.086	-295	483	191	707
Monetarno zlato	0	0	0	0	0	0	0	-162	0	313	0	0	0	313
Valuta i depoziti	-1.121	2.033	-230	253	238	549	441	4.432	-63	-1.473	-1.558	189	253	-357
Vrijednosnice	2.004	-1.102	1.367	860	699	696	2.254	-4.126	113	2.243	1.262	294	-63	750
Ostala pričuvena sredstva	-1	-1	-1	1	-2	1	0	-2	2	3	1	0	0	1
NETO POGREŠKE I PROPUSTI	209	306	281	-12	-46	-259	69	121	418	238	117	-241	150	212

Napomena:

Platna bilanca BiH urađena je sukladno metodologiji MMF-a (Priručnik za platnu bilancu i međunarodnu investicijsku poziciju, šesto izdanje – BPM6). Kompilacija platne bilance za četvrto tromjesečje uključuje i redovitu reviziju prethodno objavljenih podataka za tromjesečja tekuće godine, sukladno najnovijim dostupnim izvornim podacima.

Detaljnija metodologijska pojašnjenja se nalaze na web stranici, www.cbbh.ba pod statistika.

T23: Međunarodna investicijska pozicija (MIP)**- u milijunima KM -**

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	Q1 2024.	Q2 2024.	Q3 2024.	Q4 2024.
NETO POZICIJA	-15.692	-15.282	-14.545	-14.100	-13.172	-11.633	-11.325	-11.898	-11.129	-11.581	-12.326	-11.972	-12.126
AKTIVA	14.597	15.816	17.045	19.326	21.021	22.339	25.305	26.332	28.474	28.751	29.194	30.404	31.085
Izravna ulaganja	878	933	1.157	1.268	1.245	1.389	1.536	1.682	1.862	1.896	1.956	1.958	2.005
Vlasničke vrijednosnice i dionice u investicijskim fondovima	362	370	427	468	622	758	811	911	1.062	1.079	1.118	1.125	1.157
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	516	562	730	799	623	631	726	771	800	816	838	833	848
Portfeljna ulaganja	582	674	764	1.018	1.203	1.180	1.519	1.762	2.169	2.155	2.353	2.493	2.564
Vlasničke vrijednosnice i dionice u investicijskim fondovima	33	39	44	41	39	38	82	97	92	92	88	94	105
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	550	635	720	977	1.164	1.141	1.437	1.665	2.077	2.063	2.265	2.399	2.459
Financijski derivativi	0	2	0	0	1	0	0	0	8	8	3	5	3
Ostala ulaganja	4.530	4.677	4.509	5.415	5.975	5.901	5.899	6.819	8.142	8.658	8.324	9.079	8.868
Ostali vlasnički kapital	52	48	52	54	53	68	66	66	66	66	66	66	66
Valuta i Depoziti	2.870	3.127	3.191	3.952	4.350	4.297	4.244	4.807	5.790	6.259	5.865	6.521	6.225
Zajmovi	232	158	176	249	210	195	214	280	323	315	313	353	382
Osiguranje, mirovine i ostali standardizirani sustavi osiguranja	88	87	92	89	94	105	111	149	143	157	158	164	166
Trgovinski krediti i avansi	1.026	990	943	1.021	1.199	1.195	1.227	1.422	1.703	1.748	1.814	1.873	1.925
Ostala potraživanja/obveze	262	267	55	49	69	40	36	95	117	112	107	103	104
Rezervna aktiva	8.606	9.531	10.614	11.626	12.598	13.869	16.350	16.069	16.293	16.034	16.557	16.868	17.645
Valuta i depoziti	1.132	3.165	2.935	3.188	3.426	3.975	4.416	8.847	8.784	7.227	7.416	7.667	7.315
Vrijednosnice	7.288	6.158	7.474	8.225	8.917	9.601	11.630	7.061	7.331	8.609	8.933	8.974	9.769
Ostala pričuvena sredstva	186	208	205	212	254	293	305	161	178	198	208	227	561
PASIVA	30.290	31.098	31.590	33.426	34.193	33.972	36.629	38.229	39.603	40.332	41.520	42.376	43.211
Izravna ulaganja	13.063	13.382	14.166	14.957	15.535	15.882	17.126	18.117	19.728	20.311	20.701	21.178	21.734
Vlasničke vrijednosnice i dionice u investicijskim fondovima	9.516	9.698	10.517	11.364	11.663	11.842	13.865	14.473	15.746	16.168	16.540	16.969	17.417
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	3.547	3.684	3.649	3.592	3.872	4.039	3.261	3.644	3.982	4.143	4.161	4.209	4.317
Portfeljna ulaganja	349	299	240	246	207	189	479	438	408	393	403	392	375
Vlasničke vrijednosnice i dionice u investicijskim fondovima	56	79	93	98	99	121	167	121	97	92	92	91	91
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	293	220	147	148	107	69	312	317	310	302	312	301	283
Financijski derivativi	0	2	0	0	1	2	0	0	0	0	2	17	12
Ostala ulaganja	16.878	17.416	17.184	18.223	18.451	17.899	19.024	19.674	19.467	19.627	20.414	20.788	21.090
Ostali vlasnički kapital	47	26	29	36	47	48	78	118	99	99	99	98	97
Valuta i Depoziti	1.595	1.489	1.554	2.751	2.825	2.015	1.742	1.598	1.316	1.227	1.608	1.607	1.690
Zajmovi	12.632	13.074	12.890	12.494	12.527	12.785	13.445	14.028	13.751	13.819	14.073	14.296	14.373
Osiguranje, mirovine i ostali standardizirani sustavi osiguranja	18	19	22	23	24	27	30	33	33	35	36	37	37
Trgovinski krediti i avansi	2.119	2.341	2.243	2.435	2.550	2.551	2.621	2.760	3.138	3.305	3.439	3.603	3.727
Ostale obveze	68	65	73	102	88	101	104	120	141	148	162	162	147
Specijalna prava vučenje (Neto stvorene financijske obveze)	401	401	374	382	389	373	1.005	1.017	988	994	998	985	1.019

Napomena:

Međunarodna investicijska pozicija (IIP) za BiH kompilirana je sukladno najnovijoj metodologiji Međunarodnog monetarnog fonda za kompilaciju statistike platne bilance (BOP) i međunarodne investicijske pozicije, šesto izdanje (BPM6). Kompilacija međunarodne investicijske pozicije za četvrto tromjesečje uključuje i redovitu reviziju prethodno objavljenih podataka za tromjesečja tekuće godine, sukladno najnovijim dostupnim izvornim podacima. Skraćena verzija primijenjene metodologije za kompilaciju IIP za BiH dostupna je na web stranici CBBiH.

T24: Servisiranje vanjskog duga sektora vlade							- u tisućama KM -		
Kreditor	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.		
							Glavnica	Kamata	Ukupno
Javni kreditori	918.240	756.735	704.376	736.246	802.291	1.254.797	1.066.109	266.701	1.332.810
Međunarodne i regijske organizacije	773.242	596.376	519.313	543.640	628.577	1.079.066	914.324	245.692	1.160.016
Europska investicijska banka	98.079	100.344	118.727	118.059	124.156	165.828	112.646	75.673	188.319
Europska banka za obnovu i razvoj	117.528	118.638	119.313	138.464	122.823	162.323	128.698	46.022	174.720
Svjetska banka - IDA	130.584	144.276	162.458	119.356	200.712	233.033	212.226	11.191	223.417
Svjetska banka - IBRD ¹⁾	52.785	64.732	70.914	92.155	77.647	96.641	77.179	42.750	119.929
Razvojna banka Vijeća Europe ¹⁾	5.390	5.817	8.166	8.050	8.349	9.502	8.526	1.664	10.189
Međunarodni fond za razvoj poljoprivrede	4.033	4.157	4.149	5.544	7.642	8.145	6.668	1.952	8.620
MMF	353.116	127.129	8.601	35.416	64.352				
EUROFIMA	0	0	0	0	0	283.289	368.381	65.830	434.211
Europska komisija	11.726	31.284	26.986	26.595	22.897	120.306	0	611	611
Vlada i vladine agencije	144.997	160.359	185.063	192.606	173.714	175.731	151.785	21.008	172.794
Pariski klub ¹⁾	46.256	50.203	53.425	57.303	34.533	37.736	37.573	3.847	41.421
Saudijski fond za razvoj	9.895	10.380	10.408	10.225	9.062	10.379	9.211	2.269	11.481
Ostala bilateralna ²⁾	88.846	99.776	121.230	125.078	130.119	127.615	105.001	14.892	119.892
Privatni kreditori	37.079	36.897	36.691	36.468	0	142	0	0	0
Londonski klub ¹⁾	37.079	36.897	36.691	36.468	0	142	0	0	0
Ukupno	955.319	793.632	741.067	772.714	802.291	1.254.939	1.066.109	266.701	1.332.810

Izvor:

Ministarstvo financija i trezora BiH

¹⁾Dug nastao prije 1992.

²⁾Ostala bilateralna sadrži sljedeće kreditore: Fortis banka, Vlada Japana, OPEC, KFW, Vlada Španjolske, Izvoz-Uvoz Banka Koreje (EximBank), Austrijska banka, Belgija, Banka za rad i gospodarstvo (BAWAG), Raiffaisen banka.

T25: Ukupan dug sektora opće vlade (Mastriški dug) **-na kraju razdoblja, u milijunima KM -**

Ukupan dug sektora opće vlade (Mastriški dug)						
Godina	Dužničke vrijednosnice	Kredit	Ukupno	od toga: vanjski dug		
				Javni kreditori (međunarodne financijske institucije i strane vlade)	Privatni kreditori	Ukupno vanjski dug
1	2	3	4=2+3	5	6	7=5+6
2015.	2.418,4	9.563,7	11.982,1	8.238,5	454,1	8.692,6
2016.	2.478,2	9.616,6	12.094,8	8.504,4	368,1	8.872,5
2017.	2.351,8	8.967,0	11.318,8	7.870,1	276,9	8.147,0
2018.	2.325,5	9.092,1	11.417,6	7.935,6	262,6	8.198,1
2019.	2.423,3	9.130,8	11.554,2	7.933,6	206,5	8.140,1
2020.	2.715,6	9.818,4	12.534,0	8.574,8	151,2	8.726,0
2021.	2.974,9	10.306,9	13.281,8	9.059,7	375,3	9.435,0
2022.*	3.082,2	10.283,9	13.366,2	9.109,1	365,2	9.474,4
2023.*	3.487,8	9.672,1	13.160,0	8.523,5	343,4	8.866,9

Izvor:

Ministarstvo financija i trezora BiH i CBBiH

Napomena:

Statistička definicija duga je kao što je definisano u Maastrichtskom sporazumu. Podaci se objavljuju na konsolidiranoj osnovi sukladno sa zahtjevima Eurostata.

*Podaci za 2022. i 2023. godinu su revidirani.

T26: Devizne rezerve CBBiH

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

Godina	Mjesec	Bruto devizne rezerve							Neto devizne rezerve	Monetarna pasiva	Neto strana aktiva CBBiH
		Zlato	Držanje SDR	Inozemna valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Ulaganja u vrijednosnice				
1	2	3	4	5	6	7	8	9=3+...+8	10	11	12=10-11
2015.	12.	182,3	3,8	128,5	1.003,6	0,0	7.288,1	8.606,3	8.605,0	8.064,6	540,4
2016.	12.	205,1	2,6	194,8	2.970,4	0,0	6.158,2	9.531,1	9.529,0	8.926,3	602,6
2017.	12.	203,9	1,5	236,4	2.698,6	0,0	7.416,1	10.556,6	10.555,0	9.977,1	577,8
2018.	12.	210,0	2,2	274,1	2.911,4	0,0	8.225,4	11.623,2	11.621,4	10.983,3	638,1
2019.	12.	254,1	0,2	322,6	3.102,8	0,0	8.917,4	12.597,1	12.595,4	11.824,2	771,2
2020.	12.	291,6	0,9	142,2	3.832,1	0,0	9.601,3	13.868,0	13.866,3	12.970,6	895,7
2021.	12.	302,0	1,9	469,6	3.945,1	0,0	11.629,6	16.348,1	16.345,8	15.573,0	772,8
2022.	12.	160,0	0,1	572,0	8.273,2	0,0	7.060,5	16.065,9	16.063,3	15.611,7	451,5
2023.	12.	175,5	2,1	455,2	8.326,6	0,0	7.330,6	16.289,9	16.287,4	15.401,2	886,2
2024.	12.	555,2	4,8	526,0	6.786,2	0,0	9.768,7	17.640,9	17.638,4	16.274,7	1.363,7
2024.	01.	176,8	21,6	454,9	7.052,1	0,0	8.202,5	15.907,9	15.905,6	14.981,0	924,6
	02.	177,6	2,7	454,9	6.891,7	0,0	8.503,3	16.030,1	16.027,2	15.097,2	930,1
	03.	194,3	2,7	455,7	6.769,0	0,0	8.609,1	16.030,8	16.028,3	15.035,8	992,5
	04.	201,2	20,3	456,2	6.514,8	0,0	8.678,4	15.870,9	15.868,6	14.913,0	955,5
	05.	201,5	3,1	458,1	6.218,7	0,0	8.885,6	15.767,0	15.764,4	14.771,8	992,5
	06.	203,8	3,2	464,0	6.951,1	0,0	8.933,2	16.555,3	16.552,8	15.510,5	1.042,4
	07.	212,3	19,7	463,9	6.721,6	0,0	9.016,0	16.433,6	16.430,7	15.308,6	1.122,1
	08.	212,7	3,6	464,0	6.900,0	0,0	9.100,7	16.681,1	16.678,4	15.505,9	1.172,5
	09.	222,1	3,6	464,0	7.201,5	0,0	8.973,8	16.865,0	16.862,7	15.619,4	1.243,3
	10.	236,7	18,4	463,9	6.877,3	0,0	9.443,4	17.039,6	17.037,1	15.761,4	1.275,7
	11.	235,6	4,7	463,9	6.837,4	0,0	9.665,5	17.207,0	17.204,1	15.861,0	1.343,1
	12.	555,2	4,8	526,0	6.786,2	0,0	9.768,7	17.640,9	17.638,4	16.274,7	1.363,7

Napomena:

Bruto devizne rezerve čine stanja bilančnih pozicija kratkoročne inozemne aktive CBBiH (zlato, raspolaganje CBBiH SDR, devize u trezoru CBBiH, prenosivi depoziti u inozemnoj valuti kod nerezidentnih banaka i ostalo) i investiranja u vrijednosnice od srpnja 2006. po odluci Investicijskog komiteta CBBiH. Neto devizne rezerve predstavljaju razliku između bruto deviznih rezervi i obveza prema nerezidentima. Monetarnu pasivu CBBiH čine novac izvan monetarnih vlasti i depoziti rezidenata kod monetarnih vlasti. Neto inozemna aktiva CBBiH predstavlja razliku između neto deviznih rezervi i monetarne pasive CBBiH.

Monetarni podaci ažurirani sukladno sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i financijsku statistiku, 2000), od siječnja 2006. godine.

T27: BiH izvoz po zemljama destinacije

- u tisućama KM -

Godina	Mjesec	Njemačka	Hrvatska	Italija	Srbija	Slovenija	Austrija	Turska	Crna Gora	Ostale zemlje	Ukupno
2015.		1.412.906	925.166	1.214.930	770.695	748.870	743.062	354.630	262.844	2.908.721	8.987.194
2016.		1.479.411	985.360	1.131.096	822.846	807.200	730.590	401.047	240.751	3.220.854	9.418.109
2017.		1.595.704	1.284.200	1.209.035	1.093.685	973.397	899.235	431.094	352.507	3.647.618	11.055.383
2018.		1.741.537	1.464.002	1.352.791	1.251.474	1.057.052	1.020.991	323.223	402.113	3.287.069	11.900.251
2019.		1.675.709	1.399.922	1.300.534	1.308.885	1.006.226	1.089.881	292.554	407.303	3.011.551	11.492.564
2020.		1.630.844	1.362.907	1.015.184	1.152.068	954.078	1.005.509	314.249	293.645	2.792.675	10.521.159
2021.		2.137.576	1.864.306	1.608.291	1.722.477	1.219.184	1.284.935	358.064	394.449	3.684.248	14.273.529
2022.		2.666.194	2.676.624	1.991.386	2.363.435	1.421.819	1.710.354	311.638	576.469	4.255.821	17.973.740
2023.		2.680.393	2.548.638	1.449.652	2.087.129	1.356.297	1.715.316	261.586	689.771	3.910.942	16.699.723
2024.		2.457.026	2.593.726	1.267.809	1.838.962	1.325.462	1.574.881	318.704	596.041	4.102.241	16.074.851
2024.	01.	208.157	169.979	97.369	108.145	104.025	118.008	30.789	48.243	285.293	1.170.006
	02.	222.453	205.911	107.713	134.759	117.457	130.162	42.143	44.341	331.644	1.336.583
	03.	204.244	218.123	104.740	150.854	116.523	132.620	32.512	47.777	339.603	1.346.995
	04.	225.277	242.761	113.769	164.808	117.298	148.025	26.132	48.442	383.265	1.469.776
	05.	199.240	222.413	110.374	136.000	113.303	129.863	22.251	44.257	342.950	1.320.650
	06.	206.302	218.459	119.383	132.218	112.928	128.764	23.139	45.740	336.261	1.323.195
	07.	201.786	231.535	126.671	148.910	111.511	140.787	19.920	48.911	364.357	1.394.387
	08.	175.131	189.076	62.220	165.030	87.415	120.796	19.267	53.900	291.206	1.164.043
	09.	214.854	214.848	114.577	171.038	118.601	140.130	21.901	52.518	312.533	1.361.001
	10.	221.819	247.511	109.266	189.759	116.362	146.044	24.048	58.261	394.746	1.507.815
	11.	216.127	206.182	116.938	163.197	116.100	139.393	26.363	50.917	380.783	1.416.001
	12.	161.637	226.927	84.790	174.245	93.939	100.291	30.238	52.734	339.600	1.264.400

Napomena:

Kriterij za prikazivanje pojedinačnih zemalja je učešće izvoza iz te zemlje u ukupnom izvozu BiH u trogodišnjem razdoblju (2016, 2017, 2018. godine). Sukladno s navedenim, sve zemlje sa učešćem većim od 3,0% iskazane su pojedinačno, dok su ostale zemlje uključene u kategoriju Ostale zemlje.

T28: BiH Uvoz po zemljama podrijetla												- u tisućama KM -
Godina	Mjesec	Njemačka	Italija	Srbija	Hrvatska	Kina	Slovenija	Ruska Federacija	Turska	Austrija	Ostale zemlje	Ukupno
2015.		1.914.225	1.758.289	1.728.490	1.673.161	1.091.670	773.559	910.072	644.698	560.924	4.588.564	15.851.692
2016.		1.998.877	1.899.582	1.828.142	1.617.713	1.091.966	831.403	729.427	687.349	556.399	4.874.484	16.161.014
2017.		2.103.758	2.062.127	2.029.997	1.828.432	1.186.073	912.704	907.315	766.728	618.743	5.499.863	18.185.642
2018.		2.297.072	2.170.785	2.070.768	1.915.158	1.339.232	917.011	892.371	874.490	672.990	6.124.091	19.273.968
2019.		2.337.802	2.333.081	2.150.219	2.020.597	1.449.423	906.606	451.193	964.624	721.547	6.163.492	19.498.584
2020.		2.074.858	1.949.017	1.895.718	1.523.371	1.355.872	840.875	359.084	896.725	682.570	5.308.196	16.886.285
2021.		2.566.643	2.600.538	2.427.344	1.922.537	1.702.427	984.015	629.494	1.269.716	823.775	6.670.410	21.596.900
2022.		2.992.889	3.540.600	3.057.570	2.844.749	2.327.506	1.113.095	658.099	1.675.148	1.003.269	9.423.523	28.636.447
2023.		3.337.298	3.871.009	2.830.013	2.095.023	2.629.129	1.073.664	461.880	1.540.892	997.183	8.931.476	27.767.566
2024.		3.381.120	3.705.368	2.954.583	2.138.641	2.760.200	1.083.020	332.896	1.664.098	1.013.072	9.621.487	28.654.486
2024.	01.	235.898	254.048	174.957	121.494	154.854	78.031	38.674	117.268	65.532	665.593	1.906.350
	02.	312.875	310.714	234.181	147.844	210.472	88.949	52.792	140.597	89.576	772.446	2.360.446
	03.	310.111	357.125	235.063	151.283	243.587	100.653	40.267	159.162	86.178	860.707	2.544.135
	04.	280.832	301.999	242.456	154.740	214.918	93.656	33.368	150.795	87.422	920.571	2.480.756
	05.	287.150	355.655	225.204	172.190	225.874	89.506	23.469	149.932	84.627	777.361	2.390.969
	06.	262.692	328.471	256.238	173.597	239.065	91.283	15.979	123.862	85.325	792.447	2.368.959
	07.	308.230	346.422	275.450	196.264	260.473	103.058	17.462	148.569	82.286	825.632	2.563.846
	08.	260.472	280.113	265.052	206.290	229.269	77.338	18.132	143.867	86.120	766.965	2.333.618
	09.	284.433	292.053	253.285	187.337	230.647	94.542	14.284	144.308	82.956	779.381	2.363.226
	10.	283.450	311.370	274.230	224.018	257.069	97.637	21.383	139.420	90.698	856.133	2.555.410
	11.	279.101	288.543	253.389	190.713	243.580	86.572	24.091	117.095	90.829	794.336	2.368.247
	12.	275.876	278.855	265.077	212.873	250.392	81.796	32.995	129.223	81.525	809.914	2.418.524

Napomena:

Kriterij za prikazivanje pojedinačnih zemalja je učešće uvoza iz te zemlje u ukupnom uvozu BiH u trogodišnjem razdoblju (2016, 2017, 2018. godine).

Sukladno s navedenim, sve zemlje sa učešćem većim od 3,0% iskazane su pojedinačno, dok su ostale zemlje uključene u kategoriju Ostale zemlje.

T29: Pregled prosječnih srednjih tečajeva KM

Godina	Mjesec	EMU EUR 1	Hrvatska HRK 100	Češka R. CZK 1	Mađarska HUF 100	Japan JPY 100	Švicarska CHF 1	Turska TRY 1	V. Britanija GBP 1	SAD USD 1	Kina CNY 1	Srbija RSD 100
2015.		1,955830	25,688577	0,071687	0,631327	1,456462	1,832914	0,650180	2,694477	1,762605	0,280568	1,619915
2016.		1,955830	25,960428	0,072346	0,627987	1,628845	1,794449	0,586378	2,396405	1,768011	0,266189	1,588875
2017.		1,955830	26,205454	0,074317	0,632480	1,546889	1,761597	0,476205	2,232882	1,735482	0,256628	1,611317
2018.		1,955830	26,365492	0,076267	0,613697	1,500585	1,693763	0,351884	2,210985	1,657498	0,250633	1,653621
2019.		1,955830	26,365089	0,076197	0,601572	1,603053	1,758109	0,307940	2,230125	1,747204	0,252963	1,659447
2020.		1,955830	25,946780	0,074002	0,557563	1,607387	1,827419	0,247515	2,201320	1,716607	0,248658	1,663431
2021.		1,955830	25,977234	0,076253	0,545671	1,506596	1,808910	0,191301	2,274685	1,653851	0,256382	1,663495
2022.		1,955830	25,957036	0,079629	0,501501	1,420249	1,948176	0,113256	2,294933	1,860152	0,276500	1,665037
2023.		1,955830		0,081507	0,512335	1,290900	2,013360	0,078526	2,248887	1,809093	0,255630	1,668038
2024.		1,955830		0,077871	0,495036	1,194513	2,053678	0,055106	2,310145	1,807525	0,251198	1,670415
2024.	01.	1,955830		0,079146	0,512190	1,227395	2,088796	0,059611	2,275517	1,791141	0,249960	1,668657
	02.	1,955830		0,077584	0,504683	1,212718	2,069872	0,058855	2,289035	1,810905	0,251794	1,669106
	03.	1,955830		0,077319	0,495381	1,202086	2,026543	0,056290	2,287037	1,800166	0,249899	1,668944
	04.	1,955830		0,077365	0,498140	1,186835	2,004962	0,056369	2,283729	1,822828	0,251827	1,669648
	05.	1,955830		0,078697	0,504799	1,161646	1,990265	0,056125	2,285357	1,810523	0,250292	1,669998
	06.	1,955830		0,078946	0,496246	1,151885	2,030938	0,055789	2,308890	1,816739	0,250480	1,670595
	07.	1,955830		0,077358	0,498324	1,140203	2,019980	0,054793	2,319048	1,803357	0,248299	1,670920
	08.	1,955830		0,077630	0,495281	1,212817	2,067970	0,052870	2,297743	1,779091	0,248565	1,671114
	09.	1,955830		0,077943	0,495499	1,228998	2,077805	0,051711	2,327334	1,760878	0,248828	1,671019
	10.	1,955830		0,077340	0,487160	1,200540	2,083459	0,052310	2,342680	1,791888	0,253036	1,671141
	11.	1,955830		0,077304	0,478282	1,196650	2,089344	0,053351	2,344783	1,837313	0,255172	1,671703
	12.	1,955830		0,077810	0,474688	1,213117	2,094876	0,053337	2,360008	1,865933	0,256316	1,672094

T30: Vladine financije BiH - jedinice sektora vlade

- u milijunima KM -

		Institucije BiH	FBIH	RS	Distrikt Brčko	Konsolidirani prihodi za BiH	Institucije BiH	FBIH	RS	Distrikt Brčko	Konsolidirani rashodi za BiH	Neto nabavka nefinancijskih sredstava	Neto suficit/deficit
2015.		1.088,4	7.196,5	3.931,3	232,0	12.335,1	935,9	6.843,5	3.700,6	220,1	11.587,0	559,1	188,9
2016.		1.062,9	7.645,4	3.937,0	248,5	12.767,3	949,3	7.013,5	3.636,9	198,6	11.672,0	724,5	370,8
2017.		1.049,4	8.150,9	4.141,8	263,7	13.479,2	967,0	7.164,3	3.696,0	212,8	11.913,4	759,7	806,0
2018.		1.045,0	8.833,6	4.364,6	280,9	14.389,6	996,0	7.660,0	3.983,4	233,7	12.738,6	914,6	736,5
2019.		1.051,4	9.217,5	4.584,0	288,8	15.018,1	985,5	8.120,3	4.097,6	254,6	13.334,3	1.006,6	677,2
2020.		1.070,6	8.614,0	4.652,1	268,3	14.430,7	1.028,6	8.583,1	4.749,6	287,9	14.474,8	1.765,1	-1.809,2
2021.		1.093,0	9.616,7	5.147,2	305,9	16.055,3	982,3	8.792,8	4.861,0	268,5	14.797,0	1.368,9	-110,6
2022.		1.165,5	10.946,2	5.887,4	338,4	18.212,9	1.096,1	9.797,8	5.748,5	287,5	16.805,3	1.590,2	-182,7
2023.		1.506,6	12.228,9	6.439,4	369,8	20.308,7	1.345,9	11.691,7	6.089,3	318,4	19.209,3	1.699,9	-600,5
2018.	Q1	277,7	1.762,1	816,9	57,0	2.882,0	231,4	1.499,4	728,4	34,3	2.462,0	30,9	389,0
	Q2	242,8	1.914,5	884,1	61,4	3.075,2	231,7	1.683,3	784,4	51,8	2.723,4	66,5	285,3
	Q3	400,3	1.951,9	861,7	69,0	3.250,5	243,9	1.651,7	835,0	56,0	2.754,4	91,2	404,9
	Q4	124,1	2.138,2	960,8	75,4	3.259,2	289,0	2.104,9	983,4	78,9	3.416,8	237,9	-395,5
2019.	Q1	238,9	1.899,1	845,3	60,2	3.013,8	225,9	1.600,5	806,8	42,5	2.646,0	26,0	341,9
	Q2	261,7	1.990,1	902,3	67,3	3.187,1	239,2	1.770,8	789,9	63,1	2.828,7	71,9	286,5
	Q3	270,0	2.079,8	924,2	71,6	3.309,8	253,8	1.800,7	823,5	54,3	2.896,5	78,9	334,4
	Q4	280,8	2.080,5	1.015,2	72,2	3.412,9	266,6	2.177,5	972,4	81,1	3.461,9	210,4	-259,4
2020.	Q1	286,0	1.906,0	862,8	59,7	3.081,9	235,6	1.695,3	877,3	42,7	2.818,4	40,6	222,9
	Q2	235,6	1.674,2	887,0	53,6	2.815,4	232,8	1.834,2	1.090,5	62,6	3.185,2	102,1	-471,9
	Q3	266,9	1.963,7	970,8	67,0	3.236,3	231,7	2.024,8	933,7	69,8	3.227,7	96,5	-88,0
	Q4	282,1	2.027,8	1.067,1	71,3	3.418,9	328,5	2.249,0	1.117,7	93,8	3.759,7	231,1	-571,9
2021.	Q1	277,6	1.906,5	976,0	61,7	3.191,6	240,3	1.727,9	929,8	47,9	2.915,8	60,1	215,7
	Q2	275,1	2.094,2	976,5	69,9	3.390,8	235,1	1.919,4	1.022,4	59,7	3.211,7	93,3	85,8
	Q3	262,8	2.146,5	1.072,2	74,1	3.527,5	256,3	1.953,5	963,4	58,9	3.204,0	78,9	244,6
	Q4	277,5	2.272,0	1.095,8	82,3	3.702,2	250,5	2.430,2	1.170,4	85,6	3.911,4	288,6	-497,8
2022.	Q1	256,1	2.181,7	1.070,1	72,9	3.550,1	243,1	1.818,4	979,0	57,4	3.067,3	22,0	460,8
	Q2	278,1	2.498,0	1.193,2	81,2	4.026,0	236,4	2.227,9	1.146,3	62,6	3.648,6	82,3	295,1
	Q3	326,9	2.424,2	1.209,6	83,2	4.009,0	269,8	2.266,2	1.261,1	63,5	3.825,9	108,6	74,6
	Q4	304,5	2.579,7	1.188,1	85,8	4.127,5	346,7	2.649,5	1.385,0	87,9	4.438,5	272,8	-583,8
2023.	Q1	304,7	2.508,4	1.237,5	76,3	4.072,6	293,1	2.214,2	1.165,9	60,3	3.679,1	33,1	360,3
	Q2	400,5	2.815,3	1.234,3	86,2	4.487,0	324,7	2.599,6	1.214,7	68,9	4.158,6	78,4	250,0
	Q3	388,7	2.778,6	1.335,3	97,9	4.529,3	355,9	2.713,6	1.289,9	69,6	4.357,9	98,9	72,6
	Q4	412,7	2.738,2	1.412,8	93,1	4.598,7	372,2	3.200,6	1.457,8	102,5	5.075,1	370,3	-846,7
2024.	Q1	374,1	2.765,0	1.416,4	87,6	4.567,4	351,7	2.559,7	1.313,5	83,4	4.232,7	20,2	314,5
	Q2	442,5	2.979,3	1.438,4	100,2	4.896,9	339,9	2.804,2	1.353,7	73,5	4.507,7	101,2	287,9
	Q3	384,0	3.099,4	1.478,5	106,3	4.992,8	373,0	3.011,5	1.426,2	90,0	4.825,4	117,9	49,6

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: ministarstva financija svih razina vlasti, fondova socijalnog osiguranja svih razina vlasti, entitetskih javnih poduzeća za ceste i entitetskih javnih poduzeća za autoceste. Podaci na godišnjoj razini za konsolidirane prihode/rashode uključuju lokalnu razinu vlasti (općine i gradovi), JP Ceste svih razina vlasti FBIH, JP Putevi RS, JP Autoceste FBIH i JP Autoputevi RS, dok ih podaci za tromjesečja zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne, i rashoda s neto nabavom nefinancijskih sredstava, s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit.

T31: Vladine financije BiH - struktura konsolidiranih prihoda i rashoda

- u milijunima KM -

		Porez	Doprinosi za socijalno	Grantovi i ostali prihodi	Konsolidirani prihodi	Kompenzacija zaposlenih	Korištenje robe i usluga	Kamate	Subvencije	Socijalna davanja	Grantovi i ostali rashodi	Konsolidirani rashodi	Neto nabavka nefinancijskih sredstava
2015.		6.439,7	4.329,6	1.565,8	12.335,1	3.294,3	2.138,8	264,3	384,8	4.729,5	775,4	11.587,0	559,1
2016.		6.760,4	4.473,6	1.533,4	12.767,3	3.295,5	2.187,5	252,0	382,8	4.755,0	799,3	11.672,0	724,5
2017.		7.151,1	4.734,2	1.594,0	13.479,2	3.312,6	2.230,7	223,0	444,0	4.758,5	834,7	11.913,4	759,7
2018.		7.688,4	5.041,8	1.659,4	14.389,6	3.422,1	2.534,0	242,5	476,0	5.013,2	1.050,9	12.738,6	914,6
2019.		8.014,1	5.345,7	1.658,4	15.018,1	3.738,1	2.688,3	241,1	507,3	5.223,4	936,1	13.334,3	1.006,6
2020.		7.363,3	5.383,9	1.683,5	14.430,7	3.921,8	2.702,8	255,9	870,1	5.508,0	1.216,3	14.474,8	1.765,1
2021.		8.485,4	5.798,0	1.771,9	16.055,3	4.039,2	2.847,7	240,2	742,9	5.718,3	1.208,7	14.797,0	1.368,9
2022.		9.898,8	6.482,5	1.831,6	18.212,9	4.546,5	3.256,5	259,4	747,7	6.503,1	1.492,1	16.805,3	1.590,2
2023.		10.767,8	7.410,9	2.130,0	20.308,7	5.187,2	3.468,4	394,7	884,0	7.883,1	1.391,9	19.209,3	1.699,9
2018.	Q1	1.526,1	1.153,2	202,7	2.882,0	719,0	432,2	47,4	42,4	1.136,3	84,9	2.462,0	30,9
	Q2	1.597,5	1.243,8	234,0	3.075,2	742,6	464,6	65,0	108,2	1.198,7	144,2	2.723,4	66,5
	Q3	1.787,5	1.241,5	221,6	3.250,5	730,6	470,6	46,4	103,1	1.224,5	179,2	2.754,4	91,2
	Q4	1.570,5	1.403,3	285,4	3.259,2	766,9	587,9	56,2	148,4	1.295,6	561,8	3.416,8	237,9
2019.	Q1	1.528,5	1.247,2	238,1	3.013,8	787,8	462,1	41,8	40,5	1.202,7	111,1	2.646,0	26,0
	Q2	1.669,1	1.335,2	182,8	3.187,1	806,1	494,9	68,5	81,8	1.254,2	123,2	2.828,7	71,9
	Q3	1.734,1	1.336,0	239,6	3.309,8	805,4	517,7	43,3	112,2	1.252,3	165,5	2.896,5	78,9
	Q4	1.904,0	1.427,3	81,6	3.412,9	850,7	617,2	52,5	189,6	1.349,2	402,7	3.461,9	210,4
2020.	Q1	1.556,2	1.286,5	239,2	3.081,9	817,7	482,1	69,8	60,4	1.274,3	114,1	2.818,4	40,6
	Q2	1.327,2	1.223,4	264,8	2.815,4	861,7	495,5	43,3	157,1	1.277,1	350,5	3.185,2	102,1
	Q3	1.564,3	1.418,6	253,4	3.236,3	850,4	486,3	42,4	262,8	1.357,6	228,3	3.227,7	96,5
	Q4	1.848,8	1.455,5	114,7	3.418,9	872,7	638,3	71,6	299,2	1.419,6	458,2	3.759,7	231,1
2021.	Q1	1.560,9	1.319,3	311,4	3.191,6	851,1	486,3	55,0	47,5	1.318,9	156,9	2.915,8	60,1
	Q2	1.690,2	1.437,0	263,5	3.390,8	866,7	529,2	60,3	142,9	1.376,4	236,2	3.211,7	93,3
	Q3	1.854,4	1.441,1	232,0	3.527,5	865,8	547,5	31,9	123,2	1.405,4	230,2	3.204,0	78,9
	Q4	2.082,2	1.600,5	19,6	3.702,2	913,6	651,8	60,8	336,5	1.430,2	518,6	3.911,4	288,6
2022.	Q1	1.851,2	1.462,0	236,9	3.550,1	908,3	517,6	52,7	55,2	1.377,3	156,2	3.067,3	22,0
	Q2	2.110,4	1.604,5	311,1	4.026,0	960,2	570,0	68,1	160,9	1.531,3	358,0	3.648,6	82,3
	Q3	2.124,8	1.643,0	241,3	4.009,0	988,8	599,2	67,7	154,3	1.631,2	384,8	3.825,9	108,6
	Q4	2.185,5	1.773,1	168,9	4.127,5	1.056,7	754,5	38,6	266,7	1.743,3	578,7	4.438,5	272,8
2023.	Q1	2.106,4	1.712,4	253,8	4.072,6	1.078,9	586,8	98,9	45,7	1.722,6	146,3	3.679,1	33,1
	Q2	2.281,8	1.819,3	385,9	4.487,0	1.146,3	636,2	60,0	145,2	1.904,6	266,3	4.158,6	78,4
	Q3	2.384,7	1.867,2	277,4	4.529,3	1.101,3	646,6	115,6	150,3	1.929,2	414,8	4.357,9	98,9
	Q4	2.458,6	2.012,0	128,1	4.598,7	1.158,5	870,5	66,7	426,8	2.006,9	545,7	5.075,1	370,3
2024.	Q1	2.378,4	1.912,3	276,7	4.567,4	1.185,6	660,8	139,9	64,5	1.994,6	187,3	4.232,7	20,2
	Q2	2.556,0	1.989,3	351,6	4.896,9	1.229,9	708,7	51,2	141,4	2.063,6	312,9	4.507,7	101,2
	Q3	2.663,5	2.044,4	284,9	4.992,8	1.198,2	734,6	115,6	215,3	2.120,6	441,1	4.825,4	117,9

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: ministarstva financija svih razina vlasti, fondova socijalnog osiguranja svih razina vlasti, entitetskih javnih poduzeća za ceste i entitetskih javnih poduzeća za autoceste. Podaci na godišnjoj razini za konsolidirane prihode/rashode uključuju lokalnu razinu vlasti (općine i gradovi), JP Ceste svih razina vlasti FBiH, JP Putevi RS, JP Autoceste FBiH i JP Autoputevi RS dok ih podaci za tromjesečja zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne, i rashoda s neto nabavom nefinancijskih sredstava, s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit.

T32: Tijekovi izravnih inozemnih ulaganja u BiH klasificirani po zemlji inozemnog ulagača

- u milijunima KM -

Godina	Austrija	Nizozemska	Hrvatska	Italija	Njemačka	Rusija	Slovenija	Srbija	Švicarska	Turska	Ostale zemlje	Ukupno
2015.	5,3	83,3	161,5	66,3	52,3	28,5	21,1	36,8	-33,5	56,1	159,2	636,9
2016.	112,8	57,6	142,5	25,2	2,0	-44,3	34,6	-25,8	11,3	34,6	267,7	618,4
2017.	84,1	-3,3	159,6	46,9	57,7	-6,8	101,1	56,9	30,6	-0,3	327,1	853,6
2018.	90,7	100,9	129,1	23,6	105,1	143,4	42,6	21,1	46,5	7,4	252,9	963,3
2019.	68,8	6,7	148,0	17,5	54,4	213,0	22,0	41,6	-19,8	3,2	244,0	799,3
2020.	100,8	-1,1	182,0	36,0	84,9	-14,8	60,4	133,1	-21,0	56,3	207,0	823,5
2021.	104,7	-55,9	89,7	60,7	124,0	-94,6	75,6	98,7	211,0	148,9	420,5	1.183,3
2022.	211,4	158,7	7,2	60,1	229,0	-50,3	81,2	153,2	23,4	37,0	606,6	1.517,5
2023.	87,9	237,7	187,2	-34,5	204,9	376,3	173,3	355,6	-124,3	78,7	352,8	1.895,6
Sij - Ruj 2024.	178,8	105,5	252,5	15,7	240,2	58,0	193,4	110,8	-42,2	55,5	309,4	1.477,4

Napomena:

Izravna inozemna ulaganja (tijekovi i stanja) kompilirana su sukladno s najnovijim metodologijskim uputama i preporukama Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) i Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD). Detaljan metodologijski pristup kompilaciji i prezentiranju je predstavljen u MMF-ovom Priručniku za platnu bilancu - šesto izdanje i OECD-ovom Okvirnom konceptu definicije izravnih inozemnih ulaganja - četvrto izdanje.

"n/a" u ovoj djelatnosti/zemlji manje je od tri poduzeća s izravnim ulaganjem, te sukladno sa statističkim standardima nismo u mogućnosti prikazati iznose ulaganja.

T33: Tijekovi izravnih inozemnih ulaganja u BiH prama NACE Rev2 klasifikaciji djelatnosti

- u milijunima KM -

Godina	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	Prerada drveta i proizvoda od drveta i pluta, osim namještaja, proizvodnja predmeta od slame i pletarskih materijala	Proizvodnja koksa, derivata nafte i nuklearnog goriva	Proizvodnja kemijskih proizvoda	Proizvodnja ostalih proizvoda od nemetalnih minerala	Proizvodnja baznih metala	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	Trgovina na veliko i posredovanje u trgovini, osim trgovine motornim vozilima i motorkotača	Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motorkotačima, popravak predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo	Pošta i telekomunikacije	Financijsko posredovanje, osim osiguranja i mirovinskih fondova	Poslovanje nekretninama	Ostale djelatnosti	Ukupno
2015.	45,0	5,2	24,0	58,4	-4,4	-52,9	6,7	84,0	-29,3	57,8	116,8	89,5	236,1	636,9
2016.	16,3	5,6	-52,0	51,9	-17,6	2,0	20,3	148,4	6,4	37,1	161,4	-9,8	248,4	618,4
2017.	20,8	13,5	-26,0	1,2	-8,8	58,8	47,3	59,3	96,1	17,1	203,0	41,9	329,2	853,6
2018.	34,9	9,3	139,0	33,2	15,5	63,7	40,3	121,3	11,9	8,3	140,1	28,4	317,4	963,3
2019.	-13,4	15,1	200,3	26,5	6,4	-2,5	5,9	119,7	17,8	-20,6	153,3	19,0	271,7	799,3
2020.	28,2	-1,8	1,5	39,1	18,8	-29,4	32,7	97,3	37,2	2,3	156,3	73,1	368,3	823,5
2021.	11,1	7,2	-52,2	17,0	5,5	102,6	41,0	119,9	176,0	11,0	12,1	103,3	628,8	1.183,3
2022.	61,1	13,3	-49,3	104,2	31,3	122,8	40,5	163,3	96,9	6,8	148,2	75,1	703,3	1.517,5
2023.	54,3	5,2	362,4	139,4	24,3	-118,0	92,4	151,5	120,9	288,9	304,3	13,9	456,1	1.895,6
Sij - Ruj 2024.	59,4	2,6	49,7	92,2	16,7	-44,3	38,7	132,6	218,9	50,0	388,7	-5,5	477,7	1.477,4

Napomena:

Tokove izravnih inozemnih ulaganja u BiH prema NACE 1. Rev 1. klasifikacije djelatnosti za razdoblje 2004-2012 možete naći na web stranici.

Izravna inozemna ulaganja (tijekovi i stanja) kompilirana su sukladno s najnovijim metodologijskim uputama i preporukama Međunarodnog monetarnog fonda i Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj. Detaljan metodologijski pristup kompilaciji i prezentiranju je predstavljen u MMF-ovom Priručniku za platnu bilancu - šesto izdanje i OECD-ovom Okvirnom konceptu definicije izravnih inozemnih ulaganja - četvrto izdanje.

T34: Stanja izravnih ulaganja u BiH klasificirana po zemlji stranog ulagača

- u milijunima KM -

Zemlja	31.12.2021.			31.12.2022.			31.12.2023.		
	Vlasnički udjeli i zadržane zarade	Ostali kapital	Ukupno	Vlasnički udjeli i zadržane zarade	Ostali kapital	Ukupno	Vlasnički udjeli i zadržane zarade	Ostali kapital	Ukupno
Austrija	2.642,4	223,9	2.866,3	2.453,8	265,5	2.719,3	2.472,6	193,2	2.665,9
Belgija	12,0	5,9	17,9	11,9	5,5	17,5	26,9	5,6	32,5
Crna Gora	40,5	3,0	43,5	71,6	4,6	76,2	84,4	4,6	89,0
Češka	21,4	21,6	42,9	37,9	22,7	60,6	24,5	21,8	46,3
Danska	36,0	5,5	41,5	23,8	2,6	26,4	56,5	5,9	62,4
Francuska	15,9	4,9	20,8	19,6	8,4	28,0	19,1	8,5	27,6
Nizozemska	534,5	165,0	699,5	687,9	172,3	860,2	927,9	237,6	1.165,5
Hrvatska	2.506,6	151,2	2.657,9	2.378,8	160,8	2.539,5	2.670,2	133,8	2.803,9
Irska	-3,4	14,4	11,1	-5,9	14,6	8,6	1,6	14,6	16,2
Italija	663,7	122,1	785,9	723,9	113,2	837,1	672,7	112,9	785,6
Kanada	0,5	5,1	5,7	1,0	5,1	6,1	0,1	5,6	5,7
Kipar	153,0	6,8	159,8	169,5	9,7	179,2	211,8	14,9	226,7
Kuvajt	134,8	179,8	314,6	117,8	190,9	308,7	109,5	205,5	315,0
Lihtenštajn	5,9	6,0	11,9	6,2	4,2	10,3	8,0	2,0	10,1
Litvanija	2,0	0,0	2,0	0,2	0,0	0,2	1,4	0,0	1,3
Luksemburg	115,9	225,7	341,6	168,4	191,0	359,4	154,0	188,4	342,4
Mađarska	43,0	2,2	45,2	51,6	3,7	55,4	209,6	5,1	214,7
Malezija	9,3	29,1	38,3	7,9	29,1	36,9	6,9	29,1	35,9
Norveška	2,3	6,8	9,1	6,1	7,1	13,2	7,1	6,3	13,4
Njemačka	702,5	332,2	1.034,8	807,3	456,5	1.263,8	876,9	501,5	1.378,4
Poljska	33,8	42,6	76,4	50,5	53,0	103,4	62,2	21,5	83,7
Rusija	455,8	7,3	463,1	393,7	7,8	401,6	448,7	327,9	776,5
Saudijska Arabija	213,2	153,0	366,2	223,4	163,1	386,5	226,6	166,6	393,2
Slovačka	3,5	21,0	24,5	8,3	20,2	28,5	30,5	19,8	50,4
Slovenija	1.084,1	160,8	1.244,9	1.161,7	164,2	1.325,9	1.251,9	157,3	1.409,2
Srbija	2.014,8	290,1	2.304,9	2.147,8	334,5	2.482,2	2.392,0	287,8	2.679,8
Španija	28,8	1,7	30,5	35,3	5,3	40,6	34,1	6,8	40,9
Švicarska	554,6	77,9	632,5	593,3	77,7	671,0	461,6	77,5	539,1
Švedska	56,6	38,0	94,6	65,2	14,7	79,9	65,7	15,3	81,1
Turska	513,7	3,8	517,4	608,6	-45,5	563,1	674,9	-25,7	649,2
Ujedinjeni Arapski Emirati	170,3	338,4	508,7	134,0	350,3	484,3	118,5	372,8	491,3
Sjedinjene Američke Države	33,2	22,1	55,3	21,7	20,5	42,2	37,7	19,0	56,7
Velika Britanija	701,9	132,1	834,0	893,8	210,6	1.104,4	1.013,1	229,4	1.242,4
Ostale zemlje	361,5	189,0	550,5	397,0	273,4	670,4	386,9	298,2	685,1
Ukupno	13.864,7	2.988,9	16.853,6	14.473,4	3.317,1	17.790,6	15.746,2	3.670,9	19.417,1

T35: Nominalni i realni efektivni tečaj KM

Godina	Mjesec	Efektivni tečaj KM (2015=100)	
		NEER	REER
2015.		99,98	99,99
2016.		101,18	98,87
2017.		101,98	98,36
2018.		103,68	98,99
2019.		104,42	98,05
2020.		106,11	97,23
2021.		107,37	96,93
2022.		108,94	100,75
2023.		111,29	100,62
2024.		113,09	99,36
2024.	01.	112,53	100,54
	02.	112,86	100,65
	03.	113,14	100,54
	04.	112,98	99,87
	05.	113,06	99,43
	06.	113,00	98,64
	07.	113,18	98,43
	08.	113,43	98,96
	09.	113,58	99,02
	10.	113,39	98,67
	11.	113,03	98,78
	12.	112,93	98,81

Napomena:

Detaljna metodološka objašnjenja za kompilaciju i izračun NEER i REER indeksa su dostupna na web stranici CBBiH

<http://www.cbbh.ba/content/read/1109?lang=hr>

NAPOMENA UZ TABLICE 6, 7, 9, 13,14, 15, 16 I 17.

Revidirani podaci za razdoblje siječanj 2006. – studeni 2015. godine su bazirani na aktivnoj podbilanci banaka s većinskim državnim kapitalom iz Federacije BiH, pri čemu je isključena pasivna podbilanca. Kroz ovu dopunu statistike korisnicima se pruža veća analitička korisnost podataka i objektivni pokazatelji o trenutnom poslovanju banaka u BiH. Pasivna podbilanca sadrži obveze po inozemnim kreditima i staroj deviznoj štednji građana do 31. ožujka 1992. godine, i ne odlikava aktuelno poslovanje banke, te će ovu podbilancu u procesu privatizacije preuzeti Ministarstvo financija FBiH sukladno sa Zakonom o početnoj bilanci banaka i Zakonom o privatizaciji, kao što je urađeno za prethodno privatizirane banke. Izvršena revizija je u najvećoj mjeri utjecala na smanjenje kredita javnim poduzecima u inozemnoj valuti, smanjenje inozemne pasive, na smanjenje ostalih stavki aktive i pasive po osnovu stare devizne štednje, a u znatno manjim iznosima na stavke kredita vladi entiteta, fiksnu aktivu, depozite nerezidenata, dionice i kapital.

Podaci o „punjoj“ bilanci, s uključenom pasivnom podbilancom, korisnicima su još uvijek dostupni na: http://statistics.cbbh.ba:4444/Panorama/novaview/SimpleLogin_bs.aspx

PUBLIKACIJE I WEB SERVISI

Mjesečni ekonomski pregled	Kratka informacija o posljednjim trendovima u makroekonomskom okruženju, koja se od svibnja 2013. godine objavljuje na web-stranici CBBiH. Publikacija je do tada bila interna.
Bilten	Tromjesečna publikacija koja obuhvaća podatke monetarne i financijske statistike, podatke o platnim transakcijama, podatke realnog sektora i podatke platne bilance Bosne i Hercegovine.
Godišnje izvješće	Publikacija koja sadrži izvješće o poslovanju CBBiH tijekom godine i financijsko izvješće, koje CBBiH dostavlja Predsjedništvu Bosne i Hercegovine i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.
Izvješće o financijskoj stabilnosti	Godišnja publikacija koja sadrži ocjenu rizika koji proizlaze iz makroekonomskog okruženja i trendova u financijskom sustavu te procjenu otpornosti sustava na identificirane rizike.
Specijalne teme istraživanja	Povremena publikacija koja se objavljuje na web-stranici CBBiH.
Monografija CBBiH	Jubilarna publikacija povodom obilježavanja dvadesete godišnjice CBBiH
WEB-STRANICA www.cbbh.ba e-mail: contact@cbbh.ba pr@cbbh.ba TWITTER@CBBIH	Otvorenost i transparentnost djelovanja CBBiH smatra iznimno važnim za vjerodostojnost, javnu odgovornost i povjerenje koje uživa među stanovništvom i drugim institucijama u BiH i u međunarodnim institucijama. Na osnovi Pravilnika o radu CBBiH, CBBiH ima obvezu da obavješćuje javnost o svom radu, davanjem pravodobnih informacija, objavljivanjem izvješća, izdavanjem službenih publikacija, održavanjem konferencija za tisak. Web-stranica CBBiH postoji od 1998. godine. Sadrži osnovne podatke o CBBiH, Zakon o CBBiH, prezentira novčanice i kovanice Bosne i Hercegovine te numizmatička izdanja CBBiH. Na stranici se također može naći veliki broj publikacija i statističkih podataka (godišnja izvješća, mjesečna bilanca stanja, tromjesečni bilteni, izvješće o financijskoj stabilnosti, platna bilanca BiH, platni promet...) te popis svih komercijalnih banaka u BiH. Publikacije i statistički podaci objavljuju se u općeprihvaćenim formatima DOC, XLS i PDF. Na stranici se također objavljuje tečajna lista, koja se mijenja jednom dnevno te ostale relevantne novosti i saopćenja za javnost. Materijal se objavljuje na bosanskom, hrvatskom, srpskom i engleskom jeziku. CBBiH je radi povećanja transparentnosti te dosezanja što širih društvenih slojeva, pokrenula službeni profil na društvenoj mreži Twitter. Putem tog profila objavljuju se podaci koji se inače objavljuju na web-stranici Banke (www.cbbh.ba) te dodatne informacije i podaci za koje postoji procjena da su relevantni. Način komunikacije prilagođen je ciljanoj javnosti.